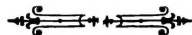

A GUIDE TO THE
STUDY OF SHAN.

A GUIDE
TO THE
STUDY OF SHAN

BY MAJOR F. BIGG-WITHER, I.A.

BURMA COMMISSION

AUTHOR OF

“A GUIDE TO THE STUDY OF BRAHUI.”

R A N G O O N
AMERICAN BAPTIST MISSION PRESS
F. D. PHINNEY, SUPT.
1911.

DEDICATED TO

SIR HUGH BARNES, K.C.S.I., K.C.V.O.

in remembrance of his many acts of kindness
to the author.

CONTENTS.

Preface	Pages	ix to xi		
Part I	Grammar		Page	1
Part II	Sentences	I Miscellaneous	„	19
		II Age	„	52
		III Time	„	53
		IV School	„	56
		V Tattooing	„	58
		VI Water	„	59
		VII Forests	„	61
		VIII Road and Travel	„	62
		IX Village Matters and Headmen	„	66
		X Agricultural and Cattle	„	70
		XI Attack, Fight, Wounds	„	82
		XII Promotion	„	85
		XIII Gambling	„	86
		XIV Marriage and Divorce	„	87
		XV Law and Police	„	88
Part III	Exercises-English-Shan		„	102
Part IV	Shan Petitions		„	129

ERRATA.

- Page 5 line 3 for *is* read *in*-line 4 for မေ့အံ read အံမေ့။
- page 8 last line for သံဝတ် read ဂှုဝတ် or သွင်ကျပ်ဥ။
- page 9 line 1 for ဖွဲ့ငိုအံ read ဖွဲ့ဖျါ-line 30 omit ဝအံ။
- page 12 line 19-မအံမေ့အံအံအံအံအံ is better Shan.
- page 15 — 33 remove အံအံ to end of sentence.
- 16 — 9 the Shan should be ဂှုတအံအံအံအံအံအံ is better Shan.
sentence 362 သွင်သွင်ပုဂံအံအံအံ is better Shan.
- 371 the Shan should be မအံအံအံအံအံအံအံ
- 389 insert ဝ' after ဖွဲ့-391 insert ဝေ after ထင်။
- 392 the Shan should read ပရိပုဂံအံအံအံ-412 the Shan should
be မအံအံအံအံအံအံ-418 the Shan should be အံအံအံ
မအံအံအံအံအံအံ
- 433 the Shan should be ဂှုအံအံအံအံအံအံ-434 should be
ဂှုအံအံအံအံအံအံ
- 435 should read တင်အံအံအံအံအံအံ-(Nos. 433 to 435 the
Shan given though not incorrect is uncommon.)
- 497 omit အံ-512 for ထင် read ထင်
- 671 should read မအံအံအံအံအံအံအံ
- 691 should read မအံအံအံအံအံအံအံ
- 705 for ဝ' read အံ-54 sentence 41 a better alternative
is မအံအံအံအံအံအံ
- 43 for အံ read အံ-57 No. 39 insert ဂှု before ပရိ။
- Petition 67 line 2 for တင် read ထင်။ 72 line 3 for အံအံ read အံအံ။
- 74 line 1 for ထင် read ထင်
- 78 line 1 for အံ read အံ။ line 5 for အံ read အံ။
line 16 for တင် read ထင်။
- 79 line 4 for ထင် read ထင်။ line 7 for အံအံ read အံအံ။
- 80 line 25 and 81 line 18 for အံအံ read အံအံ။ 82 line 5
for တင်ထင် read တင်ထင်။
- 122 heading for ပရိပုဂံ read ပရိပုဂံ

PREFACE.

This book lays no claim to be other than an 'aid' or as its title implies a "guide"—and a rough one at that—to the study of practical Shan. It does not pretend to teach Shan which can only be acquired orally. It owes its origin to the fact that when I went to the Shan States and was desirous of speedily learning the language of the country I found the utmost difficulty in getting hold of any practical work on Shan as spoken in the villages or in the courts as a basis on which to start work : and it is with the view of saving others the labour, no small one, of collecting the material, herein set forth, from a variety of scattered sources that I have ventured on the publication of this little work.

Dr. Cushing's Handbook and Grammar to which I am greatly indebted were of course a help and I should have been badly off without his Dictionary which I believe is about to be greatly enlarged: but it will be no disparagement of the Handbook to say that, excellent as it is as far as it goes, it was of little practical use to a district or political officer, or to an officer desirous of passing the Lower and Higher Standard examinations.

What was wanted was something in the nature of a compendium of Shan "as she is spoke": and I have aimed at supplying in one cover sufficient material to assist a traveller or an official primarily to enter into intercourse with the people of the country on all ordinary topics such as themselves, their crops and methods of cultivation, their cattle, their law-suits, their village matters &c &c; and secondarily to read up for the examinations if he be that way inclined.

I have endeavoured to do this by means of some brief notes on Grammar, by many sentences (1650) English into Shan classified under certain headings, by a few exercises (20) English into Shan containing examples of those set in examinations, and by a large number (200) of Shan petitions on divers subjects among which are

included some Shan stories. An English Shan Vocabulary is beyond the scope of this work though later I hope to bring out an English Shan Dictionary towards which about 10,000 words have been already collected.

Much of the matter has been gathered from other works. The first 50 petitions for instance are translations of the petitions in Wedderspoon and Yeo Wun Sin's 3 volumes of Burmese Petitions, and many of the sentences are from the same source—and I take this opportunity of again thanking Mr. Wedderspoon and the publishers for their kindly permission to me to make use of their valuable work. Petitions 131 to 136 are those that have been actually set in examinations—Numbers 138 to 178 are original petitions submitted to officials in the Shan States, and most of the remainder were specially written for me. The full honorific beginnings and endings of some of the later petitions have been abbreviated. Of the sentences some are translations of those I made use of when studying other languages, and I am thus under a double obligation to Messrs. Sandys, McKertich, Ranking and other well known authors. To Dr. Cushing too I am under obligation. Much of the matter is however original in that it was got by me directly from the people of the country.

To compile and collate the material and to make it useful as far as it goes no pains have been spared. The writer has had but "the equipment of an amateur" and scant leisure and would be the last to claim that the work accomplishes all that has been attempted. A cursory examination will show that the book purports to be only a rough guide: but, remembering that teachers of Shan are either not to be had, or if forth-coming are often imperfectly acquainted with English idiom, and that there has hitherto been no single book from which a student could acquire the material and technical terms herein set forth as a basis on which to start work, if this book gives any of its readers a clearer insight into the Shan mode and manner of expression, or renders the task easier for those who wish to pass the Government examinations, I shall look upon its publication as fortunate and consider myself amply repaid for whatever trouble it has cost me.

That some such work was wanted I have this authority of a late Lieutenant-Governor of Burma who writes to me that “something of this kind was much needed in Burma.”

Finally I must express my gratitude to the present Lieutenant Governor of the Province but for whose kindly assistance I could not have afforded the cost of publication.

F. BIGG-WITHER, MAJOR I.A.

Burma Commission.

GRAMMAR.

A few simple notes for the traveller and the official.

---

1. PRELIMINARY.

Shan is a tonal language like Burmese and Chinese and other languages which belong to the Mongolian family: and like the Burmese it was doubtless originally monosyllabic.

The generally accepted hypothesis as to the whence of the Shans is that they came originally from Southern China.

The tones are of the utmost importance and their mastery is absolutely essential for the understanding of and being understood in the language. It is scarcely an exaggeration to state that the simple sentence "saddle my pony" spoken incorrectly might be heard and understood by the Shan attendant to mean "cut off my dog's tail". "Hang" in one tone is "to saddle," in another it is "tail." "Ma" in one tone is "pony," and in another "dog," and so on.

In fact a very large proportion of Shan words spelt exactly alike are distinguished only by tones and the worst of it is the tones are in no way indicated in writing.

There are two main classes of tones, the closed တၢ်သုၣ်, uttered with the lips partly closed, and the open သုၣ်, uttered with the mouth wide open, and Dr. Cushing, a learned Shan scholar, distinguishes a third class, the mediate, uttered in a way intermediate to the other two classes. Each of these classes admits of five tones.

(1) The natural tone, which is spoken in the natural pitch of the voice with a slightly rising inflection at the end of the syllable.

(2) The heavy tone, a deep bass.

(3) The ordinary tone, which is the natural without any rising inflection.

(4) The high tone, uttered with a markedly high pitch of the voice.

(5) The emphatic tone, abruptly strangled in utterance.

They can only be acquired from a Shan and they constitute the main difficulty in learning the language.

2. THE ALPHABET.

Shan is written from left to right.

a. *The vowels and diphthongs are*

အ a short as in *fat*.

အ၍ a long as in *rather*.

အိ i short as in *sip* and also as *e* in *set*.

အီ i long as in *police*.

အု u short as *oo* in } when followed by ဝ this *o* short
hook, also as *o* in *coke* } is pronounced *we* or *way*.

အဝ o long as in *go*.

အူ u long as in *flute*.

အေ e as *ay* in *hay*.

အိ' ai as in *aisle*.

အေ၍ aw as in *awful*.

အဝ ow as in *how*.

အိုဝ် eu as *ü* in the German *Münster* and *o* in the German *höh* (အဝ် and အိုဝ် are really words and not distinct letters.)

အွ' oi as in *boil*.

အွဝ် as *ug* in *dug* with the *g* very much strangled in pronunciation.

When combined with consonants the vowels except အ have an abbreviated or symbolic form.

အ၍	becomes	၍	placed after the consonant as	မ၍	ma.
အိ	„	ဝ	above „ „ „	ဝိ	ti.
အီ	„	ဝ	above „ „ „	ဝိ	ti.
အု	„	၍	below „ „ „	ဝိ	hu.
အဝ်	„	၍ဝ်	below and after „ „	ဝိဝ်	ho.
အူ	„	၍	below „ „	ဝိ	hu.
အေ	„	ေ	before „ „	ဝေ	pe.

ဆ'	becomes	'	above the consonant as	ဆ'	sai.
ဆေ	„	၆-၂	before and after „ „	ဆေ	haw.
ဆဲ	„	၆	after „ „	ဆဲ	kao.
ဆိ	„	၆	above, below and after		
			the consonant as	ဆိ	meu.
ဆ့	„	၆'	above and below the		
			consonant as	ဆ့	hoi.
ဆ်	„	၆	above and below the		
			consonant as	ဆ်	kwag.

b. *The Consonants are as follows:—*

က ka, ခ hka, င nga, ဝ sa, ဝ hsa, ဖ nya, တ ta, ဝ hta,
 ခ na, ပ pa, ဝ hpa, မ ma, ဝ ya, ဖ ya, ဝ la, ဝ wa, ဖ ha,
 အ a.

They call for no special comment; it will be noticed that the English consonants *b, d, f, g, j and z*, have no exact equivalents.

ဖ and ဝ (ya and la) are interchangeable, and အ (a) is both a consonant and a vowel.

There are a few compound consonants which are represented by symbols as:—

- (1) ဝ and က forming ဖ and pronounced cha.
- (2) ဖ and က „ ဖ „ „ cha.
- (3) ဝ and က „ ဖ and ဖ „ kaw and kwa.
- (4) ဝ and ဝ „ ဖ „ „ chaw.

The way vowels combine with consonants has already been shown.

A final consonant is indicated by the mark း placed over it as ဝ in ဝ် to do or make.

There are only nine final consonants *e. g.* က င ဝ ဖ တ ခ ပ မ ဝ but long အ is frequently written with the final mark over it as in အ် but this is doubtless incorrect.

The mark “း” and “း” are really final consonants. The first “း” placed over a consonant is a final မ or am, as ဝ် “kwam,” a word; the second “း” placed over a consonant is a final “im” or “em” as in ဝ် to write.

The doubling of the final sign over a word means that word is repeated *i. e.* instead of writing လီလီလီ *very good*, and မိုမိုမို *frequently*, လီလီ and မိုမို are written.

Other abbreviations which are in common use are:—

မာင်' for မာင်ခေ', ခေင်' for ခေင်ခေ', မိင် for မိင်မိ and ဂွ'ၵ for ဂွ'ၵၵ

There are practically no stops and divisions between written words and sentences.

3. ARTICLES.

There are no exact equivalents for our indefinite and definite articles *a* and *the*.

If it is required to use the indefinite article the Shan equivalent is "one"; e. g. ဂုခိ ဂေၵ may be frequently and correctly translated *a man* though ဂ is literally *one*.

The context would always determine whether ဂုခိဂေၵ was a man, a certain man, or one man in contradistinction to two or more men.

The nearest equivalent to the definite particle *the* is the Shan ခေ' or ခေခိ *this* or *that*.

4. PARTS OF SPEECH.

A large number of Shan words, as in Burmese, are derived from original roots, radicals, which by means of particles in the form of prefixes and affixes are converted into different parts of speech.

Shan words generally are not inflexional or declinable and Shan grammar therefore is proportionately simple.

The parts of speech are eight—noun, adjective, pronoun, verb, adverb, preposition, conjunction and interjection.

5. NOUN.

(1) Proper Nouns, the names of particular persons or places, etc., call for no comment.

(2) Common Nouns, which are simple or compound, examples of simple common nouns are *man* *bird*. Compound Nouns are formed in many ways *e. g.* by joining: —

- i two nouns, as မေ့ခဲ *a well* *of vowels*
- ii noun and verb, as *cheat* *ထင်ခဲ* *a goldsmith*
- iii noun, verb and noun, as *tanner* *တင်ခိတ်ခဲ* *a tanner*
- iv the substantive prefix တင် and verb, as *work* *တင်က* *shame*
- v the particle တီ place and verb, as *a bed* *တီခွခဲ*
- vi the particle ကခဲ or တင်ကခဲ with verb, etc., as *ကခဲ*

လိပ် *excess* *တင်ကခဲ* *သိတ်လၢ* *fidelity.*

Number. The plural is formed by affixing ခဲ as *man* *တင်ခဲ*, တင်လၢ as *man* *တင်လၢ*, ခဲ as *man* *တင်ခဲ* (not so common) *လိပ်ခဲ* or *လိပ်ခဲ* as *man* *တင်ခဲ* *men* and sometimes လိ as *oxen*.

Gender. This is formed either by affixes as *man* *တင်လၢ* *a male* *တင်* *ယိ* *a female*, or by different words as *father* *ပေ* *mother* *မိ*.

Case. Shan nouns are not inflected. Sometimes particles are prefixed to distinguish the cases, but these are frequently omitted.

The word ခဲ or ခဲခဲ is generally affixed to the subject of a sentence to give the necessary prominence.

The genitive and accusative have as a rule no particles added. တီ is the proper particle to use with the dative, as *to him* *တီမခဲ* and *from the city* *တီမခဲ* or *သိတ်မခဲ* or *တီမခဲ* with the ablative as *from the city* *တီမခဲ*. The vocative is distinguished by the affix ဟိ as *oh man* *ဟိ* “*kun oi*” *oh man*.

6. ADJECTIVES.

There are many kinds as in other languages but it is only necessary to distinguish (1) all ordinary adjectives from (2) numeral adjectives.

(1) Adjectives generally follow the noun they qualify. Examples of the many kinds are *a good man* *တင်ကခဲ* *a bad man* *တင်ခဲ* *this man* *တင်ခဲ*.

Some of the pronominal adjectives precede the noun *e.g.* ၵူ
 မှိုခဲ *every house* ယိၵ်း *each person* တၢ်မၤ *another person*, but
 not always *e.g.* ၵူခဲတၢ်မၤ *another man*.

တၢ် meaning *all* is placed before a noun in the sense of the
 whole as တၢ်မိၤ *the whole city*. N.B. This တၢ် 4c is different from
 တၢ် 2o meaning *other*.

The Comparative Degree is formed by using the word ယိၵ်း which
 is equivalent to our *than*: *this is good than that* is the Shan
 equivalent of this is better than that *i.e.* the adjective itself is
 indeclinable ၵူခဲခဲလိၵ်းတၢ်မၤ *another man*

The Superlative is formed by using the words *than others*:
this is the best is ၵူခဲခဲလိၵ်းပိုၤ literally *this is good than*
(all) others.

(2) *Numeral Adjectives*. Not only are the Shan digits the
 same as the Burmese digits, but the same complicated rule applies
 to the compounding of a cardinal number and a noun.

This rule is that the cardinals cannot be simply joined to the
 nouns they qualify, but must be accompanied by certain descriptive
 words which are called numeral generic affixes, and as there is a
 large number of these affixes their correct use forms somewhat of a
pons asinorum to idiomatic speaking.

For example, the terms *one man*, *one dog*, *one chair* are ex-
 pressed in Shan by *man one rational being*, *dog one animal*, *chair*
one thing. *i.e.* ၵူခဲမၤ, မၤတုၤ, တီၤခၢ်မၤ

These three affixes မၤ, တုၤ, ၵူခဲ are the most important and
 in common use as they are applied respectively to rational beings,
 all brute animals and inanimate things.

Other fairly common numeral affixes are ၵူ ၵူပိၤ မိၤ ခွဲၤ ယိၤ
 ယိၤ ၵူ ပါး တိၤ ယိၤ မၤ ယိၤ လၢ် လၢ် ယိၤ လၢ် လၢ် ၵူ
 ၵူ as in မိၤတၢ်ခၢ်ၵူ five pairs of sandals ၵူလၢ်သိၵ်း four bunches
 of plantains ယိၤမိၤ one sheet of paper မၤတၢ်ခွဲၤ one eye ခၢ်
 လၢ်ခၢ်ခၢ် a ladder of nine steps မိၤတၢ်ခၢ် five teeth တၢ်သိၵ်း four
 roads ဩးသိၵ်း three gods. လၢ်ခၢ်သွၤပါး two priests ခုၤခၢ်
 ခုၤခၢ်ခၢ် five kings ယိၤတိၤ one load of fire wood သတ်သိၵ်း three mats.

နီၵ်းမၢ် five needles လၢဝံသံမၢ် three swords ခံၵ်းလၢဝံသံ how many rivers ဂျီၵ်းသံထၢ three houses ဂျီၵ်းလၢဝံသံ nine boats လွၢ်သံလၢဝံ or လွၢ်သံၵ်း three mountains မိၵ်းသံခၢ် three bracelets ၵၢ်သံမိၵ်း three skeins of cotton ဂျီၵ်းသံထီၣ် three rows of houses ဂျီၵ်းသွၢ်ၵ်း a two-storeyed house.

In Shan, as in Burmese, the noun itself not infrequently becomes its own generic affix as in မိၵ်းမိၵ်း *five cities*.

As to the places of the numerals, affixes and nouns, *i. e.* as to the sequence of these words, the general rules are: —

1. If the numeral is one, first comes the noun, then the affix, and lastly the numeral, as ဂၢ်တုၣ်း *one ox*.

2. Should the numeral be ten or an exact multiple of it, the affix is generally omitted as ဂၢ်သၢ်း *20 oxen* ဂၢ်သီသီ *40 oxen* for ဂၢ်သၢ်တုၣ်း ဂၢ်သီသီတုၣ်း

3. Should the numeral be other than one, or ten, or an exact multiple of ten, then the numeral comes between the noun and the affix, as ဂၢ်သံတုၣ်း *3 oxen* ဂၢ်သၢ်သွၢ်တုၣ်း *22 oxen*.

The cardinal numbers are as follows: —

1.	၁	ခိုင် or ခု	21	၂၁	သၢ်ခိတ်
2.	၂	သွၢ်	25	၂၅	သၢ်ၵုၵ်း
3.	၃	သံ	30	၃၀	သံသီမိ
4.	၄	သီ	40	၄၀	သီသီမိ
5.	၅	ၵုၵ်း	90	၉၀	ခၢ်သီမိ
6.	၆	ၵုၵ်း	100	၁၀၀	ပၢ်း
7.	၇	လိတ်	101	၁၀၁	ပၢ်းပံး
8.	၈	မိတ်	102	၁၀၂	ပၢ်းပံးသွၢ်
9.	၉	ခၢ်	200	၂၀၀	သွၢ်ပၢ်း
10.	၁၀	သီမိ	500	၅၀၀	ၵုၵ်း
11.	၁၁	သီမိခိတ်	1000	၁၀၀၀	ၵိုင်
12.	၁၂	သီမိသွၢ်	1001	၁၀၀၁	ၵိုင်ပံး
19.	၁၉	သီမိခၢ်	2000	၂၀၀၀	သွၢ်ၵိုင်
20.	၂၀	သၢ်း	5000	၅၀၀၀	ၵုၵ်း

A GUIDE TO THE STUDY OF SHAN.

10,000	၁၀၀၀၀	မိုခင်း
20,000	၂၀၀၀၀	သွင်မိုခင်း
50,000	၅၀၀၀၀	၅၂မိုခင်း
1,00,000	၁၀၀၀၀၀	သိရ်း
4,00,000	၄၀၀၀၀၀	သီသိရ်း
10,00,000	၁၀၀၀၀၀၀	လခင်း
10 Million	၁၀၀၀၀၀၀၀	ဂျာဂ်တေ

$\frac{1}{4}$ လိတ် or သိပုခင်းပုခင်း
 $\frac{1}{2}$ မိုခင်း

Fractions can always be and are generally expressed as indicated by သိပုခင်းပုခင်း, one part of four or one quarter, one sixth would be six parts, one part, and so on.

Ordinals. Shan ordinals can be made by prefixing ထုခင်းထိုင် to the cardinals but this is uncommon, in practice the Pali numerals are used as in Burmese, *e. g.* first ဝထမ second တုတိယ third တိတိယ &c., &c., and ထုခင်းထိုင်, ထုခင်းထိုင်သွင် are rarely seen.

(a) **Money.** The numeral adjectives cannot always be applied in accordance with the above general rules to money: different terms are often employed as is illustrated in the following: —

1 pie	ပိခင်း
1 pice	ပိခင်း
half-anna	သွင်ပိခင်း
1 anna	ပေး
4 annas	မတ်
8 annas	ငါးမူ or ဝတ်
14 annas	မိပ်ယွံမူ literally one rupee less two annas.
1/—	one rupee တိင်ဂါရ်ခင်းကျပ် or ရိခင်းပျါ
1/2	one rupee 2 annas ရိခင်းပျါပ'မူ
1/4	one rupee 4 annas ငါးမတ်
1/8	ကျပ်ခွဲ
1/12	ရိခင်းပျါပ'ရှက်မူ
2/—	သွင်ကျပ်
2/8	သိဝတ်

— d. v. v. v. v. v.

8/-	၈'ရိုခင်	<i>၈. ရိုခင်</i>
10/-	ခခင်	
12/-	သံတွင်	
15/-	ရိုခင်ခခင်၅၁-ကျပ်	
20/-	၅၁တွင်	
22/8	၅၁တွင်ပ'သွင်ကျပ်ခွ'	
25/-	ရိုခင်လိတ်၈	
30/-	သံခခင်	
40/-	သီခခင်	
50/-	၅၁ခခင် and so on with 60/- and 70/-	
	၅၁ခခင်, လိတ်ခခင်	
80/-	ပခခင် or မိတ်ခခင်	
92/-	၈၁ခခင်ပ'သွင်ကျပ်	
100/-	ရိုခင်လွ'၈	
150/-	လွ'၅၁ခခင်	
200/-	ကိုး	
250/-	ကိုး၅၁ခခင် or သွ'၈	
262/8	ကိုး၅၁ခခင်ပ'သွင်ကျပ်ခွ'	
300/-	သံလွ'	
980/-	၈၈လွ'ပ'မိတ်ခခင်	

The signs ° — ° — ° placed over numbers stand for rupees, annas and pies respectively, as ၁၉၅° Rs. 1/9/2.

(b.) *Date.* This, as in Burmese, is expressed by putting the year first then the month and part of the month, *i.e.* the waxing or waning of the moon, and then the day.

Thus the 10th day of the waxing moon of the 11th month of the year 1238 is in Shan: ၁၂၃၈ တုင်လိုခင်သိပ်
ဆိတ်၁၁သိပ် and the 18th July, 1900, is ၁၉၀၀ ခြေလိုခင်
လူလိပ် ၁၈ ဝခခင် The 2nd waxing of Taboung 1250 is
၁၂၅၀ တီလိုခင်သိပ်ဝခခင်သွင်ခခင်.

If the year ends in 10 or an exact multiple of ten the affix used is တီ which is Shan, or ခြေ which is Burmese, otherwise the affix is တုင်.

The waxing of the moon is လိုခင်၌, the waning is လိုခင်လွင်

The word သက်တမ်း (thagarit) meaning *era* sometimes precedes the year.

The Shan months, with the approximately corresponding English months, are: —

January	လိုခင်ဝါ
February	လိုခင်သီ
March	လိုခင်သီ
April	လိုခင်၄၇
May	လိုခင်၄၈
June	လိုခင်လိတ်
July	လိုခင်မိတ်
August	လိုခင်ဝင်
September	လိုခင်သီဝါ
October	လိုခင်သီဝါအိတ်
November	လိုခင်သီဝါသွင် or လိုခင်ဝါလိင်
December	လိုခင်လိင်

The days of the weeks have been adopted from and practically are Burmese: —

Sunday	တနင်္ဂနွေ	Thursday	ကျသီပတေ
Monday	တနင်္လာ	Friday	သွက်ကျ
Tuesday	အင်္ဂါ	Saturday	ထင်္ဂါ
Wednesday	ပုဂံတနင်္လာ		

7. PRONOUNS.

Pronouns are not inflectional. The principal classes are (1) Personal (2) Reflexive (3) Demonstrative (4) Interrogative (5) Indefinite and (6) an equivalent for the relative.

- (1) There are many forms of the first and second persons of the personal pronouns and their use depends, as in Burmese, on the relative rank of the speaker and the addressee. There is as a rule no distinction of gender.

I, used by a superior is ၎် or ၎် or ၎်. I, used in polite conversation by equals and also by a superior is ၎်.

I, used by inferiors is ခ် or ခ်

We, used by superiors and by equals is ၎် or ၎်

We, used by inferiors is ၎် or ခ်

You, used by a superior or equal is င် (singular) and သူ (plural). You, used by inferiors is ဝ် or ဝ် or သူ (singular) and သူ (plural) and in both cases the inferior would add ဝ် or ဝ် or ဝ် to the end of his sentence.

The third person singular, *he, she, or it*, is မ် and the third person plural *they* is ဝ်. In speaking of superiors and persons of rank မ် and ဝ် are used.

The plural affixes of nouns namely ဝ် and ဝ် are also used with the pronouns, the use of the plural affix ဝ် being common.

There being no sign of the genitive case, possessive pronouns are personal pronouns affixed to nouns as မ် *my horse*.

(2) *Reflexive Pronouns.*

In common use for either gender and person the word for *self* or *selves* is ဝ် or ဝ်. မ် which has the same meaning as ဝ်, *body*, is occasionally used for *self*.

The equivalent of *each other, one another* is မ်

(3) *Demonstrative Pronouns.*

These are *this* and *that* မ် and မ် and are as often adjectives as pronouns and should perhaps be called ‘Pronominal Demonstrative Adjectives’ but to go into such nice distinctions is certainly outside the scope of these rough practical notes.

မ် and မ် follow the noun they qualify as မ် *this man* မ် *that person*.

မ် and မ် cannot be used alone. When the noun is not used မ် and မ် become မ် and မ်

When *this* is used in the sense of *so* or *thus* it becomes for practical purposes an adverb, or adverbial phrase as ခင်ခင်-ငွေခင်ခင်.

(4) *Interrogative Pronouns.*

These are for both numbers and for all cases

Who? ဖို့ and ယိုလို့

Which? လို့ and အခင်လို့

What? သင်, ဝါသင် and အိသင် and sometimes ဝါသင်ဝါသင်

(5) *Indefinite Pronouns.*

In certain senses the words *any*, *whatever*, *none*, etc., are perhaps pronouns but they are often adjectives and should, I think be called pronominal indefinite adjectives.

There is nothing peculiar about their use *e. g.* *I did not find any one* အံထုပ်အခင်သိမော့. *Take whatever you want* ခ'ထ'အခင်လို့သိမော့ဝါအင်တ

(6) *Relative Pronouns.*

The only equivalent of *who* and *which* is အခင် and it cannot be used apart from its antecedent—

The person who did thus ခေါ်အခင်မခင်ဖိုတ်ငွေခင်ခင်ခင်

8. VERBS.

Verbs have no personal inflections and no passive voice.

They have strictly speaking only two moods, the indicative and the imperative, but practically they have also an infinitive mood: that is that while strictly speaking the verb itself does not answer to, nor has it any exact equivalent to our infinitive proper and the verbal noun or gerund formed by prefixing တင် or တင်အခင် to the verb as well as the making the verb substantive by prefixing to it the particle အခင်, take its place; nevertheless in practice and in conversation the root form of the verb, *i. e.* the verb itself without any particles, is used just as we in English use the infinitive.

The correct Shan equivalent of “to buy
   “buying   }
   “the buying   } of a bullock is not
   difficult”

is, I think, တင် (ကမ်း) သိုက်ကပ်ဝှင်တုင်၊ အံ့ထပ်: And of *it is well for him to go*, ကမ်းမခင်ဂွါခခင်လိုင်လီအိုဝ် But it is also correct to say လိၼ်တံၼ်ခင်ကမ်းခပ်ခါဝါခခင်အိုဝ် for *it is well to do as I say*.

(a) *Tenses.* There are five tenses commonly used.

- (1) The present tense formed by adding the assertive affix အိုဝ် (in formal speech ကော့) to the verb as မခင်ဂွါအိုဝ် *he goes* or *he is going*. If the continuance of the action is implied then the verb ယူ *to remain* is added to the verb just as နေ is in Burmese *e.g. he is still writing* မခင်ယင် တီလိာ်ယူအိုဝ်

They come and go daily ခပ်ခေ'ဂွါမၤယူဂူဝခင်အိုဝ်.

- (2) The past tense by adding the word ယပ် meaning *done* to the verb. He went မခင်ဂွါယပ်

- (3) The perfect tense (not common) is formed by adding ယပ် ယပ် to the verb. *He has gone* မခင်ဂွါယပ်ယပ်.

- (4) The future tense. This is formed by prefixing တပ် and affixing အိုဝ် to the verb မခင်တပ်ဂွါအိုဝ် *he will go*. တေ the colloquial form of တပ် is exceedingly common even in writing.

- (5) The future perfect tense. This is formed by prefixing တပ် or တေ and affixing ယပ် to the verb. *He will have gone* မခင်တပ်ဂွါယပ်.

To express incompleteness of action ယူ is used. *I was eating* would be ခပ်ခါပိခင်ယူ

- (b) *The Subjunctive* is formed by prefixing conjunctions such as ပေ၍ *if*, သင် *if*, ပေ၍ . . . လို၍ *if* to the verb proper
- If he comes ပေ၍မခင်မၤလိၣ်
- If he were coming ပေ၍မၤလိၣ်
- If he had gone ပေ၍သွၢ်လၢဝ်လိၣ်
- (c) Whether the subject be singular or plural, masculine or feminine, the form of the verb, and of course that of the particles *အိၣ်* and *သ်*, never changes *I, thou, we, they go* is *မၤခါ*, *ဗွဲ*, *ၣ်*, *ခၢ်* *သွၢ်*.

The particle *မၤ* is however comonly used as a plural affix.

- (d) *The negative* is expressed by inserting the particle *မံ* or *မၤ* before the verb
- မခင်မံသွၢ် *he does not go* မခင်မံသွၢ်လၢဝ် *he did not go*
 မခင်တၢ်မံသွၢ် *he will not go*
 ပေ၍မံသွၢ်လိၣ် *if you do not go*
- (e) *Interrogation* is expressed by the particle *မိၣ်*. It takes the place of *အိၣ်* in the present future tenses and is added to *သ်* is the past tenses *e. g.* Is he guarding the house မခင်မိၣ်ခၢ်ခၢ်,

Will he go မခင်တၢ်သွၢ်မိၣ် did he go သွၢ်လၢဝ်မိၣ်

Has he not gone မံသွၢ်လၢဝ်မိၣ်

When interrogative pronouns or adverbs are used then the verbal particle is omitted.

Who is guarding the house? ဟွံမိၣ်ခၢ်ခၢ်

What do you want? ဗွဲခံလၢဝ်သ်

- (f) *The Imperative Mood.*

This is formed by affixing the particle *တ* or *သ်* in ordinary affirmative command and *သ်မံ* in the polite affirmation.

The negative imperative or prohibition is expressed by prefixing the particle *တၢ်မံ* to the verb. Occasionally *တၢ်မံ* is prefixed and *တ* also affixed. *တ* is frequently omitted even with the affirmative.

Go, go away ဂွါတ ဂွါသေ်

Please go ဂွါသေ်မံ

Come here မးၤမၤခေ်

Do not go ယၢ်ပေ်ဂွါ

Let us have a race လိၣ်ခိၣ်မၤခေ်တၢ်ဂွါ let us go ဂွါတၢ်ဂွါ

Other particles occasionally used with the affirmative imperative are လူ and လေ်.

When the word *must* is used as *you must go* the Shan equivalent is တၢ်သ် or တေ်သ် *e. g.* တေ်သ်ဂွါ *you must go*. In the negative form တၢ် or တေ် is omitted, as အဲသ်ဂွါ *you must not go*.

(g) There are a great many auxiliary particles in use to express the different tenses and moods, etc., of verbs. Some of the most common are လိ *ought*, ထိုၣ် *fit*, or *proper*, လိၣ် *exceed*, ဝုၣ် *to exceed*, လတ *to begin*, လၢ် *to be skilled in*, လၢ် *to be in the habit of*, ဟူ *to remain*, လံာ် *to be able*, လံာ်တၢ် *about to*, သေ်သၢ် implying completed action, တိၣ်ခါ or တိၣ်ခါခေ် implying great respect and always used by inferiors, ခိုၣ် *again*, သံ *again*, သိၣ် *finished*, ခံာ် *to wish*. Many of these are themselves verbs and their use can be learnt best by reading petitions and talking to the people.

(h) The passive voice proper does not exist. If a Shan cannot paraphrase a passive voice into an active one by saying for example *they killed him* for *he was killed*, he commonly uses the verb ခံ, meaning to suffer, with the verbal noun, *e.g.* *he suffered death* for *he was killed* ခံတၢ်သ်, or the verb arrive, as *he arrived at safety* for *he was saved*.

(i) *Causal Verbs.*

These are formed by the use of the affixes န်-န်လံာ်-ခေ်နိၣ်-လွၣ်ခေ်နိၣ် etc.

Make him go န်မၤခေ်ဂွါတ

They have gone to cut trees ခၢ်ခေ်ဂွါမၤခေ်တၢ်သ်တၢ်သ်ခေ်တုၣ်ခေ်မံ

In order to acquire merit လွၣ်ခေ်နိၣ်တၢ်သ်မိၤနုၤသုၣ်

d. verbal

9. ADVERBS.

There are the usual adverbs of time, place, manner, emphasis, etc., etc. When qualifying a verb or adjective they usually follow the word qualified but not always. Interrogative adverbs generally follow the verb.

He did well မော့အဲဒါဒါလီယံ

He is very handsome မအဲဒါလီယံ

Now I am much afraid တော့လိပ်မင်ခါလုဒါ

Whither goest thou ခွဲတုတီလွဲ

We must not lose our goods for nothing ရှင်အဲလဲသုံဒုင်လိပ်လဲလဲ

I never said so အဲတွင်လတ်အင်အဲ

Why are you waiting here ရှိတ်သင်လဲဒိယူတီအဲအဲ

How do you know ရှိတ်လိပ်ရှင်ခွဲ

10 PREPOSITIONS.

These call for no special comment. They immediately precede the word they qualify, that is there are no postpositions in Shan, whereas exactly the opposite, obtains in Burmese.

In this city ခွဲမိုင်အဲ-ဂါခွဲမိုင်အဲ-ဂါတီခွဲမိုင်အဲ

Behind the house ဂါတီထဲလင်ရှိအဲ

In stalls outside the town ဂါခွဲသုံဂါတီအွန်မိင်

11 CONJUNCTIONS.

Their place in a sentence is the natural one *i. e.* between the words or sentences they join.

Some common conjunctions are:—

တင် *and* used between nouns တင် . . . . တင် *both . . . . and*
 ထျှင်သဲအဲ-လျှင်သဲအဲ *moreover.*

ခွဲဝါ-ခွဲဝါအင်-ခွဲဝါအင်သဲမော့ *nevertheless*

ပေါ် *if* ပေါ် . . . . လျှင် *if*, သင် *if*

ပိုင်အဲလဲ *therefore*

အဲအင်မော့-ပေါ်အဲအင် *or, otherwise*

လဲသင် . . . . လဲသင် *either . . . . or*

12 INTERJECTIONS.

They are rarely met with, with the exception of the vocative
 ဟို *oi* အံဝ် *O; fortunately, luckily, ဝတ်ဝါ-မျှခင်တော်-ဝတ်လေမိခင်သေ*
လေ and one or two others.

13. SYNTAX.

The construction of sentences and the arrangement of the words therein differs markedly from English usage, in that Shan sentences, like Burmese, are much longer than in English; and not only is there in Shan this absence of short sentences but the use of the word *and* so much used in English to connect sentences rarely obtains in Shan. *He looked and went away*, would be in Shan *having looked he went away*. Shan sentences like the Burmese are joined together in proper subordination by such words as *because, when, having, etc., etc.*

Shan differs from Burmese in that the verb is not commonly put at the end of the sentence but comes in its natural place, though its affix usually ends the sentence.

There is fortunately no literature of modern Shan; there is a mass of archaic literature certainly but its style is such, of so flowery a nature and it is so crammed with meaningless words, that Shans themselves, unless specially trained, cannot understand it.

Not only will the student find that a knowledge of Burmese is the best preparation he can have for the study of Shan and that practically every letter in the Shan alphabet is but a slightly modified form of the Burmese character, but that Burmese words and phrases are being with ever increasing frequency imported into Shan and the dominant language Burmese is slowly but surely ousting Shan.

PART II.

SENTENCES.

*English.**Shan.**I. Miscellaneous.*

1. Where do you live?	ဦးယူတီလုံ၊
2. Where were you born?	ဦးဂိုတ်၁၂လုံ၊
3. What is your occupation?	ဦးဂိုတ်၁၂လုံ၊
4. How long has he been here?	မၤခၢ်ယူ၁၂လုံ၊
5. I have lived here since childhood.	၁၂လုံ၊ လီၤခိၣ်ထၢၣ်လီၤထၢၣ်လီၤထူ မၤးတီၤခၢ်။
6. How many children has he?	မၤခၢ်မီးလုၤလံး၁၂။
7. I have eight children.	မၤလုၤလံးမီးလုၤလံး၁၂တီၤခၢ်။
8. What is your name?	လီၤခိၣ်ဦးလုံ၊—လီၤခိၣ်ဦးလုံ၊
9. My name is Maung Sayee.	လီၤခိၣ်မၤလုၤလံး၁၂တီၤခၢ်။
10. What is your village called?	၁၂လုံ၊
11. Come here.	မၤး၁၂လုံ။
12. Go away.	ဦးလုံ။
13. Come quickly—be quick.	မၤးလီၤလီၤခိၣ်—ဂိုတ်ခၢ်ဂိုတ်ဝံး။
14. Speak slowly.	လတ်လွံးလွံး။
15. Speak softly.	လတ်လွံးလွံး—လတ်တီၤတီၤ။
16. Speak up—speak loud.	လတ်ဂိုၤခိၣ်။
17. Whence do you come?	လုၤလံး၁၂လုံမၤး။
18. Whither are you going?	တေၤလုၤလံး၁၂။
19. Do you understand?	ဦးယူဂိုၤ။
20. I do not understand.	မၤး။
21. Whither does this road lead?	တၢ်ခၢ်ပွၤလုံ။
22. Do you like this country?	ဦးယူဂိုၤခိၣ်ခၢ်—ဦးယူခိၣ်ခၢ်
23. Do you like mangoes?	မၤခၢ်မၤခိၣ်။
24. Do you like ngapee?	ဦးမၤပၤခိၣ်။
25. Are you enjoying your food?	မၤခၢ်ခိၣ်ခၢ်။
26. How many days journey is it? How far is it?	တေၤလုၤခိၣ်ခၢ်—တေၤလုၤခိၣ်ခၢ်။
27. How far away is that village? It is a days journey.	၁၂လုံ၊—၁၂လုံ၊

60. Awake him. ပူၤမခင်သေ။
 61. Give the pony paddy. ကွဲ'ခပ်ပိုၤတိမတ။
 62. Get out of the way. ခပ်သေ-ခပ်တင်သေ-ပ'သေ။
 63. Make him go. ဂ်မခင်ၤတ။
 64. What is your monthly pay? ယေၤလိုခင်လထၢလ'ထခင်လှံ။
 ယေၤလိုခင်လ'ၤလထခင်လှံ။
 65. Put the bullocks to. လှံၤဝင်သေ။
 66. Unyoke the bullock. ပွ'ဝင်သေ။
 67. How does he earn his living? မခင်ဂိုၤတိၤခင်ၤခင်သင်။
 68. What goods do you sell? ခ'ခင်သင်။
 69. What do you trade in? ဂ်ၤတၢၤသင်။
 70. Do you make much profit? ကမ္ဘိတ်လ'ခင်ပိုင်။
 71. Can you ride? ဂ်မေၤခိမပိုင်။
 72. The boat upset. ပိုင်ၤငွဲၤတၢၤသင်။
 73. He was drowned. မခင်ခေ'လုံခင်တ'သင်။
 74. Say it again. ခိုခင်လတ်သေ။
 75. The boat sunk. ပိုင်ၤလုံသင်။
 76. They swam ashore. ခပ်သုလုံခင်ၤတၢၤလူတိၤဝင်သင်။
 77. What can you do? ဂ်မေၤဂိုၤတိၤတၢၤသင်။
 78. Can you make clothes? လင်ယိပ'ခင်ပိုင်။
 79. Saddle the pony. ဂွင်ၤတၢၤမခေ'သေ။
 80. Are you of this village? ဂ်ပိခင်ၤတၢၤခင်ခေ'ပိုင်။
 81. I am not of this village. ဘပ်ခါမင်လှံတၢၤခင်ခေ'။
 82. I am of another village. ခါလပ်ပိခင်ၤတၢၤခင်ခေ'လေ။
 83. I am only putting up here
for a few days. တိခေ'ဘပ်ခါ သပ်လိုင် ဝခင်တခင်
ယၢၤအိတ်အိၤတ'။
 84. Is beef and fish cheap? ခိုင်ၤဝင်တင်ပၤတၢၤမခင်ခေ'ပိုင်။
 ခိုင်ၤဝင်ဘင်ပၤတၢၤမခင်ခေ'ပိုင်။
 85. How many cigars will you
sell for one anna? ကတၢၤပေ'၊ သိလိၤတိတ်ခေ'ထခင်လှံ။
 86. How much are cigars per 100? သိလိၤတိတ်ပၤတၢၤပိုင်။
 87. What is the price of paddy
per 100 baskets? ခပ်တင်မခင်ယေၤပၤထခင်လှံ။
 88. How much do you get a day
for cutting down trees? ဟခင်မ့'ယိဝခင်လ'ထခင်လှံ။
 89. Are you married? တုၤဂ်ခင်တုၤတိယပ်ပိုင်။

90. The box is full. တိုက်ထုတီယပ်။
 91. The box is empty. တိုက်ထုပပ်။
 92. The house is empty. ဂျိခပ်ပပ်အိုင်—ဂျိခပ်လံအိုင်၊
 ဂျိခပ်ဂုံအိုင်။
 93. The gun is loaded. ဂွင်မီးမပ်။
 94. Unload the gun. အပ်အွက်မပ်ဂွင်သေ။
 95. He aimed a loaded gun at me. အပ်ဂွင်အခပ်မီးမပ်မခင်ငါ့လုပ်။
 96. A stick about ten feet long. ခွင်အခပ်ယပ်သေသိပ်ပေ။
 97. Don't go there again. ပွက်လိုခပ်ယုပေဂွာတီပုခပ်။
 98. I kicked against a stone. တိခပ်ဂပ်ငါ့ထိပ်မိလိုမပ်ဂျိခပ်။
 99. Two carts collided. လေးသွင်ထံထိုင်ဂခပ်။
 လေးသွင်ထံခိုက်ခိုက်ဂခပ်။
 100. Two carts tried to pass each other. လေးသွင်ထံထုခင်ဂခပ် ဂွာဂျီပုခပ်
 ဂခပ်။
 101. Their wheels got locked. မပ်လေးမခပ်ခိုက်ဂုတ်ဂခပ်ယပ်။
 102. He leant against a tree. မခပ်အိပ်ယပ်တီတုခပ်မံ။
 103. He was leaning (resting) on his elbow. မခပ်အိပ်ခိပ်ယူ။
 104. I sat with my head on my hand at the table. ဂပ်အပ်တပ်သွက်ခိုင်ခင်တင်ဂခပ်
 105. Do not go before we return. မိုင်အခပ်ဂွပ်ပံခိုင်မိုင်မးယုပေ
 ဂွါ။
 106. His wife died before he did. မေမခပ်တံအွင်တင်မခပ်မခပ်ပံ
 ထခပ်တံမေမခပ်တံအွင်တင်။
 107. Go ahead. အွင်ဂွါသေ။
 108. You go first. ခွဲဂွါယုအွင်တင်။
 109. He was the first to do it. မခပ်အွင်ဂွပ်ယပ်။
 110. I will follow. ဂပ်တေထွံမးဂွံ။
 111. As for him, he is homeless. မခပ်လိုင် ပိခပ်အခပ် အံမီးဂျိခပ်မီး
 သေ။
 112. He hid the ring behind the door. မခပ်ခေသိုင်မိပ်ခွင်ဂုလိုတိဂပ်ယပ်
 တူ။
 113. He hid behind the door. မခပ်ခေသိုင်မိပ်ဂပ်ယပ်တူ။
 114. No one now comes from the Shan country. တေဂုလိပ်ခေ ဟုံလိုအံလုပ် ဂုတီ
 မိုင်တံမးသေဂေဂ်။

115. What is the difference between this and that? တင်အာခင်ခေ' တင်အာခင်ခေခင်ပိုင်
တၢ်သင်တၢင်။
116. Did you see them do it? ခပ်မှိတ်ခေ' လိုင်ရှာခင်ယပ်ပိုင်။
117. I saw it after it was done. ခပ်မှိတ်ယပ်လိုင်ရှာခင်ယပ်။
118. Tighten this rope, it has become loose. ရှုတ်ထိုက်ခေ' ရှိမခင်ခိုင်-မခင်ယခင်
ယပ်။
119. Let me work for nothing to support life. ရှိခၢ်လပ်လဲ' ရှိတ်တိခင်တၢ်လဲ' လဲ'။
ရှိတ်' ရှိတ်တိခင်လိင်လိုင်ခေ' ရှိတ်။
120. He held his breath as if he were dead. လိုင်ခေင်တ' ယပ်အံ့ထုလုံလုံ။
121. Do not stay in one place. ယၢ်ပေ' ယူတိလိပ်တၢင်။
122. It is entangled in weeds. မခင်ယိုင်ခိုင်တုင်။
123. The Sawbwa had many attendants. လပ်ယပ်ပျးခၢ်မခင်တၢင်မခင်ခိုင်။
124. It is certainly so. တိတ်ခိုင်တိမီးခေင်ခေ' ယပ်။
တိတ်လပ်တိမီးခေင်ခေ' လင်။
125. They do not use gold or silver. ဝိုင်ခေ' သုင်အံ့ထု'။
126. The loss of property is estimated at 8000/- ခပ်လိင်အာခင်သုံတၢ်ခေ' ခေ' တုလုံ
ထိုက်တခင်ဝိုင်ခိုင်တိတ်ရှိင်။
127. As soon as his parents died. ဝ' သေပေ' ရှိမခင်တ' ယပ်တိလိပ်။
ပေ' ရှိမခင်တ' ခေ' တ'။
128. As soon as he arrived. ပေ' မခင်ရှုတ်သေယပ်တိလိပ်။
ပေ' မခင်ရှုတ်ခေ' ရှုတ်။
129. When did you see him last? တိလိုခင်သုတ်ခွဲထုတ်မခင်ခိုင်လုံ။
130. The next time you see him တိလိုခင်ပေ' ရှိခွဲထုတ်မခင်သတ်မးတိ
တၢင်ခၢ်သေ'။
131. Have they been vaccinated? ခပ်ခေင်သိမိတၢင်တၢင်ယပ်ပိုင်။
132. Since my last visit I found ရှုတ်မးတိလိုခင်သုတ် ခိုင်ခေ' ထုတ်
တိခင်ယိုင်သေ' မိုင်ခေင်ခေ'။
133. He waits with a drawn sword. မခင်ထွတ်လၢ်ခွဲထုတ်။
134. Bazar day is every fifth day. ရှိတခင်ပိခေင်တၢင်ယိုင်ပွဲတိ။
135. You must pitch the tents on dry ground. တေလဲ' ပတိခေင်မုင်တၢ်တိရှိင်တိရှိင်။
136. Does this tent take to pieces? မုင်တၢ်ခေ' ရှိတ်တိခင်ပုင်တိခင်ပုင်လဲ'။
ရှိင်။

137. In how many days can you finish the job? လ'လ'ဝခင်လင်ယင်။
138. I will bring the money and pay it in to the treasury officer. အခင်ပိုခင်ခေ' ဂှင်ခါတက်ပုးမုး သွင်သွင်တိလင် ငုရ်တိဂ်ခင် တွက်။
139. He walked by the river bank. မခင်ကျလင်တုခင်။
140. Do not touch the boat—leave it alone. ဂျိုင်ခေ'ယါပေ'တိုက်ထုက်ယါမခင်တ
" " " ဂါယါမခင်တ။
141. Let him alone. ယါမခင်တ။
142. Let him eat. ဂိခင်ယါမခင်တ။
143. He thought it was true. မခင်ခခင်ထင်လိုက်ထင်လို့။
144. In water up to his neck. ခင်ခင်လိုက်ပိင်ခေ'ခခင်။
145. From the day I was born. လလီခိုင်တေလဂျိုင်လီခိခင်ဂုခင်။
146. The pongyi died. လင်မုခင်လွှခင်ယင်။
147. It smelt of kerosene oil. မခင်မိခင်အ'ယေ'ခခင်သီဝ'ယင်။
148. They collected subscriptions. ခင်ဂိပိုခင်ယင်။
149. What do you want to sell? ခွဲခေ'ခ'ဂါထင်။
150. I am very tired. ဂင်ခါဂျိုင်ခေ'။
151. He is tired out from running. မခင်လီခင်လေဂျိုင်ခေ'ယင်။
152. Having to walk all day don't you feel tired? လ'ပ'တင်မုးတင်ဝခင် အံဂျိုင်တင် ဂျိုင်။
153. Drink when rested. ဂျိုင်ဂှ'ယင်လင်ဂိခင်ခခင်။
154. These villagers are poor. ဂုခင်ဝခင်ခေ'ယခင်ဂိလ်။
155. He has a chronic cough. မခင်လ'အ'ယူခိဂ်ခိဂ်။
156. I will send for him as soon as I want him. ဂင်ခါပေ'မီးအလုပ်တိမခင်တေရှင် လိုက်လိင်။
157. He appears to have come on important business. မိုခင်ဂှင်မုးတင်ဂိဂ်လယ့်ခေ'။
158. Who sold him this house? ဟုံလုံခေ'ဂျိုင်ခေ'ပခင်ဂေါခခင်။
159. My humble petition is. လိက်အလီရင်ခံခါလင်လံ။
ခါလင်မီးလိက်အလီရင်ခံတိခါ။
မိုခင်ခေ'ခေ'ယတေပင်လီ။
160. To-day will be fine. မခင်ပ'လခင်ပွင်အွက်ကျါဂျိုင်ခင်။
161. He ran through the house. မခင်ပ'ပွင်ကျါဂျိုင်ခင်လိင်။
162. Order the thugyi to have boats ready. ဂျိုင်လုံဂှ်မီးဝ'ဟံးခိသင်လတ်ထမူင် ဝ'လေ။

163. Do they employ spies? ခင်ခေ'ပွ'ဗွဲသွ'ဂုခင်ယံ'ခွဲ။
164. He hawks cloth through the whole village. မခင်ခေ'ခေ ခေ'ခင်အထေထွဲလိလုံ
ဝခင်ထွတ်ဂူဂျိခင်။
165. The railway will comethrough the Shan states. ရထု၊ယံ'တေယံ'ခင်ခင်မး မိုင်တံ။
166. I will arrange to.... ကင်ခါတေဂြိတ်ပခင်ဂ် . . .
167. I was distant a stones-throw from the accused. တင်တြါခေ က'ကင်ခါသေမဂ်ဂိခင်
ထီ။
168. I was a gun shot from him. တင်မခင်ယခင် (or က')ကင်ခါသေ
ထုင်ယိုင်ဂွင်။
169. This boat won by a length. ဂျိင်ခေ'ပုခင်ဂျိင်လင်။
170. When returning home. မိုင်မးလူဂျိခင်။
171. You ought not to petition. ခွဲအံလိလံ'တင်လိကလင်။
172. They came stealthily. ခင်ခေခင်လက်လွဲမး။
173. They followed secretly. ခင်ဗွဲထွဲဂုတိတိ။
174. This is money privately advanced. အခင်ခေ'ပိခင်ပိုင်လိက။
175. He is an extra assistant commissioner. ကေခေ'ပိခင်လိကင်။
176. After his transfer. ဝ'လံ'ခေ'သေခေ'။
177. You must do as you please. ကံဗွဲခွဲတေလံ'ဂြိတ်။
178. He did just as he pleased. မခင်ဂြိတ်ဂု၊ကုအထုင်မခင်ဂွံ။
179. As you please. အင်ဗွဲဝါ—ကံဗွဲ။
180. Do exactly as you like. ဂြိတ်လိဂ်ခင်ခွဲမီးအထုင်ခခင်။
181. There is none to say you nay. မဂ်မီးကေဝါဝါကေခေ။
182. A man called Maung Pe. အခင်ဝါမွင်ပေ။
183. As now—as at present. ဂြိခင်ပိုင်လိကခေ'။
184. They packed salt in bundles. ခင်ခေ'ထုင်ဂျေ'ဂျိင်ယင်။
185. They cut the meat in slices. ခင်ခေ'ယထိုင်အင်ခိုင်။
186. While master was in camp. မိုင်အထွင်ထင်ချးယပ်ယူခခင်။
187. He is a novitiate. ဗွဲ၊ကိခင်သုမခေ။
အင်ပိခင်လင်သင်။
188. He stretched out his hand. မခင်အင်ပိုင်ယိုင်ခင်အင်။
189. He broke it into small pieces. မခင်အင်ယယွံ'။
190. To do one's best. ဂြိတ်ခေကါတခင်ဂိုင်။

191. He acted according to his ability—He did his best.   ဘုရင် အခင် မခင်တတ် ခိုင်လံ၊
ခင်ခင်ရှိတယ်။
192. He has great ability.   အလှခင်မခင်လီခေ၊
193. He fell into the water.   မခင်တုတ်ခင်ယင်၊
194. He fell from off the house.   မခင်တုတ်သေ၊ ဘုရင်ရှိခင်ယင်၊
195. Let me ask a question.   ငါ့လံထံခိုင်ခေ၊ လူ၊
196. How is this?   မီးလွင်လိုခင်ခင်ရှိ၊
197. How will he pay his debts?   မခင်ခတ်တိတ်ပခင်ခင်ခိုင်ခင်ရှိ။
198. I cannot bear it.   ယိုင်ခင်အံလံ၊ ဘခင်အံလံ၊
199. He will not stand it.   မခင်တေထူမခင်ခိုင်၊
200. His shoulder is swollen.   ရှပ်ဝ၊ မခင်ခိုင်။
201. His elbow is stiff.   ခွက်သွက်မခင်ခိုင်။
202. He is saving up money for the future.   ဂေါခေ၊ သိခိုင်ဝံ၊ ပုခင်ခိုင်ခေ၊ အိုင်၊
203. There is no occasion to fear.   တိတ်တင်ခင်အံခင်း — အံခင်းလွင်တင်
အခင်တင်လံ၊ ခင်၊
204. There is nothing to fear.   မခင်ခင်းတိတ်ဘုရင်လံ—ထင်ခင်။
205. Fear nothing.   ယုတ်ခင်လံ။
206. You can go without fear.   ခိုင်လံ၊ လွင်ခင်။
207. They are waiting round the house.   ခင်ခေ၊ ငါ့ရှိခင်ရှိခင်၊
208. He is surrounded by retainers.   ခါမခင်ခင်ခင်ခင် မီး၊ ဘုရင်ရှိခင်မခင်
ခိုင်။
209. His faithful retainers are around him.   ခါမခင် အခင်ယိုင်ခင်ခင်ဝံ၊ ခိုင်တင်
မခင်၊
210. The house is surrounded by fruit trees.   တုခင်မခင်ခင်းလိပ်ခိုင်ရှိခင်၊
211. The chief's house is in the middle.   ရှပ်ခင်အခင်ခင်လင်ယုခင်းခင်ခင်၊
212. In the middle of the house.   ခိုင်ခင်ရှိခင်။
213. They were completely surrounded.   မိခင်ခိုင်ခင်ဝံ၊ အံခိုင်လံထပ်၊
214. He threatened me and went away.   မခင်လွက်ခင်ခါခိုင်၊
215. They acted without authority.   ခင်ခင်ခင်ရှိတ်အခင်ခင်အခင်။
216. They did it by force.   ခင်လိုင်ရှိတ်ခင်ရှိတ်ခင်။

217. They thwarted him. ခပ်ခပ်ငြိတ်တတ်မခင်။
218. Did they get enough to eat? ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်အိမ်အိမ်တီယပ်ပိုင်။
219. How many years have you served Government? ခွဲမူးထံမှိတ် တင်မှိတ် လပ်ခုခပ်အ လုပ်ရခပ်ခပ်ထံ'သ'ပိယပ်။
220. I have been in Government Service for over 20 years. ချလပ်မူးထံမှိတ်တင်မှိတ်လပ်ခုခပ် အလုပ်ရလုပ်ခပ်ထံ'၂ဝပီလိုပီ ယပ်ခါ။
221. What pay do you get per mensem? လခမာလိုခပ် ယေလိုခပ် လ'ပိုခပ် ထခပ်လှိုလေ။
222. I get Rs. 75/- a month. လခ ၇၅လိုခပ် ယေလိုခပ် လ'ပိုခပ် လိတ်ခပ်၅၂၅ပီ(၇၅)ခါခေ။
223. Of your eight children how many are sons and how many are daughters? အခပ်လုပ် ပိတ်ဂေ၁ခပ် ပိခပ်ယူ ထံ'ထံ'လ'ပိုင် အခပ် လုပ် လုပ်ယိင်ဂေ၁ မီးပိုင်။
224. Three of them are boys and five are girls. အခပ်လုပ်အခပ်ပိတ်ဂေ၁ခပ်ပိခပ် ယူထံ'သံဂေ၁ ယူယိင် အခပ်၅၂ ဂေ၁ခါ။
225. How many of your eight sons and daughters are married or not yet married? အခပ်လုပ်ထံ' လုပ်ယိင်ခွဲပိတ်ဂေ၁ ခပ်ခပ်ပိခပ်ပိုင်ထံ'ဂေ၁ယပ်ဝါ လပ်အံပံ'ပိခပ်ပိုင်ဂေ၁မီးပိုင်။
226. Of my eight children three boys are married. အခပ်လုပ်ချလပ်ပိတ်ဂေ၁ခပ်အခပ် ထံ'သံဂေ၁ခပ်ပိခပ်ပိုင်ပိုင်ယပ်။
227. Of the five remaining girls not one is yet married. ယပ်ပိတ်ယူယိင်၅၂ဂေ၁ခပ်အံပံ' ပိခပ်ပိုင်သေဂေ၁တီခါ။
228. Before you came to Taunggyi where were you living? မိုင်ခွဲအံပံ'မူးယူဂေ၁တီတွင်ပြီးခေ' ခွဲယူဂေ၁တီလှိုပုခပ်လေ။
229. Before I came to Taunggyi I used to live in the Station of Mong Sawk. မိုင်အံပံ'မူးယူ ဂေ၁တီတွင်ပြီးခေ' ချလပ်၅၂ယူဂေ၁တီတပ်လုံတေ၁ မိုင်သွပ်ပုခပ်ခေခါ။
230. Being a native of Mong Sit why have you taken Government service? ခွဲပိခပ်ဂေ၁တီပိုင်မိုင်လိတ်ပုခပ်ခေခပ် လိုင်ခွဲထံ'မူး ထံမှိတ်တခပ် ထပ် ခုခပ်အလုပ်ရလုပ် ခပ်ခေ'သွပ် ပိုင်သင်လေ။
231. When I lived as a child in Mong Sit I ran away and went မိုင်ချလပ်လိပ်ခေခပ် ယူဂေ၁တီခွဲ ပိုင်မိုင်လိတ်ခေခပ် ယပ်ထင်ခါ

- and lived in Rangoon.   ထင်လဲပ'ရွာယူ ဘုခွဲမိင်မိုင်
ယခင်ကုင်ပုခင်ခခေခါလဲ။
232. And then I got Government
work in Rangoon.   ထင်လဲထံမးဂြိတ်မးတင်ဂြိတ်ထင်
ဘုတိမိင်ယခင်ကုင်ပုခင်ခါ။
233. Being a Shan of Mong Sit
why did you run away
and live in Rangoon?   မြိမ်ခေတ' ဘုတိမိုင်ထိတ်ထင် မြိပ်
ရွာယူဘုတိခွဲမိင်မိုင်ယခင်ကုင်
ပုခင်ခခေခါဂြိတ်သင်လဲ။
234. In my youth I was very
wicked.   မိုင်အခေတိုင်ခါထင်လိာ်ခခေခါ
ထင်ဂြ'ခါလဲ။
235. My parents disapproved and
drove me away and I
settled in Rangoon.   ပေါ်ခေ အံကျါလဲ ဂြော်မိတ်လဲ
ထင်ဝဲလဲပ'ရွာယူဘုတိမိင်ယခင်
ကုင်ပုခင်ခခေခါတိခါ။
236. How many head of cattle
will you sell?   မြိတ်ခေပ'ဝိုင်လဲပ'တိုင်လဲ။
237. My cigar has gone out, give
me a light.   ယ'သေလိာ် မွတ်ရွာလဲ ပခင်ထဝ်
ယ'လူ။
238. He lit a cigar.   မခင်ခေထဝ်ယ'သေလိာ်ယဝ်။
239. This cigar will not draw.   သေလိာ်ခေတေထုတ်ထ'မင်လွဲ။
240. Wake me at 5 o'clock to-
morrow morning.   ခွဲထိုက်ပုဂ်ခါခါအခိုင်ဂြ'ခါလဲ။
241. If you guide me well, I will
give you Rs. 5/-   ပေါ်ခေဘင်လိာ် တေပခင်မိုင်ခွဲ
ဂြ'အျပ်။
242. Are there fish in this river?   ခွဲခေခွဲခခေမီးပျါဂြိပ်။
243. Do not climb the tree.   တိခိုင်ကုခင်မ'မင်လဲမိုင်ခေ။
244. You must not bathe here.   မြိမ်လဲအပ်ခေတိခေခေ။
245. Do not kill.   တိုင်လွဲပိုင်ယုအပ်တ'။
246. Give me a glass of water.   ပခင်ဂါခင်ခေခွဲဂါတ။
247. They caught a thief.   တိသ'ယူထင်မေးယဝ်။
248. Get ready to go on tour.   ဂြိလဲပ'ရွာခေလဲဂြိလွဲပွင်ဝ'သေ။
249. How many prisoners are there
in the jail?   ခွဲထွင်ကုခင်တိုင်ဂါလိမီးလဲမေး။
250. Come to office at ten tomor-
row morning.   ခွဲထိုက် ၁၀ ခါလိမေး တိသုံခေ
သေ။
251. On what business have you
come?   မေးလွင်သင်။
252. How much property is left?   အုဂ်လဲခိုင်လိာ်ဂိတ်ထခင်လွဲ။

253. Why have you got angry? ဂြိတ်သင်လေတော့သင့်အွက်၊
 254. Be sure to warn me. ပခင်သတ်တင်ချာအမခင်သေ။
 255. Go back home now. တော့လိပ်မိုင်ရှိုခင်အူၼ်သေတ။
 256. If I want you I will call you. မိးအလုပ်တင်တင်တေ့စွဲ။
 257. I must go to Pauktaw according to the D. C's orders. ခင် အမိင်လပ် အချေပိုင် တင်ချာ
 တေ့သ့အူၼ်လူဝခင်ပွက်တော့။
 258. We shall all return on Monday. ဝခင်တခင်လၢရှပ်ချာတင်သိင်တေ့
 မိုခင်မၢးတခင်အိုပ်။
 259. I am very pleased to see you. လံာ်ရှခင်ခွဲလေတင်လုံလုံလုံလုံ။
 260. If you work well you will be well rewarded. ပေၼ်ဂြိတ်တခင်လိလိ တေ့လံာ်သုဂိုခင်
 လိလိ။
 261. On the house owner waking up the thieves ran off. ထပ်ရှိုခင်တိုခင်လေ ဘုခင်လၢလိလိ
 ပံာ်လုင်ခိုင်ရှိုခင်ယပ်။
 262. If you call me I will come at once. ပေၼ်လပ်တင်စွဲ၊ တင်ချာတတမၢး
 လိပ်။
 263. To-day's work should not be put off till to-morrow. တခင်မိုင်ခေ အံတုတ်လိခေ ဂြိတ်မိုင်
 ဟုတ်အူ။
 264. Do not postpone things. ယၢခေတိုင်လခင်ဝံ။
 265. We did not find any curiosities in the bazaar. ခိုင်တတိုင် အံထုတ်အခင် ထူးထူး
 သခင်သခင် တၢသင်မၢးလေ။
 266. So far we know nothing as to where the fire started. ယံမံတီလှ် အခင်တင် တော့စွဲတ
 မိုင်ခေ အံပံာ်ရှတၢသင်။
 267. The above mentioned case. အခင်တီလိတ်အမုပၢးဝံ တၢခိုင်ခေ၊
 268. A man was found drowned in a tank. ဘုခင်တေၼ်လုံထူခိုင်ခေခွင်သေယပ်
 လေထုတ်လံာ်တုတ်မခင်ယပ်။
 269. I was publicly adopted. အတင်အသၢးကျော်လေၼ် လိပ်လိပ်
 မိခင်အခင်တီလိပ်လိပ်လေ။
 လွင်အခင်တီလိပ်ခခင်ပၢးတေၼ်
 တင်လံာ်ရှခင်လိပ်လိပ်ယပ်။
 270. I have cut my finger. အပ်မိတ်ယခင်ခိုင်မိုင်တင်ချာ။
 271. He was educated here. မခင်မေၼ်အတတ်မိုင်လၢတီခေခေ
 272. This child is a chatterbox. လုတ်အခင်ခေသုပံာ်ခေခေ၊
 273. He performs summersaults. မခင်ပတ်မိတ်အိုပ်။
 274. He is standing on his head. မခင်ပတ်မိတ်မုတ်အိုပ်။
 275. Show me how to do it. တေ့သ့ဂြိတ်လိပ်ရှိုခင်ခခင်တင်ချာလူ။
 276. How do you know? ဂြိတ်လိပ်ရှိုခင်စွဲ။

277. My box is heavier than yours. ထိုက်တၢ်ကပ်ခါးခၢ်သေထိုက်တၢ်ခွဲ။
 278. This is the best pony. မခၢ်လိသိသိခါး။
 279. Everyone has to pay taxes. ဂုၢ်ခၢ်ဂူၢ်လၢ လၢသွင်ခါး အခွၢ်
 280. Any man or woman whatever. ဟံင်ဟံင်ခါးတၢ် [လၢဝါး
 281. I do not want any. အံခံလၢခါး။
 282. Give each of them Re. 1/- ပခၢ်ခါးယိင်ဂၢၢ်ယိင်ကျပ်သေ။
 283. How many kinds? လၢသွင်လၢခါး။
 284. Take every kind. အပ်ဂုၢ်ခါးဂုၢ်ခါးသေ။
 285. They hate each other. ခါးဂၢၢ်လၢလၢလၢခါးအိပ်။
 286. The thief has taken all I possess. ဟံင်လၢခါးတၢ်အခါးတၢ်ခါးတၢ်သိင်
 287. The whole family has run away. တၢ်လၢခါးတၢ်လၢခါးတၢ်လၢခါးတၢ်
 288. What kind of horse is this? မခၢ်ပိခါးလိပ်ခါးပိပ်။
 289. Of what race are these men? ဂုၢ်ခါးဗျၢ်ခါးဗျၢ်သေ။
 290. How much money have you? ခွဲခါးခါးခါး။
 291. Only so much. မီးထၢခါးခါး။
 292. Whatever he does he makes profit. ဂၢၢ်ခါးဂီၢ်တၢ်လၢသေသေအံဝါးလၢ
 293. I found no one at home. အပ်ခါးအံဝါးတၢ်ခါးခါးခါး။
 294. Get another man for this job. ဂီၢ်တၢ်တၢ်တၢ်ခါးခါးခါးတၢ်
 295. They work in pairs. ခါးခါး လၢဂီၢ်တၢ်တၢ်တၢ်သေ
 296. Some men are always trying to get others into trouble. ဂၢၢ်ခါးတၢ်ခါးခါး ခါးဂီၢ်တၢ်တၢ်
 297. We came across the fields. ဂီၢ်လၢတၢ်မၢၢ်ခါးခါးခါးခါး။
 298. They went across the hills. ခါးခါးခါးခါးခါး။
 299. We ran after the thief. ဂီၢ်ခါးလိပ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢ။
 300. Did you come round or by a short cut? မၢၢ်တၢ်တၢ်တၢ် မၢၢ်တၢ်တၢ်တၢ်။
 301. What are you looking for? ဂီၢ်တၢ်သေ။
 302. What do you want? ခါးခါးတၢ်သေ။
 303. The thief ran off. ဟံင်လၢခါးလိပ်—ဟံင်လၢခါးလိပ်။
 304. There is a road between these two houses. ဂီၢ်တၢ်ခါးခါးခါးခါးခါး။

305. I know because people say so.	ပိုခင်သတ်လင်ရှု။
306. Have you counted the houses?	အခင်တုဂ်လင်ရှိုခင်ယပ်ရှို။
307. I think you are hurt.	လိပ်ရှုယင်ယိပ်။
308. Sawbwa, I am going through your territory.	လင်ယပ်ခါတေလေရှုခိုင်လင်ယပ်။
309. The Sawbwa will come and meet me.	လင်ယပ်ခါတေမၤရှပ်ခါအိုဝ်။ [လပ်ပခင်။
310. You must see I get all I want.	အခင်ခါတေ လုဂ်ခေ' တေထံ'လေ
311. I know nothing of your affairs.	လွင်အကျင်ဒိကလိဂ်ခါအံရှုသင်။
312. What do you call this?	အခင်ခေ'ရှုသင်။
313. Speak the truth.	လတ်လိဂ်လိဂ်တ။
314. The wheels stuck in the mud.	မၤလေၤခံ့နီ။
315. He stabbed him with a dagger.	မခင်လိုင်အခင်မိတ်တိုင်မခင်။
316. He was hanged.	အခင်မခင်တင်လတ်တ'ယပ်။ အခင်မခင်တင်လိဂ်တ'ယပ်။ အခင်မခင်ဒိဂ်ခေၤတ'ယပ်။
317. Shans drink a lot.	ဂုခင်တ'ဒိခင်လင်ခင်အိုဝ်။
318. They both got drunk.	ခင်သွင်ဂေၤမၤလင်မၤ။
319. He got drunk.	မခင်ဒိခင်လင်ယပ်။
320. The doctor treated him.	သလၤမၤယၤမခင်။
321. The kite fought the bird.	ရှုင်ရှုၤတေၣ်ခေၣ်။
322. I sent and said.	ခင်လိဂ်ပွ'ဂုခင်ရှုလတ်ခွံသေ။
323. I am indeed afraid of this.	ခင်ရှု'ဂုခင်အမူမခင်လ'။
324. We will be answerable.	ရှပ်တတ်ခံတတ်သတ်။
325. We three will be responsible.	ရှပ်သံဂေၤခေ'တခံအမူမခင်လ'။
326. If you can do the job thoroughly.	သင်ဝါခွဲခေ'ရှိတ်ထံ'တေၤဂေၣ်။
327. Nothing shall happen to you.	တိခွဲအံရှုဒိခင်သင်။
328. Nothing shall touch you.	အံရှုတိုင်တိုင်တိုင်ခိုင်ခိုင်သင်။
329. They lived each alone.	ခင်ခေ'ယူဂေၤတိတိ။
330. He built a two storied house.	မခင်ခေ'ရှိတ်ရှိုခင်သွင်ထပ်ထပ်။
331. His house has three storeys.	ရှိုခင်မခင်မိခင်ရှိုခင်သံရှုခင်။
332. It is a house with three rooms.	ဒိခင်ရှိုခင်သံရှုခင်။
333. The house was far too small for us.	ရှိုခင်ခေ'အတွက်ရှပ်လိဂ်ဒိခင်ဒိခင်။

334. The house is now in two parts,
two storied, occupying the
same inside space. ပျိုခင်ခင် တော့လိပ်ခေ'ပိခင်ပျိုခင်
သွင်သွင်သွင်ထင်လပ်ခင်ပိုခင်
ခင်ခင်လေ။
335. A stake pierced his foot. မ'တုက်သိုတိခင်မခင်။
336. He sleeps on his back. မခင်ခွခင်တက်ဂှ'အိုင်။
337. He sleeps on his face. မခင်ခွခင်စုံအိုင်။
338. Comb my hair. အပ်ဖိဖိခွခင်ရှပ်ခင်ခါသေ။
339. Can you believe him? စုံမခင်လိုင်ယုံလ'ပျိုခင်။
340. Avoid dishonest men. ခပ်ပိတ်ဂုခင်ဂုတ်တင်လ'တ။
341. I will change my clothes. တေ့မိုပ်ပုတ်ခပ်ပုတ်လိင်။
342. I have no change of clothes. ခင်ခါ လိုင် အံခီး သိုပ် ယိုခင်ခင်
ယိုခင်လ'သင်။
ခင်ခါအံခီးခပ်ပုတ်ခပ်ခင်ခင်။
ပေ့ခင်ယိုခင်တေ့လ'ပုတ်ခင်။
343. If you get wet you must
change your clothes. သိုပ်ခေ'သိက်ကျသင်။
344. This jacket is torn. ယိပ်မက်တုံသိုတ။
345. Sew on buttons. မုင်တိခင်ခေ'ယွက်ကျသင်။
346. These stockings want mending. ခင်ခါလွဲမခင်ကျသိုပ်ခင်တိတ်။
347. I sent him to buy beef in the
bazar. ခင်အပ်မခင်သိပ်မ'သိပ်တ'ယင်။
အံယုံလ'ခင်မခင်ယသိတ်လ။
မခင် ဂှခင်ခင်ခါတိရှုံ ပတိင်ပွက်ခေ
ခင်ခါလေပိခင်။ [ခင်။
348. They killed him by impaling. ပိခင်အခင်ခင်အံလိ။
349. He is treacherous. ခင်အခင် လ'ယိတ်လ' ပိုင်ကျခါ
တိပေ့ခေမခင်ခေ'လိုင်။
350. He saw me thro' the window. ခင်ခါတက်ဂှိုရှင်အပ်ဝင်တင်။
351. It happened fortunately. ခင်ခါတက်ခ'ခတ်ပတ်တုက်။
352. It happened unfortunately. ခင်ခတ်ခင်။
353. As she has acted so badly to
her parents. တင်မခင်တင်ခင်ခီးအမျက်တိတ်ခင်။
354. I will get the pack bullocks
ready. ပေ့လုက်သွင်ခေါယိတ်လိုတေ့။
355. I will sell expeditiously. အတုတ်တိရှုံတသိလွှာ။
356. They are on bad terms. မခင်ခိပ်ယွခင်ခင်ယွခင်ခွတ်။
357. He and I have a quarrel.
358. Father and son were greatly
at variance.
359. The interest amounted to 400/-
360. He collected some debts.

361. I departed from the house.   ဘင်ချယင်တိခင်လုင်ရှိခင်။
 362. Twice two are four.   သွင် သွင် တိမိခင်သီ။
 363. What is your house made of?   ရှိခင်ဗွဲရှိတဝ်တင်သင်- ရှိခင်ဗွဲမိခင်
    ရှိခင်သင်။
 364. This house is haunted.   ရှိခင်ခေ'ထိတ်လွက်။
 365. Rats must be caught alive.   တေလ'တိခူအင်တုင်လိပ်။
 366. Are you not afraid you will
       be bewitched?   အံ့ကုင်ထိုင်ခင်ရှိခင်။
 367. I am amazed at your action.   ဗွဲရှိတဝ်ထိုင်ခင်လိအံ့။
 368. They use paddy husk as fuel.   ခင်အင်ကိဝ်သိုဟ်'ခင်။
 369. The flood spread everywhere.   ခင်ထုံခိုခင်ရွာဝက်ဝက်ပိုင်ပိုင်။
 370. The Burmese army spread
       over the country.   ကုခင်သိုက် မခင်ရွာ ဝက်ပိုင်ခင်ခိုင်။
 371. He is of pure descent.   ရှင်မခင်လိတ်လိတ်ကွံ'
 372. Can you describe him—what
       is his appearance like?   ရှင်မခင်ခိုင်ခင်လိုင်ခင်ခိုင်ရှိခင်။
 373. His complexion is fair.   ခင်မခင်ခင်။
 374. His complexion is ruddy.   ခင်မခင်လိင်။
 375. He is very talkative.   မိခင်ကုခင်သုဟ်ခင်။
 376. He has grey hair.   ခုခင်ရှင်လံထိုက်။
 377. Whence comes this cart?   လော့ခေ'လုက်ကုလုံမး။
 378. It comes from the village.   လုက်တိဝခင်မး။
 379. Can I hire carts here?   တိခေ'လင်လော့လုရှိခင်။
 380. Not a cart could be hired.   လော့သေလင်မော့ ခတ်လင်မပ်လ'။
 381. Is the paddy good this year?   မိခေ'ခင်ပိုင်လိရှိခင်။
 382. The rains have not come.   ဟုံခင်အံ့မး။
 383. The rains are not good.   (၁) ဟုံခင်အံ့လီ (၂) ဟုံဟုံခင်အံ့
    တုက်ပခင်လီလီ။
 384. Here and there.   တီးယင်တီးယး
 385. Tell him to supply fowls.   ရှိလ'ပခင်က'ထတ်မခင်သေ။
 386. Is the road good for riding?   တင်မိမလိရှိခင်။
 387. Show me your diary.   ခင်လိက်မ'ကူဝခင်လူ။
 388. What is the cost of five ar-
       ticles at Rs. 2-8 each?   ယိုင်အခင်သွင်ကျပ်ခွဲ၅၂အခင်မိခိုင်
    ကုရှိခင်
 389. Is your shop insured against
       fire?   သုံသိုင်ခိုင်အာမခံထံ'ယင်ရှိခင်။

390. The wind blew down the trees.	လုံထုံလေမ'လုံ၊
391. The wind blew away the paper.	လုံထုံလေမိ၊
392. Blow out the candle.	ပင်မက်ထုံတိခင်သေ။
393. Please admonish him.	သင်သွခင်သင်မပခင်သေကံ၊
394. Give him water to drink.	ပခင်မခင်ကိခင်ခင်သေ။
395. I have not yet been once.	အံပ'ဂ္ဂါသေထွက်။
396. He is about to lose his post.	မခင်လံတေတုကိအရ၊အိုင်။
397. That man is still eating.	မေ၊ခခင်ယင်ကိခင်ယူအိုင်။
398. If I have time I will look again.	ပေ၊တခင်လိုင် ကိခါတေတုလုံလူ ဂ္ဂခင်။
399. Small pox is very prevalent in those villages.	တိဝခင်ပုခင် အခခါမက်လုင်သခင် ခခါအိုင်။
400. Malaria is very rife there.	တိဂ္ဂါပုခင်ခခင်ဂ္ဂ'ခခါ။
401. Before long the river will eat away the bank.	မက်ထခင်ရှိုင် ခခင်ခခ' တေတွက်ယင် အိုင်။
	မက်ထခင်ရှိုင် ခခင်ခခ' တေကိခင်ယင် အိုင်။
402. Do not make a flat thatch roof.	မုင်ခါးအံလ'ဂြိတ်မိင်မိင်။
403. You must make the thatch roof sloping.	(ဝ) မုင်ခါးတေလ'ဂြိတ် လုံမခင် ထခင်ထခင်။
	(ဂ) မုင်ခါး တေလ'ဂြိတ် လုံမခင် ပိုင်ပိုင်။
404. How high is this mountain?	လွ'ခခ'သုင်ထခင်လုံ။
405. Is this paper to be burnt?	တေလ'အပ်လေခခ'တုကိထုံရှိုင်။
406. He is always exempted from capitation tax.	အခခင်လွင်လုလုံထုံခခင်ပိုင်ခခင်ခခ' လ'လွတ်ချံသ၊တ၊သေ။
407. Sandflies and mosquitos bit me all night.	ဂြိခင် တင် လုင် ခုပိကိခါတင်ခိုင် ယင်။
408. A spider spun his web.	ဂုင်ကိတုင်ဗွံမခင်ယင်။
409. The tree was struck by light- ning.	ထုံထုံတုခင်မ'ခခ'ယင်။
410. He is sore from head to foot.	မေ၊ခခ' အပ် က၊ ထုံတိခင် မခင် တေ၊မုလုံကိမခင်လိပိအိုင်။
411. I do not know whether he will come or not.	မခင်တကိမ၊ရှိုင်အံမ၊ရှိုင်အံရှူ။
412. That is always the way.	ခခခင်ဂ္ဂ'ဂ္ဂ'။

433. We are free from anxiety. လ'ထင်ရှင်ရှိတ်ကခင်ရှိတ်ငခင်။
434. We have nothing to fear. ရှင်ခါထင်ရှင်။
435. Trade is peacefully carried on. ထင်ရှင်က ထင်ရှင်ခ'။
436. We ask for rest. ရှင်ခါယွခင်လိုဝ်အိုဝ်။
437. Some men do not yet know ease. ဟူခင် ကံယွင် မေဂ် ယင်အံပ'ရှု တီ
လိုခင်တီခိလိုလျ။
438. Our ways severally parted. ယတ်ကခင်ညါတီဟိုတီမခင်။
439. There is no way of getting enough money in Mone. တီလ'ဗိုခင်လ'တွင်ဂါတီခိုင်ခိုင်ခေ'၊
ခခင်အံပေဂ်မီးသင်။
440. Dry my clothes in the sun. အပ်ခပ်ကပ်ခါတက်လိတ်ဝ'သေ။
441. We put up the two carts. ရှင်ခါပုတ်လေလျသွင်လင်ဝ'ယပ်။
442. He hinted by winking. မခင်ယိပ်တါခခင်။
443. The sun shone into one's eyes. ကပ်ဝခင်တေဂ်တါ-ကပ်ဝခင်တွင်တါ။
444. The sun is very dazzling. သ'ကပ်ဝခင်ခိုင်တေတေ။
445. The three objects of worship. ဂုတခေလသိပု။
446. A series of marvels. အခင်မီးတီအံညို။
447. A golden statue of Buddha. ရှင်ယုခံလပ်တြုးအခင်ချုးခံဝ'။
448. Some bells were inscribed with the donors' names. ရှင်ကံယွင်ခေ'မီးလိကံပေ လိုဝ်သိဝ်
မေဂါအခင်လူတခင်။
449. They placed the statues with great pomp and ceremony on elephants. ခပ်အပ်ရှင်ယု သင်ထုမဂ်ရှိခင်လိုဝ်
ခေ'ရှိတ်ခိုဂ်ရှိတ်ခံလေတင်ခိုင်
လင်ခေဂ်။
450. This angle equals that angle. လိင်ခေ'တင်လိင်ခခင်ယိင်ကခင်။
451. This is about equal to that. ရှိတ်ကိခ'ထခင်ပိင်ကခင်။
452. The money earned is not commensurate with the work done. အခင်လ'ဝ'ဗိုခင်ခေ' တင်လ'ရှိတ်
ခေ'အံင်ကခင်။
453. It is about the same. ရှိခိုင်ခိုင်။
454. I wish to be your associate. ခ'ရှိတ်မေဂါကခင်တင်ခိုင်။
455. He gets his living easily. မခင်ခေ'လ'ကိခင်ခ'။
456. He acts in a headlong manner. မေဂါခေ'လေဂ်အိုဝ်။
457. He acts without method. မခင်လဲသျးယပ်။
458. Go and look for its tracks. ဟွါရှုကိပိသေ။
459. I thought he was a bad man because I saw him peep-
ing into the house. ရှင်ခါ ထင်မခင် ပိခင်ဟူခင်ရှု ပိခင်
လေ ရှင် ရှခင်မခင် လွံတုတ် ခိုင်
ရှိခင်။

486. A man of unknown name.   အံ့ရှုလက်လိုက်ကုခင်မော့။
487. Nothing was left.   ထောင်ပေ၍ အံ့ကိုတံသင်။
488. He fell from the tree and
was crushed to pieces.   မခင်ခေ'တုတ်တုခင်မ'ပိခင်လုင်ရှ့'။
489. It is not proper,—not right.   မခင်ပိခင်မခင်ယုအံ့ထွဲ။
490. It is not becoming.   မင်ပေ၍ တင်ခေ။
491. Certain things unbecoming.   သိး၊ ပိုင်း၊ အမူအံ့သင်အံ့ထွက်။
492. He was very near death.   မခင်လံတက်တံ'ယင်။
493. We could do nothing and had
to return.   ရှင်ဂါအံ့လင်ရှိတ်ရှိင်လင် လ'ပြခင်
ခိုခင်မုးယင်။
494. He came to our village in the
course of his travels.   မခင်မုးလေ မုးလိလ်ဂါတီ ဝခင်
ရှင်ခါ။
495. He put up with me as my
guest for four days.   မုးယုမုးခွခင်ရှိတ် မိဂါတီခွ
ခါလင်လ'သီဝခင်ယင်။
496. I will go and walk about the
village.   တေရွာလေလိလ်ခွခင်ခေ'။
497. Being very tired I fell fast
asleep.   ဂင်ခါရှိင်ခေ လင်ခွခင်ဝ ပိဂခင်
ယူယင်။
498. We woke up alarmed.   ရှင်ခါလင်တုတ်ထွဲတုခင်မုးယင်။
499. When all were sound asleep.   မိင်ကုခင်တင်လ'ခွခင်လပိဂခင်။
500. We became greatly alarmed.   ရှင်ခါတုတ်ထွဲတုခင်ခေယင်။
501. I ran with the utmost haste.   ခါလင်မိခခင်တံလိလ်မုး။
502. I told him off to keep watch
in the house.   ခါလင်လင်ထွဲ မခင်ခခင် ပွဲယူဝံ
တီရှိခင်။
503. I must not lose my property
for nothing.   ယုရှိပိတ်လေသိုရွာလ'လ'သေ။
504. No one but he took them.   လိုဝ်သေမခင်' ဟူ ထွဲဂေ၍ အံ့အာ။
505. This wood is very hard.   မ'မိလ်တိဂါတိဂါ။
506. The two persuaded each other
to go and see a pwe.   သွင်ခါသွင်မော လုဂခင် ရွာလေ
တုလ်ပွ'။
507. Not long after they had left
the house.   ဝ'သေခင်ခခင်လုင်ရှိခင်ခခင်ရွာ
အံ့ရှိင်သင်။
508. We are temporarily changing
our abode.   ရှင်ခါခေ'ယုယီအိုဝ်။
509. His back was cut in two.   လင်မခင်ပိခင်သွင်ပွတ်ခတ်ရွာလေ။

510. It is well to go and seek alliance with.	၇၂ ယွခ်မိခ်ယွခ်ဂ်တိ မိတ်သုဂ်မိ အွင်ဂခ်ခခ်လိုင်တဂ်လိ။
511. We parted company.	ဂ်တင်၊ ခွ်တင်၊။
512. Your letter about the . . .	လိဂ်ဝါမးလဂ်။ . . .
513. He clearly showed.	ခခ်ပခ်တုဂ်တိယင်၊
514. His family became extinct.	မိုဂ်မခ်သုတ်ဂွါယင်၊
515. They received and fraternized with the prince.	ခပ်လဂ်ခံပူပွင်မိခ်လိုင်မိခ်သး၊
516. They tied him to a tree.	ခပ်ခေ' အဂ်မခ်မတ်ဂုတ်တုခ်မေ'။ " " မတ်လဝ် " "။ " " မတ်တွ' " "။
517. We had left the pwe about half-a-mile behind.	ဂ်ဂ်ခါယခ်အွဂ်ပွ' မးသေ ခိုင် မိခ်း။
518. Was the bazar crowded?	ဂတ်ဂိုခ်ဂ်ဂ်။
519. The pwe was then crowded.	မိခ်လွင်ပွ' ဂိုခ်။
520. He gave up the desire to live.	မခ်ခေ' လုဂ်အသဂ်။
521. He sat cross-legged as a deity.	မခ်ခေ' ခေ'ခေ' ဂုတ်ယင်။
522. I escaped by the skin of my teeth.	ခါ လဂ် ခေ' လွတ် ဂွါ ဂေ လဝ် ဂေလိဂ်။
523. It is quite a separate country.	ခေခ်း၊ ဂေ၊ ဂေ၊ ဂွ'။
524. He asked about their original place of residence.	မခ်ခေ' တွင်ထံမူလဂ်ဂ်ဂ်မခ်။
525. When was this city founded?	မိုင်ခေ' တေမိခ်ငပ်မိုင်လွ်ယင်၊
526. He loved her greatly.	ဂ်ဂ်ဂိုင်မိခ်ယွခ်မခ်ယင်။
527. He received the merest pittance (<i>lit.</i> the price of chilies and salt.)	မခ်ခေ' ငပ်ဂခ် ဂါယိတ် ဂါဂိုင် ယင်။
528. I sell liquor retail.	ခါလဂ်လုဂ်ခေ'ယွ'လဂ်။
529. They all sell wholesale.	ဂါမိခ်လဂ်ဂါ။ ဂါမိခ်ခုခ်ခေ'ထို။
530. I do not sell on credit.	ဂပ်ခါခေ' ဂုခ်အခေ' အခ်လိုဂ်။
531. I sell on cash payment.	ခေ့ပခ်မိုင်ခေ' ဂ်လိဂ်ခါလဂ်ခေ'။
532. Because of many differences in price.	မိုင်ဂါမခ်ခေ' ချးမိုင်ဂခ်ခေ'လေ။
533. Who lives in the house next to the bazar?	အခ်ဂိုခ်လဝ်ဂတ်ဂိုလိုယူ။

534. Once in debt one seldom gets clear. ပေါ်တုက်ခါအူက်ယပ်။
535. Did you watch the thief run as far as you could see? ထုံသက်ပ'ခေ' ခွဲခင်သုတ် သ'တု ဂျှိင်။
536. In an earthquake the cliffs and hills break up. မိုက်အခင် အိင်သခင် ထင် တင်လွှာ' ဂျှိင်အိုဝ်။
537. A piece of the wall became detached. ထုံယတ်တုက်ခိပ်။
538. They broke the mat walls and railings to pieces. ထုံဂျှိင်ထုံလခင်ပေါ်ပင်ဂွါ။
539. In order to shame me and injure my character. ဂျှိင်လင်လ'တင်အ' ယသလေခေ တု။
540. He dashed water on me. တင်ခင်ရှုတ်ခါလင်။
541. I stood rooted with amazement. ခါလင်ဂွင်ဂျှိင်ယပ်။
542. I could not think of any one else, it could only be he. အံ့ခုက်ထွဲထ'လှဲမီးမခင်ဂွာ'ယပ်။
543. The clerk too has made the transfer of names. လခေါ်မဂျိခ'ပခင်လိပ်သိပ်ယပ်။
544. If you do not thatch your roof this year it will leak. ဂျှိင်ခွဲခါခေ' ပေါ်အံ့ မုင်ခါ ထုံခင် တေရှုင်။
545. Those who have signed below အခင်လက်မတ်ပျးခခင်တိတ်ခေ'။
546. As contained below. အခင်ပျးမီးအတိုင်ထုံ'တိုခခင်။
547. Just carry me home. လေအခင်မိုက်သုင်ဂျှိင်အိတ်ခခိုင်။
548. In order to accompany your honour. ဂျှိလ'လပ်လွံခွက်တေဂျိလင်လေ။
549. We planned and did it together. ဂျှိခါဂျှိပွင်ဂျှိအခင်ယပ်။
550. In order to injure the Buddhist religion. ဂျှိလ'ယပုက်ထသုသခေ။
551. He is a religious teacher. မေခေ'အာလဂိယ။
552. They held counsel. ခခင်ခေ'တိုင်ပင်တိုင်မိင်။
553. A few come to worship. ဂျှိခင်ဝ'လင်တြျးမးခေ။
554. Many come for pleasure. မးတုမုခင်သိုဝ်ဈေဂျိအခင်ခခေ။
555. Each wears his or her best. မေထိုင် လေသင် ဂျှိခင်လ'လေသင် ယေမေ ခခင်တင် ခုခခင်လိ သေဂျိခခေ။

577. I have lived with him. ချလင်ယူလုလုဒ်ဒ်လုလုလုလု။
578. This man boasts of his wealth. ဂုဏ်မော့ခေ' မီးအုတ်ထုလုလုလုလု
ခေ'လေအုတ်ထုလု။
579. He has not a pice to his name. ခုင်ပျိုခေ ခုင်ယေ်မော့ မင်မီး သင်။
သတ်ယိုခေ၊ မေ့ရှုလု မင်မီး
ဂွံ။
580. A few minutes after dinner မခေခေ'ပေ့ဒ်ဒ်ခေခေ'သင်ပျိုလုလု။
he will go sound asleep. တေခွခေလုယူဂွံ။
581. This man wants looking after. ဂုဏ်မော့ခေ'လုလု အခေခေ'တိင်အုတ်
လွံထုလုလုလု။
582. I think you had better take ပေ့ဒ်အင် အခွခေသေ သိပ်ဝခေ၊
ten days leave. ထင်တေထုလုလု။
583. You look rather washed out. ခခိုခခေခေ'ယိုလုလုလုလု။
584. He seemed on the mend. မခေခေ'ခိုခခေ'တေခေ'ခိုလုလု။
585. He has had a relapse. သံခိုခခေ'မိခခေ'ထိင်ခခေ'။
586. Late at night. ဂခခခေ'အခခခေ'လုလုလု။
587. When I called out, he took ခချလင်ယူလုလု မခေ'အခခခေ'ခေ'။
no notice.
588. Water beat into the boat. ခခေ'ထိပ်ခိုခခေ'ပျို-ခခေ'ထုခိုခခေ'ပျို။
589. He gave 10/- earnest money. အခခခေ'လုလုခခေ'ခခေ'ခခေ'။
590. The matter is uncertain. အခခခေ'တိမခခေ'ဂွံ။
591. As he is so changeable I မော့ခေ' ဂွံပျိုလု လုမခခေ'လေ့လေ
cannot rely upon him. ဂွံခခေ'ခခေ'ခခေ' ဂခခခေ'အခခခေ'
ယိုအခခခေ'ခခေ'လုလုလု။
592. We are not inconstant. ဂွံခခေ'ခခေ'ခခေ'လေ့လေလုမခခေ'လု။
593. We are steadfast as a block ဂွံခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'
of iron. ခခေ'ခခေ'။
594. Directly I gave him medicine ပေ့ဂခခခေ'ခခေ' ယုယုခခေ'ခခေ'
his fever disappeared. ဂွံခခေ'ခခေ'။
595. Shans take off their shoes be- အပျိုခခေ'ခခေ'ခခေ'ပေ့ပ'တခခခေ'ခခေ'
fore entering a monastery ခခေ'ဝင် ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ' ထွတ်ခိပ်
compound. တိခခခေ'ခခေ'ခခေ'။
596. It is customary to hold pws ဂွံခခေ'လုလုခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'။
in the cold weather. ဂွံခခေ'လုလုခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'။
597. In the race between these ပျိုခခေ'ပ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခခေ'။
boats it was a close finish. " " " " ယုခခေ'ခခေ'။

615. The tusks were of beautiful design. ငါးလိုဏ်ခေ' မိခင်ပုံရှင် အခင်းရှင်လီခေ။
616. Ivory to decorate temples. ငါးထင် အခင်းတေရှင်ခိုင် မိခင်မခင်းတေ။
617. The geography of Burman historians is very hazy. လွင်ဝခင်း လွင်ခိုင် ဂုခင်းအခင်းရှိတ် ဂုတ်ထူ ရှုထင်မခင်းခေ' မိခင်းအခင်းအရှုလိင်လီလီ။
618. He told of the wonders they had seen. မခင်းလတ် လွင်တင် အံ အခင်း ခပ်ရှခင်းမု။
619. He told of the perils they had incurred. မခင်းလတ်လွင်ထီတုခင်းအခင်းခပ်လတ်ခင်းခင်း။
620. The king soon repented his self-glorifying speech. ခုခင်းရှေ့ခံခေ' အံရှင်အံခင်းလတ် ခခင်းတပိုင်လွင် လွင်ခွံမခင်း ရှေ့လတ်ခင်းခင်း မီး တခင်းခုပ် မုခင်းထိုင်အေ။
621. No one consulted him. အံထင်ထိုင်ပင်ထိုင်ခွံမခင်း။
622. In to whose possession it came I do not know. ဂွါတုတ်တီထိုင်အံရှု။
623. He alighted from the Mandalay mail. မခင်းခေ' လွင်မုးတီ လုပိုင်ရထူး ယံ' အခင်းဂွါ မခင်းတလေခင်းခင်းယင်း။
624. I went and discussed a lawsuit with the Sawbwa. ဂပ်ခါ ထင်ဂွါထိုင်တြါ။ အခင်းတင်ထင်ဝံ။
625. It is a letter summoning. မီးလိခင်းမီးလတ်ပိုင်ခေ'ရှင်ခင်းခင်း။
626. I then sent and demanded a small sum from each lot. ဂပ်ထင်လတ်လွင်ခပ် ယွခင်းခင်းခင်းထိုင်ထိုင်ခင်းခင်းခင်း။
627. He was ordered to pay in a large sum by a certain day. အခင်းခေ' တေ'ရှုတ် ဝ'ဝခင်းခင်းထခင်းခေ' ထံ'အခင်း တေ'လတ်သပ်သင်လေ။
628. There are no means of looking after them. မခင်းမီး တီတပ်လိင်တပ်လူခင်းခင်းခင်း။
629. The non-receipts were many. ဂွံခင်းအခင်းအံလတ်ခင်းယင်းထိုင်ထိုင်ထိုင်မတ်။
630. Four annas a letter. မခင်းခေ' အခင်းတင်ရှိတ် သူခင်းခင်းခင်းအံထွပ်ခင်းလူ။
631. He has abused his position.

632. He has violated his oath of allegiance. မခင်အံ့ထွက်သိတ်လျှံ။
633. He appointed his eldest son to be heir-apparent. မခင် ပခင် အယျာ အိင်သေင် ခေင်မိုင် လုက်လံ့မေယျံ။
634. When the king observed the increasing influence and prosperity enjoyed by the heir-apparent. ပေၤအခင်ခုခင်ရှေၣ်ခံၣ်ရှခင်အိင်သေင် ခေင်မိုင်မိး အၢၤခေၤ အေၤလၢၣ်ချံ့ သၢၤခေၣ်ရှင်ခေၤလေ။
635. He became anxious for the security of his kingship. မခင်ခွင်တ လုင်လိင် ရှင်ရှေၣ်ဝခင် မိုင်။
636. Business transactions. အမူ ဂူယီ သိုဝ်ခေ။
637. He kept him as a slave. ခံခါလှေမခင်-မခင်ခံၣ်တိခါမခင်။
638. While employed with the Royal troops. မိုင်ထံၣ်ဂွၢ်လွံတိတပိတေၣ်။
639. He had occasion to punish his slave. မခင်ခေၣ်လိပခင်အပြိတ်တိခါမခင်။
640. It is clear he died of the injuries he received. လွင်အခင်လံးခံၣ်ခွခင်တံတံခေၣ် ထင်ထင်သးသးယးယဝ်။
641. I appointed a guard of armed men at the mango grove. ခခင်လှေအမူထံ ပးဂွင်ရှ်ခွင်အံ့မ မိုင်။
642. Each guard has to find sentries night and day. ယေၣ်ဟပ်ယေၣ်ဟပ်တေၣ် လံးလှေခခင်ခွ် ဟင်ခိုခင်ခိုခင်ဝခင်ဝခင်။
643. He has been ordered complete rest. မခင်လံးအမိင်အခင်တက်လံးယူခေၣ် ခခေ်လုံလုံအေၣ်။
644. He went very reluctantly. မခင်ဂွၢ်ဟိုတ်ဂွၢ်ဟိုတ်ယူခေၣ်။
645. He hardly ventured to go. တေၣ်ရှတ်အံၣ်ရှတ်ဂွၢ်။
646. Something seemed wrong with the bridge. ခုခင်ခေၣ် မိုင်ရှင်တေၣ်မိး သေံသံသေံ ပိုင်။
647. In order to see if it would bear its weight. တေၣ်ခံတေၣ်မခင်ခံၣ်လံးရှေၣ်လေ။
648. Both elephant and driver were precipitated into the river. တင်လင် တင်ဂုခင် ခိရှင်မခင် ဟိင် သိလှ်တုက် လုလှ်မခင် ခွင် ရှင် ခခင်ယဝ်။
649. He used to sit at the door of his house. မေၣ်ခေၣ်မိးအလေခခင်ယူတိရှုယက် တူရှိုခင်တုင်ဟင်ခခင်။

650. The elephant is not so easily
tricked as you think.   လင်ခေ'လင်ဂ် ထင်တေယပ်ယွက်
လိလ်လံ'င'မင်လုံ့။
651. He threw his trunk round
the man.   အင်ငင်မခင်တွတ်အင် အိပ်ဂေါခေ'
ယပ်။
652. He dashed him to the ground.
653. He trampled him to death.
654. They are pieces of stick of
equal length.   ဝတ်တုဂ်မခင်ခိုင်လိခင်ယပ်။
ထိပ်တ'ပိတ်ခံလိပ်မခင်ယပ်။
ပိခင်ခွခင်အွခင်အခင်တင်ပွတ်တင်
ယပ်ပိင်တခင်လိလိခခခင်။
655. He cut off a finger's breadth
off his stick.   ခွခင် မခင် ခခခင် တိပ်ပိတ် ဂ်ပွတ်
ခခခင်ပိုင်။
656. His stick will be a fingers
breadth longer.   ခွခင် မခင် တေ လိုင် ယပ်မု။ ခခခင်
ပိုင်။
657. He goaded the elephant.
658. I have been acquainted there-
with from childhood.   အင်ခေ' ပေၤ သိပ်သွင်လင်ယပ်။
ခလင်ပိုင်လိလိယပ်။
659. They will display trees as offer-
ings.   ခခခေ'တေခခဗျတုခခတင်လူ။
660. There will be fireworks.
661. There will be Karen dances.
662. A short distance away.
663. They gave signals by blow-
ing whistles.   တေတုဂ်မိပခင်။
တေအင်ယပ်မိပ်။
ဂ'တခင်ခွၤသခင်တခင်ယပ်။
ခခပင်ခယၤပခင်အချာယပ်။
664. He felt about for the bag.
665. He rode an apparelled ele-
phant.   ခုံခံၤလှိုင်။
မခင်ခေ'ခီလင်ရှင်ခိုင်ယပ်။
666. The elephant will not pick
up the log.   လင်တေအံ့ပိတ်တုံမ'အိုင်။
" " တွတ်တုံမ'အိုင်။
667. I have reason to believe.
668. He works only when watched.
669. They broke it up into fire-
wood.   ဂင်ခလှိုင်မတ်လိလိ။
ဂင်ခခခိးလွင်ခုံလှိုင်ယုံမတ်လိလိ။
ဂေါခေ'ဂိတ်ဂ'ခေ'ခခခိုင်။
ခခခေ' ယအင် မခင် တုတ် သွင်'
ယပ်။
ခခခေ'ယအင်မခင်ဂိတ်ထိုင်ယပ်။
670. What it is your business to
do, you do not.   အင်ဂါခွဲတဂ်ဂိတ်ခွဲအိုင်ဂိတ်။

671. I have not been appointed by the Burmese or Chinese. မခင်မင်အံ့တော်ခေါ်မင်အံ့ခင်။
672. I have hired men and paid them. ချလင်ခေ လှို ထင်ပိုခင် ပခင်ဂါ ပခင်ရှင်ယင်။
673. He discovered his mistake. မခင်ရှင်လွင်အခင်ထိတ်ခခင်။
674. He is wholly deceitful. ဂေါ်ခေ ဂုခင်လွခင်လွခင်။
675. You must not dun him. အံသမံမခင်။
676. They thrust a piece of bamboo up his nose. ခင်ခေ အဝ်မံသေ ခူလင်မခင်ယင်။
677. At intervals of time. ဝုင်၊ယင်ဝုင်။
678. I am deterred by feelings of respect for the Saya. ချလင်အားခေလင်ဩ၊လင်တေ။
679. I am deterred by fear of offending the Saya. ချလင်အားခေ လင်ဩ၊လင်တေ တေ။
680. Let happen what may. ခံပိခင်သင်ဂေါ်ပိခင်တ။
681. She made herself beautiful. မခင်ခေ ဂှိတ်ရှင်မခင်ယင် ဂှိတ်ရှင် ခိုင်မခင်ယင်။
682. He let himself be caught. မခင်ခံပခင်တိယင်။
683. We had to put up in other peoples villages. ရှင်ခေ လှိုမား တေမား ထင်ယူ ခိုင် ဝခင်ပိုခင်။
684. They carried the drum three times round the city. ခင်ခေ ဂှိုခွင်လိပ်ရှပ်သံရှပ်ပိပင်။
685. I am the child of good and honest parents. ချလင် ပိခင်ထုဂ်လင် ထုံလိဂုခင် မခင်။
686. Thinking it was a ghost I was much startled. ဂ်ခေလင်ပိခင်ထိတ်လေ တုဂ်လှိုယုံ ထုင်လင်တေတေ။
687. As I had night-mare I started up and awoke. ထိအံတိဂ်ရှင်လှိုလေထခင်ပေဂ်တုဂ် လှိုထိုခင်မား။
688. If you get into any trouble I will ignore you. ပေဂ်ခွဲပိခင်အမု သေသံသေပိုင် ရှင် တေခွခင်ခွတ်ရှင်အံရှင်။
689. Boxers can only box after girding up their loins. ခင်ပေ၊ ပုလှ်ဂခင် သင်ဝါ ဂ်လှိုခိဝိ ယင်လင်တေတတ်ခိုင်သံ။
690. In the end my son could not be prevailed upon. လုဂ်လှို ဂ်တိဂ်တိသီတု၊အံသံ။
691. He has become a mendicant in the jungle. ဂေါခေ တေတုဂ်ယင်။

692. I am ruined. မိခင်ကုခင်လူကုခင်သို့ရွာယဝ်။
 693. My reputation is gone. သလေမင် သတင်ရှ်။
 694. They are having much music. မီးသိပ်ပတ်သိပ်ကိပ်ခင်။
 695. We must live in safety. ရှင်တေလ်ယူလီလှိုင်လီခေ။
 696. He came to life again. မခင်သံမိခင်တုင်ခိုခင်။
 697. We habitually suspected him. ရှင်ခါတ်လေလိင်မခင်ယဝ်။
 698. Half the country. မိုင်ယဝ်။
 699. There is no trace of them. မုတ်လင်သင်လင်မခင်သိပ်။
 700. Fugitives and those who change their abode. ကုခင်ပ' ကုခင်ခ'။
 701. The customary order. အမိင်တေဂ်ယုသုယုဝ်။
 702. As I fully expected. ခင် အထင် ခင် လှိုင် တုင် ခင် မီးခခင်။
 703. When least expected. မိုင်ယူအံ့တုင်-မိုင်လှိုင်တုင်။
 704. With good luck I will support myself. ခံခင်ခါလီလေလိယ'ကိခင်ကွ'။
 705. It is a letter on Shan paper. အခင်မီးလိက်ယ'ပ'လေ။
 706. Please excuse the unsavoury things I have to say. ခါလင်ရှင်ယုလေအံ့ရှင်ရှင်ခံထွံ။
 707. I put on thanaka. ခါလင်လှိုင်မုခင်တုးယွင်ယဝ်။
 708. He pushed his way after me. မုခင်လှိုင်ခါလင်။
 709. He pulled off my coat. မခင်လွှခင်သိုဝ်ခါလင်ယဝ်။
 710. He dragged me along and threw me on the ground. မခင်ပိတ်လှိုင်ခိုင်လိခင်ခါလင်ခေ။
 711. We support the young prince. ရှင်ရှပ်အင်လင်မင်သုးအွခင်။
 712. I thought she gave it to her parents to use and enjoy. ခါလင် ထင်ဝါမခင်ပခင် ကုသိုဝ်ဝခင်တီးပေဂ်တီးခေမခင်။
 713. This money too was not in rupees but in two-anna pieces and small change. ဝိုင်ခေခေခေဂ် လုက်ကျပ်အံ့လှိုင် မိခင်လုက်မူအွခင်ကွ'ကွ'လေ။
 714. We shall surely keep what we possess. အခင်ရှင်သိပ်လ်ခေဂ်မီးယူလှိုင်။
 715. Do not chatter about it. ရွဲယုသုပခင်ခံ့ထီသင်တ။
 716. He will make astrological calculations and see. မခင်တကိပေတင်လူတုလ်။

717. You must adhere to the rules. ခြံတော်လံ့ကပ်အုပ်တော်။
 718. Is it really true? ထွင်ထွင်တော်ရှိ။
 719. I was dissatisfied with him. ချလင်အံ့ပိခင်လှဲမခင်။
 720. He made over to him. မခင်လွှဲပခင်မခင်ယင်။
 721. How will he get it? မခင်ရှိတ်ရှိင်တော်လံ့။
 722. They invoked the Nats as witnesses. ခပ်ခပ်တိုင်ယီယင်။
 723. His intention was frustrated. နှိမခင်ယ။
 724. Various kinds of weapons. လက်ခင်းအပြုအထင်။
 725. They are close friends. ခပ်ပိခင်လှိပ်ခင်မိုင်ပိမိုင်ခွင်။
 726. We are fast friends (*lit.* like bullocks side by side in a narrow place.) မိုင်ခင်း ဝှင်ခွင်ခင်းကပ် - မိတ်ကပ် လှိပ်ခင်းဝှင်ခွင်ခင်း။
 727. We are both equally to be considered chief men. ရှင်ခါ လင်ခင်းလှင် ခင်းချင်ချင်ယင်။
 728. When it ripens it drops off. ပေဂိုသုတ်ယင်မခင်ရှင်။
 729. It gradually diminished. ကွဲငါးကွဲငါးကွဲယင်။
 730. We three will die together. ရှင်သံခေါ်ခင်းတက်ရှုံ့ကင်းကွတ်ခေါ်ကင်းတံ့။
 731. We made each other presents. ရှင်မိုင်ပခင်ကင်းယင်။
 732. When the question of business was raised it was agreed. မိုင်လံ့သိုင်ခံ့လတ်လှဲယူ။
 733. They did not let things be correctly appraised. အံ့ပခင်ပျတ်သိုင်ပျတ်ခံ့လေး။
 734. He fell and got suspended in the sycamore tree. မခင်တုတ်ခင်းခင်းမိုလိုင်ခင်းခင်း။
 735. The woman is rocking the cradle. မေယိခင်းခံ့ ကံ့အူအိုင် - မေယိခင်းကံ့အူအိုင်။
 736. At the feet of—under the feet. ပိုင်ယံ့တံ့ခင်း။
 737. I am of royal lineage. ကပ်ပိခင်ယုတ်ယုတ်လံ့တီး။
 738. I am not well to-day—I have a headache. ဝခင်မိုင်ခင်း ခါလင် အံ့လီလှိပ်ရှင်ခံ့ခါ။
 739. During the night I was sick many times. တင်မိုခင်း ခါလင်ရှက်ယူ မိုင်မိုင်လှဲယံ့။
 740. My eyesight does not allow me to thread needles. တါချလင် အံ့လီလေး အံ့လံ့သုခင်း။

741. Last night a fire broke out
in a populous quarter. ခံဝါယံမ'ခွဲမိင်တီထင်ရှိုခင်ခင်။
742. It was luckily discovered
before much was burnt. မိုဝ်ပ'ထခင်မ'ခင်ခင် မိခင်တေလိဝ်
ရှို။
743. The house is on fire and there
are clouds of black smoke. ရှိုခင်လင်ခင်ယံမ'ယူလေ်ဂှခင်ယံ
ထီခေလုလင်လင်တေ်တေ်။
744. The city was reduced to ashes. မိုဝ်ခေ' လုလိဝ် မိခင် ယွင်တဝ်ယံ
ယံ။
745. To stop the fire spreading. ယံယါရှိုလ'တိဝ်ယံ။
746. You may encounter all kinds
of dangers. တေ် လုပိယေ် အခင် တခေ် ဂှသံ
ဂှပိုင်။
747. He has no fixed abode and
I know not where he stays. မခင်ခေ' တိဝခင်ဂေ်အံမိး အံယူ
ဂှတိရှိုလိးဂေ်မဝ်ရှို။
748. We have been long separated. ရှင်ခါယံတခင်ရှိုလိယံ။
749. How long is it since you
came up to Taunggyi? လဝ်ရှင် မိုခင်မး ဂါတိမိင်တွင်ပြီး
ခေ'ဂှါရှိုလိထခင်လှ်။
750. It is a little over two months
since I came to Taunggyi. တုဝ်ရှင်မိုခင်မး ရှို တိ မိင်တွင်ပြီး
ခေ'ရှိုလိသွင်လိုခင်လိုဝ်ယံ။
751. Where did you live before
coming to the Shan States? မိုဝ်လဝ်ရှင်အံပ'မး မိုဝ်တ'ခေ'ယူ
မိုဝ်လှ်ပုခင်ခါ။
752. Before I came to Taunggyi
I lived in Moulmein. မိုဝ်ရှင်လဝ် အံပ'မိုခင်မး မိင်တွင်
ပြီးရှင်လဝ်ယူဂါတိခွဲမိင် မေ်
လမြိုင်ပုခင်အိုဝ်။
753. And were you born in Moul-
mein? လါတိတိဂိုတ်ဂေ် မိခင်မိုင်မေ်လ
မြိုင်ခခေ်တိခါရှိုဝ်။
754. No I was born in England. အံလှ်လါတိတိဂိုတ် မိခင်မိုင်မိုင်ယိ
လတ်ပုခင်အိုဝ်။
755. Now you have come to the
Shan States what work
will you do? တေ်လိဝ် အခင်လဝ်ရှင်မးတိမိုင်
တ'တက်ယံ မး ရှိတ်ခခင်သင်
တိခါ။
756. Now that I have come up to
the Shan States I shall go
and do work in Mone. အခင် တုဝ်ရှင်လဝ် မိုခင်မးဂါတိ
မိုင်တ'ခေ' ရှင်လဝ်တက်ယံဂှါ
ရှိတ် တင်ရှိတ် ဂါတိ ခွဲမိင်မိုင်
ခေ'ပုခင်အိုဝ်။
757. It is wrong to ill treat and
kill animals. တမိုက်သခင်တုဝ်သတ်လှ်အံလီခခိက်
လက်အဝ်တ'ဂှ။

758. He turned up at dusk. မခင်ခေ' ဖွတ်မး၊ အခိုင် ဘင်ဝခင်
တုက်လပ်သိုင်သွံ့ဖွံ့ခေ။
759. Is the fodder and water supply sufficient here? တီခေ'ခေ' ခင်အတုတင်ဒါခင်ဝုင်
လိပိုင်။
760. Who is the chief of this State? တုင်ခေခေ' ဘင်ယင်လုင်ယူလှ။
761. The chief sometimes comes down to the plains. ဘင်ယင် လုင်ခေ' မင်ယင် မင်ပွာ
လုင်မးလူတွဲထင်ခေ'။
762. There is a feud between him and the tribe on the other side of Mone မခင်ခေ'ယက်ပုခင်မိုင်မိုင်ခေ' အခင်
မီးယူ တင်ကုခင် လိုင်လုံ ခေခင်
ပိခင်မေ'မေ'ကခင်ယူ။
763. They did not get on together. ကေ၊ မလေ၊ ကေ၊ သီကေ'တုတုယင်။
764. Do they ever come to blows? မင်ယင်မင်ပွာ ခင်ခေခင်ခေခင်တုက်
ခိုင်ပိုင်။
765. They came to blows. ကေ၊ မလေ၊ ကေ၊ ပေ၊ ကခင်ယင်။
766. What weapons do they use? ခင်သုင်ယိပ်လက်ခေခင်သင်။
767. They are armed with spears. ခင်ယိပ်ဖွံ့က်။
768. He is most quarrelsome. ကေ၊ ခေခင်လှိုင်ပွတ်သေပိုင်။
769. They insulted each other. ခင်ခိုင်ကခင်ဝု၊ ကခင်ယင်။
770. Game is plentiful here, both big and small. တီခေ' တုင်ခိုင် ပုလုင်လိုင်ခေခင်
လှိုင်ကေ'ခေခင်လှိုင်ကေ' မီးခေလေ။
771. What is the occupation of the hill tribes? တွင်သူ တွင်သု ခင်ပိုင်တီခိုင်သင်။
772. Some rear short-horned cattle. ခံတွင်လိုင်ခိုင်ဝုင်ခင်ပွတ်။
773. Some live by hunting and barter skins, horns and dried fish with rice, salt and coarse cloths. ခံတွင် ထင်ခိုင် လွံခိုင် သေယင်
အခင်လ' ခေ ခင် ပု၊ ပိုင် လိုင်
ခေခိုင် တင်ခင်သခင် ခိုင်ခိုင်
ခေခင် ခိုင်ခင်လိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ယင်
တင်မီးကခင်လ' ခင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်။
774. The males are generally of fine physique. မေ'ယိုင် ခင်ပွတ် ဂှိုင်ဂှိုင် လုက်အခင်
လိုင်ယိုင်ခေခင်မီးခေလုပုပု။
775. The women are dumpy and ugly, the children chubby.

III. Time.

1. He came just a month ago. မခင်မၤထၢင်ပေၣ်လၢ် လိုၣ်ခင်းယၢ်။
2. After the three months of Lent. လိုၣ်ခင်းအူၣ်ဝါ။
3. Children's sleeping time. ခိုင်လုၣ်အူၣ်ခင်းယိၣ်ခင်း။
4. Cattle returning time. ခိုင်ဝုၣ်စ့ၣ်သွၣ်ခွၢ်။
5. When the sun reaches the height of a toddy tree. အာခိုင်ၣ်ဝုၣ်ခင်းမိၣ်ပတုၣ်ခင်းထၢင်။
6. He left about 10 minutes ago (a betel chew.) မခင်းၣ်ၣ်ၣ်ၣ်သုတ်လုၣ်ဝုယၢ်။
7. What time in the morning does the train start? မခင်းၣ်ၣ်ၣ်ၣ်သုတ်သေဝုယၢ်။
8. It will start early to-morrow. ခိုင်ဝုၣ်တေၣ်လုၣ်မၤလၢ်လၢ်။
9. At dawn, daybreak. ဂူၣ်မိုင်လိၣ်—ထံပေၣ်လိၣ်—မိုင်လိၣ်ယၢ်—မိုင်လိၣ်မၤခင်းမိုင်။
10. Before daylight—before sunrise. မိုင်အာခင်းမိုင်ပတုၣ်လိၣ်—မိုင်ပတုၣ်တခင်းလိၣ်—လုၣ်အာခင်းၣ်ဝုၣ်ခင်းပတုၣ်တခင်းအူၣ်။
11. After daybreak. လိုၣ်ခင်းသေမိုင်လိၣ်ယၢ်။
12. Just before dawn. ပေၣ်မိုင်လိၣ်လုၣ်ဝုၣ်။
13. Just before midday. လုၣ်ခိုင်ၣ်ဝုၣ်ခင်းအာထၢင်တိုင်ခင်း။
14. Midday. လုၣ်ခိုင်ၣ်ဝုၣ်ခင်းအာပတုၣ်တိုင်။
15. Three o'clock. အာခိုင်တိုင်မိုင်။
16. Three a.m. ခိုင်သုၣ်ချၢ်တိ—သံခေၣ်ချီ—သံခေၣ်ချီဗျၢ်။
17. About 9 p.m. သံမွၢ်—သံခေၣ်လိ။
18. By midday. အာခိုင်သေၣ်ဝုၣ်ခင်းလိ။
19. It is late to night. အာခင်းတေၣ်ၣ်ဝုၣ်ခင်းတိုင်။
20. I came home late last night. မိုင်ခင်းခင်း လိုၣ်ယၢ်။
21. You are late this morning. ခံဝါးၣ်ခင်းချီခင်းမၤဂူၣ်ခင်းလိုၣ်။
22. Run or you will be late. ခိုင်ခင်းခင်း ခွဲမၤလၢ်။
23. I got up late. လိၣ်ဝုၣ်သေ ပိုင်အာခင်းခင်းတေၣ်တုၣ်လိုၣ်ခင်း။
24. If we go on foot how many hours will it take us? လုၣ်လၢ်ယၢ်။

25. At eventide. မိင်ဂင်ဝခင်ခံ။
26. In the forenoon. မိင်ဂင်ဝခင်ခိုခင်။
27. The afternoon. ဂင်ဝခင်လ။
28. Late in the forenoon. ဂင်ဝခင်လၵ။
29. Late in the afternoon. ဂင်ဝခင်လိုင်။
30. About half-an-hour (*lit.* About the time if takes a pot of rice to boil.) အခိင်ရှင်မေၵ်ခပ်သုတ်သေၵ်ရှင်။
31. He has been waiting for half-an-hour. မခင်ဌ်ယူခေ' ရှိုင်လုင်ရှင် မေၵ်ခပ်လုတ်။
32. I cannot find time to go. ဂင်ခၵ်အံတခင်ၵၵ်လ။
33. In the time of our ancestors. လုင်ပူပခင်ပေၵ်။
34. From our great-great-grand-fathers time. လီမိုင်ယုင်မွခင်ပွၵ်သိတ်။
35. At the beginning of the year. ဂေၵ်လဒီခေ'—မိုင်ပိုင်ဒီခေ'—မိုင်ရှင်ပိုင်ဒီခေ'။
36. At the end of the year. ဒီသုတ်။
37. When it was nearly 5 p. m. ပေၵ်ဝၵ် ထိုင်မၵ်း ဂင်ဝခင် လံတေတုတ်ရှၵ်ခေၵ်လီ—ခိင်ပိုင်တင်မေၵ်ခပ်ခေခင်။
38. Don't go about late at night. ပေၵ်အခိင်ဝုခင်ယပ်ယၵ်ပေလေ။
39. Don't cross from village to village after dark. ပေၵ်အခိင်ဝုခင်ယပ်ယၵ်ပေၵ်ဝုခင်ထိုင်ခင်ခိုင်။
40. From previous times. လီမိုင်လုင်လွီဝုခင်ယပ်။
41. From a long time past. ဂၵ်ပုခင်ခိုင်မၵ်းပၵ်လင်။
42. From this time onward. အပ်ဂၵ်ခေ'ၵၵ်ခေၵ်။
43. The whole of that night. မိုင်အခင်တင်ခိုင်။
44. From morn till night. ဂင်ခိုင်တေၵ်ဂင်ခံ။
45. The melee lasted about an hour. ထိုင်ပေၵ်ခေၵ်ဂခင်ခေ'ရှိုင်သေလုင်ခေၵ်လီယပ်။
46. Between breakfast and dinner. ခိုင်တင်ဂခင်ခိုင် တင်ဂခင်ခံ။
47. Between my exit and return. ခိုင်ဂင်ဂင်ဂင်ခေၵ် ဂင်ခေၵ်။
48. About a fortnight ago. ဝုခင်မၵ်းသိဝီသိဝခင်ခိုင်ယပ်။
49. Three months ago. ရှိုင်သိထိုင်ယပ်-ဝုခင်မၵ်းဝုထိုင်။
50. Sooner or later. လုင်ခိုင်လေသင်-ရှိုင်တခင်လေသင်
51. Two months have now elapsed. တေၵ်လီဝုခင်သွင်ထိုင်ယပ်။

52. Many days and months have long since elapsed. လိုခင်ထပ်မံဝမ်းရှင်ခေခေ၌။
53. Within one month. ခဏ်လို့ခင်း။
54. At intervals of time. ဝှင်ဖူးယပ်ဝှင်ဖူး။
55. During the mother's lifetime. မိခင်အသက်ခမ်းယပ်မီးယူ—
ထုပ်အခင်းခပ်ပ'တ'—
မိခင်အခင်းခပ်ပ'တ'ခေခေ။
56. After a short time he came to. ပေၤယပ်မဝ်ထပ်မံရှင်တုပ်မး။
57. One and a half months. လို့ခင်းပ'ဟ်း။
58. At an auspicious time. မိခင်လွယ်လီ—မိခင်လီဝမ်းထူခင်း။
59. When fowls usually go to roost. မိခင်ခိုခင်းခွခင်းရှင်ရှင်ယပ်။
60. By a certain day. အခင်းခေ'တေၤရှင်တပ်ဝ'ဝခင်း။
61. Let there be no delay. ယၤပေၤရှင်ထိုင်ရှင်ခင်း။
62. After three days. ပေၤလ'သံဝခင်းယပ်လိုင်။
63. A year has already passed. ခေ'တေၤလ'ယပ်ခပ်ယပ်ပင်းမီးယပ်။
64. Before 9 o'clock. မိခင်အခင်းပ'တခင်းထိပ်ခင်းခေလီ။
65. It is 7 months past the time. ယပ်လိုင်ပ'လိတ်လို့ခင်းလူခင်း။
66. Afterwards let us go. ခံလို့ခင်းရှင်တပ်ခင်း။
67. On the expiry of three months. ပေၤဝၤလင်ထိုင်သံလို့ခင်း။

IV. School.

1. They play much ball. ခပ်မာဒီလုင်ပိတ်ကျင်ယပ်။
2. Many naked children are making mud pies. လုက်အူခင် ခပ် ခင်ခေ လွတ်ပုရ်
လင်ရှိတ်ကွက်ကိာ်အိုပ်။
3. The children are flying kites. လုက်အူခင်ခပ်ပွဲ ဘၤဝပ်ယူ။
4. Pay attention to your teacher. ထွံ့စွဲတြၢ်ဗွဲလိင်ဝံတ။
5. Children must not play on this road. လုက် အူခင် လိုပ်ခေ တက်အံထံ
လိာ်ခပ်တင်ခေ။
6. I know this child traps birds. ခၢလင်ရှုလွင်အခင်လုက်အူခင်ခေ
လင်တင်ခေကိာ်။
7. Children must obey their parents. လုက်အူခင်လွဲတေလံ ထွံ့အပ်စွဲပေၣ်
စွဲခေမခင်။
8. Whose child is this? လုက်အူခင်ခေ ပိခင်လုက်ယူလွဲ။
9. He is my adopted child. လုက်အူခင်ခေ ခၢလင်ကိာ်လိင်ယပ်။
10. You must keep quiet. ဗွဲတေလံ ယူတိတ်တိတ်။
11. Can you speak Shan? ဗွဲလင်ထတ်စွဲတံရှိုပ်။
12. We come and go every day. ရှပ်ခၢၤသ့မး ယူဂူဝခင်။
13. It is our habit to obey him. ရှပ်ခၢလင်ထွံ့မခင်အိုပ်။
14. One need not learn the whole book. အံတပ်သွခင်လိာ်ခေ သိင်္ဂီသ့။
15. What is that called in Shan? တီခေခင်တံ ဖွင်လိုပ်ရှိုပ်လေ။
16. Is it difficult to learn Burmese? သွခင်ထံသၢမခင်ခေ ယပ်ရှိုပ်။
17. Whether right or wrong you must not speak. လိုပ် မိခင်သ့လေသင် ထိတ်သ့လေ
သင်အံထံထတ်လံ ဝၢသင်။
18. Address this letter for me. လိာ်ခေ တီပခင်လိုပ်တီလင်မခင်လူ။
19. He is disappointed at failing in his examination. မခင်ခေ အံအူခင် ဝံ ထံလိတ်လေလွဲ
လု။
20. He cannot read half as well as I do. မခင်ခေ ရှိလိ ထာင် ကပ်ခၢ ခိုင်၊
မေၣ်မပ်ထံတံ။
21. I can hardly speak I am so hoarse. သိင်ကပ်ခၢ ရှပ်ခေလေ အံထတ်စွဲ
ထံလိလိ။
22. How far have you advanced in your studies? ဗွဲသွခင်လိာ်ဖွတ်တိလွဲ။
23. Have you gone up a class? ခိုင်လံ တိပ်မခင် ရှိုပ်—ခိုင်လံ
ထာင်မခင်ရှိုပ်။

24. If you are deceitful. ပေၵ်မိတ်လိၵ်း။
 25. You will surely get into trouble one day. သေဝခင်ဝခင်တေထုတ်အမူအမခင်။
 26. Do not entertain evil deeds even in thought. ယၢပေခံၵ်တင်မင်လိခေ။ —
     ယၢပေလိက်ဂူတင်မင်လိခေ။ —
     ယၢပေခိုင်ပွင်တင်မင်လိခေ။
 27. Don't drink it shortens life. ယၢပေမိခင်လင်အသက်ထင်ပွတ်။
 28. Do they rob birds nests? ဂွင်ခရက် ခင်မိခင်ထုက်ယၢခင်ပျို။
 29. We must rise early to-morrow. ခင်ဟိုက်ဂွင်တေထံတိုခင်လဝ်။
 30. My sleep was broken last night. ဂင်ခၢမိုဝ်ခံဝၢး ခွခင်ထုလေ။
 31. Let him take the book he likes. အခင်မခင်ကျိက်လိက်သၢအုက်ခခင်
     ဂ်အင်သေ။
 32. He is straightforward in speech. မခင်ခေထတ်ၵွဲသိုဝ်ယုင်ခေအိုဝ်။
 33. He speaks to the point. မခင်လတ်ၵွဲခေမိၵ်အချက်လိ။
 34. Do not let your mind wander. ထိုင်ယၢပေအင်ထွဲခင်လေ။
 35. Say all you have to say. အခင်မီး တီထုင် ထတ်ၵွဲ ထွဲထိုင်ဂ်
     လတ်သိုင်သိုင်ဂွၢ။
 36. Do not beat about the bush. ယၢပေလတ်ဂွင်ယူ။
 37. He makes no direct charge. မခင်အံလတ်သိုဝ်ဂွဲ။
 38. He only makes insinuations. မခင်လတ်ငိက်ထတ်ထံ။
 39. How can it be true? ပျိုတက်ထွဲ။
 40. He never asked me a single question. မခင်အံလိတ် အံထံသင် ဂၢတီခၢ
     ထင်ၵွဲသေင်ခင်လေ။
 41. He said so in your presence. ပခင်ခေထွဲတၢမ္ၵ်လတ်ထိုင်ခေ။
 42. There is nothing to be ashamed of in this matter. အမူခေအံမီးတီလိအံ။
 43. There is no cause for distress. အံတပ်ယပ်ထွဲ။
 44. He speaks ambiguously. ဂေၢခေဝၢထွဲဝၢခိုင်။
 45. He understands readily. မခင်လိပ်ရှလိပ်ရှခင်။
 46. You must read in the same way as he does. မ္ၵ်တေထံထတ်လိက် မိုခင်ထိုင်ခခင်
     အခင်မခင်ထတ်လိက်ခခင်အိုဝ်။
 47. As he spoke ill of me I was hated. မခင် ထတ်အံလိလေ ခၢလင်ထံခံ
     တင်လင်။
 48. Act straight at all times. မိုဝ်ထွဲသေအံဝၢဂ်တီထိုင်ယုဝ်တ။

V. Tattooing.

1. At what age are Shan children tattooed? လူနီအခါတ'လ'လ'ပီလင်သံဗိုက်။
2. Between the ages of ten and fifteen သံခွဲ အတွင်သိပ်ပီ တေဂ်အသက် ထိုင်သိပ်ပီ၍။
3. From where to where on their bodies are they tattooed? သံတီလွဲ တေဂ်ထိုင် တီလွဲခိုင်တုပ် မခင်း။
4. Some are tattooed from their knees to their waists. နီယွင်သံတီရှင်ခင်ရှင်တီအိမ်း။
5. Some are tattooed from ankle to chest. နီယွင် သံတီ တၢတိခင် ထိုင်တီရှင် အုတ်။
6. How much is done at a sitting? ဖိပ်ပွက်သံထခင်လွဲ။
7. One thigh is done at a time. ဖိပ်ပွက်ခေ'သံခါခွခင်း။
8. The tattooer will come again in 25 days. မေဂ်ဗိုက် ပေဂ်လ'သိပ်ပီ၍ဝခင်လင် မးထိုင်။
9. Is tattooing very painful? သံဗိုက်လိပ်ခေဂ်ရှင်။
10. Does the child have to be held when tattooed? ဗိုက်လူနီအခါ သံဗိုက်လ'တိပ်ခင် ရှိုင်။
11. Tattooing is indelible. ပေဂ်သံဗိုက်ယပ်အံ့မုတ်သေပွက်။
12. He will pierce his child's ears to-day. ဗိုက်ခေ'တက်လိရှင်လူနီမခင်းအိုင်။

VI. *Water.*

1. Is the water deep or shallow?   ခင်လိုက်ရှိရ်—ခင်တိုခင်ရှိရ်။
2. We tried to ascend the creek.   ရှပ်ခတ်ခိုခင်ခင်ယင်။
3. It is dead low water.   ခင်ယွံခေ—ခင်ရှိင်။
4. It is high water.   ခင်ယွံယင်—ခင်တီ။
5. The current is very swift.   ခင်ယိပ်ယူ—ခင်လိပ်ယူ။
6. This river is at the most about
half-a-mile wide.   ခင်ခေခေ တိဂွင်ပုခင် မခင်မီးသေ
ခိုင်လက်။
7. This bridge is badly mended,
it will not last long.   ခင်ခေ'အံ့ဂိတ်ခေလိလိ
တေခံတုသေမင်လွံ။
8. It is floating on the surface.   မခင်ယူခင်ယူ။
9. He lowered a bucket into the
well.   မခင်အပ်လိုက် ယွခင်ပုခင် လုင်ခွံ
ခင်မေ့။
10. They are trapping eels.   ခင်အပ်တုံ ခင် ပုယိလုံအိုရ်။
11. Can you go by boat?   တင်ရှိရ်ပွက်ရှိရ်။
12. Boats come up with the tide.   ရှပ်ခင်ခိုခင်မုးလွံခင်အိုရ်။
13. That boat will go down stream.   ရှပ်ခင်ခင်တေလုင်လွံခင်အိုရ်။
14. We are poling the boat up—
stream.   ရှပ်ခေ ခတ်ခင်သေလေအပ်မ'ထေ့
ရှိရ်ခိုခင်မုးခင်အိုရ်။
15. We are going to windward.   ရှပ်ခေ ခတ်လုံအိုရ်။
16. They blasted the rocks with
dynamite.   ခင်အပ်ယိလုံလုက်ခွံ'ဂွံတိက်ဂွံလိပ်
ခွံမက်ဂွံခင်မက်ယုယင်။
17. Then two or three steamers
came easily up and down.   ခံခခခ ရှပ် သင်ယေ့'ထံ' သေထံ
သွင်ထံခိုခင်ထုင်လိလိခင်ယင်။
18. How much does the boat draw?   ရှပ်ခေ'ခင်ခွံခင်ထင်လွံ။
19. A boat to hold 3000 baskets
of paddy.   ရှပ်အခင်ခင် ခင်ခိုခင်သံရှိရ်။
20. Instruments for use in the boat.   အခင်လုင်သုင်ခင်ယုခွံရှိရ်။
21. How far away is this lake?   ခွင်ခေ'ခင်ထင်လွံ။
22. It lies within 10 miles of the
village where I live.   တိဝခင် ခင်ခေယူ ထုက်သေအတွင်
၁၀ မိုင်ယင်။
23. How big is the lake?   ခွင်ခခခ ယွံဂုရှိရ်—ခွင်ခခခ
ယွံထင်လွံ။

24. The boat became a wreck.   ပျက်ခဲသောဓနိတင်လှ တင်လိပ်ယပ်။
 25. Three boatmen were saved.   ဘုရားပျက်သံသောလှတင်တံယပ်။
     " " " ဓနိတံချံသုယပ်။
     " " " ဓနိတင်တင်စွတ်တံယပ်။
 26. They hoisted the mast.   ခပ်ခပ်ပုဂ္ဂိုလ်သင်ယပ်ယပ်။
 27. They spread sail.   ခပ်ခပ်ပိုတ်လင်ယပ်ယပ်။
 28. They lowered sail.   ခပ်ခပ်ချုးတုဂ္ဂိုလ်သင်ယပ်ယပ်။
 29. They came alongside.   ခပ်ခပ်သိုက်ယပ်။
 30. They ran onto a sand-bank.   ခပ်တင်ခင်ဂြိုဟ်သံယပ်။
 31. Are those boats for hire?   ပျက်လှိုင်ခပ်ခင်လှိုင်ခပ်တံလင်လှိုင်။
 32. He hired two boats.   မခပ်လင်လှိုင်ပျက်သွင်လှိုင်ယပ်။
 33. I was ferried across.   ဟင်ချုးခပ်တံယပ်။
 34. I am a worker of fisheries.   ခပ်လင်ဂြိုဟ်သင်ခင်ခင်။
 35. A net of $\frac{1}{4}$ inch mesh and   တုင်ချုးခပ်ခင်ခင်သံပုခင်ပုခင်။ —
     weighted with lead.   လှိုင်လှိုင်ခပ်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်။

VII. *Forests.*

1. Teak is very scarce now. မာ်သက်လှ်တော့လိင်ခေ'ဂါခေၤ။
2. Every tree that bears fruit. ဂူတုခေ'အခေ'မာ်။
3. In their natural state. ပာ်ဂါဝ်-ပာ်ဂါဝ်ပိုင်ဂါဝ်။
4. The tree is growing. တုခေ'မာ်ခေ'ယှ်မးယှ်။
5. In the Shan States there are only a few reserved forests. မိုင်တုခေ' လိုင်ဂူဝ် ထိုင်ခေ' မီး အိတ်အိတ်ဂူ။
6. It will take 3 days more to get the timber to the Salween. မာ်လိုင်ခေ' ရှ်ယိင်ယင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' လုပ်ထိုင်ထိုင်သံဝခေ'လူဂူခေ'။
7. They are too short to be joined. ထတုတ်ထအခေ'အလ'ပေ'။
8. I am thinking of taking a contract to work forests. ဂါခါခိုင်ပွင်ခိုင်မာ်အာ်သိုင်။
9. Revenue-free timber. ဂါခါခါလွတ်ဂါလွတ်ခွခေ'။
10. Teak trees must never be felled without permission. ပေၤအခေ' အခွင်လိုင် အတွခေ'ထာ်ခေ'တုခေ'မာ်သက်ဂူ။
11. Some trees give good shade. တုခေ'မာ်ဟိုင်ထိုင်လိလိအိုင်။
12. This fruit is sour, that is sweet. မာ်ခေ'သုံတေ'တေ'မာ်ခေ'ခေ'ခေ'။
13. Fruits appear in their proper season, not out of season. မာ်မာ်လှ် ပေၤလှ်ယာ်သီဂါခေ' ပေၤ အံလှ်ယာ်သီမပေၤ။
14. How is the saw-dust of this mill utilized? ထာ်မာ်မုခေ'လှ်ဂေါလှ်ခေ'အာ်ခေ' ရှိတ်အသိုင်သိုင်။
15. How many timber rafts are lying at this depot? တီထိုင်ထိုင် ဂါဝ်အာ်ဂါဝ်ခေ'မာ်တီ ထခေ'လှ်။
16. How much do you get a day for salving timber? ယေဝခေ' ခွ်အာ်အာ် မာ်ထာ်ထခေ' လှ်။
17. How many girdled trees are there in the forest? တီထိုင်ခေ'တုခေ'မာ်အခေ' ပွံလုံဝာ်ခေ'မီးထခေ'လှ်။
18. We notify stranded drift timber so that owners may come and claim it. အခေ' မာ်လှ် မာ်တခေ'ခေ' လှ်ထိုင်ခေ'ခေ'ရှ်ကျိဂါခေ'မာ်အာ် မာ်မး ထိုင်ယှ်ခေ'အာ်။
19. How many fallen trees are there in the jungle? ခွ်ထိုင်ခေ' မာ်ရှ်တုထခေ' ပွံလုံ ထခေ'လှ်။
20. Do not wild elephants go about in herds? ထိုင်ထိုင် လိုင်ခေ'ခေ' အာ်ပိုင်ထိုင် မးပိုင်ထိုင်အံလှ်ရှ်။

VIII. Road and Travel.

1. Communication is interrupted. အခါ၌ အခါမေးခွန်းတတ်ယူ၊
2. How many stages are there between here and Mone? တင်တီးခေ' တင်မိုင် မိုင်ခေ'ခပ်မီး ထာင်လှ်၊
3. There are 20 unequal stages. ခပ်ပွတ် ခပ်ယပ် မီးသင်း၊
4. At the first stopping place (railway.) ပထမ ရွတ်ဟိုတ်ယူတီယုတ်တတ်' ခေခေ။
5. A day's journey. ဟ'ခပ်တင်မိုခင်း၊
6. How long is the march? ခပ်တင်ဟ'တင်လှ်၊
7. Does the road fork anywhere? တင်ခေ'ယိအွက်၌တီလှ်၊
8. Can I make a mistake and miss my way? ဟ်ခါ တေယိတ် (or ပိုင်) တင် လ'ယူဂြို။
9. You cannot go the wrong way. လှင်တေပိုင်တင်မင်မီးသင်း။
10. Take the turning to the right on reaching the tamarind tree beyond the village. ပေပုခင်ဝခင် ရွတ်တီတုခင်မင်မင် ယပ်၌လှ် သိတ်တင်၌ခေခေ အခင်ခွ'အွက်၌ခေ'၊
11. We could not get half way before 9 o'clock. မိုင်အခင် ပ'ထာင်ယိ ဟ်ခေလီ ခိုင်တင်မေ်မင်ရွတ်လ'လေ။
12. It is a dangerous road. တင်ခိပ်ခေ။
13. If we go on foot, how many hours will it take us? တင်ခေခေ ပေပ'တိခင်၌တေပိုင် လ'ခေလီ။
14. It is level all the way. ပိခင်တင်ပိုင်ခွ'ခွ'။
15. The road is clear. တင်မင်ယပ်။
16. The road is tangled with scrub. တင်ရှပ်ယပ်။
17. Can you wade across the ferry? တါခံတိခင်လ'ဂြို။
18. Did you not have to go to Mandalay? ဟ်တီ ခွပ်မိုင် မိုင်မခင်တလေခေခေ လပ်ရှပ်အံလ'၌ဂြို။
19. When you left the train at Thazi by what road did you come, Sir? ပေပိုင်အခင်လပ် အွက် မီးရထူး ယ်'ဟ်တီပိုင်သုလီယပ်လိုင်လပ် ရှပ်မူးတင်သိတ်လှ်ခေခေခေ။
20. When I left the train I came up the Government made road. ပေပိုင် ရှပ်လပ်အွက် ခွပ်မီးရထူး ယ်'ခေခေယပ်မေ်ရှပ်လပ်မိုခင် မူးလှ်တင်ပေ်တရုလှင်လပ်အ လှ်ယပ်ခင်ခေခေခေအိုင်။
21. Did you come on foot? လပ်ပ'တိခင်မူးခါဂြို။

53. Good progress has been made
in road work. တော၍လိပ် ခပ် မော်တင် လီသေ မိုင်
ခေခေ။
54. To get through the forest you
must travel the whole day. နှ်ၤၤ ထိုခင် ခေ'သုတ် လ'ၤၤၤသိပ်
ဝခေး။
55. When your honour came here
from Moulmein by what
road did you come ? မိုင်အခင်လင်ၤၤ လုာ်ၤၤ တီခွဲပိပ်
မော်လမြိုင်ခိုခင်မး တီခေ'ခေ'
လင်ၤၤမးတင်လွဲ ခေခေ တီခါ။
56. I had to come by train. ဂှ်လင်လ'ခိမိရထုတ်မးအိုင်။
တင်ခေ'ဟိုထ။
57. The road was dusty. တင်ခေ'ဟိုခေ—တင်ခေ'အိုင်။
လင်ခေ'ဟုတ်တေတေ။
58. The road is very winding. တင်ၤၤခိုခင်လွဲလင်ၤၤလှ်။
ခပ်တင်လ'ချေတေတေ။
59. The road is very winding. တင်ၤၤခေခေခေ'ဟိုခေတတါတိခေ။
60. It is up hill and down dale.
61. The bridges are slippery.
62. The lanes are ankle deep in
mud.

IX. Village Matters and Headmen.

1. The village is very dirty.   ဝခင်ခေ' ဝုဇ်ဝင်ခေ။
2. You must keep it clean.   တေလ' ဂြိတ်မုဘီသီ။
3. You must burn the rubbish.   တေလ' တုတ် ယ်ပိတ် မုခင် လိုဝ်
မုခင်ယု။
တေလ' တုတ်မုခင်ယုဟ်ယဟ်။
4. He is going round inspecting
villages.   မခင်လေလွံတုဇ်ဝခင်အိုဝ်။
5. The headman did nothing.   မိင်ဂင်အံ့ဂြိတ်သံးပိုင်လွံ။
6. He ought to have called.   မခင်လိန္တင်။
7. If he had not delayed.   ပေၤအံ့ဂြိတ်အံ့ထု။
8. We were delayed on the road.   ဂြိုင်ယုလွံဘင်ဂခင်လေ။
9. The land (is) bounded by these
four localities.   ဝုဇ်ဂင် ခေင်သီရပ် မတ်မ' ဝ' လိခင်
ခေ'။
10. Point out the city boundary.   ခေင်လိဇ်လိခင်ခေင်လပ်ပိင်ခေ'။
11. The boundaries of this State
touch three States.   လိဇ်လိခင်မိုင်ခေ' လပ်ဂခင်သံမိုင်။
12. What is this district called ?   အိုင်ဇုခေ' ပိုခင်ရှင် လိုဝ်အိုင်သင်
ခေင်သင်။
13. Sir, this district of ours is call-
ed Haipak.   အခင်လိုဝ်အိုင်ခေင်ခေလပ်ခေ' ပိုခင်
ရှင်ဝုဇ်လိုဝ်အိုင်ရှ်ဟ်ဟ်တီခေ'။
14. How long have you been circle
headman of Haipak ?   အခင်ခွဲလပ်ဂြိတ်ရှင်အိုင်ခေင်ရှ်ဟ်ဟ်
ခေ' ထာ' လ' ပီယပ်။
15. I have been circle headman of
Haipak for 10 years.   ခေလပ်လပ်မုး ဂြိတ်ရှင် အိုင်ခေင်ရှ်
ဟ်ဟ်ခေ' ထာ' သိပ်ပီယပ်ခေ'။
16. How many villages are there
in the Haipak district ?   ခွဲအိုင်ခေင်ရှ်ဟ်ဟ်ခေ' ဝခင်ပွင်မီး
ထခင်လွံ။
17. In my district of Haipak there
are 25 villages.   ခွဲအိုင်ခေင်ရှ်ဟ်ဟ် ခေလပ်ပိင်ခေ'
ဝခင်ပွင်မီး ၂၅ ဝခင်တီခေ'။
18. In each of these 25 villages how
many houses are there ?   ခွဲ သပ်ရှုဝခင်ခေ' လေဝခင် မီး
ဂြိုင်ဂုခင်ခေင်ထခင်လွံ။
19. Some of these 25 villages have
50 houses, some 30, some
14 and some 15 houses.   ခွဲ ၂၅ ဝခင်ခေင်မင်ဝခင် မီးလင်
ဂြိုင် ၅၀ ခေၤမီး ၃၀ ခေၤမီး
၁၄-၁၅ လင်ဂြိုင်ခေၤမီးတီခေ'။
20. Are you all Shans in the Hai-
pak district ?   အိုင်ခေင်ရှ်ဟ်ဟ်ခေ' ပီခင်ဈုဂ်တ'
သုဘင်သိပ်ရှိုင်။

21. How many tribes are there?   ဂုၢ်ၤမၤၤမိၤထံၤမၤၤ
22. In our district there are three or four tribes.   ခၢ်ၤအိၣ်ခၢ်ၤခၢ်ၤလၢၤၤၤမိၤဂုၢ်ၤ
သီၤမၤၤသီၤမၤၤတီၤခါ။
23. Of the three or four tribes who live here which is the most numerous?   ခၢ်ၤဂုၢ်ၤ အၢၤယုၤ တီၤခါ။ ဂုၢ်ၤသီ
မၤၤသီၤမၤၤမၤၤမၤၤ ဂုၢ်ၤမၤၤလၢၤ
ခၢ်ၤလိၣ်ပိၣ်ခၢ်ၤလၢ။
24. Most of us are Shans.   ဂုၢ်ၤတၢ်ၤၤခၢ်ၤလိၣ်ပိၣ်ခၢ်ၤတီၤခါ။
25. And what tribes are these four tribes?   ခၢ်ၤဂုၢ်ၤသီၤမၤၤမၤၤမၤၤ ဂုၢ်ၤအၢၤမၤၤ
သၢ်ပိၢ်ခၢ်ၤလိၣ်ပိၣ်ခၢ်ၤလၢ။
26. One is Shan, one Yangsek Karen, one Taungthu and one Black Karen.   ခၢ်ၤမၤၤမိၤဂုၢ်ၤမၤၤတၢ်ၤမၤၤ၊ ယၢ်
သီၤမၤၤ၊ တွၢ်သုၤမၤၤ၊ ယၢ်
ဝၢ်ခၢ်ၤယၢ်လၢၤမၤၤတီၤခါ။
27. The whole village hate this man for his many artifices and knavish tricks.   ဂုၢ်ၤ ဂၢၢ်ခါ တၢ်လိၣ် တၢ်ဂုၢ်
မၤၤယုၤခၢ်ၤခၢ်ၤဂုၢ်ၤတၢ်ဝၢ်လိၣ်
ဂၢၢ်အံၤခံၤမၤၤ
28. When was this village founded?   ဝၢ်ခၢ်ၤတၢ်ပိၢ်ခၢ်ၤယၢ်မိၣ်လၢ။
29. If they are assessed according to their means they will be pleased.   သၢ် ယံၤခွံ ခၢ်ၤဂၢၢ် တၢ်ၤၤ တၢ်
ယၢ်တၢ်မိၤခၢ် တၢ်လၢတၢ်လၢ
သီၤဂၢ်။
30. What do the 4 tribes Shan, Taungthu, Karen and Black Karen do for a living?   ဂုၢ်ၤသီၤမၤၤ တၢ်တွၢ်သုၤ ယၢ်သီၤ
ယၢ်လၢခၢ်လိၣ်ခၢ်ခၢ်ၤမိၣ်တီၤ
ဂၢ်သၢ်။
31. We Shans who live in the Haipak district live by lowland cultivation.   အၢ်ခၢ်ၤဂုၢ်ၤတၢ်ၤၤ ဂုၢ်ၤခၢ်လိၣ်မိၤ
ယုၤတီၤ အိၣ်ခၢ်ၤၤ ဂုၢ်ၤတီၤ
တီၤဂၢ်ခၢ်ၤလၢလၢတီၤခါ။
32. Those villagers have no stated religion, they worship nats.   ဂုၢ်ၤဝၢ်ခၢ်ခၢ် ခၢ်အၢ်တၢ်ဂုၢ်
ၤတၢ်ဝါဝါမၤမိၤခွံခၢ်ခၢ်
ခၢ်ဂုၢ်ၤတၢ်ဝါတီၤအိၣ်။
33. A yearly festival is held on the slope of that hill.   ခၢ်ၤပံၤလွံၤပုၤခၢ်ခံၤပုၤဂုၢ်။
34. There is a large gathering on full moon day.   ဝၢ်ခၢ်လိၣ်မုၢ်ၤ ဂုၢ်ၤတၢ်လၢထံၤထံ
ဂၢ်အိၣ်။
35. Once this village had to keep 3 hostages in Rangoon.   ပွၤၤဂုၢ်ၤဝၢ်ခၢ်ခၢ် သီၤဂၢၢ်လိၣ်လၢ
အၢ်မံၤပံၤဝံၤဂုၢ်ၤယၢ်။
36. The village was fined for harbouring dacoits.   ဝၢ်ခၢ်ခၢ်လၢၤခံၤယုၤထံၤထံ တၢ်ထံ
ဝၢ်ခၢ်ခၢ်။

37. Why did the carts I told you to send last night only come at 6 this morning?
38. You have been reported for disobedience of orders.
39. What have you to say?
40. He lost his appointment because he was too lazy to carry out orders.
41. For persistent neglect of government orders the whole village was fined.
42. Do the villagers in this district keep a strict watch at night?
43. That city is full of dacoits.
44. In accordance with order No. 100 received.
45. Does he pay tribute to anyone?
46. By this time the village was thoroughly aroused.
47. I reported this headman for being insolent.
48. The headman's statement.
49. Not to have informed the myok would have been bad.
50. In my own village he treats me with indifference.
51. He levied over 1000/- in excess of the lawful demand.
- လေၤလွဲ မိုဝ်ခံဝါ သုင်သေ်ဂေါ်မိုဝ်
ခဏ်ခေ်ရှုာ်ခေ်လိမ္မတ်မးယဝ်
ဂြိတ်လွင်အကျွင်သင်လေ။
- လွင်အကျွင်အံခေ်ခံ အံဆွံလိုင်အ
မိင်လံခိခိခိလေ။
- ဗွဲလုပ်ထတ်ဂါသင်-မီးတိလတ်သင်။
မခင်ခေ်ခေ်ဂါဂြိတ်လံလွံအမိင်
ခခိခေ်လေအယၤအထူတုဂ်
ယဝ်။
- ခခိဂါအမိင်အါခေ်လဝ်အလုပ်
ယအံလွံ အံဂြိတ်မိုဝ်ယွဲလွတ်ဂံ
ဝပ်ဝင်လေတပ်ထံတင်ဝခိ။
- အခိမီးတိဝခိ လရင်လုခေ်ဂခိ
ဂုခိဝခိ ဂုခိခေ်ခခိလွင်ဗွဲ
ထိုင်လိလိရှိုင်။
- မိင်ပုခိလုခခိခိလေ။
- ခခိအခိအမိင်လုခခိပတ် ၁၀၀
မီးမးအယ။
- မခိသက်အခခိတော်ပခိတိသေ်
ဂေါ်ဂေါ်ရှိုင်။
- ယံခခိရှိုင်၊ယဝ်ရှိုင်၊တိုခခိခခိ
မးယခခိအခခိမေ်ဂွၤယဝ်။
- လွင်ထခိအံခေ်ဂေါ်ခခိခခိလိုင်
ကျးယဝ်။
- ။ ။ ။ ဂခိခခိလတ်ယဝ်။
- အချက်ခိအခခိဂခိလတ်။
- ပေ်အံတိုင်ကျး အံခခိပူမိုဝ်မခိ
လိုင်တေ်အံခခိခိ။
- တော်ဂါ ဝခိဂခိ သုခိဂခိ မခိ
ယဝ်မခိခခိမခိသင်ယဝ်။
- မခိခေ်ထုခခိယွခိခိခိခိလိုင်
သေ်အမိင်။

52. The village elders recommended one Ai Saw for the appointment of Heng.
 53. I will go further into the matter and pass orders later.
 54. Neighbouring villages.
 55. Do headmen who collect revenue get commission?
 56. This headman has no control over his villagers.
 57. He fears bad characters.
 58. If he punishes people as they deserve he is afraid his house will be burnt down.
- ရွှင်အူဖြူတၢ်တၢ်လၢလံာ်သီတၢ်
 သၢဝဲၤတူၤ နီၤအံၤသၢ် နီၤ
 တၢ်အသၢ်နီၤ။
 အဇၢ်ခၢ်လၢပၢ်တၢ်ထံၤလၢ လၢ
 ခၢ်သၢ်တၢ်တၢ်အမိၤ။
 ဝၢ်လံာ်။
 ခၢ်တၢ်အခၢ်သီတၢ်ခၢ်ခၢ်လၢ
 လၢတၢ်မၢ်နီၤ။
 ခၢ်တၢ်ခၢ် အံၤတၢ်တၢ်ဝၢ်မၢ်
 လၢ။
 မၢ်တၢ်တၢ်အၢၤနီၤ။
 ပၢ်သီၣ်ခၢ်အၢၤတၢ်မိၤခၢ်တၢ်
 ခၢ်အၢ်တၢ်တၢ်တၢ်ခၢ်မၢ်။

X. Agricultural and Cattle.

1. I possess two fields. ခါလင်မီးခေါ်ပိုင်သွင်တုင်း။
2. I have worked and lived on them for five years. ခါလင်ဟ်ကိသွံဂိတ်ကိခင်ထိုင်ရှုးပိ။
3. I have paid the land tax regularly and without fail. ခွခင်ခေါ်တော့လိုဝ်ကံလုကံရှ်သွင်
သွင်ပခင်ပိုင်ကမခင်။
4. Another man claims one field. ဂုခင်တင်ဂေါး၊ ဝါယွခင်ပိုင်သိင်ခေါ်
တုင်း၊။
5. The tank overflowed. ခင်ထုံခိုခင်တိတ်ခွင်-ခင်ထိပ်ခိုခင်၊
ကံပခင်ဂွ' ထိုင်ထိတ်။
6. He refuses to pay. ခွမီးခေါ်လ'တုင်း။
7. How much land have you? လ'ခင်ဂါလုံ။
8. How is it irrigated? ပေဂ်ဟုံခင်မုးကပ်ခင်ဟုံခင်။
9. It is irrigated by rain water. ကပ်ခင်ရှုလ်ကိတ်-ကပ်ခင်ရှုလ်ကိတ်။
10. It is irrigated by channels. မိုဝ်ကခင် ပတ်သီခင် လိုဝ်ခင် လ' ခင်ပိုက်ခင်ယွံခေါ်။
11. When I reaped the field the out-turn was very small. ခေါ်ခွကွက်ခင်ပိုက်လ'တင်။
12. How many baskets of paddy does your field yield? ကခွခင်တော့လျှေပေါပခင်ချံသု၊
သေဟ်။
13. Please reduce the tax. ကခင်ပိခင်လိခင်ထံကခွခင်တော့၊
တုခင်ခင်လုံပုကိသွံယပ်ယပ်ရှိုင်။
14. This is revenue paying land. တိဝခင်ခင်'ဂူပိလ' ကိပ်ခိုခင်ကခွခင်
တော့ထခင်လုံ။
15. Have the paddy plants been transplanted? ခင် ပိုက်ခင် ကံလ'လင် လိလိကွ' -
ခင်ပိုက်ခင် ကံလ'သင်လိလိကွ' ရှိုင်ဂုခင် ခင်မုး ယူလေ ဂိတ်လွင်
ခင်ရှိုင် ကခွခင်တော့ယွံလ'ယူ
လေ။
16. How much revenue is collected yearly in this village? ပိခင်ခင်မက်ကခင်ကံပေဂ်လိ လိပ်
ခေါ်လေ ကခွခင်တော့ယွံသေဟ်
ပိ။
17. This paddy has not been properly winnowed. ကခင်သုခင်ခင် တိတိပိဂိတ်ဟုံကိသွံ
လေသိင်ခိုခင်လေဟ် ဂုရှုခခင်
လိုဝ်ယပ်။
18. Though the number of houses has increased, why has the revenue decreased?
19. Owing to poor crops this year the remissions have been greater than usual.
20. I have cleared and worked this garden land at a cost of over 250/-

21. This garden has produced many trees, flowering plants and fruit trees.   *ကၢၤသုၣ်ခၢၤတုၣ်မံၤတုၣ်မွၢ်တုၣ်မၢၤကွၢ်ခၢၤသုၣ်ယၢၤလၢၤ။*
22. Please divide the holding between us.   *ကၢၤဂၢၢ်လိၤခၢၤခၢၤ ဝုၣ်ဝၢ်တီၣ်ခၢၤသၢ်။*
23. This holding is valued at 200/-   *ကၢၤဂၢၢ်လိၤခၢၤခၢၤထိုၣ်တၢၢ်ကျဲၤမၤ ၂၀၀ ၵ။*
24. The price of paddy has risen.   *ခၢၤခၢၤခိုၣ်ယၢၤ။*
25. The price of paddy has fallen.   *ခၢၤခၢၤလၢၣ်ယၢၤ။*
26. He bought the standing crop.   *မၤခၢၤသိုၣ်ခိၣ်ယၢၤ။*
27. He is going round collecting and assessing taxes.   *မၤခၢၤလၢၤဂီၢ်လၢၤခွဲၤ။*
28. I have worked the Sitpin and Okla kwins continuously for many years.   *တီၤကရၢ်သီတိၤမိၤခၢၤဂွၢ်တၢၢ်ကရၢ်ကွၢ်လၢၤဂွၢ်လိၤခၢၤတီၤခၢၤခၢၤလၢၤလၢၤသိုၣ်တံၢ်ဂီၢ်တံၢ် ပိၤပွၤခၢၤခၢၤယၢၤ။*
29. The lands have become poor.   *ခၢၤလိၤခၢၤ တီၤခၢၤခၢၤ မိၤခၢၤ ကံၤပၢၤလိၤခၢၤယၢၤ (or) လိၤခၢၤခၢၤကံၤခိးခွၢ်ခၢၤခွၢ်လိၤခၢၤ။*
30. The rice plants are infested with insects.   *တုၣ်ခၢၤတၢၢ်လၢၤခၢၤခၢၤ ခုၣ်မိၣ်တုၣ် (or) တုၣ်ခၢၤခၢၤ ခုၣ်မိၣ် ယၢၤ။*
31. My one-basket capacity field yielded 46 baskets of paddy.   *ခၢၤပိၣ် ခၢၤခၢၤကၢၤ ဟုၣ်လၢၤခၢၤဝၢၤတၢၢ်လၢၤသီသီပိၣ်တၢၢ်။*
32. Next year I only got 18½ baskets.   *ပီၤတုၣ်ယၢၤ လၢၤသီသီပိၣ်တၢၢ်လိၤတံၢ်။*
33. The land tax assessed by your honour this year is excessive.   *တၢၢ်လိၤလၢၤဂၢၢ်မၤမိၣ်လုၢ်တၢၢ်မူၤခၢၤကွၢ်ခၢၤတၢၢ်ခၢၤပီၤခၢၤလိၤခၢၤခၢၤ။*
34. Now it is only just the beginning of June.   *တၢၢ်လိၤ ထိုၣ် ဂၢၢ်ယီၤမၤ လိၤတံၢ်။*
35. I will pay at the rate of 1/8 an acre.   *ယၢၤကၢၤလၢၤသၢၤဝၢၤဝံၤခၢၤမၤဒိ-ဝဲ ခၢၤခၢၤတၢၢ်ထံၤတၢၢ်သွၣ်။*
36. He says my land is his grazing ground.   *ကၢၤတီၤကၢၤခၢၤပိၣ်ယီၤဂၢၢ်ခၢၤခၢၤမၤခၢၤဝၢၤတုၣ်ဝုၣ်ခၢၤမၤ။*
37. They will spread the heaps of earth over the field.   *ခၢၤတၢၢ်ကၢၤပိုၣ်ယီၤတၢၢ်ပိုၣ်ဝံၤခၢၤလိၤခၢၤ။*

38. Fruits appear in their seasons. မာမိမ'ပေၣ်မီးသွံးလိုခမ်မခမ်။
39. The plaintain tree bears fruit all the year round. ဂုလိုခေ'ပေၣ်ဂူလိုခမ်။
40. We offered to deliver the paddy in instalments. ခၢလင်ခမ်ဂူလတ်တေပခမ်ခမ်ပိုဟ် ပွာ်အိတ်အိတ်။
41. What are the first steps taken in tobacco cultivation? မိုဝ်ဂေၣ်လ ဂွၢ်ပိုင်ယၢခေ' သူဂှိတ် လိုဝ်ပိုင်ထ'ထိုခမ် ဟုာ်သွံလေ။
42. In the beginning we plough the land and turn the soil. မိုဝ်ဂေၣ်လခေ'ထ'ထိုခမ်လိခမ်အွခမ် တင်ခၢ။
43. After ploughing and turning the soil what is next done? ပေၣ်သူထ'ထိုခမ်လိခမ်သေယာ်ဂှိတ် လိုဝ်ခင်ပိုင်ထိုင်။
44. After ploughing and turning we collect and throw away the grass roots. ပေၣ်ခၢလင်ခမ်ထ'ထိုခမ်လိခမ်သေ ယာ် ဟိာ်အာ် ပိတ်ဂွၢ်ယိုဝ် ဂွၢ် ယၢတီခၢ။
45. After gathering and throwing away the roots what do you next do? ပေၣ်သူ ဟိာ်အာ် ပိတ်ဂွၢ်ယိုဝ် သိင် ယာ်ဂှိတ်လိုဝ်ပိုင်ထိုင်။
46. We dig holes, Sir. ခၢလင်ခမ်ခုတ်ခုံမခမ်တီခၢ။
47. After making holes do you sow the seed, or transplant it straight away? ပေၣ်ခုတ်ခုံယာ်ဝခမ်ယာ်ခမ်လိုဝ်မခမ် အာ်ပိုင်-ပေၣ်အခခမ်ဟုာ်သွံ ဟိာ်ပိုင်ပိုင်။
48. Having sown the seed we pull up the roots and plant them one in each hole. ဝခမ်ယာ်ခမ် လိုဝ်မခမ်ယာ် ထုလိုဝ် မခမ် သွံသွံ ခွံခုံ ခခမ် ယေခုံ ယေတုခမ်ခၢ။
49. And after this how and where do you then plant? ပေၣ်ယာ်လိုဝ်မခမ်ဂှိတ်လိုဝ်ပိုင်ဝခမ် သွံတီလွံခခမ်ထိုင်။
50. We prepare nursery beds and plant thereon. ခုတ်ဂှိတ်ထိုခမ်သေယာ် ဝခမ်သွံခခမ် ထိုခမ်ခခမ်။
51. What is the next procedure? ပေၣ်ယာ်ဂှိတ်ခခမ်ပိုင်ထိုင်။
52. We then cut moss and throw it over the beds ခၢလင်ခမ်သိယာ်ခမ် တုခမ်ဂုတ်ပုင် ဝ'ခခမ်ထိုခမ်ခခမ်။
53. How big are the tobacco shoots when transplanted? ပေၣ် အခမ် ငပ်ယၢ ခခမ် ယှမၤး ထခမ်လွံလင်ခေ'သွံ။

54. When each shoot is a thumb to middle, or thumb to first, finger long we transplant them. ငပ်ယၢအခင်ယှဲမၤ၊ ယေဝ်ခိုပ်ယေဝ်သွံ
လင်ခဲသွံ။
55. In what month do you transplant? ခဲဟုံသွံလိုခင်လှဲအခင်။
56. Some we transplant in October and some in November. ခံဟွံခဲဟုံလိုခင်သိပ် ခံဟွံခဲ
ဟုံလိုခင်သိပ်အိတ်။
57. When the plants become knee or thigh-high we break off the heads and throw away the shoots. ပေၤအခင်တုခင်မခင်ယှဲမၤ၊ မိခိၣ်
ခပ် မိခိၣ်ခဲၤ တွခင်မခင်အပ်
မိတ်ၣ်မခင်။
58. When the leaves swell and mature we pluck them and slice them at home. ပေၤခွဲမခင်ပွၣ်ၤၤလှဲလှဲလင်မိတ်မၤ၊
သွံတီၣ်မခင်။
59. Do you slice them at once or after how many days? သွံခံလိပ်ၣ်ပေၤအခင်လဲလဲ
ဝခင်လင်သွံ။
60. We pluck and slice at once. မိတ်မၤ၊ သွံခံလိပ်။
61. On getting many leaves we cover and slice them again. ပေၤခွဲယၢအံ ခံဝဲခိုခင်၊ ယပ်လင်
သွံ။
62. We spread them on woven mats in the sun and dew. အပ်သွံခိၣ် တပ်လိတ် တပ်အံခေ
ဝဲ။
63. When the tobacco gets red on both sides we flatten it and put it into woven baskets and granaries. ပေၤယၢအခင် လိပ်မၤ၊ တင်သွင်
ဟုံဂိတ်မိတ်သေယပ်လှဲသွံဝဲ
ခွံပုၣ်ယၢ ယေဝ်ယၢအခင်။
64. Questions on land cultivation. လွင်ၣ်အခင်ထံလွင်ၣ်ဂိတ်ဂိတ်ခေ၊
65. Answers on land cultivation. လွင်ၣ်အခင်ခိၣ်ဂိတ်ဂိတ်ခေ။
66. You lowland cultivators of the Haipak district, how do you cultivate? Tell me in detail just what you do. အခင်မိခင် ဂုၤခင်ဂိတ် ခေခပ် ခေ
အိၣ်ဂုၤထံသုခေ ခပ်ဂိတ်ခေ၊
ဂိတ်လိပ်ၣ်လိပ် လဲလဲခေ ပခင်
ဂုၤလိပ်သိၣ်လိပ်လိပ်လဲလဲ။
67. Shan paddy cultivators. ဂုၤခင်လိပ်တဲအခင်ဂိတ်ဂိတ်ခေ။
68. At the commencement of the rains in May or June. ပေၤ ထိုင်ခိၣ် ဂုၤဟုံခင် လိုခင်ဂုၤ
လိုခင်လိတ်မၤ၊ သပ်လိပ်။

89. After this you do as they do in Burma?
90. And having properly prepared a threshing floor do you tread out with buffaloes?
91. It is not our custom at all to prepare threshing-floors and tread out the corn with buffaloes.
92. Our Shan practice is, after we have reaped and collected the sheaves to jointly beat out the paddy.
93. When we have jointly threshed out much paddy we take it home in bullock carts and store it.
94. Questions on the method of upland cultivation by the Taungthus and Karens.
95. You Taungthus, Yangseks and black Karens who live in the Haipak district what do you do for a living?
96. We all earn our livelihood as upland and garden cultivators, Sir.
97. What sort of gardens are those you work, are they many and what do you plant?
98. Some of us live, Sir, by cultivating hill gardens.
99. And what do you hill gardeners grow?
100. Some Taungthus grow, special leaves for rolling cigars.
- ပေၤခၢ်လိၣ် သူၤအဂီၢ်တၢ်လိၣ်ခၢ်
ခၢ်ခၢ်မိၣ်မၤခၢ်ပုၤခၢ်ခၢ်လၢ။
ခၢ်ဂီၢ်တၢ်တလၢမၤလီၤလီၤသီၤထၢ်
လၢလၢအဂီၢ်တၢ်တလၢယံၤကၢ်
ယိၤအဂီၢ်ဂီၢ်။
အခၢ်ခၢ်တလၢသီၤထၢ် အဂီၢ်တၢ်
တလၢယံၤကၢ် ယိၤအဂီၢ်ခၢ်
ထုၣ်လံၤ ဂၢ်ခၢ် အံၤခၢ် သီၤတီၤခၢ်
ခၢ်။
အခၢ်မိၣ်ထုၣ်လံၤမိၣ်တၢ်ဂၢ်ခၢ်
ပေၤဝါ ပတီၤထီၣ် ယၢ် လၢပံၤ
ပေၤဝံၤ ယၢ် လၢ ယံၤကၢ် ပေၤ
အဂီၢ်ခၢ်ပိၣ်ခၢ်။
ပေၤဝါယံၤကၢ်ပေၤလၢပေၤဝါထီၣ်
ခၢ်ပိၣ်ခၢ်ခၢ်မၤတၢ်တၢ်အဂီၢ်
ပုၤအဂီၢ်တၢ်တၢ်မၤဝံၤတၢ်
တီၢ်ခၢ်ခၢ်လၢခၢ်တီၤခၢ်။
ခံၤသွၣ်အခၢ်ထံၤသွၣ်ကၢ်သွၣ်သုၣ်ခၢ်
ထၢ်ခၢ်တၢ်တလၢလိၣ်ခၢ် ဂီၢ်တၢ်
ဂီၢ်ကၢ်အၢ်။
သူၤကၢ်လိၣ်အခၢ် မိၣ်ခၢ်သုၣ်လၢ
ယၢ်သီၤထၢ်—ယၢ်ထံၤ အခၢ်ယူၤတၢ်
တီၤခၢ်အိၣ်ခၢ် ဂီၢ်ထံၤခၢ်သူၤ
ဂီၢ်တၢ်ခၢ်ကၢ်သၢ်ကၢ်လၢ။
ခၢ်လၢခၢ် ကၢ်ခၢ်လိၣ်ခၢ်လိၣ်ဂီၢ်တၢ်
ကၢ်ခၢ်ဂီၢ်ကၢ်သုၣ်ခၢ်တၢ်သီၤ
တီၤခၢ်ခၢ်။
အခၢ်သူၤဂီၢ်တၢ်ကၢ်ခၢ်သုၣ်ခၢ်ခၢ်
လိၣ် မိၣ်သုၣ်ခၢ်သၢ်— သုၣ်ခၢ်ခၢ်
ဂီၢ်—သူၤဟံၣ်သၢ်ကၢ်လၢ။
အခၢ် ခၢ်လၢ ဂီၢ်ကၢ်တၢ်တၢ်ဂီၢ်တၢ်
ကၢ်ခၢ် သုၣ်ခၢ် သွၣ်လၢတီၤခၢ်။
အခၢ်သူၤဂီၢ်တၢ်ကၢ် သုၣ်ခၢ်သွၣ်ခၢ်
ယံၤတၢ်တၢ်သၢ်ကၢ်သၢ်ကၢ်လၢ။
အခၢ်ကၢ်ခၢ် တၢ်သူၤကၢ်တၢ်တၢ်
တုၣ်ခၢ်တၢ်သီၤထၢ်။

101. Some grow tobacco.   ဂုခ်ခံဟွင်ဂေါ်ဂြိတ်သုခ်ယၤ။
102. Some cultivate plantains, some
mangoes, jack fruit the
guava and other fruits.   ဂုခ်ခံဟွင်ဟုတ်တုခ်ဂုလိုလွဲဟွင်
ဟုတ် တုခ်မာ်မုင် မာ်လင်မာ်
ဂၢ်မာ်လွဲဂေါ်ဟုတ်သိင်တီခါ။
103. And so you Taungthus do
no wet garden cultivation?   ပေါ်လိုဝ်ခေ' ဂုခ်တွင်သူ သုခ်
သုခ်ခေ'အံ့ဂြိတ်မိခ်ဂုခ်ရှိုဝ်။
104. No, Taungthus do no wet cul-
tivation, we do solely dry
cultivation.   ပေါ် မိခ်ဂုခ် ဂျှပ်တွင်သူ ဂြပ်ခါ
ခေ'သုခ်ခေ' အံ့ဂြိတ်ဂုခ် ဂွံ
ဂြိတ်သုခ်လွဲ'ဂွံ'ဂွံ'တီခါ။
105. What tribes do upland and
wet cultivation?   ဂုခ်လိုဝ်အခေ' ဂြိတ်ဂွံ' ဂြိတ်သုခ်
ခေ'ခေ'မိခ်ဂုခ်ဂျှပ်သင်လေ။
106. Those who live by upland
and wet garden cultiva-
tion are Yangseks and
black Karens.   ဂုခ်လိုဝ်အခေ' ဂြိတ်မိခ်ဂွံ' ဂြိတ်
မိခ်သုခ် ခေ'ခေ' မိခ်ယင်
သိပ်ယင်လိခ်လိုဝ်ခေ'တီခါ။
107. And what flowering and other
plants do they grow?   ခပ်ခေ'ဟုတ်သွံတုခ်မွတ်တုခ်မာ်
လိုဝ်ခေ'ရှိုဝ်ဂုခ်လေ။
108. They grow the mustard plant,
radishes, garlic and onions.   ခပ်ဟုတ်သွံ တုခ်ဟုတ်ဂုတ်လွဲ ဟုတ်
ပိတ်ဟုတ်မိရှေ့ဟုတ်မိရှပ်လေ။
109. They cultivate only the mor-
mordica plant, snake gourd
brinjalls and tomatoes.   ခပ်ဟုတ်သွံ တုခ်မာ် အခေ' မာ်
ခွံ'ဂူ မာ်ခိုဝ် မာ်ခိုဝ်သိုလွဲလိုဝ်
ခေ'ခေ'ဂွံ'ဂွံ'တီခါ။
110. What varieties of plants are
grown in dry cultivation?   ဂၢ်တီခေ'ခေ' ခပ်ခေ'လိုဝ် ခပ်ဟုတ်
သွံတုခ်ဂၢ်သင်ဂုခ်လေ။
111. In their upland fields some
grow paddy and some
sessamum.   ဂၢ်တီခေ'ခေ' ခပ်ခေ'ဂေါ် ခံဟွင်
ဟုတ်ခပ် ခံဟွင်ဂေါ်ဂြိတ်ဂွံ'ငါး
ဂုခ်တီခါ။
112. In their upland rice and ses-
samun fields are not other
plants also grown?   ဂၢ်တီခေ'ခေ' ခပ် ဂွံ'ငါးခပ်ခေ'ခပ်
အံ့သိ ဟုတ်ထိုင် တုခ်သင်သင်
သေမျှပ်ရှိုဝ်။
113. They grow interspersed in
addition cucumbers, white
pumpkins, yellow pump-
kins and leguminous plants.   ခပ်သိ ဟုတ်လေ့ထိုင် တိုင်လွဲ-မာ်
ပာ်မိခ်-မာ်ပာ်လိုဝ်-ထုပ်သု'
သိုဝ်-ထုပ်သိ-ထုပ်မိခ်ရှပ် လွဲ
လိုဝ်ခေ' ဂေါ်ဟုတ် လေ့လိုး
ဂုခ်သိင်သိင်တီခါ။

128. Do sessamum and ground nut and plaintain cultivations require the burnt heaps just the same? အခင်းပိခင်းရှ်ငါး၊ ရှ်ထုင်လိခင်း ရှ်
 ကိုရ် လိုင်းခင်းမော့ လံတုတ်
 ထံထံထံ၊ မုထိတ်လွှခင်းထိတ်
 လိုင်းမိုခင်းမိုခင်းတင်းထိင်ရှိုင်း၊
129. Yes Sir, they all require and are better for these burnt heaps. ဂါပိခင်းရှ်ခင်းလိုင်း လံထံထံ၊ မု
 ထိတ်လွှခင်းထိတ်ခင်း တင်းထိင်
 ထင်လိတ်ခါခင်းရှ်။
130. In sessamum and ground nut land if there is no burning what happens? အခင်းရှ် ထုင်လိခင်း ရှ်ငါး ခင်း
 ပေါ်အံ ထံထံ၊ မခင်းပိခင်းသင်
 လေး။
131. If (the heaps) were not properly burnt red ants, white ants, worms and insects would eat up every-thing. ပေါ်အံ တုတ်ထံ၊ ထံထံ၊ လိလိ
 သုတီလိုင်းမုတ်လိင်လုံ ပုတ်လုံမုင်
 လုံမိင်လုံလိုင်းခင်းကိခင်းမုတ်လေး။
132. The ground nut sessamum and banana plants would suffer. တုခင်းထုင်လိခင်းတုခင်းငါးတုခင်းဂုရ်
 လိုင်းခင်းအံလိတ်ခါး၊
133. Beginning with the nursery beds and field plots. ထလိတိုက်ရှ်လွှခင်းရှ်။
134. How old are the paddy plants when transplanted? ပေါ်အခင်း တုခင်းဂါ ခင်းယုံမါး
 ထခင်းလုံထင်ခံသုံ။
135. Gardens are not so paying as paddy fields. ရှိတ်သုခင်း အံမီးအဗ္ဗတ် လိုင်းခင်း
 ရှိတ်ခင်း။
136. They are cutting and clearing scrub. ခင်းတီယိုင်းယုယု။
137. The dry season has set in. အွက်ရှိုင်းလိင်မီး။
138. This is a wooden bell and clapper worked by the wind. အခင်းခင်းပိခင်းရှ်ကလုံ။
139. This is a hollow bamboo worked by falling water. အခင်းခင်းပိခင်းရှ်ကခင်း။
140. This is growing kaing grass. အခင်းခင်းပိခင်းခါခင်း။
141. They are grinding paddy. ခင်းမိုတ်ခင်းယု။
142. The pack bullock is well broken. ဂုင်တင်းခင်း (၁) သံထင်တံ (၂)
 လိုင်းသံထင်တံ (၃) ပိုင်းမော့လေး၊
 မခင်းဂါတ်ထံထိင်ရှိုင်း-မခင်းသွခင်း
 မော့လေးထံထိင်ရှိုင်း။
143. Is this horse well broken? မခင်းသင်ထံ။
144. With what do you plough ? ခွ်အင်းသင်ထံ။

145. We have to light fires to keep away mosquitoes.   ယၢ်လှိုင်လဲမးခုပ်ရှင်ခါတေလ်
သိုသုံဟ်ဝ်။
146. You must feed up this pony.   မခေတေလ်အွဲယိုဝ်အီအီ။
147. After using the bullocks, feed them well.   ဝပ်လှိုင်ပေၢ်လှိုင်အီအီဝပ်သင်
အီအီအီအီသေ။
148. Go and graze the cattle.   ဂွၢ်လိင်ဝပ်သေ။
149. They went I know not where beyond the grazing ground.   ဝပ်သေတိအီအီဂွၢ်လှိုင်အီအီ။
150. The owner reported the loss of his cattle to the headman.   လပ်ဝပ်ခေ အညှင် ဝပ်တုပ်ဂပ်ရှ်
လိုင်တိုင်ကျါထမုင်။
151. He pulled up the tying post.   မခေထွတ်အပ်ယာ်ခေခေ။
152. On my arrival the tracks were followed up.   ခါလပ်ရှ်တလပ်လှိုင်ခေရှ်တိခေမခေ
ယပ်။
153. The tracks disappeared.   ရှ်တိခေသုတ်ရှ်ယပ်။
154. How much is it for the service of your bull?   ဂါတိခေဝပ်ခွဲထခေလှိုင်။
ဂါရှ်ဝပ်ပေၢ်ခွဲထခေလှိုင်။
155. The bullocks should have been recovered.   ဝပ်လှိုင်ခေလိလ်ထုပလေ။
156. Tighten the girths.   လခေထ်ရှ်တအုဂ်မခေ။
157. This horse walks well.   မခေဂွၢ်(ဝ)လခေထပ်(၂)ပတင်လိ။
158. It trots well.   မခေဒိလိလိလိလိအီအီ။
159. It gallops well.   မခေဒိသိတိခေပိတ်လိလိ — မခေဒိ
သိတိခေပုဂ်လိလိ — မခေလိလိ
သိတိခေပိတ်လိလိ။
160. This pony is frightened.   မခေတုဂ်လှိုင်။
161. What is this pony's height?   မခေတင်သုင်ဒီးထခေလှိုင်။
162. It has a soft mouth.   မခေသုဂ်အုခေခေ။
163. Don't pull his bridle.   ယၢ်လေထခေလှိုင်ဂပ်မခေ။
164. The pony will bolt with you.   မခေတေအပ်ခွဲလိလိ။
165. Don't ride at full gallop.   မခေရှ်တိခေယိုဝ်အီအီဂွၢ်ဂွၢ်။
166. The pony is very quiet to ride.   မခေခေခေခေခေခေခေခေခေ။
167. A pair of bullocks worth 150/-   ဝပ်သိုင်ဂါတခေထိုဂ်ထွဲရှ်ခေ။
168. He bought the 4 pairs of buffaloes for 500/-   ရှ်သိသိုင်ခေ လိုင်မခေ သိုင်မး
တင်ခိုင် ၅ဝပ်။
169. Tie up my mare in the stable.   မတ်ဝ်မခေဂပ်ခါခေထခေသေ။

170. There are no cattle for work. ဝှ်းဝှ်းတိယိပ်တိယိပ်အံးမိး။
 171. Those buffaloes are not your buffaloes. အခင်းဝှ်းလိုင်းခင်းလိုင်း မခင်းမခင်းဝှ်း
 သူအံးဝှ်း။
 172. Those 2 buffaloes you claim as yours are not yours. အခင်းသူဝှ်း ဝှ်းသွင်တုင်းခင်းခင်းဝှ်း
 အံးဝှ်းသူ။
 173. A grazing ground. တိပွဲဝှ်းတိပွဲဝှ်း—တိကျက်တိလိင်း။
 174. Is there cattle disease here? တိခင်းခင်းမိးအခင်းဝှ်းပျိုင်း။
 175. What colour is the pony? မခင်းမခင်းမခင်းသင်း။
 176. The description of the missing elephant is as follows. လင်းတုင်းဝှ်းဝှ်းခင်းဝှ်းဝှ်း . . .။
 177. It has short stumpy tusks. မိခင်းလင်းဝှ်းပျိုင်း။
 178. Its head is speckled. လင်းတိပျိုင်း။
 179. This cow has short horns. ဝှ်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 180. It has a blaze on the forehead. မိးကျိုင်းခင်းဝှ်း။
 181. It has a white tipped tail. ပွဲခင်းခင်း။
 182. It is speckled round the eyes. ခွဲဝှ်းဝှ်းဝှ်းမိးခင်းဝှ်း။
 183. Its horns are curved forward. ခင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်းပျိုင်း။
 184. It has a speckled hump. ခင်းခင်းဝှ်း။
 185. It has no natural deformities. အံးမိးဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 186. It has a flexure at the navel. ဝှ်းခင်းခင်းခင်းဝှ်းဝှ်း။
 187. It has a rounded body. တုင်းခင်းခင်း။
 188. Are buffaloes hard to manage? ယိပ်ဝှ်းယိပ်ဝှ်း။
 189. Are these buffaloes quiet? ဝှ်းခင်းခင်းဝှ်း။
 190. Are they wild or savage? ခင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 191. The ox will rest and get strong. ဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 192. They do not deprive calves of their mother's milk. ခင်းခင်းခင်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 193. Have you a flock of sheep? မိးဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 194. No, I have a herd of oxen. အံးဝှ်းမိးဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 195. He drove the ox by poking it and twisting its tail. အိးဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 196. This pony runs into people. မခင်းခင်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 197. They raced their ponies. ခင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 198. Let us have a race. လိင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 199. Your pony is saddle-galled. မလင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 200. Which pony will you buy? ဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။

XI. Attack, Fight, Wounds.

1. Is the powder flask full? ခုတ်ယံတီယင်ပွိုင်း။
2. Can you shoot? မေ့ယိုင်ကွင်ပွိုင်း။
3. This is a double-barrelled gun. အာခပ်ခပ်ကွင်အာခပ်မီး ၂ ပွဲၤ။
4. Have a shot at that tree. ယိုင်ဟုံလပ်တုခပ်မ'ဝုခပ်တ။
5. I fired twice. ခပ်ယိုင်ကွင်သွင်ပွဲၤ။
6. When I have time I will clean the guns. မိုင်လုံခပ်ခါတခပ်လင်တေအပ်ကွင် ခေ'ခမ်ပွတ်ခမ်သီ။
7. They make their own powder. ယံလိုင်ခေခပ်လိုင်တုခပ်ခပ်ကွင်အပ်။
8. They cast their own bullets. မပ်ကွင်လုံတုခပ်ခပ်လေၤအပ်။
9. They are splendid shots at 500 yards. အာခပ်ခပ်ဟိဟိပွင် ၅၀၀ လိုင်မိုင်ခပ် သိုင်ခေ။
10. You had better look after your guns here, this place has a bad reputation. ကွင်လပ်ခပ် ဝ'တင်သတိလီလီ တိ ခေ'ခေ'ပိုင်လိုင်အပ်။
11. Dacoits attacked my village. လုခပ်ခပ်ခေ'မးတိုက်ခပ်ခါလပ်။
12. The troops fell back into the stockade. ဟုခပ်သိုက်ခပ်ပ'ခပ်ခါခွဲတပ်ယပ်။
13. In order to rapidly occupy Mandalay we will come down and seize Thibaw. ဟွမ်ခေပွိုင်းတပ်သ'လိပ်ခေပိင်မခပ် တလေဟွမ်လိုင် လွဲလုင်ဟုံ ယိပ်သီ ပေ။
14. The dacoits are near the village. လုခပ်ခပ်မီးယူလုံဟုံခပ်ခပ်အပ်။
15. You must help government. တေလ'လွှာတီလပ်အလုပ်ယ။
16. He strove to conquer. မခပ်ခေ'ခေ'ပေ။
17. Why did you kill him when he never resisted you? အံခိင်ခွဲလိုင် ဟုံတလိုင်ပွိုင်း လ'အပ် တ'မခပ်။
18. If they resist I will shoot them down. ပေၤခပ် ဟုံတိုက်လိုင် တပ်အပ်ကွင် ယိုင်တ'အပ်။
19. I nearly shot him by mistake. အံသင်တေၤ ခပ်ခါ ယိုင်လံ တပ် လပ်မခပ်လိုင်ကွဲအိတ်ကွဲ'။— ခပ်ခါအပ်ကွင်ယိုင် ချံမုထိုက် ပိခပ်လံတပ်လပ်မိလုံထိတ်လေ။
20. I fired at him and just missed him. ခပ်ခါ ယိုင် ဟုံလပ် မခပ် ထိတ်ကွဲ အိတ်ကွဲ'။
21. He pressed my head down. မခပ်တိပ်ဝ'ကွဲၤပွင်ခါလပ်။

22. He squeezed me by the throat. မခင်တိက်ကံဝ်တုတိခေၣ်ဖွဲခါလဝ်။
23. News was brought that many dacoits would attack a village two miles away. လၢပိခင်ခပ်သတင်း လွင်အခင်လုခင် ခင်ၣ်တေၣ်မးတိုက် ဝခင်အခင်ကံ ဝခင်ခေၣ်သွင်လက်အိုဝ်။
24. When driving game walk abreast at 10 feet intervals. မိုဝ်အခင်ရှေၣ်တုဝ်ထိုခင်လၢၣ် သုၣ်ယဝ်ခင်သိပ်ပေၣ်အိုဝ်။
25. They are between two hostile bodies of men. ခပ်ခေၣ်ရှေၣ်ကခင်ခေၣ်ကခင်လဝ်အိုဝ်။
26. It was an accident. အံသင်တေၣ်လေ။
27. He was hit by the stone accidentally. ကံသွင်ဂြိုခင်သိုဝ်သ့ၣ် နံၣ်မးထိုက်ပိခင် တိုက်မိၣ်လေ။
28. The house was well guarded. ဂြိုခင်ခေၣ်ငြိထိုင်ဝ်လီလိယဝ်။
29. The dacoits were sheltered behind the village. လုခင် တင်လၢ သုၣ်ယူ ပိုင်ယံ လင် ဝခင်။
30. Peace is restored. ထိုက်ကခင်ထတ်သေယဝ်ခင်ကခင်ယူ။
31. Hostilities have ceased. ထိုက်ကခင်ပေၣ်ယဝ်ယဝ်။
32. They forced them to take. ခပ်သၢ်အာ်အာ်ပခင်တိခပ်ခေၣ်။
33. We sent a mounted force to await and resist him. ဂြိုခါခခင်အာ်လုက်သိုက်ခိအွက်သ့ၣ် ငြိရှေၣ်မခင်။
34. They could not restrain their feelings. ခပ်အံယိုခင်တေၣ်ကခင်လၢ။
35. A disturbance arose. ပိခင်အခင်ကုခင်မေၣ်ယဝ်။
36. He went to pacify. မခင်ခေၣ်သ့ၣ်ခေၣ်သ့ၣ်တက်။
37. He would not suffer arrest. မခင်အံခံတိအာ်။
38. He struggled in vain. မခင်ယိတ်တိၣ်လၢလၢၣ်သ့ၣ်။
39. In the last war did you see much fighting? ကံသိုခင်သုတ် မိုဝ်ထိုက်ကခင် တုဝ်ငြိ လၢထိုက်ခင်ဂြိုဝ်။
40. 10,000 Karens will attack the foreigners. ယဝ် သွင်ၣ် တက်ယဝ်ခင်လၢ။
41. There is no strife or dispute. ကေၣ်ၣ်လေ ကေၣ်ၣ် မပ်လၢဂြိုဝ်ၣ်။
42. Let there be no disturbance on the road. ယၢဂြိုသၢ မီးသိၣ် မီးခင် တံတၢ်တံ တင်။
43. He was severely stabbed. မခင်ခေၣ်လၢခံတင်မိတ်တိုင်ခေၣ်ယဝ်။
44. He was bleeding all over. ပိခင်လိုတ်ပိခင်ယဝ်သ့ၣ်တင်တုဝ်မခင်။
45. We tried hard to stop the bleeding, but without avail. ဂြိုခါခခင်ဂြို ဂြိုလိုတ်ဂိုတ်လၢသေ ကေၣ်အံမီးအာ်ၣ်သင်။

46. He was not expected to live more than a few minutes. လုပ်၊ ဂွံ မိတခင်ရှိင် ထင်တေတံ ငလဲ။
47. He was brought to hospital suffering from three sword cuts on the right arm. မိလ် ပာ်ခွါ မခင်လိုင် ဒီးဂွံ လတ် ဟံခင်သံတိအင်မု၊ လူသေယုင်။
48. They are only flesh wounds. ထိုင်ခိုင်မခင်ဂွံ။
49. On examination many wounds were found on the body. မိုင်တုလ် တုင်မိုင်မခင်လိုင် ထုတ်ဂွံ တံခင်ငလဲ။
50. It was thought the wounds were caused by a club. အခင် ဂွံ တံခင် လီထင် ဂွံ ခွခင် ပေါအိုင်။
51. The idea was that the body had been thrown into the water when life was extinct. အသက်သိင်ယင် လင်အင်တုင်မိုင် မခင် ထီတုင်ခင် ထင်လိုင် ခင် ခင်ယင်။
52. Many people were more or less seriously injured. ဂုခင်တင်လံ ခံယွင်လံ တုင်တံခိုင်ယွင် ခံယွင်လံ ထုင်တံခိုင်အိတ်အိတ်။
53. The doctor has given up this patient. ဂုခင်ပိခင်ခင် ဩဂွံ မိုင်ယင်။
54. My arm and leg are broken. မိလ် တင်တိခင်ခါ လင်ရှက်ဂွါယင်။
55. How did you get this wound? ထီခင်ခွဲခင်လိုင်ရှိင်—ထီခင်အခေါ လိုင်ရှိင်။
56. Have you had your wound dressed? ခွဲသုက် ထီခင်ခွဲ သေလေ သိုယုယု ယင်ရှိင်။
57. How many inches long is the wound on your head? ဂွါရှင်လွက်ဂွါခင် ဒီးလံ ခေခိုင်။
58. Do you know the man who stabbed you? အခင်ဂုခင်အင်မိတ်တိုင်ခင်ခင် ဂွါရှိင်။
59. How many days had you to stay in hospital because of your scalp wound? ဂွါရှင်ခွဲ တိက်လေ လံ ခံယူတိသေ ယုင်လံ လံ ဝခင်ယင်။
60. This dah makes a clean cut. မိတ်ခင် ပေါဟံခင်ခတ်ခံလိင်။

XIV. Marriage and divorce.

1. It is a divorce case. မိခင်အမူထိုင်မိတ်တစ်ခါ။
2. My parents gave me in marriage to him and we set up house together. ပေါ်မိခင်သွင်ဟ် သင်္ကေတူ အပ်
ပခင် တခင်လေ ထင်တီ တွင်ယူ
လုင်တခင်။
3. He does not look after me his wife properly. ချဲလင်ကော့ပိခင်မိခင်ခေ' ကော့မခင်'
အံလိင်ထုံတုံပုဂ်အံတုဂ်အံလွဲ။
4. I have established sufficient reasons please divorce us. အခင်ပိင်အချာပိတ်ခေ' လုင်လွက်
အတိုင် နှိသ'ဟ်ပိတ် ခိုင်မိတ်
ခတ်တခင်ပိုင်အခိုင်သေဟ်။
5. He is an adulterer. မခင်ဂိတ်ထိတ်ပုခင်မိခင်လွဲ-မခင်
အခင်ထိတ်ပိုင်မိခင်။
6. She is an adulteress. မခင်ကုတ်ဟ်အခင်။
7. An adultery case. အမူထိတ်ပုခင်မိခင်-
အမူကုတ်ဟ်။
8. I have been married to Maung Lin since I was 15 years old. ချဲလင်ထင်မိခင်အသက်လ' ၁၅ ပီ
ခခင် အကျင်ပုးတခင်တင်စွင်
လိင်ပိခင်ပိုင်ပိခင်လေ။
9. As husband and wife we two have lived together for better for worse. ဂှ်ခချဲဟ်မိခင်သွင်ကော့အတူအမျှ
ထင်္ဂါမိ လိင်္ဂါထံ ဂှ်တုဂ်ဂှ်ယက်။
10. We are one for better for worse. ထိုင်ထွဲတခင်ခခင်ထိုင်ထွဲတခင်လံ။
11. We are one for evil. ထိတ်မးထွဲတခင်ခခင်။
12. Their children are betrothed at 5 or 6 years of age. လုက်အခင် ခပ်ခခင် ပေါ့ထ' အ
သက် ၅ ပီဒိဒိအပ်အပ်မိခင်ခခင်။
13. He said unpleasant things unbearable to my feelings. မခင်ခေ' ဝါဂှ်ခချဲလင်ထင်ခခင်ပေါ့အံ
ခံလ'။
14. They gave her away in marriage in her early youth. ခပ်ခေ' အပ်တခင်ပခင်တီလိက်။
15. We gave our daughter in marriage to a broker. ထင်ထ'လုက်မိခင်ခခင် ဂွါအပ်ထိုင်
မျှမိခင်ကလုပခင်တခင်တင်ပွဲထု။
16. He appointed his wife to the business of the shop. ထိုင်အပ်မိခင်မးတေထိုင်ခပ်။
17. She had recently put up her hair. ထင်္ဂါဂှ်ခခင်ခခင်ခခင်။

25. Has he engaged a pleader? မခင်ခင်လင်သေခင်ယပ်ပိုင်။
26. I ordered him to be whipped. ဟပ်ပခင်တံခွခင်တိမခင်ယပ်။
27. There is no doubt of the accused's guilt. လွင်တြးခံ ထင်သးယူလေအံမီး တိထိတ်ယုံလ်သင်။
28. Three eye witnesses testify to the prisoners guilt. လွင်တြးခံ မီးအပြတ်လေ ဂှခင်ဟ် လိပ်သက်သေခင် သံဂေါခင်ခံ သက်သေဟခင်။
29. This is the man who broke into your house and stole your money. အခင်ပိုင်ရှူ ခပ်ခင်ရှူခင်ခွဲလက်အပ် ဝိုင်ခင်ရှူလေပိခင်ဟခင်ဂေါခင်။
30. This is the man who broke into your house. အခင်ယွက်ခိုခင်ရှူခင်ခွဲခင်ပိခင်ဟခင် ဂေါခင် - အခင်ယခိုခင်ရှူခင်ခွဲ ခင်ပိခင်ဟခင်ဂေါခင်။
31. Having heard only one party I cannot decide the case. လ်ခင်ခင်ဟ်လိပ်လေအမူခင်လိုင် အံလီ ရင်သုင်ယျက်ဟခင်လ်။
32. He is charged with defamation. ခင်မခင်ထွံဝ်အမူသလေခင် တၢ။
33. Will you be able to bring this case to light? ရှ်အမူခင် ပေၣ်ခွဲတေၣ်ဂိတ် ပခင်လ် ရှိပ်။
34. The thieves were caught red-handed. ယုံလက်ခပ်လုံတိဟ်တခင်ဟ်ခိုင်လ် - ယုံလက် ခပ်လုံ တိလ် ခေၣ်ခိုင် မိပ်ဟ်လိပ်။
35. He was caught with the stolen property on him. အခင်ခပ်လက် ပးပိတ်လေ မီးခင် ခိုင်မခင်လိုင်တိလ်မခင်ယပ်။
36. If you can give security for your good behaviour you will be released. လွင်အကျိုင် တေယူလီလီ ပေၣ်ပခင် အၢမခံလ်လိုင်တေၣ်ပွဲခင်ခိုင်။
37. The whole evidence is fabricated by friends of the accused. ဟုံသက်သေ အွက်တင်သိုင် ပိခင်ဟုံ သက်သေအခင်ဂေါသေတြးခံ ခေအပ်ခင်။
38. There is not a word of truth in it. အခင်အချက်ဟုံအွက်ခင် ခေၣ်မပ် မခင်။
39. The case is adjourned for the production of that witness. ရှ်တင်ခေၣ်ဟခင်ခံသက်သေခေၣ်အ မူခင်ခင်ဝ်ယပ်။
40. Counsels' questions were very damaging to the accused. အချက်တင်တွင်ထံသေခင်ယတြး ခံခင်ခေၣ်။

41. This man complains he was hand-cuffed and led thro' the village by the police sergeant out of spite. တင် ပလိပ် လျီလိခ် အံ ခေလျှင် ပေါ့ယပ်သိုဇုန်လိပ်ရှင်လေ့၍ ခွဲဝခပ် ခေလေ် ခေါ့ခေ် မး ထိုင်လတ်။
42. Who instigated you to bring this case? အတွက် ထွံလတ်အမူခေ် ဟုံလှ်အိ တံ— အတွက်ထွံလတ်အမူခေ် ဟုံလှ်တိုက်ယှင်၍။
43. But some one pulled the strings. ခွဲခေခပ်ခေါ် ဟုံခေ်ခေါ်ပခပ်ဝံ့ရှိင်။
44. You have made a mess of this enquiry. လိတ်ခေ်အမူခေ် ခွဲဂိတ်ခွင်၍ခွင် ခိုခေ်။
45. Punish him according to his deserts. ခေင်အပြိတ်တြးအူပတေ်ဝံ တင် အပြိတ်တိမခေ်ခေ်ခံ။
46. If the case is decided on its merits I shall be satisfied. ခေင်လွင်တြးမီးခေခေ် ပေဂ်လိရင် ခပ်ခေ်လေ်ထိုင်။
47. An assault case. အမူပုခေ်ခိုပ်—အမူပေ၍ခေ်။
48. A judgment. ချိပ်အပ်အချာ—လိပ်တင်အခေ် လိရင်။
49. An appeal case. အယူခံအမူ။
50. A cross case. ခိုခေ်တံ ပြခေ်ထွံအမူ။
51. A disputed or contested case. အမူခိပ်သိင်အခေ်သုပံခေ်။
52. The sentences to be concurrent. တက်လံခံအပြိတ်တံလိပ်ခေ်။
53. The sentences to follow one another. တက်လံအပြိတ်တံ သိုဝီသ ဟံအမူ လှ်အမူခေခေ်။
54. A case of picking the pocket of a rustic. အလုက်အိင် ဟုံခေ်ထိုခေ်ခေါ်—အ မူလုက်ထွင်ဟုံခေ်ထိုခေ်ခေါ်။
55. To commit mischief. ဂိတ်အမူကျူးလုခေ်— ယဟုံဂိပ်တိ လေ်ခိုခေ်။
56. To make preparation to cause death. ဂိတ်ဝံ့ဂိတ်လံအပ်တံ။
57. To seduce a soldier from his duty. ဂိတ်ဂိတ်ဟုံခေ်သိုဂိတ်သိတ်လျှင်။
58. Criminal breach of trust. လုံမတ်လေ်အပ်ဝံ့ခပ်လိင် အပ်ခေ် ဂိတ်ခေ်ခေ်။

59. Assault with intent to outrage the modesty of a woman. အကျိတ်ကပ်ခံ ဂုဏ်ယိုဝှံသုခ်လှိုင်
အိပ်သလေ။
60. To counterfeit coin. ဂြိတ်ပုံလံၣ်တိုင်တိုင်ၣ်း။
61. To counterfeit currency notes. ဂြိတ်ပုံလံၣ်တိုင်လေၣ်ခိုင်။
62. To belong to a dacoit gang. အခင်ခပ်ခင်မုၣ်မူထုခင်။
63. He was only recently released from jail. မခင်ထွတ်ထွင်အွက်မးအံၣ်ရှိုင်ဂွံး။
64. He only came out of jail just over 22 or 23 days ago. မခင်အွက်ထွင်မး လင်ၣ်ၣ်းလံၣ်သပ်
သွင်သပ်သံဝခင်ဂွံး။
65. He was released on security. မခင်ပွဲတင်အာမခံ။
66. I stood security for him in the sum of 100/— အတုမခင်ကပ်ခံအာမခံပခင် ဝိုင်
ထွံး။
67. He certifies to my character. ထွင်ကပ်ခံလိလေမခင်အာမခံ။
68. He will undergo one years rigorous imprisonment. မခင်ခေ' တေလံခံ တံထွင်သေဝိး၊
လေၣ်ဂြိတ်ကပ်ခင်ခင်ထွင်။
69. If we consider the evidence. ပေၣ်ခေ'ဗွဲထုထုၣ်သံသီလိလေ။
70. I do not think the case calls for punishment. ထွင်အခင် တေလံပခင် အပြိတ်တံ
ခေ'သထေၣ်အံလံ။
71. Let him be prosecuted. ဂြိထွံးတြးခိုင်မခင်သေ။
72. The punishment is very severe. အပြိတ်တံဂြိုင်ဂုခင်ဂွံး။
73. The sentence to be revoked. အပြိတ်တံဂြိသိသေ။
74. If he cannot pay the fine he must suffer 3 months further rigorous imprisonment. ပေၣ်အံသွင်ပခင် တံခိုင်လံ တက်
လံတုဂ်ခိုင်ခံထံထွင် ဂြိတ်ကပ်ခင်
ထိုင်သံထိုင်ခင်သေလေ။
75. He has been thrice previously convicted of theft. ယံခိုင်ဂုၣ်ဂုခင်မးခေ'ခင်ဂုၣ်အမူ
ထက်ခပ်လိင် ထင်ထုး သံထွက်
ခိုင်မခင်ယပ် ကေၣ်ခေ' လံဝံ
အပြိတ်လေ။
76. He has been previously convicted. ခိုင်ယံခေခင်မခင်ခေ' လံခံအပြိတ်
ယပ်။
77. He reduced the sentence. အပ်ယံအခိုင်လိရင်ချက်။
78. The conviction was bad. လိရင်ချက်အံသင်အံထုက်။
79. The facts did not come out in court. တီထိုင်ခေ'ထွင်အကျွင်မခင်ပေၣ်—
" " " " မခင်သခင်။
80. I certify that the above statement is true. ခင်ထွင်ၣ် ဟုပု ခင်ခေ'ခင်အ
မခင်အာမခံ။

81. It does not accord with the case.   *အံတခင်အမူခေ'။*
82. The witnesses unanimously stated.   *သက်သေခင်အူဂ်ဝါပိုင်ခင်လေ။*
83. It was stated on oath.   *အူဂ်ဝါတင်အူလေ။*
84. He was sent up for trial.   *အင်မခင်သုင်သက်ထိုင်ဂါတီလုံ။*
85. There was no evidence to support the case.   *အမူခေ' မခင်ပိခင်အမူ အံမီးသက်သေ။*
86. To bribe to suppress evidence.   *လက်သွင်အိုတ်သုပ။*
87. I agree and sign below in the presence of witnesses.   *ဟံ'တွဲခခင်ပုခေသက်သေခင်လင်လံ'ဝုခင်ခံတီထုင်လက်မတ်ယပ်။*
88. As acknowledgment I sign below in the presence of the following witnesses.   *ခခင်ဂါ သထေ'တူ ဝုခင်ခံအတိုင်တီထုင် လက်မတ် ပခင်ခေသက်သေအခင်လရင် ပါးဂါတွဲခေ'။*
89. I admit having signed the agreement produced by the defendant.   *အခင်တြါးခံထင်သါးလိက်လျှာခခေ' ခါလင် လံ'ထုင် လက်မတ်အမခင်ယပ်။*
90. The witnesses statements are conflicting.   *အချက်စွဲ သက်သေအူဂ်ဂေါးလေဂေါးမင်ယိုင်ခခင်စွဲ'။*
91. The case seems to be a trumped up one.   *မိုခခင်အမူလက်လိင်ဂိုတ်အပ်။*
92. This evidence is inadmissible.   *အခင်သက်သေချက်ခခေ' မခင်ခံလံ'။*
93. You are informed that.   *ဗွဲတက်လံ'ခေခံထွင်အချွင်မခင်။*
94. There is a doubt.   *အံပေဂ်လံ'ယုံ။*
95. A public nuisance.   *အမူဂိုတ်ဂိုလိုင်ခင်အမူဂိုတ်ဂိုယယုက်။*
96. To injure or defile a place of worship.   *ဂိုတ်အံခခင်အံခခင်ဂိခင်တီထံသုဂုင်စွဲ'— ဂိုတ်အံယုင်သေတီထံသုဂုင်စွဲ'။*
97. To excite sedition.   *ဂိုဝံထွင်လင်လင်အထုင်ယ။*
98. To kidnap from guardianship.   *အံလံ'အခွင်လက်အပ်ဂုခင်။*
99. To entice a minor.   *လက်လှိုင်ချေ့ရှင်ခေယိုင်အခင်အသက်ပံ'တီထိပ်ရှက်ခုပ်။*
100. To fabricate false evidence.   *ဂိုတ်သက်သေမူသု။*
101. To circulate false reports.   *ဗွဲ'ခခင်သတင်အံလိုင်အံထွဲ။*
102. To adulterate food or drink.   *တင်ဂိခင် အပ်လေဂ်လပ်ခခင်တင်အခင်အံလီ။*
103. To commit forgery.   *လိလုံတူယိုင်ဂိုတ်လက်မတ်။*

104. To deter public servants in the execution of their duty.   ကိုတိမိဂ်တင်ဂ်တိုက်ဂုခင်လုံဂုခင်
သွံလင်အလုပ်ယ။
105. To disperse an assembly.   လိင်ခွံလိဝုလုပ်။
106. A cheating case.   အမုဂ်တလိလုပ်လိခင်။
107. To permanently disfigure the face.   ယရှင်ခေးတုလ်သေ။
108. To deprive of hearing.   ယရှိတ်ရှ်အရက်။
109. To render useless any animal
(i) by poisoning.   သတ်တဝါလိဂ်ရှ်အံဝါရှ်သုင်လံ
ခခင် (၁) လိင်ရှင် (၂) တိပ်
(ii) by maiming.   တိခင်တိပ်ခိုင်ပေ၍အံခခင်ထု
တိုင်ယင်။
110. Intentional insult to provoke
a breach of the peace.   ဝံလုံလွက်ဂါးရှ်အခင်သီခီလုပ်။
111. An unlawful assembly.   လိဝုလုပ်အခင်အံတြး။
112. To inflict torture.   လိတ်မံလိတ်ရှ်ခင်ရှိတ်လိလုပ်သေခေး။
113. To commit unnatural offences.   လွင်သံမတုပိုင်ခိုင်ရှိတ်မင်လုံ။
114. Of unsound mind.   ရှင်လုံအံပေ၍လိ။
115. Breach of contract.   အမုဂ်တိအံမခင်ယလိချက်။
116. House trespass.   အမုပုခင်ခေးရှ်ခင်။
117. To fabricate a case.   အမုလက်ရှိတ်အင်မင်မခင်။
118. To execute a decree by fraud.   လိင်လိလုပ်ရှိတ်တိဂါရ်အတိ။
119. A case of grievous hurt.   အမုလိပ်ယှိခိုင်ခေး။
120. A plea of guilty.   ဝုခင်ခံအပြိတ်။
121. A non-cognizable case.   အမုအံအင်ဂိလုံအင်ရှင်လံ။
122. Criminal misappropriation.   အမုအခင်ထိတ်ပိုင်သုင်လံ။
123. A rape case.   အမုထိတ်ပိုင်ဝုခင်လိင်ခေယိင်။
124. A suit to recover money lent.   အမုအခင်ထုက်လံပိုင်ခင်ရှ်။
125. Security for keeping the peace.   အုမခံထက်လံယူခီခီ။
126. A case of incendiarism.   အမုတုတ်ထံ။
127. His movements are watched
by the police.   ပလိဂ်သုးပိုင်ယူဂုဂုမုးမုးမခင်။
128. He snatched away a gaung
baung and ran off.   မခင်လက်အင်ခိုင်ရှင်အွက်ပံ။
မခင်ရှ်အင်   ။ ။ ။
129. For this he got twenty stripes.   ဂွပ်ပိုင်ခေလံခံတံခွခင်သု။
130. He was arrested on suspicion.   မဖိမခင်တိဝံယင်— အထင်မင်ဂင်
မခင်တိဝံယင်။

131. Pots to cook liquor and a still.	မေ့ရှင်လက် တင်အံ့လက်၊ လက်ရှင်လက်။
132. To illicitly distil.	အာခင်ခွပ် လက်ပျံ့၂၃၁' ခိုခင်လ' ယင်။
133. The stolen property has been recovered.	ခွပ်ခွပ်လိင် အာခင် လက်လ' ပျံ့၂၃၁' ခခင် အာခင်ထက်သေခံ တင်မီး ဝ'ခခခင်။
134. An exhibit and part of the stolen property.	အာခင်မခင်လက်စွဲ ခေ့လိုခခင်သုတ် ခေ့တီအာခင်ဝ'ယင်—အာခင်မခင် လက်စွဲ မီးတင်လင်သုတ်ခေ့တီ အာခင်ဝ'ယင်။
135. His dying deposition was recorded.	ကုခင်တုတ်ယံ' ကျေး၊ အာခင်ခွပ်ယွက် ပုက်၊ လိုလိုခခင်ခခင်သီယင်။
136. An incendiary soaked a bundle of rags in kerosene.	အာခင်လက်စွဲဝုလှိုင်—အာခင်လက် စွဲ၊ မိလေသု။
137. Obscene language.	မခင်ခေ့ ဂြိတ်မခင်သင်ချင်ဂြိတ်ခခင် ဂြိတ်ဝ'ယင်။
138. He acted rashly.	မခင်ခေ့မခင်မခင်ယင်။
139. He acted negligently.	အချက် လက်ဝါ လွင်ရှင်ယင် ခခင် အာခင်ခခင်ဝ'။
140. From the description of their general appearance.	ခခင်လိုခခင်ခေ့ တေ့လွှဲအံ့လွှဲခခင်သက် သေယင်လေ။
141. Evidence was adduced to shew whether they were the men or not.	တြေးလွင်တင်တြေးခခင်ခခင်ခေ့ကျေး လေကျေး၊ မခင်ထုက်မခင်မေ့ကျေး။
142. Bad feeling exists between accused and the complainant.	မခင်အမုဗိုခခင်သေသေပိုင်လ'သွင် လိုခခင်ယင်လေ။
143. They have been in litigation over money matters for the last two months.	အာခင်ပျခခင်လိက်ချက်သက်သေခေ့ လွင်အချက် စွဲမခင်မခင်လွင်မခင် မီးတီလိုလိလိယင်။
144. The bond produced is sufficient documentary evidence against her.	တင်ဂြိတ် တင်သင် အာခင် တေ့ဂြိတ် လိင်လွှဲအံ့နုလိုလိ။
145. He had no work sufficient to earn a livelihood.	ခခင်လက်စွဲမခင်လိင်မခင်အခင်။
146. I earn my living dishonestly.	မခင်ခေ့လင် ပွင်ကုခင်လက်ရှ်။
147. He associates with evil men.	

148. I have not associated with bad characters. ချလပ် မလဲပွင် လဲယော် တင် ဟုခင်ဟုခင်မိုက်။
149. He is a notorious bad character. မခင်မီးခင်ရှင်ရှင်လက်ဟု — မခင်မီး သတင်ကျော်လော်လက်ဟု။
150. His presence in the village causes much anxiety. ရွပ်ပိုင်မခင်မီးယူခင်ဝခင်ခေလဲခဲ လိုခင်ခေ။
151. Whether legal or not. တင်မီးတြးသိုဝ်မခင်သိုဝ်။
152. The accused should be tried separately. တော်လဲလွဲတြးခင်တြးခဲခင်ခေ ရှင်ဟိုရှင်မခင်ပိခင်မေပိခင်မေ။
153. The assault on Maung Po was unprovoked. မွင်ဟုံလဲခဲ အခင်တိုင်မိုက်ခခင် ရွပ်ပိုင်မီးအဗျာတ်တိခခင်မခင်။
154. He gave no provocation. မခင်ဟိုတ်ဟိုတေသအွာမခင်။
155. It is believed robbery was the motive of the assault. အမူအခင်တိုင်တခင်တေလိုဝ်ခခေ ပိခင်အမူအခင်ဟိုရှင်ဝါခခေယုံ မတ်အေ။
156. It appears that robbery was the motive of the murder. မိုခင်ရှင်လုခင် ဟိုလဲတိုင်ဟိုအခင်မိုခင် ခဲလေအခင်မခင်တဲယင်။
157. A Chinaman was murdered. ခေမေဟိုပိုခင်ယခင်တဲယင်။
158. And the matter was reported to the police. လင်လဲတိုင်ကျးတိယခခေပိတေ ယင်။
159. Whoever intimidates and then takes anyone's property. ဟိုသေ အံဝါ တိသေမေ သေ မေလွာအခင်ခင်လိခင်။
160. When a case is pending the judge or his servants must not visit the parties. မိုက် အခင်အမူ ပဲယင် ခခင်တြး လုင်လေသင် ဟုခင်လိုမခင်လေ သင်မလဲရွာတိဟိုခင်လင်အမူ။
161. During his incumbency a judge shall not receive bribes. ခခင်မိုက်အခင်ဟိုတ်ခခင်လုင် တြးသူ ဟိုခင်မလဲ ဟိုခဲအခင်ခခင်လင် သွင်ပခင်ခေ။
162. An advocate for one shall not act for the other party. သေခခင်ယင်ဟို မလဲလဲတိယတင် ယင်။
163. Property animate or inanimate. ပိတ်လိခခင်လို—ပိတ်လိခခင်အခင်လို။
164. His defence was an alibi. မခင်ခံဝါခခင်အခင်တိခခင်။
165. In order to ascertain whether, Ai Yan met his death at the hands of the Myook မိုက်အခင်ဗျာတ်အခင် ပေယိလိုအထံ မယွခင် အခင်လင်ပးရွာ ဝင် လိုဝ်ခခေ တိအဲယခင်ခခေ လွင်

181. Rules for the guidance of officials. ခုခင်အလုပ်ယဉ်လွန်အစီးလခင်း—
အုပ်ပတ်၊
182. No appointed judge shall take cognizance of or deal with any case unconnected with his department. အခင်းတင်ဝံ ခုခင်ကြိုးလှင် ပေပြ်
အမူအံ ငလိသိင် တီပုခင်း တုင်
ခင်းမင်းယံၣ် မင်းလံသုင် ဟုတ်
သေလိပိုင်သေပိုင်။
183. The court is closed for Lent. ပိုင်အခင်းခင်းဝါလေလုံအိုတ်ယင်း။
184. On what day is the case fixed? အတွက်အမူခင်း ခံဝံမိုင်လှို။
185. Are Shans litigious? ဂုခင်းတံလင်းကျလုံမိုင်မိုင်ပိုင်။
186. They do not go to law in petty cases. ခင်းအံလင်းကျယံလွင်အမူအခင်း။
187. Has he a copy of the judgment? မခင်းမီးလိာ်အခင်းချာအမိုင်ခင်းပိုင်။
188. Are you guilty or not guilty? ခွဲမီးအပြတ်ပိုင် အံမီးပိုင်။
189. Since his death the land has been in my sole possession. လီမိုင်မခင်းတံယင်း လိခင်းခင်းပိုင်
လိခင်းပိုင်ချလင်း။
190. The law must take its course. လွင်ကြိုးမီးခင်းတင်းအံယလံ။
191. He must be held responsible for his acts. မခင်း တင်းလံ အါမခံ လွင်အခင်း
မခင်းပိုင်။
192. He heard some screaming and going out saw the punkah puller lying down. မခင်း ဝိခင်း သိင် ဖွင်သိလုံ လေမိုင်
အခင်းအွင်းကျခင်း ဂုခင်းတိုတ်
ယတ်လုံယူ။
193. There was blood beside him. လိုတ်မီးနီမခင်း။
194. Counsel cross examined him. သေခင်းလှိုတ်ထံမခင်း။
195. It is a pity the police could not cope with the matter. ပိုင်အခင်းပလိာ်သးအံပေခင်းလေ
ပိုင်အခင်းလုံလိာ်။
196. The nightly cases of dacoity prove the insufficiency of the police. ဂွပ်ပိုင်အမူ အခင်းလင်းအခင်းလုခင်း
ပိုင်ဂူ ခံလေ လံၣ် လွင်အခင်း
ပလိာ်သးမီးခင်း။
197. Criminal lunatics are sent to jail for observation. ဂုခင်းလွင်အခင်းမီးအပြတ်ထံခင်း
သုင်တီထွင်ပိုင်လိတ်တုလုံမခင်း။
198. He killed his wife during a fit of temporary insanity. မိုင်အခင်းလွင်မခင်းထံ၊ မခင်းအခင်း
တံခင်းမခင်း။
199. Desperate characters are locked up separately. ဂုခင်းအခင်းချံထံခင်း ခင်းဝံဂေါ်
ခင်းခင်း။
200. Owing to good conduct he is not fettered. လွင်အခင်း အကျင် မခင်းလိလေ အံ
ခတ်လင်းထိာ်တီမခင်း။

201. On Friday last an attempt at murder and suicide was reported to the police station.
202. He then tried to cut his own throat, inflicting a dangerous wound.
203. The girl is out of danger.
204. The man is expected to recover.
205. Let the case be compounded.
206. The accused in exorcising the spirit of a girl whom he believed to be possessed beat her so that she died.
207. Culpable homicide not amounting to murder was proved.
208. She defended herself with her hand.
209. In order to defend himself.
210. The right of private defence.
211. He had to defend himself as best he could.
212. I deem it needless to inflict the law's extreme penalty.
213. The accused was provoked.
214. The lower court's finding is confirmed.
215. The sentence of death is reduced to one of transportation for life.
216. Me Aung argued in the chief court the appeal against the death sentence passed by the Sessions Judge on the murder of Po Min.
- ခဉ်ဝခဉ် သွက်ကျါ ပုခဉ်မး၊ ခခဉ်
ကခဉ်မး၊ ထိုင်ကျါ၊ ဘၤ တိၤတိၤ
ပလိၤကခဉ် နှံ့ကခဉ် ဂုခဉ် တံ
လေၤနှံ့ကခဉ်တုၤကခဉ်တံလေၤ။
- ခံခခဉ် မခဉ်သံ နှံ့ကခဉ် မိတ်တိၤ
မိုခဉ်ခေၣ်မခဉ်မိခဉ်လှံ့'လိပ်လုၣ်။
[ယဝ်။
- မေၤယိၣ်ကွခဉ်ခေၣ်'ကခဉ်လွတ်တၢ်ယိၣ်
ကခဉ်လုၣ်လံး'ခခဉ် ဌ်တုၣ်လုၣ်လုၣ်
မခဉ်တၢ်လိၣ်ခဉ်တၢ်ကိခဉ်။
- ၣ်ကခဉ်ခေၣ်'ခေၣ်လေၤ။
- တြါး ခံခခဉ်' ထၢ်ယိၣ် ထၢ်ယိၣ် တုၣ်
ဂုခဉ်ယိၣ်ခခဉ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
ယိခခဉ်' ပေၤလုၣ်လုၣ် ဂုခဉ်ယိၣ် ခခဉ်
တခဉ်တေၣ်တံယဝ်။
- ကံမိးကခဉ်ကခဉ်မုၣ်ကခဉ်ဂုခဉ်တံထၢ်
သးယဝ်။
- ကခဉ်မိုၣ်မခဉ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်။
- ကခဉ်တေၣ်ၣ်ၣ်တုၣ်မခဉ်။
- ကခဉ်မိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်။
- ခခဉ်တတၢ်ခခဉ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
ခံတိုၣ်။
- ကံၣ်။
- တြါးသုတ်ခခဉ်'။
- တြါးခံခခဉ်'လံး'ခံတၢ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်။
- ခခဉ်ဂၢၤလုၣ်လုၣ်လိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
သေၤ။
- က ဖြိတ်တံ ဖြိတ်ခခဉ်' ချေၣ် ယွံ ဝံ
တံ ထွၢ် သုၣ် တ ကျါခဉ် ပုၣ် လုၣ်
ကသၢ်သေၣ်လေၤ။
- ကခဉ်ကခဉ် ကခဉ်တံ' ပုၣ် မိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
လိတ်သိၣ် ခုခဉ်လုၣ် မခဉ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
လိၣ်
ချၢ်ခခဉ် မေၤကွခဉ်လၢ်ကခဉ်က
ယုခံယိၣ်တိၤလုၣ်လုၣ်တေၣ်။

217. The Chief Judge delivered judgment.
 218. The facts pointed irresistibly to the conclusion that appellant caused the death of Po Min.
 219. The medical evidence showed he intended to cause death.
 220. The murder was a deliberate one.
 221. There were no extenuating circumstances other than appellants youth.
 222. The Judgment of the Lower Court is confirmed and the appeal is dismissed.
 223. The death of the man was not due to any assault.
 224. He waylaid me on the road and struck me from behind.
 225. I recognised by the moonlight Po Hla with whom I had quarrelled.
 226. On striking me a second blow my forehead was cut.
 227. On receiving a second blow deceased lost consciousness.
 228. The accused was convicted of murder.
 229. Punishment was accordingly inflicted.
 230. The accused quarrelled with another man.
 231. One abused the other and ...
- ခုခင်လုင် လုတ်တော် လီရင်ချက်ချ
 တော်မူပခင်။
 လွင် ဂုခင် ကခင် ကခင်ကယူခံခေ
 ယခင်က'ဝှင် မိရ်ကခင်တ' လေ
 ဂွံ သက်သေ ကွက်ဝါ ထင် သျ၊
 သျ၊လီင်ယပ်။
 ယ'ထင်ယျယျခခင်ကွက်ဝါမခင်
 ထင်မှိတ်မှိတ်'ယပ်။
 ကမူ ယခင်ဂုခင်တ'ခေ' လိရ်လျ၊
 လေပိခင်ကခင်ဝ'လှ်မှိတ်ယပ်။
 လိရ်သေကသက်တြျ၊ခံ ကခင်လိက်
 ခေ'တေထ'ချေ ယွံပခင်ကခိး
 ယပ်။
 မှိခခင်ခင် ယ'လိုတွံ လီရင်ခခင်
 ပိခင်ကတိယပ် ကယူခံ ခခင်
 ခေ'လျသေ။
 ဂုခင်ခေ'ခေ'ပိုခင်ပေျတ'မင်လှ်။
 မခင်ခေ' တိတ်မိဝိယူ ဂါခခင်တင်
 လေယူတင်ထင်ပေျခါထင်ယပ်။
 လွင်ပိခင်က'ယှ်လ ဂုခင်ယိယိတ်
 ဂခင်ခေ' ကွပ်ပိုင် ကလွင်လိုခင်
 လေလ'ရှ်။
 ယှိပ်ပေျတိုင် ခံလိုခင် ခေ'ယက် ခါ
 ထင်လုင်ကျလေ။
 မှိပ်ပေျခံလိုခင်ခေ'ကခင်တ'ကျခေ'
 ကံရှ်တုင်ဂုခင်ဘ'လိုခင်ကျလေ။
 ခခင်တြျ၊ခံခေ' ကမူကခင်ဂုခင်တ'
 ထင်သျ၊ယပ်။
 ကမူကခင်ဝ'ကပြိတ်တံသေထပ်။
 တြျ၊ခံခေ' ယိတ်ဂခင် တင် ဂုခင်
 တင်တိ။
 ခေ'လျလေ ခေ'လျ ဝ'သေ လျဝါ
 ဂခင်ယပ် . . . .

232. He died on the way. ပ'ထာခ်ထိုင်တ'ရွာ၍တင်ယပ်။
233. The appeal is admitted. ပြုအခွင့်အယူခံ။
234. The assistant is winding up the estate. လပ်ဂုခ် ထွက်ခွေ' လိုသင်သလင် အိုင်ဂြိုလ'ပွတ်အခု။
235. The estate should under ordinary circumstances realise ten lacs. ပိခင်အခင်ယူလိုဂင်ခင်ပိတ်လေ ခုင်လိင် တေ ခိုင်လီ မီးလခင်း၊ ယပ်။
236. All the loans to people were without security. ဝိုင် တင်သိင် ဂုခ် တင်လ' ဂူယီ ခခင်အမခံဂေ'အံမီး။
237. They are too undated and unsigned. ဝခင်လွ'ဂေ'အံပုးလက်မတ်ဂေ' အံမီး။
238. I do not wish to give any share in the inheritance. ခလင်အံခ' ပခင် အခုလိုသင်သေ အိတ်။
239. Fitting punishment. တံထိုက်ယု။
240. A definite order was given. မီးအခိုင်ခွ'ပျုးမုး-လတ်ဝ'ဂွတ် တ'ယပ်။
241. He made a full confession. မခင်ခေ' လတ်ပေ' အွက်ခေ် အ ပြတ်တုပ်ဂင်တင်သိင်ယပ်။
242. Cattle theft is rife in Ava. ခေ်ခိုင်အ၀အခုလက်ဂုင်မီးခေ်။
243. This is a maintenance case. အမုခေ'ပိခင်အခုယွခင်လလိပ်။
244. Can he sign his name? မခင်မေ'တီလိုဂင်မခင်ဂြို။
245. Let him make a mark. ဂြိုမခင်ဂြိုတ်အမတ်ခိုင်။
246. The case is not finished. အမုအံတုက်တီး။
247. In which the Chief Justice concurred. အခင် ပထမ ခုခင်လိုင် အထင်လ' သထေ၀ခေ်ဂခင်ယပ်။
248. Alimony. လလိပ်အခင်လိင်လူခေ်။
249. There is no reason to doubt the correctness of the decision of the lower court. လွင်အရွှင် လုံ၀၂တွ် လီရင်ချက်ဂွ် သိုဂ်မခင်လိုလိုင်အံမီးတီလီယုံ။
250. The court is adjourned sine die. အံမိခင်လတ် ဝခင်အခင် တေလ' ခိုင်လိုလေလိုင်လိုယပ်။

PART III.

EXERCISES ENGLISH INTO SHAN.

EXERCISE 1.

According to the account in the newspaper the assault on Mr. Coates and Mr. Smart was unprovoked. The Bengali, described as a tall stalwart man with grey hair, entered the compartment when the train was in motion at night and instantly assaulted Mr. Smart with a kukri. As the kukri fell Mr. Coates sprang off his bunk and grappled with the man from behind, but the assailant was a big built man with heavy shoulders, well developed arms, and a deep chest, and though Mr. Coates is also a powerfully built man he found the other a hard man to tackle. The Bengali still had possession of the kukri and these two were at grips when Mr. Smart with the blood running down his face got off his bunk and also fell on the Bengali. The three swayed about and then fell in a heap on the floor, Mr. Coates and Mr. Smart then sat on their assailant who shouted in his anger. Mr. Coates felt a pain in his shoulder and discovered that he had somehow received a blow from the kukri on the right shoulder. At Santhar where the train stopped Mr. Coates called the guard. The police were summoned and the Bengali was pinioned, but as only one constable could be found Messrs. Smart and Coates determined to make sure of their prisoner and so brought him on to Calcutta. Mr. Smart's injuries are so bad that he has been ordered complete rest. It is believed robbery was the object of the assault.

EXERCISE 1.

ထိုခဏလိပ်ကန်မတ်မ'ဝ'ဂျာဇွဲသတင်းလျာခဏ်၊ တင်အခင်လပ်ကုတ်တင်
လပ်မတ်သခင်လံခံတင်အခင်တိုက်ခိုက်ခဏ်ဂွပ်ပိုင်မီးအမျှာတိကခင်လော်ကံထုံ၊
ကုခင်အခင်သုင်း၊ အခင်ဂိဉ်ခိုင်၊ ခုခင်ရှင်ထံထိုက်အခင်ပခင် ပင်ဂျာလီ ခဏ်ခိုင်
ခင်ခိုင်ခိုင်ရလျာယံယင်ဂျာယူခင်မ၊ ခဉ်တွဲရလျာလော်ကံလိပ်အခင်တင်မိတ်ယခင်
လပ်မတ်သခင်ကော။ မိုက်အခင်မိတ်ခဏ်တုက်လပ်ကုတ်သခင် ယင်အွာသေတိ
ယူခခင်လော်ယူတင်ယင်တိကံအခင်အခင်ကော။ ခဉ်ဝါခဏ်သေဂေါဂေါခဏ်
ပခင်ကုခင်ခိုင်ခံလုင်းရှင်မ၊ သုင်းခိဉ်ခိုင်ယုံ၊ ရှင်အုက်မွက်ခဏ်လော်ပိတ်သံလပ်ကုတ်
သခင်ခဏ် ပခင်ကုခင်ခိုင်ခံ အခင်မီးရှိုင်သေဂေါ၊ မခင်လံထုပ်ကုခင်ရှင်လံတိကံ

ကပ်မော့ခေင် ပိခင်ကပ်ယပ်ခေင် ခေင်ကော့။ ပင်မာလီ ခေင်ယင်လံဝံယူ မိတ်လေ၊ မိုဝ်ကပ်ခပ်သွင်မော့ယင်ယိပ်ကံခေင်ယူခေင်၊ လပ်မတ်သခင်မော့ပု။ တင်လိုတ်ယွံတုက်မာတီခေင်ယူ။ ခံသေတီယူမခင်လေကွတ်ကံပင်မာလီခေင် ကော့။ ခပ်သံမော့ယိုင်ကွါယိုင်ခိုခင်လေကံခေင်ထုံကွင်ယူမာခိုင်မိဝ်သိုဝ်ကော့။ ကံခေင် လပ်ကုပ်သခင်တင် လပ်မတ်သခင်ခေင်ယူ မာခိုင်မော့ခေင် လေမော့ ခေင်ရှင်ထိုဝ် တင်တော့သကော့။ လပ်ကုပ်သခင် ရှင်တင်လိပ်မာတီရှင်မုမခင် ခေင်လေ လံထုပ်ကပ်ကပ်ရှင်မုမခင် ယံခွါခေင်လံခံတင်ကပ် တိုင်ထုတ် မိဝ်တင်မိတ်ခေင်ကံ။ ကော့။ မိုဝ်ကပ်ရလေးယံသိုက်မာတီသခင်လေးခေင်လပ် ကုပ်ရှင်ကတ်ပင်ကော့။ ယေဝ်လံခံတင် ကပ်ရှင်ကပ်လေ ပင်မာလီခေင်လံခံ တင်ကပ်မတ်ပေမိတ်မိတ်ကော့။ ကွံမာပိုဝ်ကပ်လံထုပ်ကပ်ကပ်တင်ယေကမု ထံမော့လိပ်ကွံခေင်လေ ပိုဝ်ကပ်လပ်မတ်တင်လပ်ကုပ်သခင်ခံကပ်ကပ်ကပ်ကပ် ကပ်ကပ်ကပ် ကံကပ်ပံလံလေ လပ်ကပ်မခင်မုမာတီမိင် မာလကတ်တေးကော့။ တင်လိပ်လပ်မတ်ခေင် ပိခင်ကပ်လိပ်ခေင်လေမခင်လံကပ်ကပ်ကပ်ကပ်လံယူ ခေင်ခေင်ထုံထုံကော့။ ကမုကပ်တိုက်တော့တော့လိပ်ခေင်ပိခင်ကပ်ကပ်ရှင်ဝါခေင် လံယုံမတ်ကော့။

EXERCISE 2.

Village life in India is rude and primitive like its ancient institutions, but is not without its charms. The cottages are huts of mud or clay thatched with straw, half hidden by clumps of bamboos, plantains or cocoanuts. The ryots are to be seen cultivating their fields, or tending their cows, goats or buffaloes. The women cook the family meals, sweep floors, husk rice, make cakes, or spin cotton, whilst swarms of naked children are making mud pies or playing old fashioned games. There are trees casting a refreshing shade under which village magnates smoke and gossip and religious mendicants pass to and fro: public tanks where villagers bathe and pray, and little picturesque temples where they make their offerings and worship the Gods. Every household has its individual life, at sunrise, every one is astir, at sunset the labours of the day are over, and there is busy conversation on all sides, about bullocks and cows, the crops, births, deaths, and marriages, ploughing and sowing, reaping and harvesting.

ဘခင်မော်အံတတ်ခိုင်ထံ။ ဝံသေခေ' ခံခိုင်မိုင်အခင်ရထားရှိတ်ထူခေခေ။ နှစ်
 အယုသိခင်ထံရထားမီးယပ်။ ဝံရှိုင်းသေလင်းယပ်လင် ဂုခင်ယေးအမုထံခင်
 မော်ပေမီးအေးခင်ထံရထားတင်ထံယေးအထုပ်ယခေခေမော်အံထုပ်ခခင်
 လံလေ။ မိုင်ခခေခေမော်အခေရှေရထားမီးလေတိုတ်တုန်ပုတိုင်ယပ်။ ခင်ဂျခွ
 လုတ်တိအပ်ယူလင်အေး၊ ဂျခွခိုင်ယူလင်မော်ခေထုပ်ခခေ ခင်ဂုခင်ခိရထား
 ခခေခေအေး၊ အမုလွင်ယူလင်ခေ၊ တေလိတ်သေလိရင်ဂျတိုထွင်အူဝါခခေ
 ခခေလေ။

EXERCISE 4.

Return of The Sawbwa to his Capital.

His Highness the Sawbwa of Mone received an ovation while entering his Capital after an absence of seventeen months in Europe. The whole town was illuminated in his honour. People were most enthusiastic in according a hearty welcome to their ruler. Near the palace a large crowd assembled to present him with a loyal address. His Highness in reply, thanked them for the grand reception and congratulations. He had reason to be satisfied with his second visit to England, especially as he had had an opportunity of personally taking part in the Jubilee celebrations. He gratefully acknowledged the love and kindness shown to him by the Queen Empress. When the procession reached the Durbar Palace, His Highness alighted from the carriage, and after seeing his family and children, came to the Durbar Hall, to receive congratulations from the assembled officers and representatives of his subjects. Songs and poems specially composed for the occasion were recited. And the heir apparent made an appropriate speech, expressing delight at his Highness' safe return. His Highness thanked them for their good wishes and said he felt exceedingly pleased to see them again. During the journey from Mone to Rangoon, His Highness was hospitably received at the railway platforms at Thazi, Pegu and Toungoo by numerous friends and relations. Pyinmana station was splendidly decorated with flags. A deputation from Pegu presented an address there, for which His Highness expressed himself as highly gratified at this mark of loyalty.

EXERCISE 4.

လွင်ဘာအိကဝ်ဟ်ပိအိကဝ်ခိုင်မးခိုအိဂၢုတိပိုင်မအိကဝ်၊

ထပ်မံမိခင်လက်မိဒ် မိုင်ခေ'ဝ'သေမခင်လက် ဣမိုင်ယီထတ်လေရှိုင်သိပိလိတ်
 လိုခင်ယပ်မိုင်အခင်ပြခင်ခိုခင်ခပ်မးခွဲမိဒ်မခင်လက်လိုလ'ခံအပ်တင်အခင်ရှပ်
 တွခင်ထုံသိုဝ်ခါမခင်ကုခင်မိုင်မခင်လက်လော။ တိရှပ်တိယူတင်သိုင်တင်လုခင်ရှင်ခိုင်
 ရှင်ယံဒ်ဂြိတ်ခေတးယု၊ ဣလိုဝ်၊ ဣဗျင်၊ ဣတိမခင်လက်လေ ခါမခင်ကုခင်မိုင်ခပ်မေ
 ပးတင်လှိုင်လေတခေ၊ မိတ်တါလေရှပ်တွခင်လက်လွံခပ်လော။ ကုခင်တင်မိုင်လုထုံ
 ကခင်ရှိရှေ့ယပ်ပးတင်လိက်လီ ဣဝခင်သက်မခင်လက်မိုင်ခခေ ခါသိတ်လျှော့
 လူမခင်လက်လေ။ မခင်လက်မေပြခင်လတ်ခိုခင်လေဝါ။ တင်ကျော့လူခေ၊ ဣတိသု
 တင်လုခင်ကွပ်ပိုင်ဂြိတ်ဝတ်ရှပ်တွခင်ထုံသိုဝ်လေ၊ မခင်လက်ကျွက်လှိုင်ခေလွင်အခင်လ
 ဣလေထိုင်ပွက် တုတိယု၊ တိမိုင်ယီထတ်ခခေဂြိတ်သင်လေဝါလံ၊ တုပ်မခင်လက်
 ထုပ်အချိုင်လ'ဣခပ်ပးခွဲပွ'လုခင်အခင်လီမခင်လီပျေ ခေခခခခယပ်။ မခင်လက်
 မေတင်ကျော့လူယပ်ခံအပ် တင်ရှပ်မိတ်တု ကျော့လူအခင်လက်မခင်ဟ် ခခင်ခခခ
 ရှေ့ခံခခခပျးခခခလေ။ မိုင်အခင်ခါကုခင်မခင်တင်သိုင်တင်မခင်လက်ထိုင်ထိုင်
 ဣတိရှေ့ မခင်လက်ခခခ။ မခင်လက်ယူခိုင်ရတးလုခင်လေ၊ မိုင်အခင်မခင်လက်
 ထုပ်ရှပ်လုခင်ခေမခင်ယပ်မး၊ ဣတိသုံပွ'လုခင်ခခခလေ၊ မခင်လက်ရှပ်တုခင်အပ်
 အခင်ခခခအရုသိမခင်လက် တင်ခါမခင်ကုခင်မိုင်တင်လ'ရှပ်တွခင် ထုံသိုဝ်မခင်
 လက်လေခပ်ဂြိတ်မေ၊ ကခင်သိုင်ဝခင်ဣအခင်ပုခင်ပွ'ခခခလော။ လက်မိုင်မေတင်လက်
 လတ်မခင်လက်လွင်အခင်ထုံသိုဝ်ခေ၊ ကွပ်ပိုင်မခင်လက်ခိုခင်ပြခင်မိုင်မးအခင်မေ
 ရခင်တင်ခ'တင်ပိခခခသေထိုင်သေပိုင်မခင်လက်မေတင်ကျော့လူ၊ ဣတိခပ် ကွပ်ပိုင်
 ခပ်ခခခသက်လီခခခလေ မခင်လက်လ'ထုပ်ရှပ်ခိုခင်ခပ်ခခခထုံသိုဝ်ဟ်ခခခလတ်
 ဝါခခခလော။ မိုင်အခင်မခင်လက်ယူမိုင်မိုင်ခခခဣမိုင်ယခခခကုခင်ခခခ။ ပိခခခ
 မေတင်မခင်လက်အခင်ယူ၊ ဣတိပိုင်သုသိပကုခင်တွခင်အူလခခခရှပ်အပ်ဂြိတ်ဝတ်
 ခံမိက်မခင်လက်၊ ဣတိပူတုလေ၊ ရတးယံခခခ။ ဣတိပူတုပိုင်မခေ၊ ခခခခခခမေ
 ပက်ထွင်ဝ'အလံအခင်ရှင်လီခခခ၊ ဣတိပိုင်ပကုခင်ခခခမေ၊ ကုခင်ထိုင်၊ ရှပ်တုခင်သက်
 လိက်ဣလီဣဝခင်လေ မခင်လက်မေ ပိုင်လှိုင်ထုံသိုဝ် ကွပ်မီးသိတ်လျှိုင် လေတခေ၊ ဣ
 မခင်လက်ခခခလော။

EXERCISE 5.

While they were explaining why they had come to one of the monks, the villagers left from the back place of the building and crossing the stream in the vicinity went into the fields. There-

upon the police followed and as the villagers were running away three were arrested and the police requested the others to stop to enable an inquiry to be made, but they refused to wait. As they proceeded they were joined by a large number of men from the jungles. At this stage the police asked the villagers accompanying them to stay back, which they did, while the former went on. As they got a short distance from Aleywa, they found the villagers had arranged themselves for an offensive action in line. Between the time the first batch left the monastery and when the crowd came together signals were given by them by blowing trumpets and whistles. They were all armed, some with dahs, some with sticks and others with bottles and clubs, and appeared from the outset to be ready to make an attack.

EXERCISE 5.

ခဏ်းအတွင်းအခင်းခပ်ငြိတ်လိုက်ပြီလေ။ များတီမုခင်းလပ်ပုး၊ လေ သင်လင်လတ် ပြခင်းယူခင်းလိုင်း။ ဂုခင်းဝင်းတင်လတ်အွက်ဂွါ၊ ဂါတီထံလင်အွင်လေ ခံခံရှင် အခင်းမီးတီ ဂှီခင်းခင်းယပ် အွက်ဂွါခဏ်းပုခင်းလေ။ ယံခင်းပလိာ်ယေခင်း တင်လတ်မော့လွံရှင်လေ ဂုခင်းဝင်းတင်လတ်မော့ အွက်ပလံပလံခင်းတိလတ်ဂုခင်းသံ မော့ယပ်။ ခင်းပြီတက်လတ်တွင်ထံလိုင်းပလိာ်ယေလတ်ဂှီတိသပ်ယူခင်းမော့ခင်း အံ့ဗွဲထုလေ အွက်ဂွါခင်းယပ် ထင်ရှင်လုပွင်ခင်းလုလုဂုခင်းအခင်းမီးခဏ်းထိုခင်းခင်း ခင်းခင်းယပ်လေ။ ဂွပ်ပိုင်းခင်းလေပလိာ်ယေလတ်တိဂုခင်းဝင်းအခင်းလွံခင်းမုး ဂှီယူထုလံလင်လေ ဂုခင်းဝင်းလိုင်းခင်း ဂှီထုလေခင်းအွက်လွံရှင်အော့။ မိုင်း အခင်းခင်းရှင်လံ ဂါတီအလေဝါခင်းလိုင်း ခင်းရှင်လွင်အခင်းဂုခင်းဝင်း လိုင်း ခင်းခင်းလိမခင်းပွင်ဝလံခင်းခင်းအခင်းတေမုးတိုင်းလေ။ ပထမ မိုင်းယံအခင်းဂုခင်း လုပွင်လိုင်းခင်း အွက်တီအွင်မုခင်းလင်ရှင်လေဂုခင်းလိုင်းအခင်း လုတုခင်းရှင်ထိမ်း မုးလိုင်းခင်းပခင်းပခင်းအခင်းယပ်၊ ခံတွင်ပုးလံ၊ ခံတွင်ပုးခင်းတု၊ ခံတွင် ပုးပလိာ်လေ တင်ခင်းခင်းမိုင်းခင်းလင်ခင်းတင်လတ်ဂုမုလ်လေ ခင်းခင်းဝလံပုခင်းတု အခင်းတက်တိုင်းအော့။

EXERCISE 6.

English into Shan, H. S. Examination, 4-11-07.

On Wednesday evening a convict undergoing a term of 10 years imprisonment in the penitentiary committed a serious assault on Captain Brown, the acting superintendent. The convict loitered about the superintendent's office and as soon as this officer came downstairs he attacked him with a knife, striking him three

blows on the head, one of which pierced his hat and cut his head. The attack was apparently premeditated, for another European officer who attended the penitentiary received an anonymous communication warning him not to visit the jail on Wednesday as if he did he would be murdered. The convict will be put up shortly for trial before the magistrate on charges of attempting to commit murder and causing hurt with a dangerous weapon.

Thieves seem to be doing a fair business in spite of police patrols. Their last visit was to Mr. Harris, the schoolmaster, who lost everything he had downstairs, including clothes, cutlery and crockery, articles which require care in moving and which Rangoon thieves would not trouble to take. The police patrols go about with ammunition boots on and blowing whistles and thus giving thieves every opportunity of knowing their whereabouts. This is not the way to detect thefts.

Our roads are in a fearful state with the heavy rain. If the municipality paid more attention to them and less to the unnecessary lopping of trees and clearing private gardens it would be a public gain.

EXERCISE 6.

မိုဝ်မိုင်ရှင်ခံဝခင်ပုဂ္ဂိုလ်တူ ဟုခင်အခင်ထုဂ် ရှုလဝုတ် အခင်လံခံအပြိတ်တံ ထွင်သိပ်ဒီခွ် အချူဂ်ထွင် ခခင် ဂြိတ်ဂြိတ်လိပ် ယိုဂြိင်ခေ၊ ခခိုင်လင်ဂပတခင်ပခွင် အခင်ဂြိတ်အခင်အူဂ်ချူဂ်ထွင်ခေလေ၊ ဟုခင်ထုဂ်ထွင်ခေပတ်ပေထိုလင်အချူဂ် ထွင်ခေလေ မိုဝ်လင်ခခင်ထွင်ခင်လံမး၊ ဟုခင်ထုဂ်ထွင်ခေအခင်မိတ်တိုင်ခခိုင် ဂွာဂ်ရှင်မခင်လင်သိပ်ခေလေ၊ ခခိုင်သိန္နခခင်ရှုမး၊ လံပေဂ်လုင်ဂွာဂ်ရှင်မခင်လင်ယပ် ရှုတ်ထိုင်ဂွာဂ်ရှင်မခင်လင်လေ၊ လွင်တင်အခင်တိုင်လိုင်ခခေမိုခင်ရှင်ဝံထွ်ဂြိတ်ယပ်၊ ဂွာဂ်ပိုင်အခင်လင်အရုသိတင်ခေ၊ ထံအခေထွင်ခေထံလိဂ်ထိုခခေ၊ အခင် ထိုင်မိတ်ခခင်လေ ပးဝ၊ ခခိုင်မိုဝ်ခခင်ပုဂ္ဂိုလ်တူ ယုပေမးတီထွင်ပေဂ်ဝ၊ တေမး၊ လိုင်ပိုင်တင်အခင်ခွတ်ဝ၊ ခခင်ခေလေ၊ အံပေဂ်ရှိုင်တေအခင်ထုဂ်ရှုလဝုတ် ခခေသင်သွင်သွင်တီထိုခခင်တြးလုင်လေထွ်တြးခခိုင်မခင် လွင်အမူဂ်အခင်ဟုခင် ထံတင်အခေလင်ခခင်လေအခင်တခေဂြိတ်ဂြိတ်လိပ်ယို၊

အမုထံပလိဂ်သု၊ ဂွာဂ်ခခိုင်ခခိုင်ထူခေခေခေ မိုခင်ရှင်ယူလင်ဟုခင်ရှုလုလင် ယူခိုင်ခိုင်ယိုယို၊ မိုဝ်ခခိုင်ခခိုင်ထူလင်ခခင်ဂွာဂ်တီဂြိင် ခခိုင်တြးလင်ခခိုင်ခခိုင်လေ လင်အခင်ခခိုင်လိပ်မိတ်လေတင်သိုင် အခင်မီးတီဂွာခခိုင်ထပ်တိုခခေ၊ ခခိုင်မိတ်လေခခေ မီးခခိုင်ခခိုင်လေလုမိတ်အခင်လုဝခင်လုဝခင်လေလု ဟုခိုင်ဟုခိုင်မိတ်လေအခင် အခင်ခခင်အခင်ယုလေလေအခင်ယူလင် မိုဝ်ယခင်ဟုခင်ခခိုင်ထပ်အခင်အမုထံပလိဂ်

သၢၤၤၤၤၤမၤမၤယူၤလိၤခၢၣ်တၢ်သွၢ်တၢ်ခၢၣ်မိၤတုံလိၤလၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်လိၤ
သၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ပၢၣ်သၢၤယူၤခိၣ်ခိၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်လၢၣ်လွၢ်အၤအၤခၢၣ်ခၢၣ်မိၤယူၤတီၤလၢၣ်ခၢၣ်
လိၤဟံၤထၢၢ် ခၢၣ်လၢၣ် လိၤလိၤခိၣ်ယၢၢ်။ လွၢ်တၢ်လိၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
အၤအၤၤတီၤလၢၣ်လၢၣ်။

တၢ်ၤၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခိၣ်ခိၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်တၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
ဗျူၤခိၣ်ခိၣ် ဖၢၢ်လၢၣ်တၢ်ဝဲၤသၢၣ်လၢၣ် ခၢၣ်ခၢၣ်တၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်

EXERCISE 7.

English into Shan, L. S. Examination, 4-6-00.

The parties are closely related, first accused, Nga Po So, being the brother-in-law and second accused, Ma Shwe Mi, being the elder sister of the complainant; the facts are these:—About 23 days ago the complainant missed two silk loongies of the value of Rs. 15/- which she had kept in her bed. She suspected the first accused but made no complaint to the police at the time. About 13 days afterwards she met 1st class constable, Maung Paw, and in giving him information of the loss of the property asked him to make inquiries. He made inquiries with the result that the missing silk loongies were traced to the possession of witnesses 4, Ma Thin, and 5, Ah Hain, a pawn-shop keeper, respectively. One of the loongies had been pawned to witness 4 Ma Thin by first accused's sister, Ma Thon, to whom it was given for the purpose by the first accused; and the other was pawned by the first accused to witness 5 Ah Hain.

EXERCISE 7.

တြၢၤလၢၣ်တၢ်တြၢၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
အၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
မိၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
တြၢၤလၢၣ် ၂ ဟီၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်တၢ်တၢ်တၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
လိၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
မၤၤပၤပၤတြၢၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
မၤ ၁၃ ဝၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်
ယၢၢ်လွၢ်အၤအၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်

လိုခင်သေလေပွန်၊ အင်သွင်လွင်လ'ဂိတ်ဂခင်တု၊ ပိးသေ၊ ဂေါခင်မိခင်အခင်၊
တုဂ်ထွင်တုဂ်ဂိတ်ခင်မိခင်လိုခင်ခင်ခင်လေ၊ တဂ်လ'ဝ'အပြိတ်တံအခင်ခင်
ဂိပ်ခင်တိမခင်သေလေ၊

EXERCISE 9.

Fracas in a Train.

A report of a murderous assault committed on two officials of the Railway by a Bengali has been received by the newspaper. The Bengali Durga Charn Sanyal, who is a practising pleader of Dinajpur and reported to be 65 years of age, was going to Rungpur, by train. At Parbattipur junction he changed by a mistake into the Darjeeling mail. Discovering his mistake he got down at the first stopping station and while explaining his situation to the station master the train started and as his luggage was on board he jumped into a first class compartment in which were two Europeans, Mr. Smart, Examiner of Accounts, State Railway, and Mr. Coates, Assistant Manager. These asked him why he trespassed. An altercation it is said followed. The Babu says the sahibs first assaulted him and in order to defend himself he seized a kukri and attacked both men. However that may be all three were found badly wounded at Sara Ghat with their clothes covered with blood. The Bengali was brought to Sealdah and again sent back to Parbattipur for trial. The matter has created great sensation. The two Europeans are the complainants.

EXERCISE 9.

ဟိတ်ဂခင်ခွင်လွင်လ'ရထူးဟ်။

လွင်ပင်ဂါလီဂါလီ၊ ဂေါ၊ ဟ်အင်တ'ဂခင်အထူးဟ်ဟ်ယထူးသွင်ဂေါလေ
ခခင်သတင်ရှုတ်တိသတင်လုယင်။ မိုင်တိခေါ၊ ဟ်ပု၊ ခခင်ဂိတ်သေခင်ယူအခင်
ဝါအသင်မခင်လ' ၆၅ ပင်ဂါလီဂါလီ၊ တါ၊ ဟ်ချခင်ယေခ' ခိ၊ ဟ်ရထူးဟ်
သေလေခွင်၊ မိုင်လွင်ပင်ခခင်ယင်။ မခင်ဂေါဟ်တင်တိထုပုဟ်တိဟ်၊ ခခင်
ယွင်ခိရထူးလုပင်တါ၊ ဟ်လိခခင်ယင်။ မခင်ရှုလွင်အခင်ဟ်တင်လေ၊ မိုင်အခင်
ရှုတ်ဂိတ်ယူတိပထမထုင်ရထူးဟ်၊ ခခင်မခင်လင်လွင်သေလေ လွင်အခွင်မခင်
မိခင်ခခင် လိုင်မိုင်သင်လင်လတ်ဗျခင်တိယုင်မိုင်ယူလေရထူးဟ်၊ အွင်ဂါလီ
ခွင်မခင်ဂေါ၊ ခခင်ရထူးဟ်၊ ခခင်ယင်။ မခင်လင်အွင်မိခင်ခိပထမတင်အခင်
ခိ၊ ဟ်အုယေ၊ ပတိဂါသွင်ဂေါခခင် ဂေါ၊ မိခင်ဟ်တင်ရထူးဟ်၊ အခင်လိတ်

သေထရင်ခေခ မိတ်ထတၢလမတ်လေၤမၤ၊ ပိခိယ်'တွဲမခိအခါလိမခိ မိတ်
 ထတၢလုတ်လေၤယံခေခအယၢသိခိဝါ၊ မခိဂိတ်သင်လေၤညူလုခိပုခိထိုင်ခိ
 ခပ်လေၤတွင်ထံယဝါယိတ်တိင်ၤခါလတ်ခေခ'လေၤပၤပူခေခငပ်ထမခုခိ
 ဝေ့မခိလေၤခေခအခါတေၤရှေ့တုခိမခိလင်ၤခါမိတ်ယခေခ ဝါဂိတ်တင်သွင်
 မၤယဝါဝါခေခ'ပိခိဂိတ်သေၤအံဝါ၊ တိၤခါသြၤခေခ ခပ်တင်သံမၤလိပ်ခိလုံ
 ခုခိခေခတင်ထံ'မၤလိတ်ထခိပေၤမၤမိပ်ယူခေခလံ'ထုပ်ရှခိယဝါ။ ပင်ၤမၤလိ
 ခါလုခေခရှေ့ၤခါမိတ်သိတၢ၊ ယဝါသံတေၤလံ' အပ်ၤခါလိတ်ထံတိမိပ်ပၤယိတ် တိ
 ယံခေခလွင်အညှင်ခေခ' လံ'ထုပ်ရှခိပိခိအခါအံယံခေခလံ။ ခုခိအုယော
 ပတိၤသွင်မၤခေခ'ပိခိတြၤလုခိယဝါ။

EXERCISE 10.

Melee at a Hpoongyi Feast.

Mr. Jordan has filed an appeal in the Chief Court against the convictions and sentences passed by the Special Powers Magistrate of Pegu on a charge of voluntarily causing grievous hurt to public servants and thereby deterring them from the execution of their duty. There were ten accused in all, one of whom was acquitted. Of the others Po Thin was sentenced to seven years' rigorous imprisonment and the remaining eight to five years' rigorous imprisonment. The facts of the case were that on 1st April people were fed in the shed of a monastery at Wingaba village in memory of the monk's father who had died recently. The principal villagers of Aleywa and the neighbouring villages were invited to the feast. Notwithstanding there having been a limited number of invitations issued a large number were present with the result that they could not be attended to properly. Po Byu, one of the number, took this as an insult and began to indulge in foul language and broke plates and pots and caused a disturbance. He with others crossed to the opposite side of the stream and began to misconduct themselves alongside the religious building which faces the stream. They then proceeded with offensive weapons, threatening death and destruction, and expressing a desire to possess three heads, including that of the headman, Maung Pauk, and setting fire to the village. The headman in consequence of this sent a message to the police at Pyuntaza about three miles away. Later he went himself to the police station.

လွင်အဆီဖိတ်ကဆီကုတိပ္ပ^၇လဝ်ရဆီလွဆီ။

[illegible]

The presence of the police did not overawe them. On the contrary they seemed to have been actuated by their presence to measure their strength with the officers of the place, defying them to secure the villagers and led by Po Thein and Po Byu made a rush at them. These two leaders first dealt the police blows, and there was a melee. The police although armed with rifles and dahs had to deal with infuriated assailants vastly greater than they were in number. The police tried to frighten them away by firing in the air, but finding that was not successful they had to form into a square, and by swinging their rifles with fixed bayonets had to defend themselves as well as they could. The melee lasted about an hour or more. A rifle was snatched from one of the military

o'clock on Friday night it appears that a gang of six Pathans from Kirkee raided the village. The place was well known to them, as by all accounts they were in the habit of lending money to the villagers, and also occasionally sold them cloth. This knowledge of the locality seems to have been turned by the raiders to good account in selecting the houses for attack, for at the time mentioned they broke into a shop of a man named Ramdeo Hari, which they thoroughly rifled of all its money and ornaments, thrashing the owner when he attempted to remonstrate with them. As the raiders were armed with murderous-looking knives, the latter allowed them to work their will. The gang next turned their attention to the house of a cultivator named Bhugwan Pandu, which they also ransacked in the same deliberate manner. Here, however, the occupants, consisting of the owner, his wife and son, raised an alarm, and in attempting to resist were roughly handled. The dacoits next turned their attention to the house of the Patel, which they also broke into for the purpose of robbery, belabouring the owner. By this time the village was thoroughly aroused, and the Pathans coming out of the Patel's house a hand-to-hand fight took place, in the course of which several persons were injured in a more or less serious manner. In the confusion of the moment the Pathans made off, carrying away with them property in cash and ornaments valued at Rs. 2,000. Nine persons, including two women, were brought into Poona for treatment at the Sassoon Hospital, where one man, who has about four or five ugly knife wounds, has been detained for treatment, being in a bad way. Another had both earrings torn from his ears. Acting on information received from a Pathan living in Kirkee bazaar, the police are said to have arrested three of the men, on one of whom an ear ring was found which has been identified as part of the property from one of the houses raided. Of the three remaining raiders, one has absconded, while the other two men implicated are said to be in military employ at Kirkee.

EXERCISE 12.

အချင်းလွင်အဖ်ဇုဖ်၅။

ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် နေရာအခွင့်အလမ်းများကို အသုံးပြုနိုင်ရန် အားပေးပေးပါရန် တောင်းဆိုပါသည်။

Charge under Section 304, Indian Penal Code.

Present, J. George Scott, K. C. I. E. Sessions Judge.

Judgment.

On the 22nd of May last the accused Saya Gale and his wife Nang Pun or Nan Bwin, left the village of Nam Lut to go to the Mawmai bazaar. According to the account of the accused they were on fairly friendly terms and he was singing for part of the way. Nang Pun suddenly asked him to give her a divorce. Saya Gale said she had a lover at Nam Lut and asked his name. Nang Pun refused and heaped abuse on him, particularly when he reproached her with having procured abortion. In an access of passion, Saya Gale drew his *dah* and cut her down. He inflicted five blows, four at least of which appear likely to have been fatal. Then he went and slept under a Banyan tree, and in the evening set out for Mongnai, but was arrested before he had left the Mawmai valley. The details of the murder are all furnished by the prisoner and he had not even taken the trouble to wipe the blood off his *dah* when he was arrested.

EXERCISE 13.

လုံးတော့လဝ်လက်သိုင်မင်တြီးခိုင်တံ' ပွတ်ဟုလကမ်း။

ဝခင်လွှာ' မိုင်တွင်တြီး ၁၂၆၉တုင်လိုခင်သိပ်ဗွဲ ၁၀ခံ။

၁၉၀၇ တုင်၊ ၀၀ တုင်၊ ခခံပတ်အဇူ ၂။

အလုပ်ယ။ ယံ'ခိုင်။ ယံ'သွင်လိုတင်အခင်တြါအခင်။

အိင်တြိယ ယုလသတ်ပုဂံမ အယ ၃၀၄ လွှာ'သုဂံယ။

ပခေ။ ကျွဲ။ ကျွဲ။ လကေ။ ခေ လိ အိင် အိ။လက်သိုင်တြီး သူတြီး။

လိယင်ချက်။

ခခိုင်လိုခင်လိတ်ဗွဲ ၁၂ ဝခင်ပုခင်မုးခခိုင်တြီးခံတြါအခင်အခင်တင်ပေ
မခင်မခင်ပုခင်အခခင်ခခိုင်ပွင်လုဂ်သေဝခင်ခခိုင်လွတ်အုဂ်သုဂံတံ'ခိုင်မွတ်မ'။
ခခင်အခင် တြီးခံထေ့ဂ်ပုခင်အခိုင်ခခိုင်ခခိုင်သင်တင်လုဂ်ခခိုင်ယူ။ မခင်
ခခိုင်ဂ်တံ'ခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်။ ခခင်ပုခင်သံဝါခခိုင်တြါအခင် ဂ်ဂ်တံ'ပခင်မခင်
သေလတ်ခခိုင်ခခိုင် တြါအခင်သံထံ တိခခိုင်ခခိုင်ပုခင်တိ ခခိုင်လွတ်ဗွဲဗွဲလုခခိုင်
ဂ်ဂ်ဝါခခိုင်ထံလိုဂ်လုမခင်လေ။ခခိုင်ပုခင်အခိုင်လတ်လိုဂ်ထိင်ပိတ်ယင်လုမခင်ခခိုင်လေ
တြါအခင်လိုဂ်အခင်ယုဂ်တင်တွင်ခခိုင်ခခိုင်သေသံခခိုင်ယင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
ခခိုင်လုဂ်မခင်ခခိုင်ခခိုင်။ တြါအခင်ခခိုင်ခခိုင်သေသံခခိုင်အခင်ခခိုင်ခခိုင်လတ်
ယခင်ခခိုင်ခခိုင်။ မခင်ယခင်ခခိုင်ခခိုင်။ တိခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်

[illegible]

EXERCISE 14.

Saya Gale asserts that his wife had on two occasions procured abortion. Two witnesses who have come all the way from Loi-mwe where the accused was staying on one of these occasions testify to the general notoriety of this procuring of miscarriage. Maung E, the fourth witness for the defence testified that it was on account of shame over this procuring of abortion that accused left Loimwe. Ma Kyaw the fifth witness for the defence swears that she was actually asked by the deceased Nan Bwin to procure this abortion. She said she knew nothing about such things and advised the calling of a masseuse. She did not know whether this was done or not.

After this miscarriage Saya Gale and his wife left Loimwe and went to Mawksai. There they settled in the village of Nam-Kon. In the early part of the year, Saya Gale went to Taunggyi leaving his wife at Nam Kon. When he came back, he found her living at Nam Lut. He alleges that in the meanwhile Nang Pun had been having illicit intercourse in Mawksai with a carter named Maung Hmon, and in Nam Kon with another man, name unknown. The doings of Nang Pun are not very clear. She stayed in her father's house, but he and his wife, a step mother of Nang Pun, say they know nothing of the alleged misconduct with Maung Hmon.

EXERCISE 14.

ဤအခင်းဝါဒ်မခင် ယုံတံယတွင်မခင်၊ မီးသွင်ပွက်ယဝ်ထတ်ဝါအမခင်ခင်
ခင်းသက်သေသွင်ဂေါ အခင်းရှုတ်ယိဝါမီးလုက်တီမိုင်လွှ်မုဏ် တိအခင်းတြးခံပြ
ယုပွက်၊ ခင်း မခင်ယတွင်မခင် လုခပ်သတင်ရှုဂ်ကျော်ထပ်တိုင်ညံ ဝါအခင်းခင်
ခင်း။ လတုက်ထသက်သေထံ တြးခံ ခွင်ခင်းခင်းဝါလွင်အခင်း ယတွင်ခင်း
တြးခံအလေမခင်အခင်းလွှ်မုဏ်ယဝ်ခင်းတိုင်ညံဝါလိုင်ခင်း။ ပိဏ်ထမသက်
သေတြးခံမကျော်ဝါခင်းပုခင်းခင်းရှိကပ်ယတွင်ပခင်းမခင်ထတ်အမခင်ခင်းခင်း

ထိုင်းကျသော်လည်းလတ်ခင်းခင်းယင်း။ မခင်းကျလွင်အကျင့်လိုပင်ခင်းခင်း အံ့ရှုသင်
 ဘုရင်ယိုင်ကျအခင်းမေ့မိပိုမေ့ယတွင်ခင်းခင်းအိုင်လိထံ၌ပင်အကျင့်တိုမခင်း။ ယ
 နှိုင်း၊ အံ့ယနှိုင်း၊ ကျအံ့ရှု။ ပေ၍မခင်းယတွင်သေယပ်တြှအခင်းလေ တင်ခင်းမခင်း
 လင်အွတ်သေတိလွှ်မုတ်၍တင် မိုင်မွတ်မံယူဝခင်းခင်းပိုင်ပိုင်ယင်း။ ထိုင်းမုတ်ပီဌ
 ခင်းတြှအခင်းကျဝံမေ့မခင်းသေတိဝခင်းခင်းပိုင်ခင်းခင်းအွတ်၍တင်ဟိုယံအခင်းပြခင်း
 ခိုခင်းမုတ်ခင်းထုပုခင်းခင်းမခင်းတိဝခင်းခင်းလွတ်ခင်းခင်းယင်း။ ယံအခင်းတြှအခင်း
 ခွတ်တင် ဟိုခင်းခင်းပိုင်ပိုင်လေ တင်မွတ်ခင်းလင်လေးခင်း လက်လိပ်ခင်းခင်း
 လိုဝခင်းယပ်လိုင်သေခင်း တိဝခင်းခင်းပိုင်ခင်းခင်း ဘုရင်ကျခင်းခင်းအံ့ရှုလိုမခင်း
 ခင်းလိုဝခင်းအခင်းလတ်ဝခင်းခင်းယင်း။ ခင်းပိုင်ခင်းခင်း လွင်အခင်းမခင်းဟို
 ခင်းခင်းကျမခင်းထင်သားလေ။ ခင်းပိုင်ခင်းခင်းယူခင်းခင်းပေ၍မခင်းအံ့၍ခင်းပိုင်
 ခင်းခင်းမခင်းဟိုမခင်းကျခင်းအံ့လိအံ့တင်မွတ်ခင်းခင်း ပေ၍မခင်းလေတင်ခင်းထိုမခင်း
 အံ့ရှုလေလတ်ဝခင်းခင်း။

EXERCISE 15.

They could not however give any clear account of her doings, nor could they explain why Nang Pun left her father's house and went to Nam Lut, a place she had not known before, since her father was a Burman. Accused says he complained to the Heng of Nam Lut of the conduct of his wife, and wanted a divorce, but the Heng remembers nothing of it.

Nothing therefore is clear in the case except that Saya Gale killed Nang Pun. It is proved she had procured abortion. The presumption is strong that she had misconducted herself with one or more men. The knowledge of this evidently preyed on accused's mind. His story may be accepted, the woman asked for a divorce and when he temporized used taunting and probably filthy language. In a sudden access of rage he cut her down. The court therefore finds Saya Gale guilty of culpable homicide under sudden and violent provocation under 304 I. P. C. and he is sentenced to ten years transportation.

EXERCISE 15.

ခင်းမခင်းပိုင်လံလရင်လွင်အခင်းမခင်းဟိုတံသင်ထင်ထင်သားသားလေသံမခင်း
 လတ်အွတ်ခင်းပျားလံလွင်ဟိုတံသင်လေခင်းပိုင်ခင်းခင်းအွတ်ခင်းပေ၍မခင်းသေယပ်၍
 တိဝခင်းခင်းလွတ်တိအခင်းမခင်းမခင်းတွင်ခင်းခင်းအခင်းတင်ခင်းခင်းပိုင်ခင်းခင်းပေ၍မခင်း
 ပိုင်ခင်းခင်းလေ။ ဤခင်းခင်းလွင်အခင်းအကျင့်လက်လိပ်ခင်းခင်းလေလွင်ခင်းခင်း

ကခင်ခခင်လဲ'တိုင်းကျွန်းတီပူဂိုဏ်းခခင်လွတ်ဝါခခင်ခခင်'ကွ'ဂါ ဂိုဏ်းခခင်ခခင်'ကံမတ်
 ကံတွင်သင်။ကွပ်ပိုဏ်ခခင်ခခင်'လွင်တြါအခခင်ယခခင်ခခင်ပုခခင်တခခင်'လဲ'ရှုလီလီလေ
 ခခင်'အမူခခင်'လှိုဏ်ခခင်ခခင်'အခခင်ထင်သါးအံခခင်သင်။လွင်'အခခင်ခခင်ပုခခင်ယထျတ်
 တွင်မခခင်ခခင်ခခင်'သင်သင်ထင်သါးယပ်။ ခခင်ပုခခင်ခခင်'မခခင်လိဏ် ဟိုဏ်'အခခင်
 ခခင်'ခခင်ခခင်ခခင်'လတ်သင်ခခင်'အခခင်ခခင်'လှိုဏ်ခခင်ခခင်'အခခင်ခခင်'ခခင်
 ယပ်။ကွပ်ပိုဏ်မခခင်'ကျွန်းကျွတ်ခခင်ခခင်'လဲ'ရှုယပ်တြါခခင်လင်လဲ'အံလီယပ်။တြါခခင်
 လတ်ခခင်ခခင်ခခင်'တီယိုယပ်။ ခခင်ပုခခင်ခခင်'ခခင်ခခင်'။ ကွပ်ပိုဏ်မခခင်'သင်ထျတ်မခခင်'တူခခင်
 လိဏ်လေခခင်'ယခခင်ခခင်'မခခင်'လှိုဏ်လဲ'မ'လါရှုဂါလါရှု'လေ မခခင်ခခင်'ခခင်'တေ၊သ
 အခခင်'လိဏ်'အခခင်'လိဏ်'ယပ်။ လွင်'အခခင်'တြါအခခင်'တေ၊သအခခင်'ဟိုဏ်'လိဏ်
 ယခခင်'ကခခင်'ထင်ခခင်'တခခင်'လတ်ခခင်'လဲ'ရှုခခင်ခခင်'လင်လိဏ်'ခခင်'အခခင်'တြါယပ်လေ
 သတ်ပုဂါမ ၃၀၄ အယတကျွန်းခခင်'ပုဏ်တွင်သင်ပီယပ်။

EXERCISE 16.

An Aden correspondent of the newspaper says: In dealing with the position in the Yemen states while Turkey has been lavishly spending money and men in order to crush the Yemen rebellion she has been disregarding a really dangerous aspect of the situation but for which the rebels' powers for mischief would have been comparatively insignificant. I refer to the traffic in arms and ammunition carried on between Jibutil and the Yemen which has made the Yemen a hotbed of revolution and made it impossible for Turkey or any power to pacify it. Very large business is done in firearms in the Turkish Yemen and large quantities are stored in godowns and are sold publicly in the Bedouin markets there almost without let or hindrance on the part of the Turkish officials, while the Imam has regular smugglers to keep him supplied with firearms. There are more than ten lakhs of men in the Yemen who are armed with modern firearms. These firearms are exported from Jibutil and imported at out-of-the-way landing places on the coast. There are many unguarded places on the coast between Babelmandeb and Jeddah at which such firearms are imported from Jibutil and although a Turkish gunboat is employed to operate against smugglers it is very seldom that seizures are made. Gunboats cannot do much to check the traffic in firearms. Shrewd smugglers use small boats for the traffic. They load them at Jibutil and generally sail at

EXERCISE 16.

[illegible]

be valued and handed over or even sold outright in payment of both principal and interest, the person receiving shall not have a full and perfect right to them (if the original owner or his heirs shall wish it), let them be redeemable”.

EXERCISE 17.

ခဏ်းမုတိမိုင်မခင်ယံတွံ ဂုဏ်လင်ခေါ်မခင် ယံမိုင်မခင်ခံထုတ် မိုင်ခေါ်မခင်အခင် ပွင်ဝံတိဂေါ်အခင်ပိခင်တြးခံဝါခေါ်မိုင်အခင်ခေါ်မခင်မီးယုခဏ်းမိုင်တြးခံလေယံမိုင်တြးခံခခင်လတ်လွင်အခင်ခေါ်မခင်ပွင်ဝံမိုင်ထွံ။ လွင်ခံအခင်ခံယပ်ဝါခခင်ခခံ။ ခဏ်းမုတိမိုင်ခခင်ခခံအခင်အုတ်အုတ်ပတ်လိမီးသက်သေလွင်တင်တြးမခင်သိုဝ်ယပ်ခခင်ခခင်လွင်တြးမိတ်လတၢၤယေၤလသိတ်ချလိရင်ချက်တိအမုတြးလုင်အံၤကျိလခင်တြးခံ အံၤသုလ်လခင်ခခင်ခခင်ယပ်ဝါခခံလံသံၤထံၤယပ်လေ။ ပထမ ခခိုင်တြးလုင်ခခင်လိမီးသက်သေ လွင်အခင်အံၤယံၤအံၤမီးသင်ဂွပ်ပိုင်ပေၤအံၤမီးသက်သေတင်သွင်ယံၤသွင်ပုလိုင်တြးလုင်တေလံခံသိုလေ။ အုတ်ခခင်ခခင်လခင်သက်သေပုဂံမ ၁၁၀ အတိုင်အခင်ခခံပိခင်ထင်ထင်သၢၤသၢၤယပ်။ ဟိုင်ခခင်ခခံဝံသေချပခင်လိရင်ချက်ခခင်ခခင်ခခင် ၁၀၀၀ ယပ်ခခံအံၤထွခင်လပ်လတ်သေပွဂံ။ ဂွံၤဂါမိုင်အခင်လိလ်လးတုလ်သက်သေအခင်အွက်လတ်ခခင်ခခင်ခခင်လုံတြးလုက်လိထင်ခခင်လုံလွင်လင်ခခံဂုဏ်မခင်ခခံလုင်အံၤပံၤခံခခင်တက်လံၤပွင်ဝံလိခခင်ခခံမခင်အခင်တင်မီးခခင်ခခံယပ်။ လွင်အခင်ပိခင်ယံၤဝံထင်လံခခံလိုင် လွင်အခင်အံၤယံၤမီးသင်။ ခခံတုဂံခခင် အံၤခံခံသေပွဂံ ခခင်အုတ်ခခင်ခခင်ခခင်လိလ်ခခင်ပတ် ၇၁ ခခင်ဝံလိလိယပ်။ ခဏ်းမုအံၤသုလ်ဂုဏ်ခခင်တြးလုံမိတ်လတၢၤသခင်ထံၤခခင် လွင်အုတ်ခခင်ခခံအခင်လွင်မခင်သိုလေလတ်တိလိရင်ချက်မခင်ယပ် (တုလ်ခခင်လိဂါခခင်ခခင်ပတ် ၇၀) လွင်တင်မခင်အခင်ပၢၤမီးအတိုင်ယံၤတွံခခင်။

လင်ခခင်ရှေၣ်ခံၣ်။ - ခခံသေအံၤဝါသုခခင်သေအံၤဝါ ဝံတခင်ဂါမခင်ပေၣ်အခင်အံၤပခင်လေသင်ခံသိုလေလေသင် တိလ်ခခင်ခခင်အလင်တင်အတုဂံမခင်ဂုဏ်ခခင်အခင်လက်ခံၣ်တုဂံအံၤလိပိတ်လေဂုဂံပိဂံ။ အံၤမီးအါခခင်အံၤတံခခင်ခခင်။ လိုင်သေခခင်မုလင်ခခံလင်ခခင်သင်ခခင်ထုဂံလိခံအမုလ်မခင်လေသင်ပေၣ်ခခင်မီးအလုင်ခခင်ထုဂံခခင်လိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ထုဂံသေ။

EXERCISE 18.

Whether a daughter can, on the death of the father, in the absence of any son, sue the mother for the one-fourth part of the inheritance.

The plaintiff, Mah Saing, sued the defendant, Mah Min Nyo ni the Court of the Township Judge of Launglon for the one-fourth

share of a piece of paddy land worth Rs. 600, a garden worth Rs. 300, and three ticals of gold worth Rs. 90, being inheritance. The plaintiff claimed to be the adopted daughter of the defendant and her husband. The latter had died. The defendant refused to give her any share in the inheritance on the ground that plaintiff was not adopted by her and her husband, but was brought up as a servant. The Judge gave a decree to the plaintiff for one-sixth of the garden land worth Rs. 300 and of the ticals of gold worth Rs. 90. The costs of the plaintiff must be borne by defendants.

On the case coming before the District Judge, Tavoy, it appeared to the Judge that there was a question of Buddhist law as to whether a daughter could on the death of the father in the absence of any son, sue the mother for the one-fourth part of the inheritance. His own opinion was that if a general consensus of the opinion of the educated elders of every district were taken it would be found that the eldest daughter could not inherit during the lifetime of the mother, and 'one of the principal causes supporting that view of the case was the total want of all reason for her so inheriting. The uncertainty of the law as it now stood and the difficulty of expressing an opinion, which if not actually opposed to was not in conformity with some of the conflicting rulings which had been passed on the subject, had induced him to refer the above question to the Chief Court for a ruling.

EXERCISE 18.

ဝံသေပဟမာ်တံယဝ်လုာ်လံာ်ဂေါးဂေါးကံမီးလုာ်ယိင်
မာ်တေလွံတြးတိင်မာ်ကမုာ်သိပုာ်
ပုးလံာ်ပိုင်လံာ်ပိုင်။

ဂိုဏ်းလံာ်ခေးတုးတုးတုးဒိုင် ၆၀၀ သုခင်အူယိတ်အာ်တုးဒိုင်သံပာ်
ခံသံအူပိတုးဒိုင်ခင်ခင်အာ်ပိခင်အာ်မုာ်သိပုာ်ပုးလံာ်တြးလုာ်မာ်
ခေလွံတြး ခိုင်တြးခံ မာ်လုာ်တိလုံးတေတြးသူတြး မိုင်လုာ်လုာ်တြး
လုာ်ခေလုာ်အာ်တြးခံတုးတုးတြးခံသွင်ခေလုာ် မိမိလိင်မာ်အာ်ယဝ်
ခေလိဝ်ဝါခေခေလုာ်တုးတြးခံတုးသေယဝ်တြးခံပုာ်ယိင်ခေလုာ်ခေလုာ်
မုာ်သေသေအာ်တိတြးလုာ်ခေလုာ်မာ်ခေလုာ်တုးတုးမာ်မိမိလိင်တြးလုာ်မာ်
ထိုင်တြးလုာ်ခေ မိခေပုာ်ထိုင်မာ် ၂၀၁ခေခေ။ တြးသူတြးလိရင်ပုာ်ခေ

EXERCISE 20.

ထွင်အကျွင်းလံ့ထုပ်ရှာဖ်လုပ်ကုန်တံ့အံလု။

မိုဝ်အခင်ပုခင်မၤသေသိပ်သီဝခင်ယဝ် လုက်ယိင်သင်သၤဝခခင် အသက်အ
ယွံမခင်လံ့သိပ်သွင်ပိပိခင်လုက်မေ်ခေ်အခင်မၤၤခခင် ကုခင်မၤၤအခင်အံၤ
လိုင်မခင်အထံမတိက် ဖွင်အခင်ၤယဝ် လင်လံ့ထိုင်ကျၤတီထၤခေ်ပေ်လိက်ပေ်တေ်
ယဝ်။ မၤပိခင်ပေ်ခေ် မခင်ကွပ်ပိုင်မိး အထင်ထိုင်ခေ်ထွင်လုက်ယိင်အခင်ခခင်
လုပ်ခိုင်လေ်သင်ဖွင်တခင်တခင်လေ်သင်မိးအထင်တေ်မိုခင်မၤၤဖွင်ခင်လေ်။ ကွံၤက
ထိုင်မၤၤဝခင်တခင်ကခေ်ထိုင်လေ်မၤပိခင်ပေ်ခေ်မၤၤ တုက်ထွင်လံ့ခခင်ခင်သ
တင်ဝၤခခ်ယုတီၤကုက်ကိင်အခင်မိးကွံၤကတင်သုခင်အူယိင်ကုက်ယိင်ခခင်ပိုခင်ထုပ်
ရှာခင်လုပ်ကုန်တံ့လုက်အခင်ယိင်ဝၤခခင်ခခင်။ ကွက်ဖွင်မခင်လေ် တင်တုက်မခင်လံ့
ထုပ်ရှာခင်ယေ်တီၤယေ်တီၤယဝ်။ ဂီၤခခင်မၤၤမိးလုင်ကျိယိုခင်မၤၤအခင်ပေ်ခေ်မခင်လံ့
ဖွင်ပိခင်လုင်ကျိအခင်မခင်ခခင်ခခ်ကိင်ခခ်မိုဝ်အခင်အူကိင်သိၤဖွင်မခင်ကွပ်ဖွင်
မၤၤအခင်ယူတီၤဂီၤကုက်ကိင်လေ်။ ယူတီၤဂီၤအခင်ပိခင်အမုခေ်ထွင်မၤၤမိး၊ ခခ်ထွင်
ခခင်လံ့ထုပ်ရှာခင်ခခင်မုခင်ခခ်သင်။ မိုဝ်အခင်လုက်ယိင်ခခင်အူကိင်သိၤတီၤဖွင်
မခင်ခခင်မခင်တိုင်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်တခင်ခခ်ခခ်သေ်ကံး၊ ခခင်မၤၤကွပ်ရှာခင်။ ခခင်
ကွပ်လိင်ရှာခင်ခခင်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်ခခ်
ခခင်တံ့လေ်။ လုပ်မခင်ထိုင်အခင်သုခင်တီၤသေ်ယုခခ်ခခ်ဝၤၤယဝ်။ ယံမိုဝ်ပုခင်မၤၤသေ်
သိပ်သွင်လိုင်ခခင်ခခင် ခေ်မၤၤပိုခင်ထိုင်တံ့ ခခ်တင်ကုက်ကိင်ခခင်ယဝ် ဝံသေ်
ထိုင်တံ့လံ့ရှာခင်ယဝ်လင်လံ့ထုပ်ရှာခင်တုက်ခခ်ခခင်လေ်။

PART IV.

PETITIONS.

No. 1.

လိက်လပ်ဝံ'လုံတော်လပ်.အရေးပိုင်လုပ်ပိုင်ရှေ့မျှဝံ။

ချာလပ်ယှပ်လိပ်ယူပိုင်ရှေ့မျှဝံလိပ်ပွဲ'လေးဝံ'အလီရင်တော်ခံတိချာရေ၊ ဝံခင်
လိုခင်သိပ်သွင်ခုခင်ချာလပ်ခေ'မိုဝ်ခင်အတွင်ပ'အွါခင်တင်အခင်မီးလံရှိုခင်ခေ'အံ
မီးလွင်သင်မွင်ပတော်ခေ'လျာဝါချာလပ်တိချာ။ လွင်လျာဝါခေ'လိုင်မီးသွင်ပွက်ယပ်။
ပိခင်လိုဝ်ခေ'လေအခင်ဝါမွင်ပတော်လိုင်လွင်ခင်အခင်ကြိုးရှ်လီရင်သေခံဝံ'အ
လီရင်တော်ခံတိချာရေ။

သက်ဝါမိုတ်လ'ယပ်ရှ်ခေ'လွင်ပက်ရှ်သိပ်ပ'ဝပ်တုပ်လိုခင်ရှ်သိပ်ခံ။

No. 2.

လပ်ဝံ'လုံးတော်သမေပြောပြခိုင်ရခင်ဟုင်။

ချာလပ်မွင်ယှပ်သျှယပ်အရပ်ကျိမိခင်တိုင်ဝံ'အလီရင်တော်ခံတိချာရှေ့
လူးလပ်ပိခင်လပ်ခေ'။ ချာလပ်ခေ'ပိခင်လက်သမေးပိတ်တကျယ်၊ ပုခင်မေးရှက်
လိုခင်ပွဲ'လေးခပ်ပိုက်အခင်ဝါမွင်ပယူကျိမိခင်တိုင်ခေ'ပေ'ယိပ်မေးတိချာလပ်မခင်
ဝါရှ်တပ်ခင်ရှ်လင်ခေ'။ အွပ်ပိုင်မခင်လတ်တက်ပခင်မ'လှိုင်လေချာ လပ်ခေ'တျာရှ်
ရှ်လင်ခေ'တင်ပိုင် ၅ဝပ် သင်္ဃေ'တူချာလပ်ပုခင်ခံအပ်တိချာ။ ချာလပ်ရှ်တိရှ်ခင်
မခင်ပုခင်မေးရှက်လိုခင်ယပ်ကျော်ပိုင်ခေ'ချာလပ်ခပ်ခေ'အံချေ့အံပခင်တိချာရေ။
ပိခင်လိုဝ်ခေ'ခေ'ခင်လေခင်အခင်ကြိုးလွင်မခင်ရှ်ပိခင်သေခံ။ ဝံ'အလီရင်တော်
ခံတိချာရေ။

No. 3.

လပ်ဝံ'အထံလုံးတော်လပ်အရေးပိုင်ပိုင်သျှယပ်ဝံ။

ချာလပ်မလှယူပိုင်သျှယပ်ဝံ'အရပ်အက်ယှပ်ဝံ' အလီရင်တော်ခံတိချာရှေ့
လူးလပ်ပိခင်လပ်ခေ'။ ပီပုခင်မေးခေ'ခင်ချာလပ်မလှမီးပိုင်သွင်တုပ်။ အွပ်ပိုင်အခင်
ပုခင်အံမီးကခင်သင်။ အခင်ပုခင်လိုဝ်ခေ'ချာလပ်ပခင်မွင်ပသိုင်ခတ်အပ်ရှ်တပ်ခင်ရှ်
ခေ'လေးတိချာ။ လွင်အခင်အတုခတ်အပ်ခေ'ဝံ'တိတေ'ပခင်ခပ်ပိုင်ချာလပ်ရှ်သိပ်
တင်တိချာ။ ခေ'အခင်ဝံ'တိအခင်ခပ်ပိုင်လိုဝ်ခေ'လိုင်အံပခင်ချာပိခင်လိုဝ်ခေ'ခေ'
ခေ'ခင်လေခင်ပိုင်ရှ်သိပ်တင်လေသင်။ အခင်တခင်ကျခပ်ပိုင်လေသင်။ ရှ်မွင်ပသိုင်
ပခင်ချာလပ်။ လွင်မခင်ခိလိုတော်ပိုင်အခင်ကျေသေ'ပခင်သေခံဝံ'အလီရင်တော်ခံ
တိချာရေ။

လူဝံလင်သိင်္ခဝံးအဇီရင်တော်ခံတခါကျွေးလူလင်ပိခင်လင်ခေရ်။ ခါလင်ခေဝံ
ဝံခင်လိုခင်သီလွင်သွင်ခံခေရ်ပံ့။ လူတင်သိင်္ခဝံးလံ့၍ ဂျိခင်ခါလင်တော၌ခွင်
လိုခင်ခေဝံလိုင်တင်ခွင်ပေ၍ခေရ်ကွက်ရှင်ခါလင်တီခါ။ မိုဝ်အခင်ပံ့ပေ၍ပံ့ခေရ်ခါ
လင်ခေဝံလိုင်သံလွင်ပိုင်လွင်အံလတ်အံဝါသင်မခင်ခေဝံလိုင်။ ဝိခင်လင်မင်လင်ယူတၢ
သေယဝ်ကုခင်ဝံခင်ကုခင်ခေရ်တင်တီလိုင်ခေရ်ခေရ်ပေ၍ခေရ်ဂိုတ်ပိုခင်တခါ။ ပိခင်
လိုင်ခေရ်ခေရ်လေအခင်လွင်အကျွင်ခွင်လိုခင်လိုင်ခေရ်သီ အပ်အယၢတော်မူသေ
ဝံခါလင်ဝံသခေရ်တော်မြတ်ခံတီခါခေရ်။

No. 8.

လင်ဝံ့အထံကပ်ယၢလဂုတ်ခေရ်ဌာနီသၢဝတီခေရ်။

ခါလင်ယူကပ်အိဏ်းလင်တခင်တုတိယယၢလဂုတ်အုတ်ခွင်ဟိုဝံခံခိုင်တော်
ဝံသိခင်အသခေရ်တော်မြတ်ခံတခါကျွေးလူလင်ပိခင်လင်ခေရ်။ ပေ၍ခါလင်
ခေဝံလွင်အကျွင်အခင်ပိခင်တင်ပိခင်ခေရ်လိုင်ထံခိခင်ယပ်မင်တခင်ရှင်။ ဂျိလံ့၍ပိခင်
ပြေ၍ပိယခင်ခံအခွင်သိပ်ဝံခင်အထံလင်အိဏ်းလင်ယၢလဂုတ်ဝုခင်ထွက်လေယၢ
လဂုတ်ဝုခင်ထွက်ခေဝံ အံပခင်ထိုင်ပေပိတ်တီခါ။ ခါလင်ခေဝံထံအမူတော်လင်အ
လုပ်ယှိတ်လိဂိုတ်ဝံယပ်။ ကုခင်လင်ယူခိုင်ခါလင်ခေဝံအံလံ့ခံတင်အပြိတ်သင်မိုဝ်
လွင်ယံလွင်တခါ။ ပိခင်လိုင်ခေရ်ခေရ်လေခါလင်ခေဝံဂျိယပေပိတ်အခိုင်တော်လင်ယၢ
လဂုတ်ဝံခင်ထွက်ယပ်။ မိုဝ်တော်ကျေသေတော်မူအခွင်အတၢသိပ်ဝံခင်။ ပေ၍အံ
ကျေသေမလသခေရ်။ အံပခင်အခွင်လံ့လိုင်ခိုင်တော်အကျွင်ခေဝံလုပ်အုတ်တင်ဂိုတ်
တီခါ။ ဝံ့အဇီရင်တော်မြတ်ခံတီခါခေရ်။

No. 9.

တီဂုင်းကတ်မွင်ဟိုဝံခံအမူထံအိဏ်းလေ

တုလုဂုခင်ပွဲဝံခင်အဇီရင်ခံချက်။

ခါလင်ခေဝံလေလွံတုလုဝံခင် မိုဝ်လိုခင်လိတ်ပွဲ သီခံသိုက်ရှွတ်လူဝံခင်အပုတ်
လၢးတီခါ။ မိုဝ်ခါပံ့တခင်ထိပ်သွင်ဝံခင်ခေရ်။ အခင်ဝံခင်ခေဝံအမူထံပိခင်
အမူယပ်။ မွင်တီခင်လင်ဝုခင်ခေဝံ အကျွင်ဝုခင်တုဂံ၍လိုင်၍လူရှွတ်ထိုင်လတ်
ဝါတိုင်ခင်သၢ၍ခေရ်။ သၢ၍ခေဝံအံဂိုတ်သံးပိုင်လွင်တီခါအခင်သၢ၍ခေဝံလိရှင်
ကုခင်ဝံခင်ယပ်လိုင်လိလိုလွင်ခေဝံ၍တီခင်ဝုခင်တီခါ။ ခါလင်ရှွတ်လင်လွင်ခေဝံ၍
တီခင်ခေဝံရှွတ်တံယံရှင်ခေဝံသင်သွင်ယပ်။ ရှွတ်တီခင်သုတ်၍တီအခင်ယံရှင်ခေဝံ
ခါ။ သၢ၍ခေဝံပေ၍အံဂိုတ်အံထၢလိုလွင်ခေဝံ၍ကပ်လိုင်ဝုခင်လိုင်ခေဝံလိလံ့ထုတ်
လေ။ လွင်အကျွင်ဝံ့အဇီရင်တော်ခံတီခါခေရ်။

No. 10.

လိကလင်လုံးတော်ကပ်မြိုင်အုတ်သိခင်ပွင်ဝံး။

၁၈၉၉။ အခွင်ခေရ်တော်ထိုခင်မံခံပတ် ၁၂၆။

ချလင်သိခင်ပွင်ဝေးမြိုင်ယူဝခင်မခီတိဘိသိကပုးချလင်ပွင်ယွာသခေးဝ်
လင်အထီရင်တော်မြိတ်ခံတိချခေး။ ချလင်ခေတုဂြိတ်ဂြိတ်ယူ။ မ'အခင်အံ
ခင်လယးလိုင်ခေလိုင်အခင်လွတ်ဂျလွတ်ခွခင်ဝ်ခင်လုံတိဝ်ခတ်ယင်တိယူဝခင်
မီးအတွင် ခဝမိဂ်ခေဝ်တိလိခင်လပ်လင်အထီရင်ယထိုခင်မ' အပတိပုဂ်မ ဂ၊ ခ၊
အရခိရ်တော်ပွင်အမိင်သခေးတော်မူပခင်သေခံ။ အညွင်ဝ်လင်အထီရင်တော်
မြိတ်ခံတိချ။

No. 11.

လုံးတော်လင်တေးတယေးမြိုင်ယူ။

၁၉၀၀တိ။ ထိုခင်လူလိင် ၁၀ ဝခင်။

ချလင်တိကအိခင်လေ ယူဝခင်အိခင်လေ ပွင်လုံခိဝ် သခေးတော်မြိတ်ခံ
တိချခေး။ ချလင်ခေဂြိတ်ဂြိတ်ခွင်ထုဝရအမခင်တချအပတေခေတိပုဂ်
မ ၁၇ အရအချာသိတးလိုင်လွတ်ခင်ယင်။ ၁၉၀၀တိထိုခင်လူလိင်၁၇ဝခင်လင်
အရီးမိင်လေလခေပွ' ဩးခွင်ထိုကအိရ်ခေခွင်ပုလု ဂျိုင်ထိုကအိရ်ခေ။
လိုင်တိယူဝခင်တုဂ်သေအတွင်ခဝမိင်။ ယင်းကွပ်ပိုင်လုပ်လခေသိုင်အဂ်တခေသိုင်
အင်လ' ချေသေမထသခေးပခင်အမိင်လကိမတ်သကိသွင်အညွင်ခိရ်တော်အ
ထီရင်တော်မြိတ်ခံတိချခေး။

No. 12.

လုံးတော်လင်မြိုင်ယူကုင်အင်ဒီ၁၀၉၉တုင်ဩးမမုခံပတ်၅၆။

ဩးလုပ်မမျိုင် ဂြိတ်ခေး။ ယူဝခင်လေယုင်။

ဩးခံမွင်မိင် လ'သံ။ လ'သံ။

ယူဝခင်လေယုင် ဩးခံ မွင်မိင်ခေ ချလင်တိ လိကအချေသကိသွင်တိချ
ခေး။ (၁)ဩးလုပ်မမျိုင်သ'ဟုပ်သ'မေအညွင်ခေလိုင်။ အထိုကိခတ်မေခေ။ သံ
၊ ပိုင်၊ အမုလိုင်အခင်အံသင်အံထုကိမိုင်ဂြိတ်အိုင်ခခေလိုင်ခေပေဂ်မေသုင်
မထုကိသင်ပွကိ၊ လေပွကိ၊ ပခင်ခေခေ ချလင်သုင်မတချခေသင်ဝ်ထိုခခင်လင်
မင်လုံ။ (၂)လိုင်အင်မေအခင်ခခိုင်ဩးလုပ်ခေ'ဒီ ၁၀၀၁ သုကျလုခေပတ်ဂ
အရအံမီးအပြိတ်သင်။ (၃)အတွက်သုင်မ ဩးလုပ်မမျိုင်ခေ'ပွကိ၊ လေပွကိ၊ အံ
မီးလွင်ပိတ်ဝ်ခိရ်တော်ဝ်လင်အထီရင်တော်မြိတ်ခံတိချ။

No. 13.

လိကလင်လုံးတော်လင်မျိုင်ယူကုင်ထခေ။

၁၀၉၉တုင်၊ ဩးမအမုခံပတ် ၅၅။

ဩးလုပ် မွင်မိင် မိုင်သုကိ၊ ယူဝခင်တလိုင်ကုင်

ဩးခံ မွင်မြိုင် " ယူဝခင် "

ချလင်ဩးလုပ်မွင်မိင်အထီရင်ခံတင်လင်ထိုင်လင်ခိုင်လင်လင်ကျေးလူး

ထမိလ်ထုံပလလေ။ လွင်ချလင်သိင်ထမိလ်ခေ' ဩးလုင်ထိုက်သိင်တချခေရ်။
ချလင်လင်ဝ' အဇီရင်ခံလင်ထိုင်တံလင်ခိုင်ရှင်ပိခင်လင်တချခေရ်။

No. 21.

လိက်လင်ထံလုံးတော်လင်ကရဲးပိင်သူခိလင်ခိုင်ကျွတ်သေ။

ခေရ်ချလင်ယူခေကျွတ်သေဝခင်ခွင်လုင် အ'သုဇ်မတ်ဝ' လင်အဇီရင်ခံ
ထိုင်တံလင်ခိုင်ရှင်လင်ကျွေးလူးလုင်တုခင်ပိခင်လင်တိချခေရ်။ (၁) ခိုင်ခေကျွတ်
သေလွင်အခင်ထပ်သိင်ချလင်ပိင်သူခင်မီးဝခင်ဇျှာခေတော်ခခေလေ။ ပိဝဂဂဉ
တုင်လိုခင်ထေယျာဝါဓိဝခင်လွှ'ပုး ၁၂ တင်လိက်အခင်ခခေပတ်ဝဉာဠာလိုင်ခခေ
၁၂အခင်လုံးတော်လင်ခခေလုင်လွှာကျွေးတင်သင်သုင်ဝါဓိလင်အတင်ခခေ'ချလင်
ကျွတ်အပိပခင်လိုင်ပခင်သိင်လိုခင်သေမတ်တွင်ဝ'လိုင်ချလင်အ'သုဇ်ယင်ချလင်
ခိုင်ခြခင်မုးသေတချ။ (၂) ချလင်ခခေ'လိုင်လင်ခိုင်ပိ ၁၀၀ဝတီခခေလေ'တိ
တွင်တိပိဂ်တိဟုက်သွံလေ။ သိင်ပိုင်ခခေလင်ကုဏ္ဍိခခေလိုင်တချ။ (၃) မိုင်တလိပ်
အခင်သူခင်ခခေ'တုခင်မ'တုခင်မွတ်တုခင်မက်အွတ်မီးခခေ'ဟိုင်ယင်လေ။ အဟုတ်တခင်
၁၂မခင်သေ ၄ဝဝတချ။ (၄) ပိခင်လိုင်ခခေခခေ'လေလင်ခိုင်အတုပိခခေ'လေ။ ချ
လင်လင်လေ' မုးသက်သွင်ပခင် ပိုင်အခွခခေတော်တချ။ ဝ'အဇီရင်ခံထိုင်လင်
ခိုင်ရှင်လင်ကျွေးလူးတိချခေရ်။

No. 22.

လိက်လင်ထံလုံးတော်ဩးမခိုင်မေဂ်လမိင်။

ပိဝဂဂဉတုင်၊ ဩးမအခခခတ်ဝဉာဠာ။

ဩးလုင် ဂုင်မုးယူအလပ်သုဇ်တွင်၊ ဂုင်မမ'။

ဩးခံ၊ ဂုင်ထေဂ်ယူအလပ်တုင်။ ခွင်မ'။

ခေရ်ချလင်ဂုင်ခိုင်ဝ' အဇီရင်ခံထိုင်တံလုံတော်လုင်ဩးမတိချခေရ်။

၁။ ပိဝ ၂ ဂုင်ဝခင်လိုခခေရှင်လွင်၅ခံတိဝခင်တုင်ဩးခံဂုင်ထေဂ်ပိင်သိင်
မ'သက်၆၅ဝမိုင်အခင်တုင်ရှင်တိယိပ်တိ လိုက်ကျွတ်ထခင်တေခ'ပွ၂ မိုင်အပိပခင်
တိချလင်လေအခင်ပိုင်၁၂မ' ထုက်သင်မိဇ်သွင်၆၅ဝခခေ'လိုင်ချလင်တေခေ
ပခင်ဂုင်ခခေ'လေသွင်ယင်သထေဂ်တုခိမတ်တိရှင်ခခေတိချ။

၂။ မိုင်လိုခခေပိတ်လွင်ဝခင်၅ခံမ'လွှ မိုင်အခင်တုင်ရှင်တိယိပ်မုး တ၂ယင်ခခေ
တုင်ခခေ'လိုင်ခခေမီးမတ်မိုင်ယံခခေ အတင်အခင်မ'ခခေ'လိုင် ခ'ပွ၂အပိပခင်
ချလင်ဂုင်မုးသေချလင်ဂုင်မုးယွခင်ဝါလိုင်ခခေခခေ'တချ။

၃။ ဂုင်ပိုင်အခင်ဩးခံ ဂုင်ထေဂ်အခွ'အလွှ'အပိမိုင်ဂုင်လေ။ ထိုက်တိပေဂ်
တက်အပိပခင်လိုင် အခင်ခခေချလုက်လေ'အမြတ်အခင်လိုင်လွှတလိပ်လိုင်ချလင်
သုံယူအမြတ်အလေ'ဂုင်တိချ။

၄။ ပိခင်လိုင်ခခေခခေ'လေ တလိပ်မ'ခခေ ၁၂ခခေမခင်မီးမ'၆၅ဝလိုင် သေခခေ'
လုက်လေ' အမြတ် အခင်လိုင်ခခေ'လိုင်ဩးခံတွက်ချက်'ထေဂ်သေ ပခင်မိုင်ချလင်

တြးလုပ်ကုန်မင်းသိင်္ခ၊ မိန့်တော်မူမလပုင်အမိင်တိကမ္ဘိတော်မူပခင်သော်တိ
 ခါးခေါ်၊ ခါးလပ်လင်အထိရင်တော်ခံထိုင်လင်ခိုင်ရှင်လင်ကျီးလူးတိခါးခေါ်။

No. 23.

လိာ်လပ်တံလုံးတော်ကပ်အရေးပိုင်သူခင်လုပ်
 မိုင်ပိုင်သုတမျှဝ်။

ခေါ်ခါးလပ်တိုက်ခွင်အနီးလယူဝခင်တုခင်မက်ရှင်မွင်ယီခင်မာပုးမာပု
 ဝါးလပ်လတ်ထိုင်အထံတော်တိခါးခေါ်၊ ခါးလပ်ခေ'လထီအယွ'သိပ်ဒါအရုဏ်
 မော့ဝါးခါးမရုဏ်လိမော့ဝါးလပ်တြးခံမွင်ပုခင်ပေ'မွင်လိခင်ကျိပ်လိင်ခါးလပ်
 ယပ်လေဝါး ၁၂၅၂ တုင်လထီလိုခင်ရှက်ခွဲခင်ယူလုပ်ကိခင်လုပ်ကိခင်ခေ'လိုင်
 တလိပ်လိုင်မီးသိပ်ဒိတခါးမွင်လိခင်မော့ဝါး ၁၂၆၂ တုင်လိုခင်ပိတ်ခွဲဝခင် ၅ခင်ခေ'
 တ'ရွာလေ။ အခင်ရှ်လ'ခံသိုပ်အမွေ ခုင်လိင်မီးတြးခံမွင်ပုခင်မော့လိပ်ကုန်တ
 ခါးခါးလပ်ခေ'တြးခံပေ'မွင်လိခင်အထင်အသားအျှော်လေလိင်လိင်ပိခင်အခင်
 ကျိပ်အပ်လိင်လေ။ ကွပ်ပိုင်မအရုဏ်တသမတွ'အခင်လ'ပုက်မဂ ၁ အရုဏ်တိအခင်
 လယူဝခင်တုခင်မက်ရှင် အမိင်အကွက် ခင်ပတ်ပုဂ္ဂလိခင်သိပ်ဒါအိတ်တခင်မာ
 မခင်ကဲ့၊ ပုဂ္ဂလိခင်ခိုင်၊ ရှာအိတ်ခင်ခိုင်တော်လပ်အရေးပိုင်ခင်လုပ်လုပ်အ
 မိင်တိကမ္ဘိတော်မူပခင်သော်လွင်အကျွင်ခုပ်ခပ်ဝ'လပ်ထိုင်အထံတော်လပ်အရေး
 ပိုင်ခင်လုပ်လုပ်ခိုင်ရှင်တုခင်ပိခင်လပ်တခါးခေါ်။

No. 24.

လိာ်လပ်တံကပ်ယုလုပ်သူခင်လုပ်ခိုင်မြေမြှပ်။

ခေါ်ခါးလပ်ယူခိုင်မြေမြှပ်မော့ခံလိင်လိပ်ယုလိတ်အုတ်ဝ'အထိရင်တော်
 ခံလိုင်ခင်လိပ်ပုးမာပုတိခါးခေါ်၊ ခါးလပ်ခေ'အတွက်အခင်တင်လေခင်ခေ'
 လိင်လိပ်ယုလိတ်ခိုင်မြေမြှပ်လိပ်ခင်ခေ'ခါးလပ်တင်ပိုင် ၅၂၀၀၀၅၂ ခိုင်သိပ်
 လခင်သိုင်အပ်ဝ'လေ။ မိုင်မြေမြှပ်ခေ'သုံသိုင်ယုလိတ်ခါးလပ်မီးသိပ်တခါး။ အခင်
 အတွက်သုံသိပ်ခေ'ခိုင်လုပ်ပွက်လှိုင်သေမပ်ဝါးမပ်လ'ခံတင်ခင်ကပ်ခေ'လှိုင်သေမာ
 သင်တလိပ်လထီခိုင်တင်ဝ'ပခင်အယုယိတ်မျှပ်ခင်တွက်ခေ'လေခါးလပ်ခေ'လ'
 ခံတင်ပိုင်သေတုသေတခါးအခင်ခိုင်ပုခင်မုးသွင်ခိုင်ခင်ခေ' သုံသိုင်ခါးလပ်အခင်
 မီးယပ်တင်သိပ်တင်မတ်ခိုင်အချိုင် ၁၀၁၆၂ ခိုင်လိပ်မုးရှုတ်လေရှုသုံသိုင်ခါးလပ်။
 ခါးလပ်မော့ပိခင်ခိုင်မီး ယူသုံသိုင်လေရှုတ်သင်လေ မုးရှုတ်လိုင်ခင်ခေ'ခေ'ခိုင်
 အခင်ခါးလပ်တွင်ထံလွင်အကျွင်ခေ'ပုးပုဂ္ဂလိခင်မုးခင်ခင်ခေ'ရှုတ်လှိအမိင်အာ
 ခေါ်လပ်အလုပ်ယခပ်လေအမီးတိလ'တွင်ထံမာသင်လတ်ဝါးခင်ခေ'တခါးအခင်
 ယိတ်မျှပ်ပုခင်တွက်ခေ'လွင်လုပ်ခိုင်လခင် တင်မီးမုးအုပတေလိင်လိပ်သိပ်ပိုင်၊
 အခင်ချိုင်လိပ်လိပ်လိပ်အထုပ်ရှာခင်မာသင်တခါးအခင်သုံသိုင်ခါးလပ်မီးယပ်တင်
 သိပ်ယင်ရှင်ကုခင်လုပ်သုံသိုင်ခါးလပ်ခေ' မိုင်ခံဝါးရှုတ်ထိုင်တိခါးလပ်လေလတ်
 ဝါးယိတ်မျှပ်ပုခင် တွက်ခေ'မုးလေရှုသုံသိုင်ယုလိတ်ခါးလပ်ခေ'ယူလေခိုင်အခင်

ချာလင်လွံ့ရွာခေခင် ခပ်လွံ့ရှာသိင်ယပ်လေ် အခင်အံလွံ့ခင်တြးသံးပိုင်၊ အံထုတ်
ယပ်လေ်အွာဂ်ရွာ။ မိခင်လိုဝ်ခေခင်လိင်လိင်ခပ်ချာလင်ခေခင်အခင်ယိပ်ဂြိုဟ်လွံ့
ဂြိုဟ်မိလ်လိင်ခေခင်အပတေ်တေ်သေ်လေ်လွင်လွင်လွင်အခင်လံးခံအချင်ဂြိုဟ်လိုဝ်ခေခင်
ခေခင်လေ်ဝံလင်ထိုင်တံလင်ယုလုတ်ခေခင်လွင်မိခင်လင်တခါ။

No. 25.

လိာ်လင်တံလုံးတေ်ကပ်မြိုင်လုာ်ခိုင်ပွာ်ဂခါ။

တြးလုပ် မွင်လူကျီး . . ဂြိုဟ်ခေခင်ယုဝခင်အာဂ်ယုဝ်။

တြးခံ အံလံထုခေခင် . . ဂြိုဟ်ခေခင်ယုဝခင်အာဂ်ယုဝ်။

လိုဝ်အမူ။

ထုဂ်လံးဂါခပ်ပိုက်တင်ပာ်။ မိလ်ပိုင်ခေခင်ပိတ်ခေခင်ပံသွင်ကျပ်။

ခေခင်ချာလင် မွင်လူကျီးတီလိာ်လင်အလွာ် သာ်သွင်ထိုင်တံလင်မျိုင်အာဂ်လွင်
တုခင်မိခင်လင်တခါ။ ဒီ၁၂၄၉ခုခေခင်အတွင် လိုခင်သိပ်သွင် တြးခံယုဝခင်အာဂ်
ယုဝ်ခေခင် လိုချာလင်သိုဝ်ခပ်ပိုက် တင်ပွင်ပာ်။ ဂါခပ်ခေခင် မိခင်၅မိသေ်ခါချာလင်
ပခင်မိခင်၅မိသိုဝ်အာခပ်ပိုက်၁ဝဝတင်လေ် အခင်ခပ်ပိုက်ခေခင်လိုဝ်ပေ်ခပ်ပိုက်ပေ်
လင်တေ်တိလ်ပခင်ဂြိုဟ်ပွာ်လိာ်လုာ်လတ်ဝါလိုဝ်ခေခင်ခေခင်လေ်ချာလင်တြးလုပ်
မွင်လူကျီးခေခင် လိုဝ်ခေခင်ဂါတြးခံ အံလံထုခေခင်လတ်ဂွံဝံကတိခေခင်ပိုက် ပခင်ချာ
လင်ခေခင်။ ခါလင်ပခင်မိခင် ဂါခပ် ပိုက်၅မိသိုဝ်အာ ခပ်ပိုက်တင်ပွင် ပာ်။ ဟတခါတီ
တြးခံလိုခင်အခင်ခပ်ပိုက် ပေ်ယပ်မေ်လင်တေ်ပခင် လတ်ဝါခေခင်ခေခင်ယပ်လေ်
တေ်ထိုင်လွတ်မိုဝ်လိာ်အံပခင်ယုလိုဝ်ခေခင်လုာ်တခါ မိခင်လိုဝ်ခေခင်ခေခင်လေ်ခပ်ပိုက်
တင်ပွင်ပာ်။ လေ်သင် ပေ်အံခေခင်ပခင် ခပ်လိုဝ်ခပ်ပိုက် တင်ပွင်ပာ်။ ခေခင်ခေခင်
ထံးခေခင်၅မိသေ်ခါပာ်တင်မိလ်ပိုင်ခေခင်၅မိသေ်ခါခေခင်တြးခံခေခင်သိပ်ပါးတင်ဂါ
လုာ်ခေခင်ခေခင်တေ်ခေခင်ခေခင်မိခင်လင် ပုင်အခင်တီကလိတေ် မူပခင်သေ်ခါတီခါ။

No. 26.

လိာ်လင်တံလုံးတေ်ကပ်ခေခင်ပိုင်ခေခင်လုာ်ခိုင်ပွာ်ဂတီ။

လိာ်လင်လုာ်ခိုင်မြိုင်အပိုင်ယုဝခင်မံခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
ထိုင်လင်ခေခင်ခေခင် မိခင်လင်ကျီးလုာ်လုာ် မိခင်လင် ဂြိုဟ်ခေခင်ခေခင်။ ခါလင်ခေခင်မိုဝ်
လိုခင်သိပ်သွင်၅မိသေ်ခါခေခင် ခါလင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
အခင်လင်အလုပ်ယပ်လွာ်ရွာလုာ်ခိုင်ပွင်တီခေခင်။ ပေ်ယပ်အမူထံး မွင်အာခင်ခေခင်
ဂြိုဟ်ခေခင်သီတးခါလင် အခင်လုပ်ခေခင်လိုဝ်လက်မပါးထက်ပုတ်ခေခင်ပတီကုင်မိခင်ခေခင်
မူလေ်လတ်ဝါတေ်တီချွာ်မတ်ဝံသေ်လေ်လွင်အခင်လုပ်ခေခင်လိုဝ်မိခင်လုပ်ကုင်မိခင်
ခါလင်ခါလင်လတ်လုပ်ခေခင်မိခင်ခေခင်ခါလင်ပိုင်သီပိယပ်ခေခင်မေ်။ ဂွပ်ပိုင်အယုအံ
မိခင်တီယုတေ်ခေခင်မေ်ဂုာ်ခေခင်ခါလင်လတ် ဂြိုဟ်လုာ်ခိုင်ခေခင်မံခေခင်လေ်ခါလင်
တေ်လွင်ဂြိုဝ်ခေခင်ခေခင်မေ်သီအံခေခင်ရွာလုာ်ခေခင်လေ်လွင်ပိုင်ဝါပေ်ပခင်မိခင်ခေခင်မူ

အာခင်လွင်တင်အာကျင်လပ်သိင်ထုဏ်လွင်၊ ပိုင်ခေမင်လတ်သင်ကုဏ်ဝါခေလေခါ
လင်မော့ အံခံယပ်လေဝုဏ်လိုင်ခေလုံလိုင်၌ယံ၌ခါခါပိုင်ပွင်တိအာခင်ဝါယွခင်
ဗိုခင်ငါးမူခေလိုင် လံပခင်၌ယပ်တခါပိခင်လိုင်ခင်ခေလေ အာခင်အမုထံမွင်
အုဏ်ခိုင်ခေ၌ပိုင်အာခါခေအံမီး ယ်လပ်ကျွံ၌တိအာခွင်သင်လိုင်ခင်ခေခေ။
ခါလုံတော၌ခိုင်လံအာခင်ဗိုခင်ခါလင်ငါးမူခေလေပေ၌ခေသေမလတော၌မူပခင်
ယပ်ဝံပခင်အာပြိတ်တံတိမခင်သေခံ ခါလင်မွင်သိက်အာလီရင်တော၌ခံထိုင်တံလင်
ခိုင်၌လင်လျှော့လူတခါခေခါ။

No. 27.

အာမိင်လုံးတော၌လပ်ယါလုဝုတ်ခွခင်ဝုခင်ခိုင်လျှော့။

သိင်ယါထုခေယါလုဝုတ်အာမိင်ခေပတ် ခံ၌။

၁၈၉၈ခုလိုင်ခင်ထုခင်၁၄ဝခင်အာရုသိမော့အာခင်အာခါချွက်ထုခေခိုင်ပွင်တိ
တက်လံခေခံလွင်အာကျင်မခင်လံ။ အာခင်အာရုသိလိက်အာလီရင်ခံပထမအာခင်တင်
ခေခေပတ်၁၉၂ရုလတတ်ပုဂံမ၃၇၅-၈၀ အာရခေခိုင်ခေလုံတော၌ယါလုဝုတ်
တြါးခွခင်လုဏ်၌ခေလံအာခင်တြါးခံအာထုခင်လအာချွက်ထုတင်လင်ဝံခေ
လိုင်။ ၁၈၉၇ခုလိုင်ခင်အာ၌ကုတ်၁၉ခံခေပုဂံမ၃၇၅အာရလွင်အာကျင်ထုလုဝုတ်
တြါးခွခင်လုဏ်၌ခေခိုင်ခေလုံလိုင်တင်သွင်ပိလေ ခေပိုင်ခေလိုင်ပု၌ယုပိခင်
လိုင်ခင်ခေလေပေ၌ယပ်အာခင်လွင်အာပြိတ်အာမုချွက်မခင်ခေလိုင်မော့အာခင်ပိခင်
သိုင်ယပ်လုံလူသေချီ၂၁၉ထုခေလိက်ထုအာခင်ခေပတ်၁၆၆လိုင်ခင်ဝခင်လုံတင်အာ
မု အာခင်လုံသေမဝါလုံလုံတင်အာမုခေပတ်လုံလွင်အာကျင်တုဂံထွင်ထခင်လုံတိအာ
ကျေလီရင်သေလေအာခင်လုဏ်တင်လိက်အာလီရင်ခံလုတက်ထသက်သွင်တံလုံတော၌
ဟိုဟိုအာမိင်သင်ဝါတွင်ထံထိုင်လိတ်ပွဂံလိလိယပ်လေလွင်လိုင်ခင်ခေ၌ခေ။ အာခင်
လိက်အာလီရင်ခံလုတင်အာပြိတ်အာချွက်ပိုင်မဝါသက်မဝါသွင်ခေခိုင်ခေလုံတော၌ခေ
တက်လံတိသက်အာလုထုခေချီသက်သွင်ခေခေခေလေလွင်။ အာပြိတ်အာချွက်တြါး
ခံအာထုခင်လအာခေခေတင်အာလုထုခေချီတက်လံထွံသ်ကခင်မးသေလေ။

No. 28.

လီရင်ချက်-။ အာယူခံအာမု။

ပုခင်မးလိုင်ခင်မတ်၁၉ဝခင်တြါးခံခေအာခင်ခေတုဂံပေ၌ခေခင်သွင်ခံတိကွဂံ
၌ပေ၌လင်မခင်အာခင်ဝါအာတုယွခေခေလေ။ ကွပ်ပိုင်အာခင်အာတုယွတံယပ်
ခိုင်တြါးခံခေလိုင်ခေအာမုအာခင်တံထင်သု၌ယုအာတင်ဝံအာပြိတ်တံယပ်
လေတြါးခံခေတင်ကွခင်တင်တိဟိတ်ကခင်မော့လေမော့၂၀သေထု၂၀ကခင်ယပ်။
တိပေ၌လင်မော့အာခင်တံကွခေခိုင်ပေ၌ပွဂံယပ်ထိုင်ပေ၌ခံလိုင်ခင်မခင်ခေ။ အာ
တုဂံကခင်တံလိုင်ကွခေလေအာခင်ကွခေတိသေယုဏ်ပံတခင်ထိုင်တံကွခါတင်သေယပ်။
အာခင်တြါးခံလွင်အာကျင်တင်အာမုထင်သု၌လွင်အာကျင်လုံတံလုံလီရင်ချက်ကွပ်
မခင်လုံလိုင်အံမီးတိလိယုံမော့။ ကွပ်ပိုင်အာခင်ထိုင်တိအာခင်အာချွက်လီရင်တြါး

သုတ်ခေ'သိုဏ် အခင် ဖြူ အခွင် အ ယူ ခံခေ'၊ ဩ'ခံခေ'ကိခင်ထပ်ယူလေ။ ဣပိပိ
အခင်လ'တင်ဂိတိတောဂ် သအ္ဓကိလေဏ္ဍခင်တောဂ် သမေဂ် ဂှိတိပုခင်ထိပ်ယပ်မိခင်
လွင်အညှင်ထိုင်ခင်ခေ'လေခင်၊ လုံတုံဗီရင်ချာကိတင်ထိုင်မခင်မိလှ်ခင်အ
တိသေလေ အပြိတ်တံဂေ၊ ဧတ'ယပ်ဂေ၊ ဧတင်လ'တ'လွံခေ'ခင်ခေင်ချေယွံတံ
တကျ၊ ခင်ပုဂ်သုဏ်ထွင်ထွင်အသကိသေလေ။

No. 29.

လုံးတော်ကပ်မြှုပ်ဆုတ်နိုင်ပကစီတွင်။

ကြိုးထုပ်	အလိတ်ရခင်	ကုခင်	..	ယူဝခင်	ခါယခင်	တိုက်ခယခင်	။
ကြိုးခံ	၁	အထုပ်	ရိုးတံခေါ်	..	ယူဝခင်	လိက်ပတခင်	။
	၂	အရေ	။	..	။	။	။

လိပ်စာ မူ။

ထက်လဲ'ဗိုင်းကုတ်ကုန်ခိုက် ဖြေတင်၊မိန့်ဗိုင်းကုန်ခိုက် ၄၃၅၀ ၂၀၀ ဖြစ်။
ဗိုင်းကုန်ခိုက် ၄၃၅၀ ၂၀၀ ဖြစ်၊ဗိုင်းကုန်ခိုက် ၄၃၅၀ ၂၀၀ ဖြစ်။

[illegible]

၂။ မိုးခင်းကင်းတီးချလင်းခင်းကင်းသူတိမိမိခင်းရှင်ကုလ်ခင်းရှင်လဲ' ထိုဝင်ခင်းလွှဲ
တင်သိုဝ်အာဏယွ' ယီတင်စီးဝ' ကျအာထောငီ၊ ငှဲယွခင်းယွမလဲ' တချ။

၃။ မိခင်လိုပင်ခင်ခင်လေးခိုဝ်ကြ၊ ခံခင်သွင်မော့ခင်ခင်ကိုတ်လေ၊ ဘုရား၊ ခင်
မိဂ် ၆၀ တင်၊ တင်မိုခင်၊ အာထေဝ် ၄၄ ဂျပ်ပ' ၁၄ ဂျပ်ခင်လေသင်၊ ခင်မိဂ်တင်ပွင်
ပက်၊ ဘုရားခင် ၇၂ ဂျပ်၊ ခင်မိဂ်ရှက်သိပိတင်ခင် သင်မိဂ်ခင်သိခင်သံဂျပ်ပ' မူပ'
သံမိဂ်။ တင်မိုခင်၊ အာထေဝ် ၄၄ ဂျပ်ပ' လိတ်မူပွင်လေ၊ ဘုရားခင်သွင်တိ ၅၇ ဂျပ်ပ' ၉
မိခင်လေထက်လ' ခိုဝ်ကြ၊ ခံသွင်မော့ခင်တခါခင်။

ထိုက်ခင်ကွဲပုၤကၤ ခိုက်ခေၣ် လွင်မခင်ပိခင်ကမခင်ခါ လက်ခံသက်သေဟံ။

No. 30.

ပုခင်မားသေသွင်ပီခင်မေထိုင်မခင်ဂေါ့၊ အာဟုံတခင်ထိုက်ဂါ၊ မွင်ကုန်းလိင်
ဆိရ်း၊ လိုင်ဂြိုသီဝံ ထုံထုံလီထိမေထိုင်မခင်အင်အာပိဝံ တီဂေါ့သေဂေါ့၊ သေယဝ်
လေ။ ပုခင်မားဝခင်၊ သွင်ဝခင် မိုင်အခင်ခိုခင်၊ ဣဃှခင်အင် မွင်ကုန်းလိင်ခင်လေ။
အခင်ဂေါ့သေခင် လွင်အကျွင်အယ၊ မွင်ကုန်းခင်အံ့ရှုထိုင်ပေပိတ်။ ပေဂ်ယဝ်
ထိုခင်ခင် မွင်ကုန်းခင် လိုင်လွင်အကျွင်မေထိုင်အင်မွင်ကုန်း၊ ဂျူရှုတ်ပိုင်ဝံတင်

မခင်ဝခင်မခင်သေယပ်ယတ်ဝါလွင်အညှင်မခင်လုပ်ခိုခင်လံသံပက်အခင်ပိခင်ၵါ
 ခပ်ပိုက်ၵ်ပက်တင်၊ ခပ်ပိုက်ပေပက်ၵါခခင်မခင်ၵ်ခခင်၊ ယပ်လေလွင်ခင်လတ်
 ဘခင်အတိုင်ခခင်မွင်တၵ်ပုဂ်ခေလင်ပခင်ၵူပခင်ယိုမ်တီမွင်သုဇ်သွဲ၊ ခိုခင်သံလွံ
 အခင်ပိခင်ၵါခပ်ပိုက်ၵ်ပက်ခခင်ယပ်။ ခွဲခပ်ပိုက်ၵ်ပက်ခခင်ၵ်ပိခင်ခပ်လုင်မုခင်
 ခပ်လိမ်ၵ်မုတ်လင်ခွဲဒီဝါ ၄၃ တုဂ်လုခင်ၵ်ပိခင်ၵ်ဝခံဝခင်လွံခခင်လံ၊ အပ်တင်
 မွင်တၵ်ပုဂ်တုင်သေယပ်လွင်အခင်ခိခင်မခင်ဝခင်မခင်လေတေလံတိုက်လက်သုင်
 ထိုင်ၵ်ခိခင်မွင်တၵ်ပုဂ်လေပေ၊ အပ်ခင်ခပ်ပိုက်လံထိုင်ခွဲခပ်ပိုက်ၵ်ပက်ခခင်တေပခင်
 ၈၀ဝဝါခခင်ခခင်။ ယံတိုခခင်ပၵ်ခခင်သက်သေခပ်လင်လံဝုခင်ခံတီထုဂ်လက်မတ်
 ယပ်။

No. 35.

ကျောင်းဆူးထူအေးပာစီသတင်းချက်အံပတ် ၉။
ပထမလိက်ဆာဇီရင်ခံအံပတ် ၈။ လိက်ဆာအိမတ်တံဝံ
ဂူအာအံပတ် ၂။

[illegible]

ချာလင်ကျောင်းအားထု၍ ချာလင်ဗိုလ်မှီလူပြီး အဓိရင်တော်ခံတိချာကျွေးလှူ
 လင်ပိခင်လင်ခေရ်၊ အခင်တိမီးယံ'ခိုင် အမူ(၁)အခင်မတ်တိမီးဝံ'ခေရ်လံ'
 သတင်ယပ်။ခေရ်၁၂ကြိုးလုပ်ပခင်ခင်တိမတ်ဝံ'ခေရ်။အမူခေရ်လံ'လှူ'အပ်ပခင်
 တိပထမအမူထံခွင်သုဂ်အုန်းသေယပ်တုဂ်ချာလင်လေတင်အမူထံခွင်လူကလေခွင်
 သုဂ်လေခင်လင်လံ'အုန်းကခင်၁၂တိအလပ်အခင်ပိခင်ခေရ်၉၃ခုလိုခင်လေ
 လေ၁၂ယံ၊၂၀ခင်မိုဂ်ကခင်အခင်၆၄လေလေ၁၂တိတိဝခင်လုဂ်ပိခင်လင်
 လင်မိုဂ်လုဂ်မိခင်မိခင်လင်ဝ၁ခံအခင်ဝ၁၃၃၅'ခေရ်အံ'လိင်တၢယူဝခင်ကြိုး
 ပေ၃ခေရ်မ၂းအံ'ခင်ယူဝခင်တလုဂ်ပိခင်သံအုန်း၁၂တင်တိလံ'သဘင်ယပ်သေ
 ထတ်ခေရ်ခေရ်'၊ကခင်လိုဂ်ခေရ်အထင်မပ်ကခင်ခင်ခင်၁၂လုဂ်ထွက်ထံတုဂ်ယူခေရ်။
 လံ'လုဂ်အံ'ခေရ်ယူဝခင်တလုဂ်ပိခင်လင်ထံမခင်လေမခင်လင်ဝ၁ခံအခင်၃၃၅'ခေရ်
 အံ'လိင်တၢအံ'ချိတ်ယူဝခင်ကြိုးပေ၃ကျော်ထုခင်ယူဝခင်ခွင်သံဂေ၁ခေရ်မ၂း
 ချွးဂြိုခင်ခေရ်၊လိုခင်သံလုဂ်၉ခံကခင်ခင်မိုဂ်ခင်၁၂ခင်မိုဂ်ခေရ်ကခင်ခေရ်
 အံ'လုဂ်လင်လတ်

လီရင်ချက်။

၁၂၆၂ တပ် လိုခင်က ၁၉၀၀ တိခွဲအတွင်လိုခင်အေးကုတ် ကွပ်ပင်ကြီးလုပ်
 မီးခိုခိုခိုရက်ကြီးခံ နှိုက်ထံး၊ ထုတ်ကန်ခိုခို ၁၈၅ အပ်ဝံ့တိကြီးခံအံ့သုလုံ
 လုပ်သေလုပ်သေယံလေကြီးခံအပ်ခံ့၊ ကိခင်ပိတ်သေလေ၊ မိုင်လိတ်ထံတိကြီးလုပ်
 လေတင်ကြီးခံနှိုက်ခေပပ်ပံ့၅၂၂ ကြီးခံအပ်ခံ့ပခင်ခိုခိုတင် တီဝါခေခေ။
 ပိုဝ်ခေလေလွံ ၀၂ အမူခိုခိုကြီးခံခေခေယပ်၊ ခေခေ၂၂ လွံ အချက်ပခင် အမိုင်၅ ထု
 ချေကြီးခံခေလတ်ကြီးလုပ်ခေ အပ်ပခင်လိုက်နှိုက်ခေခေ အမိုင်ယပ် ၀၂ ခေခေ။
 လွင် အခင်အပ်ပခင်လိုက်ခေခေ ၅၂ ဖျခေသက်သေကွပ်ပိုဝ်ခိုဝ်အပ်ပခင်မီးသွင်၂၂
 ကွံလေကြီးခံအံ့ပျခေသက်သေလံလပ်ခေခေ၊ နှိုက်ခေခေ၂၂ မခေ ၁၈၅ ကွပ်ယံ
 မခေ လေအပ်ဝံ့သံ့ဂိုတ် အံ့သိုက်အံ့ထံ အပ်ခံ့၊ ကိခိုခိုတင်တီ ခေ အထင်အ
 သးယပ်၊ ကွပ်ပိုဝ်ခေလေယုလသတ်ပုဂ်မ ၄၀၆ အယထုဂ်လိလံဝံ့ပခင်အပြတ်
 တံယပ်။ လွင် အခင်ကြီးခံအံ့သုလုံလုပ်အခင်ပခင်လုပ်လံ အံ့သုလုံမခင် အခင်ယူ
 တိအထပ်ကျခေ၂၂ လေခေဂိုတ်အပြတ်အခင်လွံ ၀၂ ခိုခိုမခင်လေယုလသတ်ပုဂ်
 မ ၄၀၆ အယ ထိုက်လံခံအပြတ်အယူတေ၅၆ ခေခေယပ်။ ကြီးခံအံ့သုလုံလုပ်
 ခေခေတေလံခံတံထွင်ဖိ၊ သေလေဂိုတ်ကခင်ခွဲထွင်။

No. 38.

လုံးတော့ခိုင်မ၅၂ သမခင်ယုလဝတ်ကြီးသူဗြီး။

၁၈၆၆ ခုလိုခင်ခေပိုင်ပင်၂၂ ၀ ခေလွံ။ ၁၈၆၆ ခုယုလဝတ်မူခေပတ် ၃၄၉။
 အေကရိယံထိရ်မ . . . ကြီးလုပ်။ အံ့ထိုင်း၅၅ ခေ . . . ကြီးခံ။
 ပုဂ်မ ၄၅၇ အယထွံမူ။

လီရင်ချက်။

အမူခေ ၁၈၆၆ တပ်လိုခင်ခေပိုင်ပင်၂၂ ခံခွဲခိုင်မ၅၂ သမခင်ဝခင်ထခင်တ
 ပိုင်ကုခင် ဟူလက်၂၂ အပ် မိတ်ထိုင်ငင်ယုလိင်လခင်ဝခင်အွက်သေယပ် ခပ်မး
 ခွဲ၅၅ ခိုင်မိခိုင်သိုင်လေ အပ်ကွပ်ခိုင်လိင်မေယိုင်ခခေအခင်၂၂ မခေတခင်ခိုခို၆၂ ကွပ်
 ၈၆၀ သေယပ်လေသက်သေ မွင်လူလုပ်ခေခွဲခိုင်လိင်အခင်လက်လံပး၊ ကွပ်ခခေ
 အခင်သက်သေခံတင်မီးဝံ့လုပ်ကျီလံခခေ ကြီးခံခေ ပွင်ဝံ့တိမခင်ယပ် ၀၂ ခေခေ
 ခေပျင်သေခခေ လွင်အခင်လံပိုင်သတင်အတိုင် မိုင်ခပ်မးထံတိမခင်ယပ်လင်
 လံအပ်အွက်ပခင်ဂ်လိင်လေလံလုပ်ကျီခခေပး၂၂ သက်သေအံ့ပေအံ့ပုဂ်ထိုင်
 ခခေခေ၂၂ ၀၂ ခေခေယပ်လေ။ သက်သေသွင်၂၂ ခခေခေ၂၂ လွင်အခင် ကြီးခံ
 ပွင်ဝံ့လုပ်ကျီတင်ခိုခိုင်မတ်ယပ်ခခေခံသက်သေယပ်။ ကြီးခံခေ လွင်အခင်အံ့
 ပွင်ဝံ့ လုပ်ကျီခေတိအံ့အေ့လတ်ခခေခေသေ၂၂ အံ့ပျခေ သက်သေလံလေ။
 ခခေ၂၂ သက်သေကြီးလုပ်သံ၂၂ အံ့အေ့အံ့ပေအံ့ပုဂ်ထိုင်လတ်အတိုင်အခင်
 အပ်ပိတ်လေခခေပွင်ဝံ့ထင်ထင်သးသးယပ်လေထုဂ်လိပခင်အပြတ်မခင်ယပ်။
 ခပ်ခေလိုင်ခိုင်ကုခင်လက်မးလက်ခခေ အပ်မိတ်ထိုင်ပတ်ယုလှိုင်ခခေလိင်လခင်
 ဝခင်အွက်သေလေငင်ခိုခိုင်လက်အပ်သံ၂၂ မခေ အံ့တခင်ခေခေထုဂ်လိလံပခင်

ခွင်သိပ်ရှိခင် ခွင်ပခင်လတင်အလပ်ကုခင်လှင် ခွင်ထေတင်ခေါ်ဝခင် ခွင်ခိုင်ခပ်လတ်
 ဝါအတိုင်ခခင် ဩဇးခခင်တင်ရှိတင်သင်အံမီး။ မီးသတင်ရှင်ရှင်လက်ရှ်ဝါ
 ခခင်ခခင်ယပ်လေ။ လိုခင်တိလီပု ၂ ဝဝခင်မိုဝ်ခွင်အခိုင်ဝဝခင်လီတိအပ်ဩဇးခခင်
 လေလိတ်ထံအော့။ ဩဇးခခင်ဝါကပ်ခါရှိတင်ရှိတင်အံလက်အံရှ်ဝါခခင်ခခင်။ အမု
 ခခင်လိတ်ထံဩဇးခခင် လိုဝ်ရှိခင်ခေါ်ဝခင်ရှင်ခွင်သိပ်ရှိခင်အလပ်ကုခင်လှင်ခပ်ဝါ
 တင်ရှိတင်အံမီးခခင်အခင်အော့လေ့လတ်ခခင်ခခင်။ အမုခခင်ယပ်။ ပိုဝ်ခခင်လေယွခခင်
 အာမခခင်လွှ်းတိမခင်ယပ်။ ကွပ်ပိုဝ်အံပခင်လ်အာမခခင်လ်ချွပ်ဝ်သေယပ်လွှ်
 ဝါအမုခခင်မခင်ယပ်။ အမုအခင်လွှ်ခခင်မခင်ခခင် သုတ်သိဝ်သေဝဝခင်လီ
 ယပ်။ ဇေတုင်လိုခင်တိလီပု ၂ ဝဝခင်ကွပ်ပိုဝ်အခင်ရှင်လ်အခိုင်ဝဝခင်လီသုင်
 မိုဝ်လုံးတော့သုတ်တွင်ပုးတင်အမုလွှ်သေလေသံတင်အခိုင်လင်ဂုခင်လွှ်သုတ်
 တွင်ရှိလ်တိဩဇးခခင်ခခင်မိုဝ်ဝခင်ခခင်အခိုင် ၂ ခခင်လီလ်ခခင်လှ်အမုထံခွင်ခိုင်
 ခွင်သုတ်သေ ခပ်ကွါသုင်ခါ ယပ်ပုးတင် အလိတ်ခံသက် သေခပ်ပူလွှ် ကခင်မုး
 ထက်တိခါယပ်။ ခခင်ရှိလင်ရှင်တေလ်လ်ရှ်လ် ငါခင်ကျးတော့မူ ခခင်လိက်အခင်
 မတ်တိမံသက်သွင်မုးတိခါခခင်။

ခွင်ယွင်လှင်ယါလဂုတ်အက်။ ၂ ၀-၁၂-၉၆။

No. 42.

လိက်ဝ်လင်ကကျလုယိယကကျပုမွက်ခခင်
 မိုင်မိုင်ကင်တိခါအော့။

ခါလင်တပေတော့မိုင်မိုင်ကင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်လေယံကျညင်တကါခပ်တင်
 သိင်အလီခခင်ခခင်လင်တွင်ယါတိခင်လင်တိခါခခင်။

၁၂၆၅ တုင်ဝ်သေယံမံကျင်အခိုင်ယပ်။ ရှ်လ်ရှင်မက်ယံခခင်ပခင်လင်ခခင်
 သော့ကုခင်ယူခခင်ဝခင်ခခင် မိုင်သေယပ်ကိပ်ခခင်သေ လေသိုဝ်ပိဝ်သံလ်လင်လက်သ
 မုလေပက်ရှိတင်ညင်ခခင်ရှ်မခင်တေအံလုအံလိပ်သေလေ။ ပေဝါယပ်လိုခင်အင်တေ
 ရှ်လိုလူသင်ခါယဂုခင်ဝါခခင်ခခင်။ မိုင်အခင်ပက်ညင်ပံတခင်ယပ်လင်မုခင်အူတေ
 လလွှခခင်ယပ်။ အံတခင်လ်လူ။ ကါလက်သမုခေါ်ယပ်ပံလ်ပခင်ပြေတိခါ။ ပိဝ်
 တင်အုတ်အခင်ပံသုင် ရှိတ်ခခင်လေကါမခင် အခင်ပံတခင်ပြေယပ်ခခင်တင်
 ကါလိက်တင်လ်ခေါ်လုကွင်ဝ်တွင်လင်ညင်ယပ်တိခါ။ တော့လိက်အူလုခခင်သ
 အခင်ယူ ပေဝါတိညင်ဝါအူအူသယယူညင် ကခင်ခခင်ပခင်တိမခင်ယပ် ဝါခခင်
 ခခင်။ မုးအိုတ်ပိတ်တင်ရှိတိတ်လေ အခင်ပံလ်လူလ် တခင်လလီပိဝ်လိက်တင်
 သိင်ခပ်အထမုးအပ်လိုင်းလင်ရှင်ခပ်ခိဝ်တော့သုင်မပခင်သေကံတိခါ။

No. 43.

မိုင်ဝါးခခင်အလပ် တင်လှင်ပြခင်မုးတိုင်လတ်ဝါအမု အပ်ယံတုတ်ဝါခခင်
 ခခင်ကွင် ထိုင်အခင် ကုခင်ခေါ့။ လိုခင်မခင်ဝါ ခွင်လှင်အခိုင်တိုင်ခိုင်ကုခင်သံခေါ့
 အပ်ယံတုတ်လင်လ်တိအပ်ခပ်သံခေါ့ယပ်။ ခပ်သံခေါ့ပုး တင်ပိုင်ခခင်အခင်။

ပုတ်ကြိုးသူကြီးသံဃာတို့ရှိလျှင်လျှင်ခေတ်ကြိုးခံသိုက်အပ်တိ။ အံ့သိဝါပင်ခေတ်ထင်
သားယင်အံ့သိဝါခေတ်မခင်။ ပုတ်အပ်တိလေတိကြိုးခွန်းမှူးမား ယင်အထင်မီး
ခေတ်ခေတ်မိုက်ကြိုးခံ သိုက်အပ်ရှိခေတ်ခေတ် လံ့ရှင်လိက်ပေမခင် ယူပုတ်အပ်မားတိ
လေတိကြိုးခေတ်ခေတ်အံ့ယင်အံ့သိုက်လေရှင်ယင်။ ဟိုရှိလျှင်ခေတ်ခေတ်ဝံသေလင်မခင်လူ
တိလင်ကြိုးလုံးလုံးယင်ဟိုသေမေ၊ သေဟုခင်အံ့ပိုင်သိုင်သံယင်။ ယာလသတ်ပုဂ္ဂို
မ ၃၇၉ ပေ၊ အံ့ခေတ်ခေတ် ၄၁၁ အတိုင်ခေတ်ခေတ်လှင်အခင်လက်ခင်လူပုတ်ထူတင်လံ
ခေတ်ခေတ်အံ့ယင်ပိုင်တင် အခင်လက် အပ်ခေတ်ယင်။ ဟိုဟိုလှင်မေ၊ အခင်ခေတ်ရှိတိ
ကြိုးခံပုတ်အပ်ရှိတိ။ ဟိုတိလင်ကြိုးခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ယင်။ အတူတိယခေတ်ရှင်ယူလေရှိတိ။ ကြိုးခံခေတ်ယာလသတ်ပုဂ္ဂိုမ ၁၀၉ လေယံ
တွံ့ကခင်ပုဂ္ဂိုမ ၂၉၅ အယာ၊ ဟိုပွင်ရှင်ကခင် ရှိတိလေသင်ယာလသတ်ပုတ်ကြိုးသူကြီးလင်
လီရင်ပခင်တံအပြတ်ယင်လေ။ ဟိုဟိုရှိလျှင်ခေတ်ခေတ်လှင်ကြိုးခံပုတ်အပ်လေသင်
တိုက်ယင်ရှိပုတ်အပ်လေသင်။ ဟိုပွင်ရှင်ကခင်ရှိတိလေသင်။ ဟိုအချက်သက်သေမေ၊ အံ
မီးသင်ပုဂ္ဂိုမ ၂၉၅ အယာလီရင်ချက် ခေတ်ခေတ်လေသေတံ ဝိုင်ခေတ်ခေတ်မေ၊ သွင်သွင်
ယင်လျှင်ခိုင်ပခင်သေ။ အမူခေတ်ယာလသတ်ပုဂ္ဂိုမ ၄၁၁ အယာလင်ချက်အုဂ္ဂိုလီဝံ
ထွံ့ကြိုးခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
အလီရင်ခံလင်ခေတ်ခေတ်။ သင်ဝါခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
မေ၊ အခင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
လက်ခင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
အံ့ပိုင်သိုင်ဝါခေတ်ခေတ် ယာလသတ်ပုဂ္ဂိုမ ၄၁၁ အယာယာလသတ်ကြိုးသူကြီးမီးအ
ထင်လှင်အံ့ရှိတိလံ အမူခေတ်ခေတ်လေ။ အမူခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခိုင်ခိုင်ပိုင်သေအံ့ပခင် အခင်သေမေ၊ ယာလသတ်ကြိုး သူကြီးခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ဟုခင်အခင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
တက်လံခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်

No. 50.

တင်အာခင်ခိုင်ပွင်ရှိတိလူတုလှိုင်ထင်ယာလသတ်မုခေတ် ၆၉၄။

၁၀၉၁ လိုခင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်

ကြိုးလှင်... ဟံယိဝံမ ကြိုးခံ ... သုဂ်ခိုင်။

ကြိုးခံသုဂ်ခိုင်ခေတ်ပုခင်လျှင်အုပတေကြိုးခေတ်ခေတ်ယာလံ ၁၆၉ တုဂ်လံခေတ်
လှင်သီဝံလေသက်သေထင်သားယင်။ ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
သိုခွင်လံရှိတိကခင်တုသံလှိုင်ယင်။ သုဂ်ခိုင်ဝါခိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ပုခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
လှင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
လှင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်

ယဝ။ သွင်ပခင် အပြိတ်တံအံ့ကုလုံလံ ၅ ခင် အထင်မီးခင်ခင် ခင်ခင်ကင်ခါသထော်
တူယဝ။ ဂှိလံ ဂုခင်လိုဝ်အခင် ပုခင်လိုဝ်ခင်လက်တိတ်ခံ့ယ၊ လံယိုယိုခင်ခင်ခင်
တက်လံ ပခင် အပြိတ်တံအခင်ခင်ခင်တိတ်ခင်လေ။ ဂုခင်လိုဝ်အခင် ဂိခင်ယ၊ သူယ၊
လံတ၊ တုဂ်ကင်လုဂ်သုင်လံ ခင်ပုခင်လိုဝ်တြ၊ အုပတေသေလေခင်ထိုဝ်ခင်အတ၊ ခံ
သိုဝ်ယေ အိတ်ယေ အိခင်ထိုဝ်အံ့ယိုခင် ကခင် လံ အတိင် သံဝ၊ ဂှိလံ ခါခံ ထွက်တုထို
ခင်သေကေ ခင်သံလေဂ်ယံယို ခံ့လံ အမြတ် ခင်သိုဝ်ခံ့ယ၊ လံလေသင်ဂှိတ်တင်
အင်မ၊ ယ၊ လံခင်ခင်လေသင်လိုဝ်ခင်ခင်ဂှိတ် အမူအကျွင် အပြိတ်မျှင်ခေ ဂှိလံ
၅ ခင် သွင် အခင် အံ့မီးအကျွင်သင်တေလံ ပခင် အပြိတ်တံဂှိတ်ယိုလေ။ သုထိုခင်
တြ၊ ခံခေ တေလံ ခံ အပြိတ်တံ ဂှိတ်ကခင် နှံခင်ထွင် ဂှိတ်လိုခင် သေလေပြင်သေ
ခင်ခင်တံဗိုခင်ဂုံးဂှိတ်ခင်တက်လံ သွင်ပခင်လေ ပေ အံ့သွင်ပခင်တံဗိုခင်ဂုံးဂှိတ်ခင်
လံ လိုဝ်တက်လံ တုဂ်ဗိုခင်ခံတံထွင်ဂှိတ်ကခင်ထိုင်သံလိုခင်သေလေ။

No. 51.

ငြိမ်းလှိုင်အောင်ကတော့ အခုလိုပဲ ပြောနေတာ။

၁၂၆၂ တုဂ်လိခ်၌ ၁၄ ခံချာလပ်မွင် မြူဝုခ်လွင်ပိင် အာလိကင်လပ်
 ယိပ်ထိုင်အထံတော်လပ်ခေပိင်ဥခေပိုင်ခေပိုင်ပေလ်ကျါးတော်မူစွဲ။ သွင်ခေ
 လိးတိခါခေလ်၊ ပီ ၁၂၆၂ တုဂ်လိခ်၌ ကပ်ခံဝခ်ပုကိတုဂ်ခိုင်အခင်ခိုင်ပြခင်
 ဝခင်တ ခေတိပိဂ်တိစီလိက ပျါကခင်ခေခင် ခိုင်တင်ကုခင်ခေ။ ၄၂ လွံယူတင်လင်
 အာခွခင် ပေျါခါလပ်ယပ် လေခိုင်အခင်ခါ လပ်ဝံတုဂ်ပိခင်အံ ဟံလကုခင် ယိ
 ယိတ်ကခင်ခေ။ ဂွတ်ပိုင် အလွင်လိခင်လေလ်ဂွတ်ခါ။ ယိုင်ပေျါထိုင်ကံလိခင်ခေလ်က
 ခါလပ်လိုင်ဂွါလေ သံဂွါယါ ဂွတ်တိသေလိုင်သွင်ဝခင်တိခါလွင်အံ ဟံလပေျါ
 ခေလိုင်ဂွါလတ်တိုင်ကျါးတိထုခေလ်ပလိက၊ ပလိကကံအာခပ်။ ဂွတ်ပိုင်ခေလေ
 ဂွါလုလုံတော်လပ်ခိုင် ဂွင်လိုင်တုခင် ပိခင်လပ်လေခေခိုင်တော် သင်ဂွင်တြါးခံ
 အံ ဟံလသေယပ်ခေခေအပြိတ်တြါးအုပတေခိခေဝံ ပခင်အပြိတ်တိမခင်သေ
 ကံခါလပ်လင်ခုတ်ခပ်တင်ထင်ယိပ်ထိုင်အထံတော်လပ်ခိုင်ဂွင်လိုင်တုခင်ပိခင်လပ်
 ကျွေးလုးဂ်ပေလ်ကျါးခိခင်တော်မူဂွါယိုင်ခေခံစွဲ။ ကံလုလုံတိခါ။

No. 52.

ထိတ်လန့်စွာထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းမရှိပင်ယူကုသရန်လိုအပ်သည်။

ပိုင်ချက်တစ်ဆီး။

မြူးလှမ်း

လက်အထောက်အပံ့မပြု။

தமிழ்

ယူဝခင်သပြေကံ-တင်အွက်-လိုင်အာ'ခီတုက်။

အမှပုခင်မိုင်။

ခေတ်ခါလင်မဖြူယူပွားမိရုံထုတ်ပြန်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရင်ခံတင်လက်ထပ်ရမယ့်
အထံတော်လင်အရှင်ရှင်လုပ်ကိုင်မိခင်လင်မရှင်လုပ်ကိုင်ပေးချက်မခံတော်မူမိ။ ။
လိမ္မော်ခါခေတ်။ တိရိစ္ဆာန်ခါလင်ဖြူလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်မဖြူကံအံ့တုတ်ထိုခင်ရှင်၁၄၁၈

[illegible]

No. 54.

လွင်လိုးကု'၌'ခွဲက'ခံ။

[illegible]

No. 55.

လွင်အဖ်လိတ်ထံ။

သဲချက်ကဲ့သို့ အဆီကပ်လှောင်ဝန်းပင်အောက်သတ်အဆီအ'လိုင်။

[illegible]

မိုဝ်ခေခပုလိက လၢလိၣ်ခပ်လင်ယံပိင်ဂခင် တိၢ်အပ်ယုလကၢၤခေခ၊ သွဲလကၢၤ
တိၢ်ခုၣ် လိၣ်ကၢၤတိၢ်ခပ်ကၢၤတိၢ်ခပ်မခင် ခေခလီၤဝိၣ်သိၣ်ယပ်လင်အပ်ကွၢၤ သုင်
သၢ်ထိုင်ကၢၤတိၢ်ထုံးအခေခိၣ်ပိၣ်ပိၣ်ယၢၣ်ကုၣ်ပုၣ်ခေခယပ်၊ မိုဝ်ခေခလပ်အခေခိၣ်
လုၣ်ပိၣ်ယၢၣ်ကုၣ် ခေခလင်မၤလိၣ်တိၢ်သေလိၣ်တုၣ်ကၢၤတိၢ်ယုလကၢၤခေခသေယပ်
လင်ကံခေခယုလကၢၤခေခ လင်ဝၢၤခၢၤလပ်ယုလကၢၤအံၤလွဲခၢၤလပ်ပိၣ်ကုၣ်လီၤပုလိက
လၢလိၣ်ခပ် အံၤလိၣ်အံၤထံသၢ်ကၢၤတိၢ်ခၢၤလပ်ကွဲၣ်သေၣ်ပုလိကလၢလိၣ်ဂိၣ်အံၤ
တြၢၤထံသၤအံၤလွဲအံၤလိၣ်တိၢ်အပ်ခၢၤလပ်ဂွၢ်မၤကွဲၣ်တိၢ်ခၢၤ။ မိုဝ်ခေခ လပ်အခေခိၣ်
လုၣ်ပိၣ်ယၢၣ်ကုၣ်ခေခအပ်အပ်မခင် ပိၣ်ပိၣ်အပ်အပ်မခင်သၢ်သေအပ်အပ်အံၤလိၣ်
သၤလီၤကွဲၣ်လိၣ်လင် ပွဲၣ်လွတ်ပိတ်ယုလကၢၤခေခသေယပ်။

No. 57.

ရှပ်လပ်ယုလကၢၤပွၣ်မိုဝ်သိၣ်ပေၤလင်မိၤလိၣ်အံၤလိၣ်ယပ်ခံၤကၢၤတိၢ်အံၤထံတၢ်လပ်
မၤရှၢၤပုၣ်သိၣ်တၢ်ခုၣ်ခေခလုၣ်ပိၣ်လပ်ဂွၢ်ပေၤလိၣ်ပုၣ်သိၣ်ကွဲၣ်ကံလိၣ်အာၤ။
ခွဲတုၣ်မိုဝ်လိၣ်ခေခလိၣ်ရှပ်ခၢၤလပ် ယုလကၢၤပွၣ်မိုဝ်သိၣ်ပေၤခေခကၢၤပုၣ်ပိၣ်အပ်သံမၤ
မိၣ်ပိၣ်အိၣ်တုၣ်အံၤထံတၢ် မိုၢ်လပ်အံၤအိၣ်မိၣ်မခင်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
ခေခယပ်လင်ပိၣ်အပ်အပ်ကံတိၢ်ယုလကၢၤသၢ်ကုၣ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်
လင်ဝၢၤ ကျိးလူးတၢ်ရှပ်တိၣ်တုၣ်ရှပ်ခၢၤယုလကၢၤလုၣ်သိၣ်လင် ယပ်။ ကွဲၣ်ခွဲဝၢၤ
ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
လပ်ကၢၤလိၣ်ဝိၣ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
ပွၣ်မိုဝ်သိၣ် ပေၤခေခတၢ်ကၢၤတိၢ်ခွဲပိၣ်မခင်တၢ်လိၣ်ပုၣ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
ပုၣ်လပ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ပွၣ်ကုၣ်တၢ်ပွၣ်ကုၣ်တၢ်ပွၣ်ကုၣ်တၢ်ပွၣ်ကုၣ်တၢ်ပွၣ်ကုၣ်
လပ်မေၤကုၣ်သေပုၣ်တၢ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
တၢ်အံၤထံထံလိၣ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
ကုၣ်သွၣ်ကၢၤရှပ်ပၤအံၤလိၣ်အံၤလိၣ်ယပ်ခံၤလၢ ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
အံၤထံတၢ်လပ်မၤရှၢၤပုၣ်သိၣ်တၢ်ခုၣ်ခေခလုၣ်ပိၣ်လပ် အပ်အပ်အပ်အပ်အပ်အပ်
တၢ်မူယုလကၢၤတိၢ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
မၤကုၣ်သွၣ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
ပုၣ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခတၢ်ခေခ
ထိုင်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
သွၣ်ကၢၤ ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
တၢ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
တိၢ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
မၤရှၢၤပုၣ်သိၣ်တၢ်ခုၣ်ခေခလုၣ်ယုလကၢၤခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
မိၣ်တၢ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ
မိၣ်တၢ်ခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခခေခ

၁၂ တီခွံအချွက်ထွင်ခပ်ခေင်တီခါခေင်၁၂အခင်းခပ်လိင်မခင်းထိုက်မခင်းလိင်သိုဝ်
လံ့ကုခင်းလံ့ခိဉ်ရှင်မွဲရှင်ကုခင်း၁၂မီးခပ်လိင်ထိုင်ခေင်အံ၁၂ယုယိဉ်ယုလံ
ထွံထိုင်သိပ်း၊ ခေင်သိပ်းအပ်ကွဲတင်သိုင်သေအံ၁၂ခွံတိုက်တၢ်ခါလင်လုက်၊ မီး
ပိုခင်းလိတ်ထွံအိပ်ပုဉ်ခင်းမိတ်အံ၁၂ခင်းကွဲသိုင်လိင်၁၂မခင်းတခင်း၁၂ထွံခေင်မၤ
အပ်ပုၤကွဲတင်သိုင်တင်လုင်သေယပ်တီခါ၁၂ခိဉ်ခါလင်ရှင်တင်ခပ်လိင်ယုလံ
ယုယိဉ်လုင်မၤခေင်မိဉ်ခိဉ်ခင်းပိတ်တီခါခေင်၁၂အခင်းလင်ခင်းအလုပ်ရ
လုင်မီးအမိင်သင်သုဝ်ဝံအုပတေယုယိဉ်ယုလံထိုင်ခေင်မၤအံ၁၂မီးအုပတေ
သင်သေထိုင်သေပိုင်ကွံတီခါကွဲပိဉ်ပိဉ်ခင်းခေင်ခေင်၁၂အခင်းအမတ်သထုင်သီ
အပ်ကွဲခပ်လိင်ယုယိဉ်ယုလံခါလင်တင်ပိုခင်းတင်ခံတင်ကွဲသေၤကွဲလင်၊ အိပ်ပု
ဉ်ခင်းကွဲသိုင်လိင်ကွဲ၊ ထိုင်ခေင်ခေင်မခင်းပိဉ်မခင်းယုတင်တြး၊ အံ၁၂သေအိတ်
တီခါခေင်၁၂အခင်းအမတ်လုင်ပိဉ်သထုင်ဂိတ် အံ၁၂ဂိတ်အံ၁၂ထံမခင်းကပ်
လိုဉ်သေခါလင်ရှင်ခေင်ထိုင်ခိဉ်တေၣ်လင်အခေါ်ပိဉ်လုင်ပိဉ်လင်မီးအမိင်သင်
သုဝ်တေၣ်မူပခင်း၁၂တီခါခိဉ်အမတ်လုင်ပိဉ်သထုင်ပုခင်းခေင်သေကံၣ်ယုခင်းအပ်
ပခင်းခိဉ်ပိုခင်းခံခပ်လိင်ခါလင်ခေလင်လင်၁၂တီခါခိဉ်အမတ်လုင်ခေင်ဂိတ်ထံ
ခိဉ်လိလိင်သေကံၣ်တီခါခေင်။

No. 60.

ခါလင်ပူညင်တၢ်ခေင်တီယူဝခင်းဝါ၁၂ဂိတ်မိင်ထွင်တြးလင်မီးလိက်အလီရင်ခံ
လွဲလင်ထိုင်၁၂တီအထံတေၣ်မြိတ်လင်ထု၁၂ချွက်၁၂ခင်းခင်းလုင်ပိဉ်လင်
အခင်းသိင်အမူခိဉ်တံတိက်ခိဉ်ထေၣ်၁၂ပွတ်မၤတုဉ်ပေၣ်ရှုသိုင်ရှုခံကျးလိင်လိင်
လိုဉ်တေၣ်မူခိဉ်း၊ သွင်ကံတီခါခေင်။ ခွံမိဉ် ၁၂ ၆၀ တုဉ်လိုခင်းသီလွင် ၁၀ ခံလုး
မိဉ်ဝခင်းပွဲလေၣ်လင်မူခင်းလုင်ခိဉ်တြး၊ ခေင်ခါလင်သွင်မၤလုပ်ခေပ်ပုၤ
အပ်ကုခင်း၁၂မိဉ်ပုၤခေင်ပုၤဂိတ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်မိဉ်
ကွဲခါခေင်၁၂တီခွံပွဲလေၣ်ပုခင်းခေင်လေၣ်၁၂တီဂိတ်ခါလင်ခေင်မၤကုခင်းဂိတ်
ဝံဂိတ်လုက်ယိုင်သင်အခင်းခါလင်ခေင်ခံအိင်တင်ခွင်လံအခင်းမခင်းအံ၁၂ထံ
ခေင်ခေင်မၤကွဲလေၣ်ခွံဝခင်းအခင်းလုက်ယိုင်သင်အခင်းခါလင်ခေင်ခံအိင်အ
သက်လံသိပ်းပိဉ်အံ၁၂အခင်းခေင်လံယုခင်းဂိတ်သွင်ခါခါခွင်ဂိတ်
ကွဲယပ်ကခင်းလိုဉ်ယုလေၣ်ခိဉ်ခွံအခင်းခေင်အခင်းခိဉ်လုက်လံဝံပုဉ်ခေင်တ
၁၂ခံလိက်ခေင်လင်ခိဉ်မၤ၁၂တီခါခိဉ်ဂိတ်ခင်းမၤခေင်လုက်ခင်းတီခွံခင်း၁၂တီ
သွင်ခါခါခွင်သွင်မၤယပ်လိဉ်ကခင်းယူခင်းသေယပ်လင်မၤတိက်ကခင်းအံ၁၂ထံ
မမၤယုလိုဉ်ခွံခင်းလိုဉ်လေၣ်အခင်းလုက်ယိုင်သင်အခင်းခါလင်ခေင်ခံအံ၁၂ထံ
လေၣ်မခင်းလင်ပေၣ်ယုလိုဉ်တိက်ယပ်ယုသွင်၁၂တီခါခိဉ်ပံခိဉ်ခေင်၁၂တီမိဉ်ကပ်
ခါပီအိတ်လိုဉ်ခေင်မၤဂိတ်တီလိအံ၁၂မီးသေအိတ်ပိဉ်လိုဉ်ပိဉ်ယင်ကွဲတင်
တုဉ်တီခါယပ်ခိဉ်သေမခင်းတိက်ယပ်တိက်ယုတိက်ကခင်းဂိတ်အံ၁၂ထံမလိုဉ်ခေင်
ခေင်သေယပ်အံ၁၂မိဉ်အခင်းတုဉ်မခင်းအံ၁၂ထံလိလုင်ကွဲ၁၂ဂိတ်ခေင်မၤ
မခင်းအံ၁၂ကွဲအံ၁၂လိလိင်သေအိတ်မခင်းထိုင်အပ်ပုၤကွဲခိဉ်ခေင်

လိပ်ခေင်ခေင်လိုင်အကျွင်းလိပ်ပွားပုခင်လင်အလုပ်ရခင်လင်မော်တက်မီးယှိမီးခေင်
 ဘခင်တော်ယပ်။ ခါဝခင်ပုခင်မိုင်ထံသားတင်လံ့လိပ် ခေင်မော်တက်မိခင်အကျွင်း
 လိပ်ပွားတုပ်မားကူဝခင်ကူမိုင်ကူခေင်ကူပေ်ကူအိုင်ကူယွင်ယပ်။ ခပ်မော်တက်ယွံခင်ထံ
 သိုဝ်သေ်ယပ်ခင်တက်ကျွေးလူးတင်ကျတီအိုင် လိပ်ခုခင်အလုပ်ရလိုင်ခင်လင်ခေင်
 ယှိခေင်ယပ်။ ခါလပ် ယ်လိုင်မိုင် ပခင်လင်လံ့သ ယော်ခေင်လေ်လင် မီးလိပ်အလိ
 ယင်ခံတီလင်မားကျတီလင်ထံခေင်ချွက်ပုခင်ခုခင်လိုင်ခေင်ယပ်တီခါကျွဲခေင်ကျ
 အခင်တုပ်ခါလင်ယံ လိုင်မိုင်ပခင်မီးအထင်သ ယော်လံ့လိပ်ခေင်ခေင်လိုင်ပေ်ဝါ
 လင်ထံခေင်ချွက်ပုခင်လိုင်မိခင်လင်လံ့သယော်တူတော်မူမိုင်ခင်ခေင်တင်ခါလင်
 ခေင်မော်ခိလိုတော်လင်ထံခေင်ချွက် ပုခင်ခုခင်လိုင်တီလိပ်သက်သွင်တော်မူပခင်
 ကျတီအထံ တော်မြတ်လင်တု တီယပ်မိုင်ခံမင် ပြီးခုခင်လိုင်မိခင်လင်အခင်အကျ
 ချွက်လိယင်တော်မူယူခွင်ခေင်ခေင်တော်မိုင်မခင်ပုခင်ခေင်သေ်ကံတီခါအော်။

No. 62.

လိပ်လင်တြီးတကျအပ်သူကျွဲခံလေ်ယူဝခင်ခပ်ခေင်တင်လင်ကျတီအထံတော်
 မြတ်လင်ခုခင် အခင်လံ့ကျိတ်သရေ်သွင် သုလိုထရွံယံ လပ်ယံလိုင်တုခင်မိခင် လင်
 အခင်အကျချွက်လိယင်တော်မူယူခွင်မိုင်ယွင်ရှုရ်။ လွင်မခင်လိုင်၊ ခွင်ဝိသ ၂ ဖေတုပ်ခွင်
 လိုင်ခင်ကံလွင်ဝ ဝခံခေင်တုပ်ခါလင်ပားယေ်၂ လင်တင်အပ်ကုခင်ခပ်ခေင်သိုဝ်ကုခင်
 ခိလိုရှုင်သွက်တီခင်ခိပိတီခင်မွတ်ရှုင်ကုပိခေ် မိကျွဲမိကျိတ်တခင်သိုဝ်ယံဝ်ကျမီး
 လိပ်ခေင်အပ်ကျွဲ၂၅၁ ခေ်ကတ်မိရှုင်ပုခင်ခေင်ခါလင် ကျပုတ်လေ်၂ လင်
 ဝ်သေ်ယပ်လင်အပ်ပုခင်သီတုပ်ပုတ်ထံတုမ်း၊ ပုခင်ကိပ်ပုခင်လိုင်ပုခင်မုခင်တုမ်း၊ ခွင်ပုခင်သီ
 တုပ်ခေင်အပ်ကျွဲမတ်ပခင်ကိခင်ယိုင်ဝ်ယံတင်တွဲလင်တြီးမုလိုတော်လိုင်ရှီပိင်ရှုင်
 ပုခင်ခေင်ယပ်လေ်ရှပ်လင်လင်မိုင်ခေ်မား ခေ်ခပ်လိုင် အထေ်လိပ်ခေင် ယူယပ်လေ်
 ပေ်ယိုင်ခိင် ခေ်မိုင်ပြခင်ပုခင်ခေင် ခါလင်ဝါ ကင်ဝခင်ခံယပ် တက်မိုင်ခိခင်ကျတီ
 တွင်ပြီးပုခင်လူကုခင်ဝါခေင်လေ်ကံခေင် ခါလင်လင်ခေ်သီခပ်သီလိုင်ခွက်တုပ်ဝ်
 သေ်ချွဲယပ်လင်အပ်ခပ်လိပ်ခေင် တင်ဝ်ခိုင်လေ်၂ ယင်ခေင်သေ်ယပ်လင်ခါ
 လင်ရှပ်လင်သီကျွဲ၂၅၁ အပ် ပုခင်သီတုပ်ကျတီအခင် မတ်ဝ်လေ် ပုခင်သီတုပ်အံမီးတင်
 လိုက်မခင်မော် ယူလက်ကုခင်၅ ခပ်မားလက်အပ်ကျွဲသေ်လေ်မိုင်ခေင် တုပ်ခါလင်
 မော်ပေ်ဝါပုခင်တုပ်ခေင်၅၂၅၁ အံထုပိအံရှုခင်ယပ် လင်ခါလင်သီကျွဲထိုင်
 တခင်လင်လတ်ခေ် ပခင်ကျတီအမတ်လိုင် တင်ယိုင်ခွင်မိခင်ခပ်ပိင်ရှုင်ပုခင်ခေင်
 လင်ခိခင်ယတ်လေ်ဝါ လိပ်ယပ်ခေင်အခင် ပုခင်လင်ကပ် ပုခင်သီတုပ်၅၂၅၁ အခင်ဝါ
 ခေင်လိုင် မိခင်ပုခင်ခုခင်သင် ကျမခင် သိင်ထခင် လှဲလင် ကင်တက်လံ့ထတ်ခေ်ဝ်
 ပခင်ပုခင်လံမခင်ကျတီရှပ်တက်လိုင်လံ တွင်ထံလူတုလိုလူကုခင်မီး အမိပ်ပခင်ဝ်လိပ်
 ခေင်တီခါ။ ကံခေင်ခါလင်လတ်ခေ်ဝ်ပခင်လွင်ခုခင်ပုခင်ခေင်တင်ကျမခင်လေ်
 ပုခင်ယေ်တုပ်၅၁ခေ်လိပ်ပုခင်သီတုပ်မိုင်ပိုင်ပိုင်၅၁ဝ်သေ်ယပ်လင်ကံခေင်အ
 မတ်လိုင်ခေင်သီဝါကျတီခါလင်လေ်တုပ်လင်ကပ်မော်တက်လံ့ကျွဲခေင်ပခင်ကျတီ
 အခင်မတ်ဝ်ပုခင်သီတုပ်ခေင်လေ် တက်လံ့ထွံထီရှပ်ရှိထံထွံကခင်လေ် ၅၂ပုခင်သီ

No. 68.

ချာလပ်လရေတ'မွင်လှေရေယူပိုင်တွင်ပြီလင်မီးလိာ်အလီယင်ခံတင်လပ်ထိုင်
 ၁၂တီ၊အထံတော်မြတ်လင်ခေါ်ပိုင်သိုင်မူလပ်ခုခင်ခုခင်ထွက်လှိုင်ပိခင်လပ်တပ်ထုံ။
 မိင်မခင်ပွင်ဂ်ပေၤလ'ရှုလ'ဗီခင်ကျါ။တောၣ်မူဟံး၊သွင်ဟံးတီဃ။ သွင်မခင်ထိုင်။ခင်
 မိုဝ်ဒီ ၂၉၀၇တုဂ်ခင်ထိုင်လူလိင်လ' ၁၇၀ခင်ခခင်ခင် အမိင်ကေလိာ်သတင်လှ
 ထိပ်မး၊တီထုံ။လှိုင်တွင်ပြီခေ'လေပး၊ဝါလှိုင်။အခင်လပ်ခုခင်ခုခင်ထွက်လှိုင်ပိခင်
 လပ်လပ်ခိုင် ရှပ်ခေ'အွင်မြိုင် ပေလ'တင်ထံပွ'လိာ်တ'လှ၊ခေပွ'ခခင်လီလီင်
 ယပ်လေလင်ခခင်၁၂။အခင်ခါလပ်လ'ရှုလ'ဗီခင်လှိုင် အခင်တပ်ခိုင်ရှပ်လပ်ခုခင်
 ခုခင်လှိုင်ပိခင်လပ်အွင်မြိုင်တောၣ်မူခင်တင်ထံလခေပွ'လိာ်တ'ယပ်လိုင်ခခင်ခခင်
 ထိုင်တုဂ်ခါလပ်ကေၣ်ဗီခင်ပိခင်လုံသိုၣ်ဃှ်ခခါခါယပ်။ခိုင်ခခေ'အံး၁၂ပေၤဝါထိုင်
 မိုဝ်ခခါမး။ပေၤဝါလပ် ခိုင်ရှပ်သံမး။ခပ် ထိုင်ခင်တင်ထံ လှ၊ခေပွ'လိာ်တုတီယ
 တခင်လှိုင် ခခေခေၣ်ခခေ ရှပ်တပ်အွင် မြိုင်တောၣ်မူ လ'ရွါင'လီလီင်ဂ်မိုခင် လိုင်
 ခခေ'ခခေ'ခခေ'ခါလပ်သွတင်ပထခခေ၊ပၤခခါဖြါ။သခိုင်လှိုင်ပိခင်လပ်ခခေခခေယူ
 ခံ့ကူခိုင်အံ့လှိုင်အံ့လှိုင်ဟံး။ရွ'ခင်ဝါခခေလပ်ခိုင်ရှပ်ပိခင်လပ်ရှပ်ခါခခေ
 အပ် ၁၂ခခေ'ရွါခိုင်တၢၤဝခခေ၊ပုခင်ထိုင်။အခင်တုဂ်ခါလပ်လရေတ'ခခေ'ခခေ'ခခေ
 တောၣ်လပ်ခိုင်ရှပ်မီးတင်ရှပ်မိတ်တၢၤအိတ်လူရှပ်ပိုင်ဃှ်ခခေမတ်ပိခင်ဂ်မိုခင်လိုင်ခခေ
 ခါ။အခင်လိာ်အ လင်ခါယံတီခခေတောၣ်ယိပ်လှိုင်တွ် လပ်ခိုင်ရှပ်လပ်ခခေလူလှိုင်ရှပ်
 ခါ ခခေတောၣ် အိတ်လူရှပ် ဂိုင်ပိုင် ဃှ်ခခေသေဟံးတီဃ။ သံဝါတုဂ်ခါလပ်မီး၊ အလှိုင်
 အခင်လိာ်အခင်ရှ' မီးသံလှိုင်ပိုင်လှိုင်သေ အံ့ဝါ ဂ်လ'ခပ်ရှင်ပိုင်ကင် အိတ်ခခေအိတ်ငပ်

ထပ်ခိုင်းရှင် ညှို့မိုင်းခေါ် မိုင်းရှင်လီလီဝံင် သေသံတီခါ၊ ထပ်ခိုင်းရှင် မိသုတော်မတ်
ပီခိုင်းလိုင်းခေါ် ဘင်ကုခင်းထပ်ခိုင်းသေသံတီခါ။

No. 69.

လိက်ထပ်ထရေတံ' ဖွင့်ထရေရေ၊ ထွင်မခိုင်းလိုင်းခေါ် အခင်းကုတ်တိုင်တော်မြတ်
ထပ်ဝုခင်းပိခင်းထပ်ထပ်ခိုင်းရှင် အွင်းမြင်တော်မူထင်ထံထရေရေပွဲ' လိက်တံ' အခင်းလီဝံင်
တော်မူယပ်ထပ်ခိုင်းရှင် ပိခင်းထပ်ထင်မီး တင်မိတ်တံ' အိတ်ထူမထတော်မူပခင်းမား
သုခိုင်းတော်လေပိုခင်းတံ' အခင်းထွဲ'၊ အခင်းတီခါတော်ခွဲပိာ ၉၀ ရံတုင်လိုင်းမတ် ၅
ဝံခင်းခေါင်းလေ ပိုခင်းပား၊ အခင်းတော်မား ရွတ်မားထိုင်တီခါ ထပ်လီလီဝံင်ထပ်တီ
ခါ ကျေထူတော်တင်ခေါ်လှင်လင်လေ အံလှင်အံလှင်လေ သေပွဲကွဲ' တီခါ၊ ညှို့မိုင်း
ခေါ်ထရေပ' ဝုခင်းတီခါတော်ခေါ် အခင်းကုတ်တိုင်တော်မြတ်ထပ်ထပ်ခိုင်း ရှင်ပိခင်းထင်မီး
တော်မူခံ' ရှိထွဲ' ကုလိုပခင်းလိက်အလှူထရေလိက်တံ' ခပ်ထွဲလိုင်းခေါ် မိသုတော်
အိတ်ထူမခင်းရှင် အခင်း တော် မားထိုင်သေ သံတီခါတံ' ခိုင်းခါ ထပ်ခေါ်လိုင်းမိသု
တော်ထပ်ခိုင်း ရှင်မတ်ပိခင်း လိုင်းခေါ် အခင်းလိက်အလှင်ခါ ယံတီခင်းတော် ထပ်
ခိုင်းရှင်ထပ်ကျေထူရှင်ခါ အခင်းသေသံ၊ ပေ၍ ၀၂ လပ်သိင် ထွင် တင်ထံထရေရေပွဲ' လိက်
တံ' ခေါ်လိုင်းမီး အလှင်ခံ' ခပ်မိုင်းထွဲသေအံ ၀၂ တုင်ခါ ထပ်တံ' အလှူထရေထွဲ' ထီ
ရှိအခင်းထရေပွဲ' တင်ထံလိက်တံ' အခင်းရှိအွင်းမြင်တော်မူထင်' င' င' မံလိက်တီခါ၊ ခါ
ထပ်ခေါ်' ထူထံတော် အင်ထူခင်းတော်ရှိထွဲ' မိသုခိုင်းအိတ်တံ' ဝံခင်းထပ်ခိုင်းရှင်
ပိခင်းထပ် သေသံမိသုတော်ဝံ' ထွဲသထံတော် ရှိပိခင်းခါ ထပ်ယှိုခင်းသေ သံယပ်
လိုင်းတော်မူပိတ်သေသံတီခါ မီး အလှင်တော် သံထွဲပိုင်းထွဲသေအံ ၀၂ မိသုတော်ထပ်
ခိုင်းရှင်ထွဲသွဲ' တော်မူသေသံဝံ' သထံတော်မြတ်ရှိပိခင်းမိုင်းလိုင်းခေါ် ဘင်ကုခင်း
ထပ်ထပ်ခိုင်းရှင်ပိခင်းထပ်သေသံတီခါခေါ်။

No. 70.

လိက်ထပ်ထရေတံ' ဖွင့်ထရေရေ၊ ခေါ်အခင်းအခင်းတော် ထပ်ဝုခင်းခိုင်းထွင်
သင်သုင်ပခင်းမားတံ' ခိုင်းခါ ထပ်ခေါ်လေ ၀၂ အလှင်တော် မြတ်ထပ်ခိုင်းရှင်
တံ' ခပ်ခံတင်ထံထရေရေပွဲ' လိက်တံ' တခင်းထွင်ခေါ်လေ ၀၂ မီး အလှင်ခံ' ထံထိုင်
လိက်ထပ်ထိက်အလှူထရေတံ' ယေဗျှင်ယေဗျှင်လေထွဲ' ထီလိက်တုင်ခိုင်းတော်ယေလိုင်း
ယေဗျှင်ခေါ်အခင်းမီးမား အရခေါ်တော်ခါ ထပ်ထင်မတ်ပခင်းယပ်တင်သုင်သံ
မားလိက်တံ' ထွဲ' ယိထွဲ' တံ' ရံလပ်ဝင်ပိခင်းမိုင်းရှင်လှင်တော်ပားထိုခင်း၊ လိက်ပွင်တင်
အခင်းယံထင်' ရှိင' တင်အခင်းထွဲ' မိုင်းတုင်လိက်ယံထံထွဲ' ယပ်ထံထင်သိင် ပွင်သ
ထိုခင်းတီခါ ထပ်ခေါ်၊ ညှို့မိုင်းခေါ်ပေ၍ ၀၂ အလှင်တော် မီးခံ' ထံထီထွဲခင်း ၀၂
ခေါ်တီခါ လိုင်းမိသုတော်အိတ် ထူမခင်းရှင်ပခင်း အခင်းတော်မြတ်မားထိုင်သေသံတီ
ခါ၊ ခါထပ်တော်ပေ၍ ၀၂ ထိုင်ရှင်မိုင်းအခင်းပိုခင်းခပ်ထရေရေပွဲ' အခင်းတော်ပေ၍ ၀၂
တုင်ကုတ်တိုင်မြတ်မုခင်းထပ် ပိခင်းထပ်မား ထံထိုင်းထွင်လိက်ထရေရေပွဲ' တံ' ရှိခါထွဲ
ခေါ်လိုင်းခေါ်ရှင်ထပ်ပိခင်း ထပ်တံ' ထံ' ဖေခွင်မြင် တော်မူလိက် ထံထရေရေပွဲ' တံ'

အေ'လိုင်တုင်ချာလင်သူတွင်ပၤ ထာရဲမြတ်လွၤတြးသၢချိုင်လုင်ပိခင်လင်အခင်ပခင်
ယူဂူဝခင်ဂူဝခင်ယဝ်လေ့အံလုင်အံလုင်သေ့ပွာ်ဂွံ'တိချာရေၤ။

No. 71.

လိာ်လင်အင်လိာ်ယူဂူ'တိအွဲပိင်တွင်တြး။ အညွၢ်မခင်လိုင်ခိုင်အခင်ပူတြးတ
ၤ၊ ခံဂိုတ်ပွဲ'ခံသင်ခံလင်ၤတိအွဲဝခင်ဂူလိာ်ဂင်အခင် တုင်ချာလင်အင်လိာ်ဂွၤလွဲ
ဂွၤလွဲ'လိာ်လွဲ'ဂိုတ်လွဲ'ဂိုတ်အုတ်မွာ်အုတ်တွင်ဂွၤလွဲ' ခုင်ပခင်ခပ်တိာ်ဂွၤလွဲ'ထုတ်ခင်
ဂွၤလွဲ'လိာ်လွဲ'လူခိာ်အၤ၊ ခင်တုင်ဂွၤလွဲ'လိာ်ခပ်လိာ်ယဝ်လိာ်ခင်ခင်ၤတိအွဲ
ပွဲ'ခံသင်ခံလင်ပူတြးတၤ၊ ခံခပ်ခင်ခိုင်မိဝ် ၂ ၆ ဧတုင်လိုင်ခိုင်ဂူလွဲ'ပိတ်ခံအခင်တိ
ချာလင်လင်ခိုင်ဂွၤလွဲ'ပွဲ' ပိုခင်အခင် လိုင်တုင်ချာ လင်အေ'အံမီးခပ်ဂွံ' ခုင်တုင်လိုင်
အခင်ပိုခင်ခေံယိင်တင်ဂေၤ၊ အခင်လေံခင်အခင်ချာ လင်လင်လံ'ဂွၤ ယိုဝ်အာပ်ဂေံဂွံ'ခံ
ပိုခင်တင်ပိတ်ခံသွင်ဂူတင်ဂွၤသိင်ခွင်ဂုလုင်သိသိဂုလုင်အခင်ယဝ်လင်အာပ်ဂွံ'အာပ်တိုင်
ဂွၤလွဲ'ဂွၤလွဲ'တိအွဲပွဲ'ပူတြးတၤ၊ ခံအခင်ယဝ်ခိုင်အခင်ပေၤ၊ ထိုင်ခိုင်ခင်ခိုင်
လံအေၤခိုင်တၤလိာ်ခင်အခင်အခင်အာ' ပုပလိာ်သၤ၊ အမုထံဂေၤ၊ အခင်လင်ခပ်မၤ၊
ဂိုတ်ထွတ်အာပ်ဂွၤလွဲ'ခံပိတ်ခံခွင်ဂုလုင်ခံတင်လွဲ'ခံသိဂုလုင်ယဝ်လင်ခင်အခင်ချာလင်
ထံယွခင်ခိုင်ခေံဂွံ'ခံပိတ်ခံခွင်ဂုလုင်လံလွဲ'ခံလိုင်အခင်ဂေၤ၊ အခင်အာ'ပု
အခင်အံပခင်ခိုင်ချာ လင်သေ့ယဝ်အံဂၤ၊ ဗာဏ်ထင်အာ'ပုအခင်သံမၤ၊ တိာ်ခင်
အာ'ထံမတိာ်ဂိုတ်တိာ်အခင်လိုင်ခိုင်ချာလင်ဂွၤသံယဝ်၊ အံတူမခင်လေံမခင်သံအာပ်
ခိုင်မခင်တိာ် ထာရဲတိုတ်ခိုင်ချာ လင်သံအာပ်တိာ်ခင်မခင်ပိတ်ထိပ်သုလပ် မိဂုဂၤတိ
အိပ်ချာလင်လေံအိပ်ချာလင်ထာရဲပေၤ၊ ငင်ပေၤ၊ ခုတ်ဂွၤ၊ အံလုာ်လံ' ယဝ်တိချာလုပ်
ပိခင်လိုင်အေ'ဂေၤ၊ ချာလင်ဂွၤတိုင်တခင်လတ်ခေံအိပ်သပိတ်တေၤ၊ ရၤလုတ်အုတ်
ခပ်ၤတိအွဲဂုတေၤအခင်ဂေၤ၊ ခပ်အံအာပ်ပိခင် အခေံသင်သေ့သံသေ့ပိုင်တိချာ၊
ဂွၤပိုင်ပိခင်လိုင်အေ'တုင်ချာလင်အေ'လင်မီးလိာ်အာလုၤလၢတင်သပ်ထိုင်ၤတိအာ
ထံတေၤ၊ လင်ဂုခင်ထွတ်ခုခင်လုင်ပိခင်လင်ဂွၤတိချာလင်ခင်တွင်ခိုင်လိာ်အေ'လိုင်တုင်
ချာလင်အေ'တိဂုဂွံ' ပိုင်အိပ်မိခပ်ရၤ၊ အံမီးလိုင်သေ့တိဂွံ'မီးလင်ခုခင်ဂုခင်ထွတ်ခုခင်
လုင်ပိခင်လင်ပၤ၊ လိာ်ဂွံ'တိချာလေံခိုင်တေၤ၊ လင်ခုခင်ဂုခင်ထွတ်လုင်ပိခင်လင်မီးအာ
မိင်တေၤ၊ သင်သုဂွံ၊ အာပ်ပလိာ်သၤ၊ အာ'ပုအခင်မၤ၊ လိတ်သေ့လိတ်ထံတေၤ၊ မူပခင်
လိာ်လိင်ခိုင်ယဝ်လင်အခင်ၤ၊ အခင်တြးအုပတေၤမီးအခင်ခိုင်တေၤ၊ လိသုင်ယူတ်
တေၤ၊ မူပခင်ဂိုတ်ခိုင်အုတ်လၢပိလိာ်ခိုင်ခပ်ဂွံ'ခပ်တိုင်ၤ၊ မီးၤတိအွဲပုလိာ်သၤ၊
အမုထံအာ'ပုအခင်ဂိုတ်ခိုင်လံ'တင်သိင်တင်လုင်လိာ်ခိုင်သေ့ခံတိချာရေၤ။

No. 72.

လိာ်အာလုၤလၢထိုင်လံးအထံတေၤ၊ လင်အခေံပိုင်လုင်အေၤ။ ချာလင်ယဝ်တိခင်
ယူပိုင်တွင်တြးခေံလိာ်ဝ'လင်ဂွံ'တိထိုင်အထံတေၤ၊ လင်ဂွၤချာရေၤ၊ ခိုင်တေၤ၊ သ
အေၤ၊ ဂျၤ၊ ပိခင်သုလုင်အေၤ၊ တေၤ၊ လုင်ထင်ဂွၤချာ သေ့ခင်အေၤ။ အညွၢ်လွင်မခင်လိုင်
တံ'ဂေၤ၊ ယူဝခင်ခိုင်ခိုင်မခင်ဝ'၊ အာ'ထံမခင်လိုင်လံာ်အာပ်ဂွၤ ဂုင်ချာလင်တုင်၊ ချာ
လင်ဂွၤလုတ်ဂွၤတိမခင်ဂုခင်ပိခင်ဂုင်ချာ လင်အာမခင်၊ ခိုင်ချာ လင်ယိုင်အာပ်အေ'

မီးတင်မော့ရှုမော့ရှုခင် သေခေရ်။ ခေ'မိလိုတော့ အ မုတြးမခင်မီးလွင်ခေရ်ရှင်
ထတ်ယော်ယှာခင်မိင်သေခံတီခါခေရ်။ ခါလင်လှင်ခုပံ့ခင်ဝ'လင်ထိုင်အထံတော့
လင်လှင်မိခင်လင်ရှင်တီခါခေရ်။

No. 73.

လင်မြိုင်အုတ်မိုင်ယံလူကျွခင်ခေ'အလီရင်ခံတင်လင်အထံလင်အခေါ်မိင်။ ခါ
လင်အလီရင်ခံတင်ဝ'လင်ထိုင်အထံတော့လင်တီခါခေရ်။ ဒီဝဂဉ္စရူအတုသက်
သွင်းသသခေတင်ခေတော့ ဟိုတ်ခေ'ရွှာရှုတ်ယိပ်တိပင်လုံးတော့မြိုင်မမိုင်မေဂ်လ
မိင်ယင်လင်ထိုင်ခင်ရှင်ရှင်ယွှာအုတ်ခင်ခေအခင်လ'သက်ပခင်ခိုခေအခွခင်တော့
ခေ'လိုင်သဉ္စိဝခင် မေဂ်တင်ခေ'တော့ထိုင်ရှုတ် မိုင်လိပ် ခေ'တော့ယင်ပ'အံပ'
ယိပ်မြိုင်မမိုင်မေဂ်လမိင်လေလွင်ကျွဟိုတ်ရှင်လိုင်လင်လိတ်တွင်ထံတုလ်လေအခင်
ခေ'လွင်ကျွပ်ယံလ'ခိုခေအခွခင်တော့ခင်ယင်လေလေအုတ်ပ'မိပ်တိတ်ယူလိုင်လ'
ရှင်ခင်ယင်တခါ။ ခါလင်မေဂ်ရှ်တိလ'သုဉ္စိခေ'ပခင် အမိင်ယင်ယင်လိုင် ခေင်သု
ဉ္စိခေ'အံထွက်တော့ခင်သိတ်လျှော့လှေတော့လင်လေပေဂ်အုတ်ပ'သုင်လ'ခိုခေ
ဂုလ်တော့လိုင်မိခင်အခင်အံပုလုံသိင်လ'တိခခင်အမူတော့လင်တီခါ။ တလိပ်ခေင်
ပေ'အိုင်ယွင်ဝခင်မီးခွင်ယံလူကျွခင်ခေ'လှေမေဂ်ခင်လိုင်အခင်တေလ'သက်သွင်ခိုခေ
အခွခင်တော့လှေပုပိုင်မီးလွှတ်ရှ်ယူလေ။ ခေင် အမိင်တော့လင်မီးခေခင်လွင်အကျွင်
တက်လ'ခေ'ခံထွင်လေခုပံ့ခင်တင်သွက်ဝ'လင်အလီရင်ခံတင်ထိုင် အထံတော့လင်
ခိုင်ရှင်လင်လှေလူကျွခေတော့မူမံးတီခါခေရ်။

No. 74.

လိက်လင်ကျွင်သင်သံလီရင်လှိုင်လင်ခိုင်ယူဝခင်ကတု။ ခေရ် အကျွင်မခင်လိုင်
ဝ ၂ ၆ ၅ တုပ်ခါလင်ကျွင် သင်သံမိခင်ကုခင် ရှိတ်ကိခင်သုခင်ယု မိုင်အခင်ခါလင်ထံ
သုခင်ယု ထိုင်မိင်ခိုခေ ရှေ့၂ ခင်ခွက် ခေခင်ခါလင်မိုင်ရွှာလူတီရှ်ခင် လေမက်ထံ
တင်ကခင်ထံမတ်ကုပိကခင်ဝ' လိုင်ခေင်မိုင်ထံ ယူခေခင်အတိုင်ကွပ်ပိုင်ခါ လင်မိုင်
ဟိုက်တေထံရွှာထံယူထိုင်ခေ'လေခါ လင်အံအပ်ခိုခေမးတီရှ်ခင်ဝ' ဟိုတ်ဝ'ခွင်
သုခင်ယုခေခင်တခါ။ ပိုင်ထိုင်ခွင်ဟိုက်လိပ်မး ခါလင်ရွှာရှုတ်ထိုင်တီသုခင်ယုခါ
လင်ခေခင်ယင်လှိုင်တုလ်မက်ထံကခင်ထံမတ်ကုပိကခင်ဝ'ခေခင်အံမီးယင်လေသုခင်
ယုခေ'မေဂ်မိခင်အခင်ပ'လ' ဝခင်ပ'လ'သွံတခါခေ' ကွပ်ပိုင်အံမီးမက်ထံကခင်
ထံယင်လေအခင်ကခင်တင်ရှိတ်ခါ လင်လွတ်ရှ်ရွှာလေ။ ခေ'မိလိုတော့ကျွင်သေမ
လင်လှေ'ငွ'ရှ်ခိုခင်ထံမက်ထံခေ'သေခံတီခါခေရ်။

No. 85.

လိက်လင်ခေင်လိင်တင်လင်ထိုင်ကျွ တီအထံတော့လင်ဂုလ်တိက ဂုခင်ထွက်ခုခင်
ထိုင်မိခင်လင်။ ခွင်မိုင်ဒီဝ ၂ ၆ ၉ တုပ်လှိုင်ရှင်ရှင်ခွင်ခေခင်အခင်ပလိက်သု။ အမူထံ
အကျွခင်အ' သုလ်ခင်သွင် မေဂ်ရွှာလှိုင် ကိခင်လင်ကျွတီလှိုင်မး အံရှုလေ ခင်သွင်
မေဂ်မင်လင်မးခိုင်ပိုင် ကုခင်တင်ထံ ခွင်ခင်ထံပိကခင်ခေ ချ်'သိပ်သွင် ကိခခင်

မိခင်လက်ပိုက်ပေလ်လှလ်ဇီခင်ကျါးတော်မူစွဲတံး၊ သွင်ခံတိချ၊။ အကျွင်မခင်လိုင်ခင်
 ဟ၊ အခင်ချလက်ထံသွင်အစုတော်လက်ခင်အလုပ်ရလှင်မိခင်လက်ခင်ခိုခင်မားခေ
 လိုင်လင်မိုဝ်ဒီ ၂ ၄၇ တုင်လိုခင်ခိုခင်အတွင်ခင်ခင်လေ၍ခင်တော် ပေ၍လိုခင်လိင်
 ခေမားတိချလေခင်ဟ၊ အခင်တုင်ချလက်မိခင်ရင်ရ၊ လိုခင်မျှခင်ခွဲမိခင်ခင်လိုခင်
 ခေလိုခင်ခွဲခင်အတွက်ခိုခင်ခင်သသခင်တိုခင်ခင်တော် မခင်ခိုခင်အတွက်ခွဲ
 လံထံလံသွင်ခိုခင် ၂ ၀၀၀၂ တိချခင်အတွက်ခိုခင်ခင်ပေ၍ဝါလက်မြှင်လေးခိုခင်
 ခင်ခင်ပေ၍မခင်ထံလံခိုခင်ခင်တော် ၂ ၀၀၀၂ ခင်ခင်ခွဲ တိချလိုခင်အခင်အတွက်ခင်
 မိုခင်ခေ အတွက်ခိုခင်ခင်တုင်ချ လက်တက်တုင်ထံသွင် ပခင်ခိုခင်ခင် တော်မခင်
 ယေ၍ဒီ ၄၀၀၀ တိချ၊ ခါလက်တက်ထံတက်သွင်ပခင် ဂျီဂျီခိုခင်ခင်တိုခင်ခင်၊ ဂျီခိုခင်
 လိုခင်ခေ အခင်ခင်ခိုခင်ခင်ခိုခင်တော် အိတ်လူမခင်ခွဲ မလပခင်ခါလက်သေခင်တိချ၊

No. 78.

ခါလက်မြှင်လေးခိုခင်လိုခင် လင်ခိးလိာ်အတိယခင်ခင်လက်ဟ၊ တိအထံတော်
 မြတ်လက်လှလှလှလှပွင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 ခိုခင် ၂ ၀၀ တိချခေ၍။ ခင်ဟ၊ အခင်တော်မြတ်မတ်တော်မူပခင်မားခင်ခိုခင်အတွက်
 ဒီ ၂ ၆၀ တုင်ခိုခင်သသခင် တတိုခင်တော် အတွက်ခင်ခိုခင်ခင်တုင် ဂျီခါလက်လေဝါ
 တက်လံမားသွင်ပခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင် ၀၀၀၀ အခင်အခင်တော် ခိးမားခေခင်ခင်
 လိုခင်တုင်ချ လက်ခေလံ ဂျီလံ ခင်ခေ ချုလိခင်ယပ်လင် ဂျီခင် အတွက်ခိုခင်
 တော်မိတ်ခိုခင် ခခင်ခိုခင်မား သာမားသွင်ပခင် ဂျီခိုခင်ခိုခင်ခိုခင် လိခိုခင်၊ အခင်ဝါ
 ခေလိုခင်တုင်ချလက်လံ၊ ဂျီယံ၊ ခွဲ ယွခင်အခင်ဟ၊ တိခိုခင်ခိုခင်ခိုခင် ထမခင်ခိုခင် မိုခင်ခင်
 ဟ၊ ခိးတင်လံလိုခင်ခခင်ခေ၊ အံပံလံခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 မိုခင်သင်ခေသား၊ အမျှတင်လံခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 အံလိလေ၍ခခင်းလိုခင်ခခင်းအံလိသပ်လံအံမားခခင်းခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 လိသေလေ။ ဂျီခိုခင်ခခင်းလေလင်ဝါ ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင် ၀၀၀၀ ခေခွဲလံလံမားသာ
 မားသွင်ပခင်ဟ၊ တိခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင် ၃၀၀၀၀ ဂျီ တိချခွဲ၊ အခင် ယင်
 ဂျီတိကျခင် ဝံခိုခင်ခိုခင်ခိုခင် ဂျီခိုခင်ခခင်း တိချ လိုခင်လိုခင် လံဝံခေ တုင်ချ လက်
 မြှင်လေးလံယံ၊ ခွဲ၊ ဂျီယံယွခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင် ယပ်လင်ခိုခင်ခိုခင် မားသာမားသွင်
 ပခင်ဟ၊ တိအထံတော်မြတ်လက်လှလှလှလှမိခင်တင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်

No. 79.

ခါခွင်ခိးလိာ်လင် ဂျီတိအထံလင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 လင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 လင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 ဂျီတိယပ်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 ဂျီလင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 ခခင်း။ ဂျီလင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်
 ခခင်းခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်ခိုခင်

ကင်ခွဲခဲဒိမ်းလိုလိုလွင်မခင်အခင်တော်ယိပ်ခခင်သေသံတီခါ။

No. 80.

လိက်လပ်အယူခံတြးလုပ်တြးထူမခွင်တင်လပ်ခပ်ထိုင်တုတိအထံတော်လပ်
အရေပိုင်ခပ်လွင် မိခင်လပ်အခင်သိင် အမုခိုင်တံ့ပွတ်ပုတိုပိုင်တွင်တြးခခ။ အ
ညှင်မခင်ထိုင် လီခိုင်ခွဲဒိဝ ၂ ၅ ဂတုင်ခခခင် ခေါအခင်မိခင်လုပ်ယိပ်အခင်ခါလပ်
မလှူခခ ခါလပ်ခေါ ခခင်ရှိုက်တက် လံ့မိခင် အကျပ်လီပွား လံ့လူထံတခင် လံ့
ကိခင်ထံခခင် ခိုင်ခင်ခခင်တင်မိခင် တင်တီခခခင်လေ ခါလပ်ရှပ်ခေါမိခင်ပေပိုင်မိခင်
ခေမခင်ခခခင်လင်မားတိုင်ပင်ခခင်ယှံသိင်မိပ်ပက်ခခင် လီလီလီခခင်ခါမီးတင်သိင်
တင်လွင်သေယပ်လေခါလပ်ရှပ်ခပ်လင်လံ့လုပ်ခေလှူခခခင်ခါအပ်ခခင်ထိုင်မူ။
မိခင်ခါလုပ် ပခင်ခခင်တင်ပွံ့လုပ်လံ အခင်ယူခါခခခင်ခခ ခခခင်ပခင်ပခင်ခခခင် သေချာ
လီခိုင်သေယပ်လေခါခခခင်ခပ်ယှပ်ခေခေါလင်တက်ခခခံလီပွားချံသုတုင်ခိုင်မား
လေခါခခခင်အခင်မိခင်ယှပ်မလှူပွံ့လုပ်လံခခခင် လင်လုံအပ်ခေမခင်ခခမားတော်
သိင်ခပ်အထေတုတိခခခိုင်တိုင်ခိုင်သွက်ခခခင်လေခေခိုင်တိုင်ပခင်တင်ရှိုခခခင်တင်သေတီ
ယူတီသပ်သေယပ်လင်ခါခခခင်အခင်မိခင်လုပ်ယိပ်ခါလပ်ရှပ်ခခခင်လင်မားရှင်အပ်
ရှပ်ခါလပ်ခပ်ခခမားယူမူမားကိခင်လှိုခခခင်ခခခင်လိပ်သေယပ်လေခါခခခင်ရှိုခခခင်လင်
အခင်ပွံ့လုပ်လုံရှိုက်ပခင်ခေမခင်ခခခင် ခါလပ်ရှပ်ခပ်ယှပ်ခေမားယူမူမားသပ်လိုလို
ခခခင်ခေါအံ့ပေပိုင်ရှိုခခခခခင် ကိတ်ကိတ်ခခခင်ယိပ်လေခါလပ်ရှပ်ခပ်ပေပိုင်ခေလုပ်ယှပ်
ခေလင်ခေမပ်ထိုင်လင်ခါတင်ခခခိုင်ပွံ့လုပ်လံ့ရှိုက်ဝံ့ခခခင်လေရှိုခခခင်ခခခင်တော်
လိပ်မိခင်ရှိုခခခင်သွင်သွင်သွင်လင်လပ်ခခခင်ရှိုခခခင်ခခခင်လေခိုင်အခင်ပွံ့လုပ်လုံရှိုက်ဝံ့
လင်ရှိုခခခင်သိင်ခိုင်ခိုင်ဝပ်ခါ။ ခါလပ်ရှပ်သံခေခိုင်တိုင်ရှိုခခခင်လင်ခါလှိုခခခင်ခခခင်
ရှိုခခခင်သွင်ထပ်ထပ်တိုင်ခခခင်ခါလပ်ခတ်တုလုပ်ခခခင်အထေယူရှိုခခခင်သံရှင်သေရှင်
ခခခင်ယေလိုခခခင် လံ့ခါခတ်မခင်ခိုင်ခိုင်ခါ။ ထပ်ခခိုင်ခခခင် ရှပ်ခါယှပ်ခေပေပိုင်ခေ
လုပ်လံ့ယူခခခင်လေ ခါရှိုခခခင်အခင်ခါလပ်ခေခိုင်တိုင်ရှိုခခခင်သွင်ထပ်ခခခင် ခါမခင်တင်
သိင်တင်လွင်သိင်ခိုင်ခိုင်ခါ။ ခါဝံ့ခခခင်အံ့ရှိုခခခင်အခင်မိခင်လုပ်ယိပ်ခါလပ်ရှပ်ခခခင်
ခခခင်လံ့ခိုင်ခခခင်အခင်အခါတုတိအတုတိအခခခင်လင်မားအပ်ပခင်ခါခေါမိခင်
ပေပိုင်မိခင်ခေမခင် အခင်မခင်မားပခင်ခခခင် ခါလပ်ခပ်ထင်ဝါမခင် ပခင်ခါသုခါ
ဝခင်တီပေပိုင်တီခေ တီခခခင်ခခခင်ထင်ခခခင်လေ ခါလင်ခပ်လံ့လက်ခခ အပ်ခိုင်ခေယေ
ပွက်ခခခခခင်သီပွက်ရှပ်ပွက်အခင်ယေခေတီယေခေတီခခခင်သီပွက်ရှပ်ပွက်အခင်ရှပ်
ခခခင်ခခခင်သွင်ပွက်ခိုင်ခခခင်ခေါလုပ်ကျပ်အံ့လှိုခခခင်လုပ်မူလုပ်အခခခခင်ခခခင်
ခခခိုင်ခခခင်လင်ထံလက်ခခခင်အပ်ခခခင်အပ်ခခခင်ခခခိုင်ခခခခခင်လုပ်ပွင်မိခင်ရှပ်ထွံတီ
ခါခခခခခင်။ တော်လိပ်မလှူခခခင်သံဝါခပ်ပခင်ရှပ်သုခခခင်အံ့လှိုခခခင်အပ်ဝံ့လွင်လင်
ခိုင်ခခခင်ရှပ်ထွံလေတင်ရှိုခခခင်သွင်ထင်ခခခင်မိခင်ရှိုခခခင်ယှပ်ခခခိုင်ခိုင်ခခခင်ရှပ်ထွံခခခင်ခေါမိခင်
ခိုင်ခခခင်ခိုင်ယပ် တင်ရှိုခခခင်တင်ခိုင်ခိုင် လှိုခခခင်ပေပိုင်လီလီ ခေါပခင်ပေပိုင်အပ်ခခခင်
လှိုခခခင်တက်တက်ရှပ် လပ်ယှပ်ခခခင် ခါတီခါတော် လပ်ထံ ယှပ်ရှပ်ပွင် ဝါခခခင်သေ
ယပ်ခါလပ်ရှပ်ခါအံ့လင်ဝါလှိုခခခင်ခါသေတိုင်ခခခိုင်ခခခိုင်ခခခိုင်ခခခိုင်ခခခိုင်ခခခိုင်ခခခိုင်
ခေထွံခခခခခင် အခခခခင်ခခခင်ခခခင်ယေခခခင် ယူလွင်လတ်ပခင်ခခခင် ခခခင်ယပ်လင် တော်

ဤတိသင်္ဂလေ့အံ့၍ပေ၍သူ၍အံ့လံ့အာဏ်၌လေမအင်ဝါအံ့၌တချက်အခါချလင်
 မောဂ်မိခင်အာဏ်တုက်၌လှည့်မအင်လေ လင်တက်အာဏ်ပံ့ မိုဝ်၍တင်ပျံ၍ သင်၍
 အာဏ်တိပိုခင်သင်၍လင်လှည့်မအင်လေ ပေ၍ဝါချလင်ထိပ်၍တုတ်၍
 နှုတ်၍အခါချလှည့်လင်တက်တိပို၍အာဏ်ထိုခင်ယူ၍အံ့လှည့်သို၍တုတ်၍အခါလေံ
 မအင်လှည့်လင်လှည့်လင်တက်တုတ်၍တိပို၍တုတ်၍အာဏ်ထိုခင်လေံချလှည့်
 လှည့်လေံတင်၍တုတ်၍လေံမအင်မောဂ်ပေ၍ပျံ၍ထိပ်မး၊လံလိပ်၍သင်မောဂ်
 အံ့ထံမအင်လှည့်လင်တုတ်၍အံ့လှည့်သို၍တုတ်၍ပွင့်၍ခင်လှည့်လင်အာဏ်
 နှုတ်မိုဝ်ချလင်လေံထပ် တိပို၍ထွတ်သို၍လှည့်သို၍လှည့်လင်လေံ၊ ထပ်အံ့
 ခေ၍တုတ်၍တိပို၍လှည့်လင်လှည့်လင်တုတ်၍အံ့လှည့်တုတ်၍၊ချလင်အာဏ်ဝံ
 လေံထပ်
 လှည့်သို၍လှည့်လင်တုတ်၍မအင်လေတိပို၍တုတ်၍အံ့လှည့်လှည့်လင်လေံ၊
 အံ့
 မီးအံ့လှည့်မီးမအင်လင်လှည့်လေံတုတ်၍လှည့်လင်လှည့်လင်လှည့်လင်လှည့်
 လံပံခင်အာဏ်လိပ်၍တုတ်၍၊လိပ် တင်လံလံပံခင်တုတ်လှည့်လှည့်လင်
 ခါ၊တုတ်၍အာဏ်ချလင်လံခံလိပ်တံအံ့သလေမင်သတင်၍အာဏ်မအင်လှည့်
 အံ့မိုဝ်တေ၍လှည့်လင်လှည့်လင်လှည့်လင်လှည့်လင်လှည့်လင်လှည့်လင်လှည့်

No. 86.

လွင်ထုပ်မနီတိဝ်တင်လံၤ နျိုက်တင်ခပ်ၤ ဟုတ်။

လိုဏ်းအခင်း အံ့ဩလပ်တိုင် ဂုဏ်ထုပ်ဂုဏ် တော်တင်လဲ'လိုဏ် အခင်းခံ ဖျော်ယု
 ပေါ် ထုပ်သိုတင်သံ့ကျွမ်း၊ ပေါ် အွက်တင်သံတော်လဲ'ယောဂ် ပခင်းကျွမ်း၊ အခင်းတင်
 ခပ်အခင်း ဂေါ်ပေါ်ထုပ် ယော်ကျွမ်း ပေါ် အွက်တင်ခပ် လဲ'ယောဂ် ပခင်း ယော်ကျွမ်းတော်
 အခင်းတင်ထုပ်မခင်းမီးသွင်ယှက်ကွဲ'တီးခါ။ ပေါ် အွက်ယှက်သံလပ်တိုင်တော်ရှုပ်သီအပ်
 ယှက်တင်ခပ်အခင်းတင်သိင်၊ ပေါ် အွက်ယှက်တင်ခပ်လံလပ်တိုင်ရှုပ်သီအပ်ယှက်တင်
 လံ့ဥခင်းအခင်း ဂါမီးလိုဏ်အခင်းတင် သိင်ယပ်လင်သံယောဂ် ပခင်း ဥခင်းအခင်းထုပ်မီး
 ယှက်တင်ခပ် အခင်းတခါ ပေါ်ဥခင်းတုပ်အခင်း ယောဂ်လေဥခင်းအံ့ကဲ့လုံလပ်တိုင်လင်
 သံလဲ'ထုပ်လိပ်၊ အပ်ဥခင်းမခင်းယောဂ် ပခင်းတခါ။ ပေါ် အပ်ဥခင်း အခင်းဂုဏ်ထုပ်သုံ
 အခင်းယောဂ် ပခင်းလိုဏ်အခင်းထုပ်မိလှ်အခင်းယပ်ဥခင်းယောဂ် ကဲ့လုံသေလေလိုဏ်မ၊ နံ
 လပ်တိုင်အခင်းလင်လဲ'ဂါခင်းအမြတ်တီးခါယပ်။

No. 87.

ထိက်အလွှာတင်သင်အထံထပ်သိင်ဝုခင်ထွက်ထုင်ပိခင်ထပ်တီခါ၊၁၂၆၉ခုလိုခင်
ပထမဝါသုဝ်လွင်၃ခံ၊ခါထပ်အာဂါးခံပိုင်ယူမိုင်သိၣ်ဖိမီးထိက်အထီထင်ခံတင်
ထပ်အထံထပ်သိင်ယါခေပ်ပိုင်ဝုခင်ထွက်ထုင်ပိခင်ထပ်ပိခင်ထိင်တောၣ်မူလုသိင်ထံခံ
နီ၊ဗီတီခါ၊လွင်မခင်တီခါထိုင်ခါထပ်ခင်ဂုခင်ပွင်သိဝါ၊အိက်တင်ဝုင်တင်ပိတ်သိဝါ
ခင်အတွင်လိုခင်ထိတ် လိုခင်ပိတ်လံ့ထုင်မ၊၁၂၆၉တင် မိုင်တံ့ပွတ်ပုထံခါတောၣ်
ပိခင်အခင်သိုဝ်မဝ်လံ့ခံမဝ်ခတ်လိုခင်ထပ်မိုင်ဝခင်ပိုင်ခေပ်အါတီခါလေပံ့ထင်
မိုင်မိုင်ပိုင်ခင် ထေတီယူ တီဂါခင်လံ့မ၊၁၂၆၉တင် မ၊၁၂၆၉တင်ယူခင်ဝခင်ပိုင်ခင်မိုင်ပိုင်ခင်ခါ

မော့ခင်ရှိုပ်ပိုခင်တက်မင်လ'ခင်ကလိလိုသ်သေလော့ၤ၊ ခခေခင်လေ့ၤအူၤထြါး
တၢၤယၢၤဝှ်လ'သိုဝ်လ'ခ'ထင်ရှင်ကိခင်ထင်ရှင်ယူၤအူၤနွတ်ဝခင်လိုခိုဝ်သ်သေမော့
ရှ်လ'ဗျါး လှိုင်ဝင်ခေၤခခေခင် ခိုဝ်တော့ၤလပ် သိပ်ယၢၤဝှ်ခခေခင် လုပ်ပိခင်လပ် မလ
အိတ်လူတော့ၤမူၤအခိင်တော့ၤယၢၤသၢၤယၢၤဝှ်ခခေခင်ခ'ခခေခင်သေၤကိတိခါ။

No. 88.

၁၂၆၉ လိုခင်ကလိလွင် ၁၃ ခံ။ ရှပ်မော့ပိခင်ပိယူခိုဝ်တွင်ကြိမီးလိာ်သုင်နွတ်ယိပ်ထိုင်
သူမော့ပိခင်ခခေခင်တံခိုဝ်ခခေခင်လ'ခခေခင်ခ'၂၂ ကိလိုလိုလေ။ ယ'ပၤရှပ်မော့ပိခင်ပိလိုဝ်
ကုင်ထြါး၊ ထြါးသင်ခါ ရတခေတော့ၤမြိတ်သိပ်ပၤ၊ ကုင်ပေၤမုခင်ခေထြါးသမးတင်
သိပ်လေယူလိာ်ကိခင်ဝခင်ကတ်ယိလိုချံသၢၤအခေတင်ခ'တင်ပိခင်တင်လိပ်တင်ခခေ
မင်မီးသက်လိုဝ်သက်ပိုင်ယူလိတေီလ'ကွ'ၤယ'ပၤသူတင်ခိုဝ်ခခေခင်မော့ထုခေခိုခခေခင်
ခခေခင်ရှိုပ်တက်ယူလိကိခင်ဝခင်မိတ်တၢၤပုင်သုင်ယူကုခိုဝ်ကုဝခင်မီးခခေခင်လေ့ၤလှိုင်လိုလို
ပိခခေခင်တင်သိပ်မော့ရှ်လ'ရှပ်ခခေခင်လွင်မခခေခင်သူခခေခင်ဝ'သယော်သေယပ် ခခေခင်မခခေ
တက်သေချၢၤရှပ်လိခခေခင်လတ်မွာ်ခခေခင်ပခခေခင်ကုမော့ကုခခေခင်သေၤကိရှပ်မော့ပိခင်ပိ
ပေၤဝှ်လိုခခေခင်သိပ် အိတ်လွင်လိုခခေခင်သိပ် သွင်ခိုဝ်တက် ခိုခခေခင်လေ့ၤရှ်နွတ်တိသူ
လိလိုလၢးဝ'သ ယော်ယူခခေခင်ခခေခင်လွင်ကတင်ခ'ခခေခင်ကုခခေခင်ခခေခင်လိုဝ်ပိုခခေ
သိုဝ်ခ'ကခခေခင်သေခခေခင်မခခေခင်ခခေခင်ရှိုပ်မော့ပခခေခင်လိာ်ခိုခခေခင်မးခခေခင်ယိုဝ်သေၤကိ။

No. 89.

ခါလပ်ရှိုပ်ခိုဝ်ခခေခင်အိတ်တင်ကခခေခင်ခခေခင်အလှူတင်သိမ္မိလွင်ရှပ်ခခေခင်ဝ'လပ်
အထံတော့ၤလပ်ယံ လုပ်ပိခင်လပ်လိပ် ဝခေခင်တော့ၤမူၤ၊ လိုလိုတိခါ။ ခခေခင်အခခေခင်
အိုင်ခိုဝ် ခခေခင်ခါလပ်ရှပ်ခခေခင်အုတ်ထိုင်လူတုလို လိယင် ရှပ်ပွင်ခခေခင်တိခါလိာ်အခခေ
ရှပ်ကခခေခင်ခခေခင်လပ်လိာ်ခခေခင်ယံခခေခင်ယံခခေခင် မင်မီးယူလိာ် ကုခခေခင်လုခခေခင်
ကုခခေခင်လပ်ခခေခင်ကတ်ခခေခင်သၢၤလွှပ်လလၢးကုခခေခင်လွင်ကုခခေခင်လၢးသူယၢၤကိခင်လပ်ကုခခေ
အခခေခင်မင် သူတော့ၤကွင်အပွင်တင်လ'ခခေခင်ခါလိုဝ်မုတ်လင်သင်လင်ကခခေခင်သိပ်မင်လ'ပိ
ခခေခင်ရၢၤဝှ်တုတ်အမူလိာ်အမူယိုမင်ပေၤမင်ပွာ်ကတ်ယိလိုချံသၢၤသင်ခေခါသၢၤတင်
လ'ထင်ရှင်ကခခေခင်ခခေခင်သင်ခခေခင်ကခခေခင်တၢၤခခေခင်ပျော်ယၢၤသၢၤလှိုင်ပွင်လူပွင်တခခေခင်ကုခခေခင်
ခိုဝ်တိခါ။ ကွ'ၤခခေခင်အခခေခင်တိခိၤသခခေခင်မလၢးဝှ်ခခေခင်ခခေခင်ပုခခေခင်မးခခေခင်အတင်
သွင်ပိသိပ်ခခေခင်အခခေခင်ရေၤၤၤဝှ်တုတ်ခခေခင်အုတ်တင်လုပ်မင်ပေၤမင်မီးတိခါလိာ်ထင်
ရှပ်လ'ဝှ်လ'သွ'ခခေခင်ခခေခင်ကခခေခင်လိာ် ငိပ်ယပ်လွင်လိုလိုကုခခေခင်ခခေခင်အကွာ်
ကုခခေခင်ကုခခေခင်ခခေခင်တုၤအိုင် ခခေခင်ဝခခေခင်ရှပ်ခခေခင်ခခေခင်ခခေခင်ခခေခင်သိပ်လိုဝ်
တိလိာ်တော့ၤမင်လ'ဝခခေခင်သတင်သိပ်ခခေခင်သက်သိ သက်ပိုင်တိခါ။ ခါလပ်တုၤရှိုပ်အိတ်
တင်လိယင်လေခေခါအမူၤ၊ ခါမော့ခခေခင်ရှိုပ်ခခေခင်ခခေခင်လွင်ဝခခေခင်တက်ယိုကုခခေခင်ခခေခင်
အကျပ်တော့ၤတက်ပိခင်တက်ယိၤကွါခိုဝ်ခခေခင်ခခေခင်သတိပိယလူတုလိုယူကုခခေခင်ကုခခေခင်
တိခါလိာ်ခခေခင်ရှိုပ်လပ်ယံ လုပ်ပိခင်လပ်တက်လ'ရှ်လွင်တင်ယတ်တင်ယိာ်ကုသံကုခိုဝ်
ခါလပ်လင်လ'ခခေခင်ခခေခင်အထံတော့ၤကိ၊ သွင်ကိတိခါ။

ကွင်းကင်းမိုင် တွင်ခပ်ကောင်း လှော်ပိုင် ဂုဏ်အိမ် မုခ်အိမ်က လိက်ယဇ်မအိမ်သူ
လက်လှိုင် တင်လဲ'ဖွံ့ မဲ'လဲ'ထိုင် တော် ခပ်မင် ခုခံလဲ'လဲ'လုလဲ'တဲ'ခံ အွက်ပဲ'ယဲ'ရွာ
မုတ်သိင်ယဇ်ခွင်မိုင် လိပ်ခွင်မိုင်အုင် ပွင် သီပေါခေ'လိုင်ပိုင်ဝုတ် ယူလဲ'ယဲ'တုင်
လောင်းမိုင်ဇွေယံလဲ'ခါမိုင်အိုင်မိုင်ပွင် လွှက်လွှက်မိုင်ခေ'မိုင်ခွင်ခပ်ယဇ်တိုက်တော
ကင်းရှမ်းတော့မိုင်လိပ်ခေ'မော်ယဇ်အံပဲ'သုတ်ပဲ'ဝဲ'ရွာ'လေ့ပိုင်ကောင်းသူလက်တင်
လဲ'မဲ'အပ်တုင်ခုခင်ရှေ့ခံရွာလေ့ကောင်းပိခင်လုက် လမ်းခပ်မဲ'မီးလိုင်ခေခင်ခပ်
အံမီးတိယူတိခင်ကပ်တင်၊ ခြံတင်၊ ဟံ့ကင်းလုကပ်လက် ခေ'ကပ်ယံ့ကုခင်သေ့လေ
ယဇ်လဲ'ယူကပ်တိုက်တော့မိုင်တဲ'ဝုဇ်ခေယဇ်အမျှအောင်လဲ'လုယူတဲ'ခံကောင်းလေ့ပေ
ယဇ်သူလက်တင်လဲ'မင်ယံ့ကင်းအိတ်လွှက်ပိုင်ယံ့ခံကင်းလိုင်ရှုတိတက်ပိခင်ဝုခင်
ပိခင်မိုင်ရှုယူလဲ'ကိခင်ပိခင်ရွာမိုင်ခေ'မင်မီးလဲ'ခါလေ။

No. 94.

လိက်လပ်အူကျီးခံလေ့ယူဝခင်မိုင် ပွံတင်လပ်မဲ'တိအထံတော့ လက်ခုခင်အခင်
လဲ'ကျိတ်သရေ သွင်သုဇ်လွှာ'လက်ယံလုင်တုခင်ပိခင်လပ်ကောင်းအူပိုင်အုက်ချွက်
လိယဇ်တော့မူယူမဲ'တိခွင်ပိုင်မိုင်ယွင်ရှုလဲ'လွင်မခင်လိုင်ခွင်ပိခင် ၂ ၆၈ တုင်လိုင်ခင်သု
တင်အူတံခွဲပိတ်ခံခေခင်ခါလပ်ပဲ'လေ့သီလင်အပ်ရွာတင်ခပ်သခင်မဲ'တိခွင်ကတ်
ပိုင်ရှင်ပိုင်ပုခင် ခေခင်ပေ'လဲ'ခပ်သခင်ယဇ် အင်တက်အပ်မဲ'ခေ'ခွင်ကတ်ပိုင်တွင်
ပြီးခေ'ဝါခေ'င်ယဇ်လင်တုင်ခါလပ်တင်လေ့သီလင် အွက်ရွာပေ'ဝါရွာရှုထိုင်
တိကတ်ပိုင်ရှင်ပိုင် ခေခင်ယဇ်ခါလပ်လင်ရွာချွာ'ခပ် ပုတ်လေ့သီလင်ခေခင်ဝဲ'မဲ'
တိရှိကတ်ခေခင် လေ့လင်အပ်ပိုင်ဂတုင် ခေခင်ရွာမတ်ရွာယံဝဲ'မဲ'တိယံ'တင် တုက်
ကတ်မဲ'တိရှိမုဇ် တော့လပ်ဖြူပိုင် ခေခင်လင်ခါလပ် တွင်မဲ'ခပ်ခေလေ့ပေ'ဝါ
ခါလပ်မတ်ပိုင်ယံ ပိုင်ဂတုင်ခေခင်ယဇ်ခါလပ်မဲ'ရှုယိုင်ကိခင်ခပ်ခွင်ကတ်ခေခင်
သေ့လေဝဲ'သေ့ခါလပ်မဲ'ကိခင်အံပေ'ရှိုင်သင်ခါလပ်အံလိုင်လှိုင်လေ့လင်ရွာမိုခင်
တုဇ်ပိုင်လိုင်ကောင်းမတ် ထံခေခင်တိခါမိုင်ကောင်းရွာတုဇ်ပိုင်လိုင် ခေခင်လိုင်အံမီး
အံရှမ်းသေ့တုင်ကွဲ'ရှမ်းလိုင်ပေ'ကောင်းမတ်ကောင်း ထံဝဲ'ခေခင်ကွဲ'လေ့ကံခေခင်ခါ
လပ်အံလင်ရှိတ်ရှိုင်လင်ရွာတိုင်တခင်လတ်လပ်လွင်မခင်မဲ'တိသီယဇ်အမတ်လုင်
ပိုင်ရှင်ပိုင်ခေခင်ကံ လိပ်တိခါမိုင်ခေခင်အမတ်ခေခင် လင်ရှုင်အပ်ပိုင်အမတ်မခင်
ကုခင်ပွင်ပိတ်မော်တင်တုင်ခါလပ်လင်အွခင် ကခင်လွံခဲ'ဖွံ့'တိခင်ပိုင်ဂတုင်ခေခင်
ရွာတိခါလေ့ဖွံ့'တိခင်ပိုင်လိုင် ခေခင်ရွာရှုတိရွာရှုခွင် ဝခင်လင်ခိုင် လင်လပ်ခပ်
ကောင်းမီးမဲ'တိယံ'တင် တွင်လိုင်ဝခင်အွက် မုဇ်တော့ဖြူပိုင်ရှင် ပိုင်ခေခင်ခေခင်ကပ်
တိခါကံခေခင်တုင်ခါလပ်တင်ပိုင်အမတ်ခပ်ရှင်ပိုင်ကုခင်ပွင်လင်ရွာတိုင်တခင်မဲ'
တိကင်ဝခင်ခေခင်လေ့ ထတ်ခေခင်ပခင်လွင်ဖွံ့'တိခင်ပိုင် ဂ တုင်မဲ'ရှု'မဲ'တိခွင်ဝခင်
သူခေခင်ယဇ်လင် မိုင်ခေခင်ကင်မခင် ခေခင်သံဝါကပ်အံရှု လွင်ပိုင်သူရှု'ကွဲ'လေ့ဖွံ့'
တိခင်ပိုင်လိုင်ခေခင်လိုင် မခင်ပိခင်ဖွံ့'တိခင်ပိုင်သူအံလှိုင် ပိခင်ဖွံ့'တိခင်ပိုင်တိခင်ကွဲ'
ကုခင်ရှမ်းခေ'ခေခင်ပိုင်ကွဲ'ပွင်ခွင်ဝခင်ရှမ်းခေ'မီးပိခင်ပပ်သွင်ပပ်အံမဲ'ပိခင်ခွင်
ကင်ဝခင်လုင်လင်ပိခင်ကင်မိုခင်အံ လှိုင်တော့အံရှုတိရွာလက်ရွာအပ်ပိုင်သူဂတုင်

ဗြဲဂဇံခေင်အခင်းပူကျွင်ဝါလွင်သူ အခင်းယူဂ္ဂိတ်တေခေင်ထင်မးသိုဝ်းတခင်းထိုင်
 ဘိခင်းသင်ချာလင်ရှင်လေ်း ဟုလင်အခင်းချာလင် ထုဂ်လဲ'ခွဲမခင်းမီးခိုင်းသိခင်းရှာ
 ခခင်းယုလင်ချာလင်ကျွဲယွခင်းမခင်းမော့မခင်းအံပခင်းအံမိင်ချာလင်ယင်အံ့မးသံဟုတ်
 လုဂ်မးတိဂ်ထွတ်သိခင်းထွတ်သိုဝ်းချာလင်ယင် ခိုင်းခိခိုင်းတွင်ခိုင်းပုံချာလင်ဂိတ်
 အားထံမတိဂ်ခွဲခင်း လိုလိုချာလင်တင်ခိုင်းတီချဲ။ ထင်သံတိဂ်ဂ္ဂိအင်ကျွဲထိုင်ခိုင်း
 တိုင်မးချာလင်ထွဲ'မလူ့ခင်းတီချာပိုင်းချာလင်အံခဲလဲ'ထင်လဲ'မးထိုင်မာတိအ
 ထံထင်ဂုခင်းထွက်လုင်ပိခင်းလင်ရှင်တီချာလင်ခိလိုတော့လင်ခုခင်းဂုခင်းထွက်လုင်ပိခင်း
 လင်ရှင်အင်ပူကျွင် မးလိတ်သေထွင် ထံသေချာလိင်သေယင် ယွခင်းပခင်းခိုင်းခိုင်း
 ဟုလင်ချာလင် ခိုင်းသိခင်း ရှာခင်းတင်ခိုင်း အခင်းဂ္ဂိအင်ကျွဲခိုင်းထွဲ'မဂ္ဂိလဲ'ခိုင်း
 သေ်ဟံယုဂ်ခိုင်းချာလင်ပတ်သိရှာသိပံခခင်းသုံးကျွဲလဲ'သေ်ဟံတီချဲ။

No. 99.

ဗြဲဂဇံခေင်သွင်သုလင်လဲ'ဂုဂုဂုဂုလင်လင်ပွခင်းမီးလိတ်
 မီးလဲ'ဗြဲခင်းပွတ်ခိုင်းထိုင်ပွင်ကရေခိခင်းလေ်း။

လုဂ်မ'ပပ်တိဂ်ဂ္ဂိခင်းအမ္ပုးခေင်ထာရေခင်းအတုထိုမ'ပပ်ပေတုင်ခရခိုင်းရှာ
 လဲ'သေ်ဟံလင်လိတ်မးလဲ'ရှာလဲ'ခင်းခင်းခိုင်းပွခင်းထိုင်မ'ပပ်ရှာပေလဲ'ပေတုခင်းခိုင်း
 အံမီးယွဲခင်း ဟုဂ်လဲ'မ'ပပ် သိရှာသိပံပရခိုင်းပိခင်းလုင် ပတ်ထင် မီးသံခိုင်းသိခိုင်း
 လဲ'ခင်းမးယွခင်းဗြဲထိုင်လတ်ကွဲအံပ'ယင် ရှိတ်ရှင်ရှိတ်ရှာခင်းအတုဂ်မ'ခေင်
 ခေင်မခင်းအံမီးလဲ'ယွခင်းခိုင်းခင်းလဲ'ယွခင်းလွက်လွက်ခိုင်းပိခင်းထင်ပိုခင်းပခင်းအာပခင်း
 ရှင်လဲ'ထင်ထောတင်မးလင်လဲ'မးရှိတ်မ'သတ်အထင်ယပခင်းခ ၅ ဝခင်းမော့ပိုင်း
 မ'ခိရှင်ယခင်းယင်ပိခင်းမ'ခေင်မ'ခိခင်းခင်းအထင်လဲ'ခေင်ကျွဲခင်းမော့လဲ'ရှာထိုင်ခိုင်း
 ခိုင်းသထင် ခိုင်းယင်ထင်လဲ'မးရှိတ် လုဂ်ယံထွက် ထွက်မော့ပခင်းဟံထင်ထင်တိခင်း
 ရှင်ခင်းရှာ အ တုဂ်မ'ခင်းထိုင် ပိုင်းခိုင်းတုဂ်မ'အံမီးသံယွခင်း တီးပခင်း တီးမော့
 ဂုဂ်လင်မခင်းလင်ခိုင်းလဲ'ခေင်လဲ'လတ်ထိုင်အတုဂ်ခင်းတိပခင်းလဲ'အံမီးဂုခင်းခေင်
 တေခွဲခင်းမော့မလေ်းမော့မအားဂုဂ်အားထုးတခင်းမခင်းလဲ'ထိုင်မးလဲ'ထိုင်မးတင်ခိုင်း
 လုဂ်ခိုင်းလခင်းခိခင်းပေခင်းထာရေခင်းထိုင်တိဂ်ဂ္ဂိတိခင်းတင်ခင်းထော့ထွဲ'ထီပခင်းလဲ'
 ထွင်ခင်းခင်းလင်ခင်းလိတ်လိလဲ'မခင်းပွတ်ထိုင် ခွင်ထာရေခိခင်းလေ်း။

No. 100.

လိတ်အခင်းခင်းတော့လင်ကပ်ဂုခင်းချာဂုခင်းလင်အခင်းထိုင်
 အခင်းခင်းတံ'တိဂ်ခင်းထော့ခင်းပွတ်ပာတု။

ရှင်ထင်ဂုခင်းချာဂုခင်းလုင်ပိခင်းလင်ထင်ခင်းလိတ်အခင်းတော့ထင်သုဂ်ပခင်းမး
 ဟုတိထင် ယံထွက်ထော့ရှင် ထထင်ထိုင်ခင်းခင်း ခင်းတင်လဲ'ရှာလဲ'ခင်းခင်းခင်းခင်း
 ဂုခင်းမော့အင်လိတ်လဲ'မးတော့လိတ်ခင်းခင်းအမ္ပုဂ်ဂုခင်းဗြဲထိုင်လေ်းမခင်းတင်
 ခိုင်းခိုင်းကျွဲဟုတိ ခွဲခင်းခင်းခင်းခင်း မခင်းထင်ခိုင်းမးတင် ခိုင်းရှင်တုဂ်ခင်းခင်းလေ်း
 ပေဂ်ဝါမခင်းအင်လိတ်ခိုင်းမးချာမးခင်းတေခွဲပင်ခင်းထခင်းဟုခင်းထိုင်ခင်းထိုင်ဟု

No. 111.

လိာ်လဝ်ထမုင်ဆုင်ဆိုင်တွင်လေလုံလိယင်လုခိုင်ပွင်၍လှ်။

လွင်တင်မခင်တီခါလိုင် တုင်ခါလဝ်ထမုင်မွင်ဆုင်ဆိုင်တီခါလိုင်လကင်လီဆွဲ
 မိုင်ပီၤ ၁၂၄၈ တုင်လိုင်ခိုင်ခွဲၤ ၁၁ ခံ ခခင်မိုင်ဆင်လဝ်ခခင် ဆင်လဝ်ရလုင်လဝ်ဆင်
 ပိုင်လဝ်ဝုခင်ထွက်လုင်မိုင်လဝ်ရှင်ခါလေတင်ၤ ခခင်ခွက်လိာ်ခွက်ပုၤခခင်လွဲပုၤခါ
 ပုၤလဝ်တပ်သးလိာ် သေတော့လက်ခခင် မိုင်ခခင်သိုက်တင်သ' ခခင်လိုင်ခခင်
 ခိုင်တိာ်တော့မုခိုင်မးသီပိာ်ဆင်မုတီခိုင်ပေၤလတိုင်မိုင်တ' ပွတ်ပုၤလွဲမုခိုင်
 ခခင်လိုင်လုင် တင်သ'လိုင်ခခင် လိုင်မိုင်ဆင်တပ် တော့လုင်လဝ်ဆင် မိုင်ပိုင်လုင်
 တင်လဝ်ခခင်ဝုခင်ထွက်လုင်တင်တပ်သးလက် ခခင်မိုင်လိာ်သေတော့ ခခင်သိုက်
 ပွင်ရှက်ပက်လိာ်ပက်မးခပ်တခင်တော့မုမးယူမးချါးပင်လခခင်ခပ်တပ်တော့
 ယူမုတီတပ် ယင်ရှ်လဝ်တြါးမုလှ် တော့လုင်ခခင်တီ ခါလိုင်မိုင်ယူမုတီတပ်ယင်
 ခခင်ခခင် တီခါမော့သံလုးမိုင် ဆင်လဝ်ထွက် ထွက်လဝ်ပိုင် ခခင်မးတိုက်ပိုင်
 ပွင်ရှ်လှ်ခခင်လေဆင်လဝ်ထွက်ခခင်လင်မးလွှာ်တပ်လွှာ်တုာ်တင်လက်ခခင်မိုင်
 ခခင်သိုက်တင်သ'မးယူမုတီဆင်လဝ်မုခင်မုကျါခခင်တီခါယူလေမိုင်ခခင်သု
 လဝ်လင်မီး ဆင်ပိုင်မိုင်တီခါလဝ် ခခင်လေ ဝါခခင်ရှင်လဝ်ခ'ပုၤဆင်လက်
 ခခင်မိုင်ခခင်သိုက်ခခင်လိုင်သ'ရှါယုၤတိုက်ရှါရှေၤပိတ်တပ်လဝ်ထွက်ထွက်
 မုတီမုကျါ ပုခင်ခခင်လေတုင် ခိုင်လင်တက်သ'ဆွဲခခင် ရှင်ခခင်တင်ရှါတင်ရှင်
 လဝ်ခခင်ယင်လေမီးဆင်တော့ပခင်မုတီခါလဝ်ခခင်တီခါယင်မိုင်ခခင်ခခင်
 မုတီဆင်ဆင်တော့သုလဝ်မီးဆင်တိုင်ခခင်ခိုင်ခခင်ခခင်တင်တုင်ခါလဝ်ထ
 မုင်တင်ပိုင်ခခင်ရှင်ခါလဝ်ခခင် ၂ မော့လင်သ'ဆွဲခခင်တုင်ခခင်တိုင်တော့လဝ်ဝုခင်
 ပိုင်လဝ်တင်ခခင်သိုက်လက်ခခင်မိုင်ဆွဲ ခခင်ပိုင်ပိုင်ခခင်ထွဲခခင်ရှါပိုင်ရှါယိုင်
 ရှါရှေၤပိတ်တပ်သးခခင်သိုက်လက်ခခင်မိုင်လဝ်ထွက်ထွက်ဆင်မီးမုတီဆင်
 ခခင်တီခါ ၂ ရှါခခင်မုတီဆင် တုင်ခါလဝ်သ'လွှာ်ထွက်ထွာ်ထီ ခခင်တုာ်ခခင်တင်
 ဆွဲခခင်ရှင်ရှါခခင်သိုက်ခခင်ခခင်ဆင်လေမိုင်လုင်လိုင်ခခင်ခခင်လိုင်လဝ်ဝုခင်လုင်
 ပိုင်လဝ်ရှင်ခိုင်တော့မတ်တုင်ခါလဝ်ခခင်ပိုင်လိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်လက်ဆင်
 လင်လဝ်လုင်ပိုင်လဝ်ရှင်သေခခင်တီခါလေရှ်တုင်ခါလဝ်ထမုင်ခခင်သ'ဆင်ခခင်ခခင်
 သုၤဝ'တော့လုင် ဆင်သက်ခါလဝ်ခခင်ခိုင်တော့ဆင်လု မုခင်ရှ် ပခင်ဝ'လက် မတ်
 တော့လဝ်ဝုခင်ခခင်လုင်ပိုင်လဝ်ရှင်ခါဝ'သေထီခခင်ခခင်ခခင်တီခါခခင်။

No. 112.

လွင်ဆာ်ခိုင်ပိခခင်ဆာ်မုတိုင်ခခင်ခခင်ခခင်။

ခခင်ခခင်လုာ်။ ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ခခင်
 သွင်ရှက်ရှါခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ခခင်
 လက်ယင်လေခခင် ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်

ကံလိဝ်'ဣၣ် ဖေယိင် အူခင်'လ'ထုဂ်လ'တိုဝ် နှ'တံနှ'မိတ်ၣ်နှ'အခင် အ'ယိုဝ်
သွင်ခေ'အင်မိတ်ခွင်ၣ်အခင်မခင်ထီပီယူခေ'ခေင်တိုင်သိုဝ်ယဝ်အခင်ဖေယိင်အူခင်
ခေ'အင်မိတ်မခင်ၣ်သိုဝ်လေထီပီမိတ်ခွင်ၣ်နှ'မိတ်တိုဝ်မိတ် ငှာသွာနှ'မိတ်
သိုခေ'မိတ်ယဝ်သ'နှ'မိတ်ပွင်ခွင်ၣ်နှ'မိတ်အခင်ဖေယိင်အူခင်တိုဝ်ထုဂ်လ'နှ'တံသိုနှ'
ခေ'အင်ၣ်သိုဝ် တီသေယုင်လင်အထုဂ်ရသေယဝ်တြးခေ'အ'ယိုဝ်သွင်ခေင်ခေ'မိတ်
ၣ်လ'ထီဝ်သေထွင်ထံလေပလိာ်သၢအမုထံခင်တိဝ်'ကံလိဝ်ယဝ်ခါအေၣ်။

No. 113.

ၣ်လင်ယဝ်ထွင်ပိင်မိုင်ပွခင်လင်မီးလိာ်လိလ'မခင်ပြခင်နှ'တံခိုခင်ထိုင်ၣ်တီအ
ထံတေၣ်လင်ပီလေၣ်ယဝ်မင်တြးလင်ထွင်ပိင်မိုင်ခခင်တရဝ်တီၣ်ပေၣ်လ'နှ'လ'ဝ်
ခခင်ၣ်ကံၣ်သွင်ကံလိအေၣ်ခခင်ၣ်ကံလိာ်အရ လင်ယဝ်လေၣ်ယဝ်မီးလိာ်ပခင်မၤ
ၣ်တီၣ်ၣ်ခါခခင်ယဝ် မိုင်ပွခင်ခခင်ခခင်ခခင် နှခါလ'နှ'လ'ခခင်အူခင်အရၤ
မခင်ၣ်ထီပီၣ်ယဝ်ၣ်တေၣ်လိာ်ခခင်လင်ခခင်အခင်ကံလိာ်အထုဂ်ရခင်လင်
အရေၣ်ပိင်အခင်ထီပီအမုမိုင်တ'ပွတပၤတိုခခင်'မီးအခင်လတ်ၣ်တီၣ်ၣ်ခါခခင်ခခင်
ပေၣ်ထိုင်ခခင်ၣ် ၂ ၅ ၅ တုဂ်ထိုင်ခခင်ထွင်ခခင်ခခင်ခခင်တကပါးအခင်လိတ်သေတေၣ်
လက်ခခင်ကံ ခခင်သိုက်တကါၣ်တိုက်တီၣ်ခခင် မိုင်ခခင်လင်ထွင်လေၣ်ယဝ်ပွခင်
ခခင် ယဝ်မီးအခင်လတ် ခခင်ၣ်ကံလိာ်ၣ် ခါလိာ်ခခင်ၣ်အမခင် ယဝ်ထွင်မခင် မီး
ခခင်ၣ်ၣ်ၣ်လင် ပီထွင်တကါလ'သယဝ်ခခင်ၣ် ၀၂ခခင်ခခင်ၣ်ပခင်ပြခင်ခိုခင်မၤ
ၣ်တီၣ်ၣ်ခါခခင်သေကံ ခခင်ၣ်ခခင်ၣ် တုဂ်လင်ပီလေၣ်ယဝ်လုင် လိခင်လး
တေၣ်မုလိလိခခင်ပေၣ်၀၂လိဝ်မၤၣ်မၤခခင်ခခင်ၣ်အထံတေၣ်လင်ခခင်အထုဂ်ရထွင်
ခခင်ခခင်တကါလိၣ်ၣ်အခခင် ခခင်ခခင်သင်ခခင် ပခင်တကါလိခခင်မၤမိတ်ခခင်ၣ်
ခခင်သ'ၣ်ၣ်အခခင်ခခင်တကါခခင်တိုက်တေၣ် အခခင်ပေၣ်၀၂လ'သယဝ်ခခင်ခခင်
ကံသယဝ်တေၣ်လင်ပီထွင်ပိင်ခခင်လင်ယဝ်ၣ်ခါအခခင်၀၂သင်ၣ်ခခင်။

No. 114.

ခခင်ခါလင် ဖေယိင်ခယူခခင် မိင်မီးလိာ် အလိရင် တေၣ်ခခင်လင် ထိုင်အထံ
တေၣ်လင်ခခင်ပိင်ထွင်ပိင်ခခင်လိာ်ခါ။ လွင်မခင်ခခင်ခါလင်ပိင်ခခင်ခခင်အသကလ'
သေသိသိမၤ၀'သေယိုဝ်ခါလင်တ'ယဝ် ကိုက်ၣ်ခခင်လုာ်အူခင်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
လိာ်သုတ်ခခင်အသကမခင်လ'သေၣ်
မိုင်ခခင်ခခင်ယူခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
အုတ်သွင်ပေၣ်
ထိုင်အခင်မိတ်ခခင်ခခင်ထွင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
လုာ်အူခင်ၣ်
လ'ခါလင်အူခင်၀၂အ'ပျါးခေၣ်
အခခင်မၤပေၣ်လုာ်အူခင်ယဝ် အခခင်ၣ်
တေၣ်လင်ခခင်ပိင်ထွင်ပိင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်

No. 115.

လွင်တင်မခင်လိုင် တုင်ခါလင်ခင်ခေင်လၢခေင်တင်လင်ယံမြိုင်လၢခေင်လိုင်မိုင်
 မိုင်သ့ဂွၢ်ခေင်မိခင်ယုင်မိခင်မေ်အကျိုင်ပၤမၤခင်လီမိုင်မိ ၁၂ ၆ ခုတုင်လိုခင်လိုင်မိုင်
 သွင်ခံခေင်ခေင်တေင်တေင်ပေ်ပေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်
 လင်မြိုင်လၢခေင်ခေင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
 တင်မိခင်တင်ခေ်သိခင်သိုဝ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ကၤထိုင်မၤခေ်မိုင်မိ ၁၂ ၆ ခုတုင် လိုခင် ၅၂၉ ခံဝံခေင်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
 ခေင်ခေင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
 လူ ကခေ်လိုခင်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 မခေ်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
 ကျပ်တီခါယင်။ဂွၢ်မိုင်လိုင်ခေ်လိုင် တင်တုင်ခါလင်ခေ်တင်လင်မြိုင်လၢခေင်
 လိုင်ခေင်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ဝုခေ်ထွက်လိုင်လိုင်သင်သိုင်ထွက်ပခေ်ထွက်လိုင်လိုင်သင်သိုင်ထွက်ပခေ်
 လံ့ဂွၢ်ဝါခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ကိလိလူ မခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ခေင်ခေင်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ပခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်

No. 116.

လိက်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်

လွင်မခင်လိုင် ၁၂ ၆ ခုတုင် ဝခေ်လိုခင်သိပိကိတ် လပိခေင် နှိတ်ပွၢ်မုၢ်တေ်
 လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
 နှိတ်သေ်ယင်လွင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
 ဝခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ပၤခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ခံတင်သိုင်ယင်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ၅၂၆ ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ပုင်လိုင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
 တေ်လီထွၢ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 လံ့တိုင်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ဝါခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 မုက်ဂူမၤပၤခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 မိခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 ဂူခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ်
 မုၢ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်တေ်

ကုန်းပြင်၌ မာန်လက်မားလီမိုဝ်ဒီ ၁၂၅၀ တုဂ်ခေခေ ဂုန်းတော်ထိုင်ရှုတ် မားခွဲဒီ
 ၁၂၆၄ တုဂ်ခေခေယပ် တီခါခေခေ ကုန်းမာန်လက် မီးအမိင်ဝါးသုဉ်ရှေ့ခေ
 ယေလိုခေတပ်ပာန်တပ်မိင်သုဉ်ခေခေ ကုန်းဝါးဝါးခေခေ ခေခေ မာန်လက်
 အံပာန်ရှေ့ပြေကုလ်လေ ခေခေ ကုန်းရှေ့ခါလ် ပွဲပာန်ရှေ့ မာန်လက် ခွဲအတွက်
 သိဝ်ဒီခေခေ လိုင် မာန်လက် ကွဲပာန်ဝါး ဂုန်း၅ ပိတီး၊ သံပာန်လေလင်၊ တင်ဝင်သွင်
 တုဂ်ခေခေကွဲလေတော်လိပ် အာခါလက်ခပ်ယင်လှလ် ထိုင်ခါခေခေ ပွဲရှေ့ခေခေ
 ယင်ကုတ်ကွဲခါခေခေ ဂုန်းဝါးတီခါလက်လေ ခါလက်လင်ကွဲတင်လက်ယွခေ ကါတီမြိုင်
 လေးပိင်သထင်ပးခွဲအာခါမီးယူတော်လိပ်ခေခေ မာန်လက်လင်ဝါးပာန်ကါတီရှေ့
 ခါခေခေ ကုန်းလက်အလုပ်ခေခေ အမိင်ဝါးပာန်ခေခေ ကုန်းခေခေ လှလ်လေ အံဝါးအာခါလှလ်
 လ်ခေခေ ထုတ်လ်ခါခေ ကါတီခါခေခေ မြိုင်လေးလှလ် ပးတံခေခေ လိုင် ခါခေခေ ၃၀
 ဝခေခေ မားလက်မားယွခေခေ တဝါခေခေ ယပ်။ ကွဲပိင်ခေခေ လေခေခေ ကုန်းထုတ်လ်
 ဂုန်းခါခေခေ ပွဲရှေ့ ဂုန်းခေခေ ခါခေခေ ၃၀ ဝခေခေ မားယွခေခေ လက်တပ်ပာန်သုကွဲ
 မီး အမိင်ပာန်လိုင်ခေခေ ယပ်လေ။ ဝါးသေ ၃၀ ဝခေခေ လေယပ်လင် ခါလက်ခပ်သံကွဲ
 ယွခေခေ ထိုင်ပွဲကွဲ၊ ခေခေ မာန်လက်အံပာန်ခေခေ ခါလက်သံကွဲတင်လက်ကါတီအထံ
 လက်မိလ်သံမာန်ခေခေ ထုတ်လှလ်ခေခေ လေ မာန်လက်လင်သံယွခေခေ အံပာန်ခါခေခေ
 ကါတီမြိုင် လေးခေခေ တီခါလက် ခေခေ လက်ဝါးထုတ် လွဲအံပာန် အမိင်အာခါ
 ခေခေ ခါလက်ရှေ့သံကွဲယွခေခေ ထိုင်ပွဲကွဲ၊ ယပ်လင်ခါခေခေ လက်မြိုင်လေးခေခေ လင်မီး
 အမိင်လက်ဝါး အာခါကုတ်ခါခေခေ ပွဲ ရှေ့သုသွင်ခေခေ ကုန်းခေခေ ကပ်အံပာန်လ်သုခေ
 ကွဲတင်လက်ကါတီခါခေ လှလ်ခေခေ ကွဲတံ ကါတီကပ်ခေခေ သုယပ်ပံယွခေခေ ထိုင်ခါခေ
 ယွတံ။ ကွဲပိင်ခေခေ ခေခေ ကါလက်ထုတ်လ်ခါခေ ပွဲရှေ့လက်မြိုင်လေးသထင် ဂုန်း
 ခေခေ လိုင်ခါခေခေ လက်ဝါးလှလ်လှလ်လှလ်လှလ် ယွခေခေ ပာန်ခါခေခေ လ်သေခါခေခေ

No. 119.

လှလ်မာန်လိုင်တုဂ်ခါလက်ခွင်ကတ်ခွင်ကွဲခေခေ လီမိုဝ်လက်ခါခေ အလုပ်လှလ်ခေ
 ခါခေခေ တော်မူမားယူမား ပက်တပ်ခါခေ ကါတီခွဲ ပိင်ခါခေ သွက်ခေခေ ခါလက်လ်ထံ
 ဂုတ်ကပ်ကုန်းသုလ်လီလီမိုဝ်ဒီ ၁၂၆၉ တုဂ်ခေခေ တီခါလေဝါးသေခေခေ လက်အ
 ရေပိင်လှလ်သံခါခေ မားဂုတ်မားတော်ပိင်တွင်ကြီးမားပက်တပ်ခါခေ တော်ကါတီတွင်ကြီး
 ခေခေ ကေခေ တုဂ်ခါလက်လ်ခေခေ ဂုတ်ကပ်ကုန်းသုလ်လီလီယပ်ကပ်ခေခေ ခါလက်လင်သံ
 လ်ကွဲခေခေ သေခေခေ ကုန်းသုလ်လီလီသေယပ် လင်သံလ်ထံဂုတ်ကပ်ကုန်းကိပ်ကတ်
 ကါတီခွဲကတ်ပိင်တွင်ကြီးခေခေ ပေခေခေ သီဒီဂျီဒီလှလ်လင်ကပ်ခေခေ လက်အလုပ်လှ
 လင်သံမားယွခေခေ တင်ဂုတ် မြူခေခေ လေခါခေခေ တော်လှလ်လင်လေ အာခါခေခေ ပိင်မြူခေ
 လေခါခေခေ လေရေလှလ်ခေခေ သံဝါး ခါလက်ဂုတ်တင်ဂုတ်ကပ်ခွင်ကတ်ခေခေ အံမေခေ အံ
 သင်သေခါခေခေ ပိင်ဝါးခေခေ သေယပ်လင်သံခေခေ ကွဲခေခေ ပိတ်အရါကပ်တင်ဂုတ်
 ခါလက်ခေခေ ယပ်တီခါခေ ကွဲခေခေ ကုန်းတုဂ်ခါလက်လ်ထံဂုတ်မားကပ်လက်ခါခေ
 အလုပ်လှလ်ခေခေ လ်သံ ၁၄၁၅ ပိလိုင်ယပ်။ ကပ်ပျံတံကုန်းသုလ် လီလီခေခေ ကေခေ
 လီမိုဝ်ပာန်ဝခေခေ မိုင်အံပိင်ခေခေ တီခါခေခေ ကွဲခေခေ ကါလက်လ်လှလ်လှလ်
 သက်လှလ်လေလ် ကွဲခေခေ ကုန်းသုလ်လီလီခါခေခေ တင်ခေခေ ကွဲခေခေ သံဝါးခေခေ

တုင်ခါလင်လံၤဂွၢ်သုင်ယေဝ်ခင်သွင်ဝခင် လှံၤတီၤခါလေၤ ဂွၢ်ပိုင်ခေၤလိုင်သိင်ခါ
လင်ၤမောၤအံၤတွၢ်ခင်လံၤလုၤသေပွၤကွၢ်တီၤခါၤကွၢ်တေၤလိပ်ခေၤလိုင် ခါလင်တင်ၤဂွၢ်
အံၤမိၤသင်တီၤခါသံဝါအံၤလံၤပိၤခင်ခိုင်ခွင်ကတၢ်ခခေၤမောၤအံၤခင်ပိၤခင်ကတၢ်ဂွၢ်
လင်ၤခခေၤအလုပ်ၤကတၢ်တင်ၤဂွၢ်တၢ်ကွၢ်သုင်လိပ်ခခေၤတီၤခါလိုင် မိၤလှံၤတေၤ
လင်ၤဝခင်လိုင် မလသခါးတေၤမူၤအိတ်လူၤမုၢ်ခင်ပုၤခင်ခိုင် တင်ၤဂွၢ်တၢ်ကွၢ်ကတၢ်
သုင်လိပ်ၤကတီၤခခေၤတေၤသုင်လင်ပိၤခင်လင်ၤဂွၢ်သေၤကတီၤခါခခေၤ။

No. 120.

လွင်မခင်လံၤတြၢ်ခံၤတြၢ်တကၢ်ကုၤမခေၤလိုင်မခင်ခတ်လင်အံၤကွၢ်ဂွၢ်ခါလင်
သံလံၤတင်ၤကွၢ်ကတၢ်ပုၤဂွၢ်ပၤခင်ကွၢ်ခခေၤမခင်မခင်မခင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ယံၤခွၢ်တီၤလိပ်မခေၤလိုင်ခခေၤလှံၤသေယံၤတင်ၤကတၢ်ကွၢ်ခခေၤမိုင်အံၤဝခင်ခခေၤ
လိပ်ယံၤဝခင်တခါဂွၢ်သံလံၤခခေၤလံၤမခင်ဝံၤကတီၤတီၤခါလင်ခခေၤလိုင်ခခေၤဂွၢ်သေ
လံၤလိုင်မခင်တကၢ်ပခင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
မၤတီၤခါလင်ယံၤမောၤဂွၢ်ခခေၤလိုင် မခင်အံၤအံၤအံၤမိုင်ပခင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
မောၤမခင်တခါ ခါလင်ယံၤကတၢ်ခတ်လင်ဂွၢ်ခခေၤမောၤမိုင်ယံၤကတၢ်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
လင်အံၤခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ယံၤကတၢ်ခတ်လင်ဂွၢ်မောၤအံၤလံၤယံၤအံၤကတၢ်ခါလင်မောၤမလံၤပိုင်လတ်ဂွၢ်
မခင်အံၤပိုင်သေယံၤလွင်မခင်တီၤလှံၤလွင်ယံၤလှံၤပိုင်သေယံၤဝါခခေၤခခေၤလေ
ဂွၢ်ခခေၤလိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
သံလှံၤ။ ဂွၢ်အံၤခခေၤသိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ဝါဝါခခေၤခါခါလင်တင်လင်တီၤလှံၤတေၤမိုင်ယံၤလှံၤလှံၤမောၤပေၤခါလင်အံၤတင်လင်
သွင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ဝါခခေၤခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ဝါခခေၤခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
တင်လင်လိုင်အံၤလံၤတေၤလင်ဝခင်ကွၢ်လိုင်ပိၤခင်လင်ၤဂွၢ်ခါၤအိတ်လူၤယံၤလှံၤခိုင်
လိပ်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်

No. 121.

ခါလင်တြၢ်လှံၤခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
လှံၤပေၤလံၤကွၢ်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ကုၤသေယံၤဝါခခေၤကွၢ်သိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ဝခင်ကွၢ်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ဂွၢ်အံၤတခင်ယံၤတီၤတီၤ
ဂွၢ်တီၤဂွၢ်ဝါခခေၤ။ ဝါခခေၤ ၂ ၆၀ ခုလိုင်ခခေၤထိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ယံၤလှံၤလံၤမၤလံၤကွၢ်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
လံၤလံၤခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
လူၤသေၤကတီၤလံၤခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်

လုံတော်လင်ဝုခင်ထွက် လှိုင်ရှင်မိုင်ခံဝါခေ'လှိုင်ရှင်မေးယပ်ခါလင်တော်မိုင်တော်
 အံလင်မိုင်ခိုခင်တက်၍ပျံခေ'လှိုင်ရှင်မေးယပ်ခါလှိုင်ရှင်မေးယပ်ခါလှိုင်ရှင်မေးယပ်ခါ
 ထူးလင်ရှင်ခေ'လေး။ သိရ်မေးလှိုင်ရှင်လင်လတ်တခါယပ်အခင်ခေ'လှိုင်ခေ
 ရှင်ခါလင်တော်ခိုခင်ခေ'အိလ်လူခါလင်ယှီခေ'ခေ'သေယပ်အပတ်တော်မီးလှိုင်ရှင်
 တော်မုခင်ရှင်လိယပ်တတ်ပခင်သေကံတခါ။

No. 122.

ပုံပုတ်ထူ။

ခုခင်ရှေ့ခံပျံ၊ ဂြိုဟ်ပွ'ခင်သုခင်ချီလင်ရှင်ခိုင်၍တိသုခင်လင်ငါးခေခင်မိုင်ရှင်
 လင်ခေယပ်လှိုင်ထံ လင်ခေခေခေခေ'ချီရှင်မခင် အံပေလင်ခေ'ထံ'လင်ခေခေခေ'၍
 လှိုင်လင်ခေခေ'ခေ'သေယပ်လင် ခိုခင်၍လိလိတိခင်သုခင် ခေခင်ယပ်ခုခင် ရှေ့ခံအ
 ဖြတ်တင်ဝါတိသုခင်ချီရှင်လင်ခေခေခေ'ခွဲဂြိုဟ်သုခင်ချီလင်ခွဲအံပေရှင်လင်လိလိသုခင်ချီ
 ရှင်လင်လင်ခိုခင် သင်၍ပိုင်မခင် ရှင်လင်ခေခေခေ'လင်ခါလှိုင်ခေ'လံ'အချုပ်တရ်
 သခင်မင်ဝါအချုပ်ကုခင် မင်ဝါပေ'လှိုင်ရှင် တင်ခေခေခေ'ရှင်လိ အခင်၍ကံခေ'လှိုင်
 ခေခင်လပ်သိင်မင်ရှင်သင်ယပ်ရှင် အခင်၍ကံခေ'လှိုင်ခေခေခေ'ယပ်လင်ခေ'တိရှင်
 လှိုင်ကံခါလှိုင်တင်လိကံလိသေယပ်လှိုင်အင်ခေခေ'၍ကံခေ'လှိုင်ခေခေခေ'လှိုင်ခေ
 ခါခေ'၍ပိုင်တခေ'ယှိုင် လင်လင်ခေခေခေ'လှိုင်ခေ'ဝါခေ'ယပ်မခင် လင်တော်လှိုင်ခေ
 မခင်ဝါခေ'လှိုင်ရှင် ယပ်ကုခင်ချီလင် ခေခေခေ'ခေခေ'ခေခေ'လှိုင်ခေခေခေ'ဂြိုဟ်
 ကံသင်သေမင်ဝါလင်ခေ'ဂြိုဟ်ယပ်။ ကံခေခေခေ'ရှေ့ခံလင်မီးအလှိုင်တြေးလွင်
 အခင်တခေ'ယှိုင်ယပ်ပေ'အခင်လှိုင်ခေ'ဂြိုဟ်လှိုင်၍ကံခေ'ယပ်ယေ'အခင်တခေ'မင်ရှင်
 သင်လပ်သိင်ခေခေခေ'လှိုင်ခေခေခေ'လှိုင်ခေခေခေ'ယပ်မခင် လင်လင်ရှင်ထံတိအမတ်
 သိခေခေ'ခေခေ'လှိုင်ခေခေခေ'လှိုင်ခေခေခေ'ခေခေခေ'ယပ်မခင် လင်လင်ရှင်ထံတိအမတ်
 အခင်လပ် သိင်ခေခေ'ခေခေ'ကံသင် ထိုင်သူတေ'လံ'လတ်ကံပေ'သူလတ်လံ'တေ'
 လံ'ခေခေခေ'ခေခေ'အံလတ်လံ'တေ'ပခင်အပြတ်ထံဝါခေ'ယပ်။ အမတ်သိခေခေ'ခေခေ'
 လိလှိုင်လေးလံ'လေးအမတ်တေ'ခေခေခေ'လင်ထံလှိုင်ယပ်မခင်မခင်တော်ရှင်လိလင်ခေ
 လင်လင်ဝါလိယပ် လှိုင်ကံခါမေးတသတ်တိပေ'မခင် လှိုင်ခေ'ယပ်အခင်၍တိခေ
 ပိုင်ရှင်ခေခေခေ'ယပ်လင်ဝတ်သိခေခေခေ'ခေခေခေ'ထိုင်တိအိခေခေ'ယပ်လှိုင်ခေခေ'၍အမတ်
 တေ'ပခင်ပေ'ခေ'တခေ'ယှိုင်လှိုင်လှိုင်တင်လှိုင်ခေခေခေ'လှိုင်ခေခေခေ'မင်လံ'သ
 တိယပ်လင်လှိုင်ရှင်အင်လှိုင်ယပ်ခေ'ကံခေခေ'ယပ်မခင်လင်ဝါကံခါခေခေ'လှိုင်လတ်
 ဝါခေ'သေယပ်လင်လတ်ဝါအခင်လပ်သိင်ခေခေခေ'လှိုင်ခေခေခေ'ခေခေခေ'ယပ်
 ၍ပိုင်တခေ'ယှိုင်ခေခေ' အလှိုင်သခင်တခေ'လံ'၍ကံခေ'ယပ်ယေ'အခင် တခေ'မင်
 ရှင်ယပ် လင်ဝါလပ်သိင် တိခါအမတ်ရှင်ယပ်၍လင်တိ ခုခင်ရှေ့ခံပိုင်မခင်လှိုင်
 ယပ်လင်လံ'သူခေခေခေ'သေယပ်အေ'။

No. 123.

ခါလင်လှိုင်ရှင်လှိုင်လှိုင်လင်မီးလိကံလိယပ်ခံတင်လင်ခေခေခေ'လှိုင်တိအထံ
 တော်လင်ခုခင်ဝုခင်ထွက်လှိုင်ခေခေခေ'လင်ရှင်ပေ'သုလှိုင်ခေခေ'တော်ရှင်ခေခေခေ'လှိုင်လံ'

သိင်္ဂတင်တင်အမူအခင်းပိုင်းမားယိုဝ်းအပ်တံ့မိတ်တုပ်မြိုင်လားခွံပိုင်သထုင်လွှာ
 ပုတ်ခခင်းလေလင်ထုၤခေၤချွၤဂုၤခင်းလုင်ပိခင်းလင်မားလိတ်သေတွင်ထံတုၤလှံယပ်
 လင်တုပ်ခလပ်ခေၤမော့ၤဂွၤပိုင်ခပ်ပးခွံအမူအခင်းမြိုင်လားတံ့ခခင်းတုပ်ခွံယပ်
 တော့ၤအိင်တိမော့ၤ တက်ခံတံ့အပြိတ် တင်တံ့ လိုင်ခခင်းပိုင်ခင်း လိုင်ခခင်းယပ် လိယပ်
 ချွၤချွၤတော့ၤမူပခင်းဝံလိုင်ခခင်းယပ်တီၤခါမိုင်ခခင်းခါလင်လင်မီးလိာ်အယူခံ
 လၢတင်လင်ထိုင်ၤတီၤအထံတော့ၤ လင်တုတီယပ်မိုင်ခံမင်ဂြီးခခင်းလုင်ပိခင်းလင်
 ခခင်းသေယပ်လင်ခခင်းမခင်းလင်လင်သံလိတ်သေလူတုၤခွံအမူတုၤလိာ်လိုင်
 ခခင်းယပ်လင်တုပ်ခလပ်ခေၤ ဂွၤပိုင်အမူအံထင်အံသးသေအံကံ့အံထံလေလင်
 ဂွံပခင်းတင်ချံသးယပ်လင်လံလွတ်အသက် တင်တံ့ခခင်းယပ်တီၤခါဂွံၤခခင်းၤ
 အခင်းတုပ်ခလပ်ခေၤ ဂုၤခင်းလုင် လိယပ်ချွၤချွၤတော့ၤမူပခင်းတံ့လေတုပ်ခလပ်
 ဂုၤသုၤကံလိာ်အံထံတံ့ခခင်းလေလံယူပခင်းခိုခင်းဂုၤခင်းလိာ်ခခင်းတီၤခါလိုင်မိုင်ခခင်းခခင်း
 ဂြိုင်ခါလပ်တက်လံလိင်စွဲအသက်လေ လံလူလံတခင်းဂွၤမိုင်လိုင်ပိုင်ခခင်းဂုၤခင်းတင်
 လံခပ်လှိုင်လိုင်ခခင်းတီၤခါခွံမိုင်အတွင်တုပ်ခလပ်ပိခင်းအမူယူခခင်းလေခခင်းၤ
 အခင်းမြိုင်လားသထုင်ခခင်းလိင်ခပ်မးသီမးအပ်ဂွၤအုၤလၢလှိုင်လိင်ဂွၤခင်းၤ
 လပ်ယံသီလေတၢမတ် မေၤခပ်လင်တုပ် ဧတုမံသက်ဝံခံလွံလင် မခင်းကံ့ၤခိုခင်း
 ဂၤ၅ဝပ်ဝပ်တင်၅ဝပ်ခပ်ပိုင်လင်မခင်းပက်ၤခပ်လှိုင်လိုင်ခခင်းလိုင်ခခင်းဂြိုင်အုၤလၢ
 ပိခင်းၤမီးၤၤအခင်းတုပ်မြိုင်လားလိင်သီအပ်ဂွၤတင်သိင်တင်လုင်လိုင်ခခင်းခခင်း
 ဂြိုင်တက်အံထံသံ့ဂွၤလံခခင်းဂြိုင်တက်ခိုခင်းလံအုၤလၢလှိုင်လိင်ခါလပ်ခခင်းမော့ၤ
 တုပ်ခလပ်ခေၤလိာ်အသးခခင်းခံလၢဂွၤတင်လင်ထိုင်ၤတီၤအထံတော်ခခင်းဂုၤခင်းလုင်
 ခခင်းမော့ၤလိာ်လင်လိာ်အလိယပ်ခံခါလပ်ခေၤတီၤခေၤတံ့တင်လင်ခခင်းထီခင်းလိာ်
 လင်ပွင်ပေၤမီးပေၤတီၤသေပက်ၤယပ်တီၤခါခခင်းၤအခင်းတုပ်ခလပ်တင်လင်ယွခင်း
 လိုင်ခခင်းမော့ၤလင်ခခင်းဂုၤခင်း ထွက်လုင်ခခင်း မခင်းလင်အံမီးအမိင်ပခင်းအံထံ
 အံယွခင်းခါလပ်တီၤခါလေဂွၤပိုင်လှိုင်မခင်းပိခင်း လိုင်ခခင်းတုပ်ခလပ်အံထံလင်ဂွၤ
 အားၤဂုၤအားၤထးၤထီၤတီၤခါလေခါလပ်လံမးမီးမိုင်ခခင်းအိင်စွဲ အထံတော့ၤမြိတ်
 လင်ထုၤခေၤချွၤဂုၤခင်းလုင်ပိခင်းလင်ၤတီၤခါယပ်ခခင်း။

No. 127.

လိာ်လင်ခေၤအွင်ခံထိုင်အထံလုံးတော့ၤလင်ယပ်လုင်တုခင်းပိခင်းလင်မိုင်မွၤမးလွင်
 မခင်းလိုင်မိုင်ပီၤ ၂ ၆၅ တုပ်လိုင်ခခင်းလိတ်ခွံ ၂ ခံမိၤဝံခင်းမတ်ယပ်ခါလပ်မော့ၤဂွၤပိုင်
 ဂြိုင်တီခင်းလင်လိာ်လေဂွၤ၅၂ခံမိတ်ယံသီတၢမတ်လိုင်ခခင်းလှိုင်ယူလေခါလပ်မော့ၤ
 ၅၂ခံတုခခင်းၤခခင်းခင်းလှိုင်အံမီးသေအိတ်လေ။ လင်ဂွၤတီၤခခင်းမေၤအုတ် အခင်းမီး
 ခခင်းဝံၤဂြိုင်လင်ယပ်ခခင်းမိုင်အခင်းခါလပ်ဂွၤတီၤခခင်းခခင်းမော့ၤ၅၅ခင်းမော့ၤ အံမီး
 ခခင်းဂွၤခိုခင်း ၂ လုာ်တင် အိတ်ထုခင်းခိုခင်းလုာ်ၤအံတခင်းလံ အပ်သီဝံခခင်းလုာ်တီ
 ခခင်းလေ ခါလပ်အပ်တံဝံခံ မိာ်ခခင်းဂြိုင်ခခင်းယပ် မိုင်အခင်းခါလပ် တီၤခခင်း
 ခိုခင်းပြခင်းမးထိုင်တီၤခခင်းယပ်လှိုင်ခခင်းဂွၤခခင်းခိုခင်းအိတ်ထုခင်းခိုခင်းခခင်း အံမီးယပ်လေ
 ခါလပ်မော့ၤအံထံထင်ထင်မပ်ယူလှိုင်ယပ်။ ဂွၤပိုင်မိုင် အခင်းပိုင်လက်ဂွၤမော့ၤအံ
 ဂုၤခင်းတီခခင်းခခင်းခိုခင်းခါလပ်မော့ၤလင်ဂွၤလံတီၤတခင်းဝံတီၤသုၤလံပုၤသံသ့

သုဝံတီလင်ခံခပ်လုံဂူမောပေပိုခင်တီလုံမင်ဝါပေမးလင်အိပ်ထုခင်ခံခွက်
 ပိုခင်လေသင်မး၅၂ ခံအိပ်ထုခင်ခံခွက်လေသင်လင်ခံခပ်မွက်လတ်ကပ်ခါတီတီ
 သေဟံ ပိုခင်အခင်အိပ်ထုခင်ခံခွက်ပိုခင်ကပ်ခါ၅၂ ခံလေ ခခင်လင်ခံခင်မခင်ယေ
 လက်မီးသံတွင်အိပ်ထုခင်လက်မီးသံတွင်ခွဲလုလုပွင်တင်သိင်မီးခခင်လင်ခံခင်
 ၃၆ ခံခံခွက်ပိုခင်၂ လက်ခေလိုင်ကပ်ခါတွင်ပေပိုဝံတခင်သိက်အခင် တုဂ်လိက်
 ခေပိခင်လိုင်ကပ်ခါ ပေပိုသူလင်၅ ခင်လိုင်ကပ်ခါ တေပိင်ပိုခင်၅၂ ချပ်လတ်လိုင်ခေ
 သေယပ်လေ အံတခင်ပိုင်လံသေဝင်၅၂။ အံပျါးဂုခင်လွင်ခေ၅၂ ၅၂ ခံခွက်ခံ
 ပိုခင်၂ တီခွဲသိုယိုလင်ခံတွင်ခင် ခပ်မိုက်အခင် မခင်မးခံလေလင်ခံထွခင်ခခင်
 မော့မး ခွက်လတ်ခါလပ်ယပ်ခါလပ်မော့လုံလုံလုတုလုံသေယပ်အခင်ခံခွက်
 ပိုခင်လိုင်ခေလိုင်ပိခင်ခံခွက်ခါလပ်အမခင်ယပ်လင်၅၂ ထုပိ၅ ခင်ခွဲမိုက်အံပျါ
 ခေတီခါခါခါတော့တြါးမခင်မီးလွင်ပိုင်လီရင်သုင်ယုတ်သေယပ်အခင်အိပ်ထုခင်
 ခံခွက်ခေမော့ယါ၅၂ ခါလပ်မေ့လွင်ခံလံသိုခွါလံသေဟံတခါ။

No. 128.

လိက်လပ်ခွဲဝင်ထိုင်အထံထိုင်တော့လပ်ဂုခင်ထွက် ခုခင်လုင်ပိခင်လပ်မခင်ပုခင်
 မိုင်ခေခါ။ လွင်မခင်လိုင်မိုင်ပိဝါ ၂ ၆၂ တုဂ်လိုင်၅၂ ခွဲဂခံခခင်ခါလပ်၅၂ လေပိုင်ခင်
 လက်ယိင်သပ်လုင်၅၂ ခွဲလော့လိုင်ခခင်ခေအခင်ဝါအံခွဲသိုလုခေခိုခင်မးခိုင်
 ပိုင်ခင်ယပ်လုပိထုပိခင်တင်ခါလပ်ပေပိုယပ်မခင်ဝါယါပံမးလေလိုင်ခိုင်လက်
 ယိင်သပ်ခေမခင်ပိခင်လုကပ်ခွဲမိုင်သေဟံလိပ်၅၂ ခါလပ်လိုင်ခေခင်ခါလပ်မော့
 ခခင်၂ မခင်၅၂ အံလုင်၅၂ လေခါလပ်လိပ်လုံယပ်ခံ ထိင်ယိတ်ကခင်တင်မခင်တ
 ခါ။ ပေပိုထိုင်လိုင်ခခင်မိုင်ယုတ်လိုင်ခွဲဇခံအခိုင်ကဝခင်တိုင်ခါလပ်ခုပိခင်ဂုခင်
 လွင်ခေလေ၅၂ လုတီပိုင်ခခင်မေ့မိပ်ပါတခင်ထါးမိုင်အခင်မေ့မိပ်မိပ်ပခင်ခါလပ်
 ယူခခင်လေအံခွဲသိုလုခိုင်မးလတ်ဝါခွခင်တက်၅၂ မိပ်အံလီ၅၂ ခွခင်ခွဲသေ
 လေမိပ်လင်လီခေအိုင်ဝါခေခင်ယပ် လုင်၅၂ အံပိုင်သင်မိုင်အခင်ခါလပ်ခွခင်ခွဲ
 မိပ်ယူခခင်မခင်ထပ် ခိုင်မးတီဟံယပ်အပ်လတ်ယခင်သွဲခေမေ့မိပ်ခခင်ခတ်
 ယပ်တံလေခါလပ်မော့ခခင်ယုတ်လုက်၅၂ ခပ်ပံအံတခင်လွတ်ယခင်လပ်မိလုံ
 ပါခိုင်တင် သခင်ခါခါလပ်တီခါ၅၂ ပိုင်မေ့မိပ်ခခင် တါမွတ်လေခါလပ်မော့
 ခခင်ခွဲယူအံဝံယတီလေမင်တခင်၅ ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 မိပ်မင်လုံ၅၂ ပိုင်တင်မခင်တင်ခါလပ်မီးအံဗျက်တီကခင်လေပိခင်အခင်မခင်၅၂ အပ်
 ခါလပ်တံဝံသေမေ့မိပ်မော့တံယပ်ခါလပ်မော့ဝတ်လပ်၅၂ ယခင်သွင်တီ
 တြါးခံမော့အံပံ၅၂ မီးယူခခင်တွင်ဝခင်၅၂ တုခင်ခခင်တခါလွင်မခင်လိုင်ခါ
 လပ်အပ်လိက်၅၂ လပ်လတ်ထိုင်တံထါခေယါလုတ်အုတ်သိင်ယါခိုင်မွက်မံမော့
 မခင်လပ်အံအပ်ကိုင်အပ်လွင်အံလတ်ပခင်လွင်သင်တီခါ။

No. 129.

သျှက်လိတ်ထံသံသေ၅၂ ခံလတ်လွက်။
 ခါလပ်အံသေခခေပေပိုဝါခပ်လိင်ပိုင်အခင်လပ်ပိုင်အံပခင်အခွင်ခေ

ကိုတမိခင်ကုခင်းယှဉ်မေးထားခေ' ခီမက်၊ ချလင်ကံတွခင်းယံ အဝိသေယံတခါ၊ တလိပ်
ခေ' လိုင်ပခင်း ခေ' မော့ ချလင်ခံ ပခင်းယံ မော့ ချလင် ခံသွင်လက်ပိတ် လေပိခင်းခေ'
လိုင်ပခင်း ချံ့မော့ ချလင်တေ' ခံတီချ။ တလိပ်ခေ' လိုင် ချလင်လက် အဝိမင်လှံ့ပိတ်
ခင်းခံ မုင်တင် ချလင်ပိခင်း လုကခင်းကွ' အံ့၊ မလက် အဝိကခင်းလက် ခွခင်းယူလိုလို
ကခင်းသံ လိုင်လိုင် ယဝ်တခါ သွင်ပိခင်းလုလက် အဝိကခင်းယူလိုလို ခွခင်းလွံ့ကခင်း' ကုခင်း
ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း ခင်းခင်း မော့ ဂြိုဟ်လွင် ယူလိုလို ခွခင်းလုလက် အဝိကခင်းမော့ ဂြိုဟ်
ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း မော့ ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း
ခင်း အခင်း သွ' ဂြိုဟ်ခင်း တခါပေ' ဝါလင် ခင်းဂြိုဟ်ခင်း လင် အံ့မီးအာ ယုံတြါးလွင်
လိုင်ခေ' လိုင် ခင်းတေ' ဂြိုဟ်ခင်း တွင်ထံ မော့ ဂြိုဟ်ခင်း ခင်းခင်း သေ' တခါ အခင်း ခင်း
ပိခင်း ခင်းလိုင်ခေ' လိုင် ပိတ်ခင်း ပခင်း အခင်း လေ' ချလင် လင်လ' အဝိ တခါခင်း အခင်း
ခွခင်းလုလိုလု လုလိုလု ကခင်းယူ ခင်းခင်း ခင်းခင်း လတ်ဝါ တီချလင်ပေ' ချလင်ပိတ်ခေ'
လိုင် ချလင်ခေ' ချလင်ခေ' လ' သင်မင် ဝါ မခင်းတေ' ပခင်း ဝါ ခေ' လေ' ချလင်မော့
လတ်ဝါ ပေ' ဂြိုဟ်ခင်း ခင်းလိုင်သွါးလင် ဂြိုဟ်ခင်း ခင်းလိုင် ဂြိုဟ်ခင်း ခင်းလိုင် ခင်းလိုင်
အခင်းခင်း လ' ချလင်လတ်တီ မခင်းခင်းခေ' လေ' မခင်းမော့ ယုံတေ' တခါ ဂြိုဟ်ခင်း
ယုံတေ' လေ' မခင်းလင် ပခင်း ချလင်မေး ခင်းခင်း ခင်းခင်း တခါ ဂြိုဟ်ခင်း လွင်မခင်း
မီးခင်းခေ' လေ' လင်ပိခင်းလင် ခင်းဂြိုဟ်ခင်း လိုင်လိုင် ခင်းသေ' တီချခေ' ။

No. 130.

ဂြိုဟ်ခင်းလင်လင် မိင်တင်တီ လိက်မေး၊ မလက်လင် ခင်းပိင်ပုခင်းလင် တဝ်မိုင်မိင်
တင်ခင်းကံ၊ သွင်ကံ လိုင်ဂြိုဟ်ခင်းလ' လိက်လင်ပုခင်းခင်းပတ် ၆၀၂ မေးလုလိုလွင်ထိုခင်း
မ' မိုင်ယိုင်ခင်းခင်း။ (၁) မိုင်လိတ်တေ' ပုခင်းယူ၊ မလက်မိုင်ယိုင်ခင်းခင်းလ' ဂြိုဟ်ခင်းလိပ်
အခင်းယင်းခင်း ၂ ၀၀ လိုင်လေ' တိုင်ကျါးမလက်လင် အလုပ်ယ။ (၂) မ' ပွင် ၂ ၆၀၀
ခင်းတင်လင်လင်လေ' တင်ကုခင်းယေ' မော့ အခင်းလ' ဂြိုဟ်ခင်း ၂ ၅၀ ကုခင်းပွင်ဂြိုဟ်ခင်း
အခင်းခင်း ပုလိုမိုင်ကခင်း ခင်းခင်းလင် အလုပ် ယလ' ခင်းသတင်တီ ကုခင်းမေး၊ လိက်လင်
ခင်းလိုင်ကုခင်းယင်းခင်းလင် အခင်းခင်း မိုင်မိုင်မိုင် တင် လွင်သွါသွါ မိုင်လိုင်လ' ဂြိုဟ်ခင်း
တင်သေ' ယဝ်ခင်းကံမ' တင်လိုင်မိုင်ခင်း ၂ ၅၀၀ ခင်းခင်း အခင်းမေးသွင် ၀' သွင် ၀' သေ'
ယဝ်လင်လင်လင် အံ့ ပေ' လိုင်ယင်းခင်း တင် လိက်လင်လတ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း အခင်းလိုင်သေ' လိုင်
လင်လင် ၀၂ ၀၂ ခင်းခင်း အခင်းလွင်ခင်း၊ မ' ပွင်တင် လိုင်လိုင် ၂ ၁၁၆ ဂြိုဟ်ခင်း အခင်း
လ' ယင်းခင်းလ' ခင်း တိုင်လိုင်လိုင်လိုင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်လင်
တီမော့ ခင်းခင်းမော့ ခင်းခင်းပခင်း တုက်တီမီးတင်လွင်မ' ခင်းခင်း၊ ယွခင်းတီကံသိုင်ထုခင်း
သင်လင်လင်လင်လင်လိုင်ခင်း ၂ ၅၀၀ ခင်းခင်းခင်း ဂြိုဟ်ခင်းလိုင်လိုင်လိုင်လိုင်လိုင်လိုင်လိုင်
လိုင်လိုင်လိုင်ပုခင်းလွင်လွင် တွင်ပခင်း၊ မလက်လင် အလုပ်ယပခင်း ချံ့သွါ ယွခင်းသေ' မိုင်
ခေ' တင်မော့ အခင်းတင် လင်တီလင်လင်လင် ယတင်ဂြိုဟ်ခင်း လိုင်ယ၊ ကခင်းလေ' ထုခင်း
သင်လင်လင်လင်လင်လိုင်ခင်း အခင်းခင်း ထုက်အခင်း ခင်းမ' ၂ ၁၁၆ ခင်းခင်း လိုင်သွါ ခင်းလိုင်
ပေ' လ' ယွခင်းထံ ခင်းထံခင်းမ' အခင်းလိုင်ခင်းခင်းသေ' ။

No. 131.

Shan Lower Standard.

လကောလီမိုဝ် ၁၂ ၄၈ ခုတော့၍ နှုတ်မိုဝ်လိပ် အုပ်ကျီးဝှင် ဂုဏ်မာမခံ အ ဖျားအံ ဖျတ်ခိုခနီလူတင်ပိုခင်တင်ခံမခင်တလေသၤယၤသင်ခေါ်သူထံသိုဝ်မခံ ယူအတွင် ခုခင်အိမ်ဂလိပ် ခပ်တီလိပ်လက်မတ် အပ်ပခင်အုပ်တော် တီလခေါ်လုင်မွင် လူခင်၍ ဂိပ်ဝှင်ထေတုင် ထေမတ်ပွဲလၢးတံ အခင်ဂုဏ် မသထေ၍ တူတွင်ဝုခင်ရှေ၍ ယွတ် ပွဲလၢးပွဲယူလိပ်တၢၤအိုင်တၢၤလၢးတွင်ခပ်အံ၍ ဖျတ်လခေါ်မခင်မွင်လူခင်အထံမ တၢၤသီအံပခင်ဖျတ်သိုဝ်ဖျတ်ခံလေဂုဏ် မအဖျားလင်ဝၢၤဂုဏ်ခိုခင်မၤပၤလင် မခင်ခံခင်ယၢၤထေပက်ထံပိုခင်ပက်သပ်ပက်၍ သိပ်ပွဲပခင်ရှင်ခါသပ်၍ သိပ်ပို မိုဝ်လိပ်ပိုင်ဂုဏ်အလုပ်ရၢအိမ်မိတ်တၢၤလင်ပိခင်လင်လေၤဂၢၢ်ပခင်လက်မၤဂၢၢ် ခပ်သိုဝ်ခင်လှဲမော့လိုင် မိုဝ်လံ သိုဝ်ခံလံလှဲ ယူပေ၍ ယင်အပ် မခင်ဖျတ်လိုင် ခခင် တခင်ထေဖျားဖျတ်ထေပက်မော့သထေ၍ အံတူခင်မၤအလုပ်မီးခခင်ပေ၍ ယင်အံ လံသိုဝ်လံခံလိုင် ဂၢၢ်ခေလွင်ရှတ်သိုဝ် ရှတ်ခံမခင်မီး အုပ်ကျီးအဖျား တင်လံပင် ပခင်လိးတွၢ်အပ် လိပ်လက်မတ် အခင်လင်ဝုခင် ထွင်မခင်တလေ ပခင်ပွဲလၢးခပ် ခခင်ရှိတ်လိပ်ထပ်မၤခခင်ခခင်လေ ခခင်ဂၢၢ်လိပ်လက်မတ်ပၤမၤအရံခခင်ခခင် မခင် အိမ်ဂလိပ်အလုပ်ရၢအဖျားပေ၍ ဝၢၤသင်ခေါ်သၤအံပေ၍ အထံမခင်ဂလိပ် ချူအၢၤ ခခင်ခခင်ဂုဏ်မလွင်ရှတ်မခင်မီး လိပ်ခခင်တီလွံ တခင်လုခင်လၢၤခခင်မခင်ထင်တုင် ခုခင်အိမ် ဂလိပ်အလုပ်ရံတီပွဲလၢး မခင်ခပ်ထပ်လက်သွင်ပူပွင်လခေါ်ပြခင်ခံ ခပ် သေလေ တီထင်ခခင်ခခင် အမခင်လိုင်သေအံလိုင်သေမော့လင်ဝုခင်ထွက် လိုင်မိတ် လၢၤအိတ်လူသင်ခေါ်သၤအဖျားသေလေခခင်ရှင်ပွဲလၢးမခင်တော်အံလံ အထံမ ဂုဏ်မတင်လံပေ၍ သိုဝ်ပေ၍ခံကျိပ်ပွဲလၢးမော့လှိုင်ခပ်အံ ခပ်ခခင်ရှိတ်ကျေလူ သုင်လိပ်ပခင်တီ လင်မၤမၤမၤမၤသေခံပေ၍ ဝၢၤထွံအပ် ခံဂုဏ်မခင်လုပ်သေ လေပွဲ လၢးမခင်ခခင်လက်သင်ခေါ်သၤအံပိခင်သိုဝ် ပိခင်ခံမီး ခခင်ခခင် အမခင်လိုင် တင် ပိုခင်တင်ခံမခင်တလေထင်တော်ပိတ်တခင် ထွင်အခင်ခိုင်သိုဝ်တင်ခံတော်သုတ်တီယံ လုင်ဂုဏ်ပိုင်ခခင်ဂၢၢ်လွင်ရှင်တင်လင်ပခင်သတိမၤတီလင်ဝုခင်ထွက်လုင်အ နှုတ်မီးခခင်ခခင်လင်မီးလိပ်ခပ်နှုတ်ထိုင်ထိုင်တီလင်ဝုခင်ထွက်ခခင်လေ။

No. 132.

Shan Lower Standard.

ဟံပေ၍ လရထတင်းအုင်း ပွင်သိုဝ်ခင်းသီပေ၍မေ၍ သိင်ရှင်လင်ယံလုင်မီးလိပ်မီး လံယိုခင်နှုတ်ဟိုင်းထိုင်မခင်တလေအလုပ်ရၢလၢၤခခင်လေတီလိပ်မၤဂၢၢ်ဂုဏ်သိခင် တော၍မခင်၍ပေ၍လံၤအံၤအံၤခံခံၤသွင်ဟံခါလေၤခပ်ခါဝၢၤခခင်လိုင်ပိုင်အခင် လံခံ ကျေလူသူ လင်တင်ရှင်တင်တုင်မီးခခင် မခင်လုင်မခင်လိုင် ဂုဏ်ခခင်ဝခင်ခံမခင် ပြတ်သွင်လှဲမခင်ထံခခင်သတင်သိင်ခပ်လွင်မခင်ပိုင်ခိုင်လေပထမခင်တွင်လိုင်ခခင်ရှက် လှိုင်လုင်ဂုဏ်ခခင်ဂုဏ်ခခင်ခခင်သၤလေလိတ်ကျေ၍ပၤမခင်လုင်ဂုဏ်လံ တုတ်ယံခခင်တွင် လိုင်ခခင်သိပ်ခခင်ခခင် လှိုင်ခခင်ခခင် အပ်လိပ်လံၤကျေလေတော့၍ နှုတ်မိုဝ်လိပ်လံၤသွင် လိုင်ခခင်လံလံအံၤအံၤယၤလွင်မခင်ခိုင်ပိုင်သတင်သိင်ခပ်သူလင်မခင်လံၤရှင်ခခင်လိပ်

[illegible]

No. 133.

Lower Standard Shan.

တော့လိင်ခေ'တက်မားလတ်လုလုသွင်အညွင်ကလေးတ'သေခွဲဒီခေ'၊လိုခင်ခံ
လိုခင်သံလိုခင်သီ ခွဲခင်သံ လိုခင်ခေ'၊ ပူဂေါ်၊ ပူခေ'ကလေးတင်မော်ကလေး ယင်မား
ထိုင်ပင်ဝါတိကပ်၊လင်ခေ'ရှင်တက်လင်ဗွိန်အင်ကလေးခေ'တ'သေဝါခေင်ခေ'ယပ်။
ခံခေင်ခင်လင်ဝါယုပေါ်ဝါ၊ကပ်ကပ်တေ'ဝါခေင်ခေ'ယပ်၊ခံခေင်ခင်တင်သံမော့၊
ပူဂေါ်၊ပူခေ'ကလေးတင်သုလ်မော်ကလေးလင်ဝါဗွဲကပ်အိသင်ဝါခေ'င်ယပ်။ ခံခေင်
ခင်လင်ဝါကပ်လပ်ကပ်ခွခေ'ဝါခေ'င်ခေ'။ ခံခေင်ခင်သံမော့ခေင်လင်ဝါဗွဲယု
ပေါ်ကပ်သင်၊ သင်ဝါဗွဲခေ'ဂိုတ်လ'တေ'မော့၊ ဂွပ်သံမော့ခေ'တခံအမူမခင်လ'၊ကပ်
မော့ဝါကပ်မပ်ဂိုတ်၊ကပ်ကပ်လပ်ကပ်ခွခေ'တေ'ဝါခေ'င်ယပ်။ခံခေင်ခင်သံမော့ခေ'
ခွဲကလေးဝခေင်လေးဝခေင်မားဝါမပ်ဂွဲလ'ပွက်၊ ကပ်မော့မပ်ဂိုတ်ယပ်၊ ခွဲကလေးလိုခင်
ခံလိုခင်သံလိုခင်သီ ခွဲခင်သံလိုခင်ခေ'၊ မားဝါဂွပ်ကပ်အင်ကလေးတ'သေဝါခေ'င်
ယပ်၊ကပ်မော့ မပ်ဂိုတ်၊ ခွဲကလေးဝခေင်ပူဂေါ်ဝါကပ်ပွက် သိပီပွက်၊တင်ပူခေ'မခင်၊
တင်မော်မခင်၊ကပ်မော့မပ်ဂိုတ်လ'၊ခံခေင်ခေ'ပူဂေါ်၊တင်ပူခေ'မခင်တင်သုလ်လင်ဝါ၊
ဗွဲယု၊ကပ်သင်၊ ဂွပ်ကပ်ပခေင်မသွင်တုဂ်၊ ဝင်သွင်တုဂ်ဝါခေ'င်ယပ်၊ခံခေင်ခင်လင်
ဝါအင်ကပ်ဂျုံ၊ကွဲကပ်အမူမခင်လ'၊ ခံခေင်ခင်သံ မော့ခေ'လင်ဝါတီဗွဲအံဂိုတ်ခေ'
သင်အံဂိုတ်တိုင် တုဂ်တိုင်ခိဗွဲသင်ဝါခေ'င်ယပ်၊ကွဲကလေးဝါသံဝါပိုခေင်ဂွဲပိုခေင်ခွခေင်မားမော့
ဂွပ်တင်သံမော့ခေ'တက်ခံတက်လတ်၊ပိုဂ်ကလေးဗွဲကပ်လင်လင်လင်ယင်အံဂိုတ်တိုင်သင်
တီဗွဲဝါခေ'င်ယပ်။ ခံခေင်ခေ'ထိုင်မားလိုခေင်ဂွဲလ'သိပီဝခေင်၊ ဝခေင်အခေင် ကလေးတ'
ခေင်ခေ'ပူဂေါ်ပူခေ'မခင်တင်မော်မခင်လင်ဝါလ'ဂျုံ ခေင်ဂျုံ၊ လင်ခေ'သင်ဝါဗွဲတေ'ဂိုတ်
ခေ'မော့ဗွဲကွဲဗွဲကွဲတင်ယခေင်တ'တ။ခံခေင်ခင်ကပ်မော့မပ်ထွဲခွဲခင်၊ခံခေင်ခင်ကပ်
ဝခေင်ခေင်ခေင်ခင်၊ ခံခေင်လင်လေးလင်မားဝါလ'ယပ် လ'ပွက်ယပ်။ခံခေင်ခင်
လင်ဝါကပ်ကပ်တေ'၊ခံခေင်ခေ'ပူခေ'မခင်တင်မော်မခင်လင်ဝါလ'ဂျုံ၊ ဂွပ်ခိုင်ပေဂ်လုက်
ယိတ်လွဲတေ'ဝါခေ'င်၊ပူဂေါ်မော့ဝါလွဲယပ်ကပ်မော့ယိတ်လွဲတေ'ယပ်တော့၊ကလေး
ကပ်သုခေင်ခင် မခင်ယင်မပ် ခေင်မပ်သွင်သင်ယပ်။ပိုဂ်ခေ'လင်ဝါဂွဲဗွဲယခေင်တ'သေ
တေ'လင်ဝါခေ'င်ယပ်။အမူမခင်ပေဂ်မားဒီးမားခေင်ဂွဲကပ်ဂွပ်တင်သံမော့ခေ'တက်
ခံတက်လတ်၊တော့ဗွဲအပ်တ'တ။သံဝါလ'တ'မော့ဂွပ်သံမော့ခေ'တက်ဂွဲ၊ကခေင်ကွတ်
ခေင်ကခေင်တ'ဝါခေ'င်ယပ်။

No. 134.

Higher Standard Shan.

ဟံပေဂ်လရထတိင်အင်ပွင်သိုင်မိုင်ပိင်ဂါခံ၊မဍုၤရၤလၢလင်ယံလုင်အိၣ်မူမတ်

No. 138.

No. 139.

ကုသိကွတ်မိုင်ခပ်ရှပ်မေၣ် လှ်ရှပ်ထပ်ရှပ်လိပ်ခပ်ကွါတင်ခွဲမိုင်ယုံထုင်မိုင်ကိင်မံၣ်
 လိုဝ်ခေခလံၣ်ငါခပ်တခင်ယုၤကိတ်ကိတ်ထပ်ခပ်ယွဲၤကခပ် လွင်လၢးမိုင်အခပ်လွင်လၢး
 သုံထပ်ကွပ်ပိုင်လပ်ယခပ်လၢးကိင်မံၣ်မိုင်ယုံထုင်ခေခကိတ်ပခပ်ယူခွဲမိုင်ထပ်လေၣ်ရှေၣ်
 ခပ်ပိတ်ကံၤခေခကိတ်လင်ယူတီၣ်လှ်ကွါမၤမၤမၤယူတီၣ်လိၣ်လိခင်ခေခလပ်ထပ်အထုင်
 ခုတင်ခေခလပ်ယခပ်လၢးခေခယပ်တီၤအခပ်လိၣ်လိခင်ခေခလပ်ခေခမီးလၢကွပ်
 လင်ၤခပ်ကုသိကွတ်အခပ်ကိတ်မီးတီၤယူခေခခပ်လုတုံကခပ်ယူတီၣ်လၢကွပ်ခေခလေၣ်ကံၤ
 ခေခခပ် သူကုသိကွတ်ကိတ်တိုင်ပင်ကခပ်လတ်ဝၣ်တေၣ်လိပ်ခေခရှပ်ကိတ်ကွပ်တံၤ
 ကခပ်ရှိတ်ထုခပ်တရှပ်ဝၣ်ခေခယပ်ခပ်လှ်မံၣ်လွင်လပ်ယခပ်လၢးကေၣ်လွင်ၤခပ်ကုသိ
 ၅ဝခေခကိတ်မီးကုသိခေခကိတ်လပ်ကုသိခပ်၅ဝခေခရှိတ်ထုခပ်လှ်လုခပ်တီၤကိတ်ခပ်

[illegible]

No. 142.

[illegible]

No. 143.

ခင်အင်ကြီးလုပ်ငြိမ်းလို့မပြီးတင်လိက်ခွင့်လုံခြုံနိုင်ခဲ ၁၂၆၅ခုလိုခင်သိ
 နှိပ်ခံတံတိုကြီးခံယူနိုင်ခဲလိမ့်လို့မခင်မင်လုပ်ကိုင်သောကြောင့်လို့လည်းမဟုတ်

မင်္ဂလာချွေလွင်လိုးကသေ၍လူ့အမတ် ဖွင့်ဟုပ်ဝုခင်အိတ် လိုးကရေကင်ခေပိင်
သုင်ယျတ်တၢ်တခင်ဝုင်လံၢ်သိင်တိင်တၢ်ဒုပိခိင်သိုင်လိက်ပိခင်ပူခေၢ်လွၢ်လီၢ်
တၢ်ခေခိင်သိုင်လိက်တၢ်ပိခင်ပူခေၢ်လံၢ်သိင်ယဝ်တံတီသံခပ်ဝါ ၂ ၆၅ ခုလိုခင်
သံခွဲၣ် ခံကရေတံတၢ်ဟုပ်ဝုခင်သုင်ယျတ် ခေခေမင်မခင် ယၢ်လီၤလံၢ် ခိုခင်ဗိုခင်ဒုပိ
လွင်ခေၢ်ဝါ ၂ ၆၅ ခုလိုခင်သီခွဲၣ်ခံကင် ဖွင့်ဟုပ်ဝုခင်ကသေအိတ်ခိုင်လွၢ်လီၤလုင်ကခင်
ယဝ်တွင်ထံသွင်ယံၢ်သံတင်တံအယကင်သေၣ်တၢ်ဝါလံၢ်ဗိုခင်ဒုပိကွၢ်မင်လံၢ်ဒုပိကွၢ်
ကသေၣ်လံၢ်ပိဟုပ်ဝုခင်လံၢ် ၂ ပိ ကရေတံလံၢ် ၁၂ မီးထိုင်ခေၢ်လေကင်သေၣ်တုတ်
လံၢ်တၢ်တခင်ဝုင် အခင်တၢ်ချွတ်တံ လင်မင်မီးမင်သိင် ယၢ်လံၢ်သံၣ်ကသေၣ်ပြခင်
ပခင်ဗိုခင် တိင်တၢ်ဒုပိကေၣ်ကသေၣ်မင်လံၢ်ကွၢ်အမုခေၢ်တၢ်တင် လင်ခွဲၣ်လုံတေၣ်
လင်ခေခိင်လူကွၢ်ခေပေၣ်မခင် လင်မီးအခိုင်ကွၢ်ဖျါးမးခွဲၣ်ဗိုခင်ဒုပိခေၢ်လီၤတေၣ်
လိက်ခံကခင်ဗိုခင် ခေခေပြခင်ပခင် ဗိုခင်တေၣ်တၢ်မီးလီၤကသေၣ်သုင်ပြခင်ပခင်
တေၣ်တၢ်မီး အမုခေၢ်တိင် တၢ်ဒုပိခေၢ်လံၢ်သုင်ယျတ် ကွၢ်ဖျါးလံၢ်ပေၣ် အခိုင်လင်
ခေခိင်ကွၢ်ဖျါးမးယဝ်တၢ်ပခင်လိက်ကွၢ်လူပူခေၢ်လွၢ်လီၤခိင်သိုင်လိက်တိပင်
သင်လံၢ်လွင်ခေၢ်ခွဲၣ်လုံခိုင်ခိင်ခံကင်တံမတ်ၣ်ခိုင်လွၢ်လီၤလံၢ်ခေခေ။

No. 144.

ခါလင်ခပ်ခေလုက်လံၢ်ကျါးခိခင်သတင်ဝါလင်ရှင်ခါတေၣ်လံၢ်ခိုခင်ပြခင်ညှလုင်
မိုဝ်ခိုခင်မိုဝ်လုံပုခင်ခိုခင်ဝါခေၢ်တီခါ။ ခါလင်ခပ်ခိခင်ခိခင်ယခင်ခါလုင်လင်တီခါ။
ခေၢ်ထိုင်ခါလင်ခပ် အၢၤကုင်အၢၤယၢ်လင်ရှင်မိခပ်အိတ်ခိုင်လင်ရှင်လေပေၣ်ခေၢ်လွၢ်
လုင်သင် မိုဝ်ရှင်ခိုင်မုင် ရှင်ယူကုလင် ခွဲၣ်ဝ ခင်ခံအံၤ လင်အၢၤကုင် လေၤတၢ်လုံလေၤကွၢ်မီး
လင်ဝုခင် လုင်ရှင်ခါကွၢ်တီခါယိင် တၢ်ကလံၢ်ယိတ်ချံသၢၤကျါးမိုဝ်ခေၢ်ခါလင်ဝါ
ခေၢ်လေခေၢ်ထိုင် အကျၢ်ခိခင်သေၣ်ကျါး ကလွင်လုံခိုင်လုံလေလင် ရှင်သံလံၢ်ခိုခင်လုင်
ကျါးမိုဝ်လုံခိုခင် သေတီခါပေၣ်လင် ရှင်ခါသံလံၢ်ခိုခင် ပြခင်ခိုခင်လုင်မိုဝ်ကျါးလိုင်ခါ
လင်အံၤလင် လွၢ်အိတ်ခိခင်ရှင်ခါလင်လိုင် ခေခေလင်ရှင် ခါခေၢ်ထိုင် အံၤမီးတီလုံခါ
ယဝ်ခါလင်လိုင် တၢ်လိင်ခေၢ်ထိုင် လိုးဝခင်လိုးခိုင် တေၣ်အံၤပံၤလံၢ်အုတ်ချွတ်ကုပံ
ပိင်ပံၤလံၢ်လတ်သင် ပွင် သင်တီခါခေၢ်ခါလင်တီလိက်အလီရင်ခံမးလင်လံၢ် လင်
ရှင်ခါလေၣ်ရှံ ဝါလင်ရှင် တေၣ်လံၢ်လုင် ခိုခင်မိုဝ်တေၣ်ခိုင်တေၣ်လင်ရှင်ရှင်ဟံၣ်ပိင်ခေၢ်
ပေၣ်ခေခေလုင်သၢၤအူ ခေခေသက်တံတီခါၣ်အခင်ခါလင်လိက်လံၢ်လတ်လံၢ် ပွင်မခင်
မိုဝ်သက်တံ ခါလွင်ခါလင် တုတ်ခသင် ရေၣ်ယခင်လုံ ယူလေလံၢ်ကိခင် လခအူခင်ယိင်
လိုခင်၅ပိကွၢ်လေၣ်အံၤလုံအံၤကွၢ်တေၣ်လင်ရှင်ခါတုတ်ပံပခင်တံကဝုခင်ထွက်မိုဝ်ခေၢ်
အိတ်တင်လင်တၢ်ခေၢ်ကျါးလုင်သက်တံခါလွင်ယိင်ခခင်ပိက်ခိုင်လိုင်ရှင်ပွင်လိုင်ရှင်
တေၣ်လင်ရှင်တိခင်ယူလေထွက်ပခင်လင်လတ်ပခင်သက်တံခေၢ်ရှင်ခါလင်ခပ်တၢ်လိင်
လံၢ်မခင်လံၢ်မိုဝ်လေလွင်ခါလင်တုတ်ခအံၤပံၤသက်ယူလေခေၢ်တေၣ်ခိုင်တေၣ်လင်ရှင်
လတ်ပခင်လင်တၢ်ခေၢ်ကျါးအိတ်တင်လင်ဝုခင်ထွက်မိုဝ်ခေၢ်သက်တံ တီခါမိတ်ၣ်ရှင်
ခါလင်ခေၢ်လုက်ဟံၣ်ခေၢ်လံၢ်ယိတ်ချံသၢၤဟံၣ် သက်တံဝါလင် ညှလုင်ခိုခင် မိုဝ်
တေၣ်ခါလင်ခေၢ်လုက်အၢၤကုပိခိုင်ကုင်လင်ရှင်ယူလေမိတ်ၣ်ပုင်သုင်ပခင်ထိုင်ယူတီခါ

No. 154.

၁၂၆၃ ခုလိုခင်လိင်၌ ခံလပ်မြိုင်အုတ်မိုင်ရှင်အသုင်လုပ်မီးလင်လံ့ရှယ်အပ်
 ခိုခင်သပ်ပပ်၃၀ဝဝ ခွင့်ခိုခင်သံရှင်ခေ' ထုင်လံ့ကုခင်ကုခင်ခေ' ခိုခင်ယေထွ' ဂိုတုင်
 ပေဂ်ထိုင်လိုခင်မိတ်တင်အတုင်လင်းမခင်မခင်လပ်တေလံ့' တိရ်ပခင်အပေ အကုင်
 ခံလိပ်လတ်ကခင် ၀၂၁၈ ခင်လေလပ် ပပ်လင်လံ့' ပခင်ကုခိုခင်ရှင်ခိုခင်တိုင်ကၢး ၃၀ဝဝ
 သွင်ယံ' သွင်ပၤသယံဂ် တူလိုကခင်လင်ချူ န်လိပ်ဝ' လေ။

၁၂၆၄ ခုလိုခင်သံလွင်ဥခံလပ်မေရှ်ခင်တုက်လံ့' တိရ်ပခင်ခေလပ်ပပ်ခွင့်အတုက်
 ခိုခင်၃၀ဝဝဝခေ' လပ်မေရှ်ခင်တုက်လံ့' တိရ်ခိုခင်ခေ ၀ဝဝဝ ခိုခင်ဂိုတ်ခေ' မခင်ကခင်ဝ'
 လိုခင်လိတ်ဝ၂၁၈၈ ခေ' တက်တိရ်ပခင်ရှ်ပေလပ်မေဝ၂၁၈၈ ခေ'။

အသိ။ ခေလပ်ရှေ့။ မေ၂တီလိပ်လင်ခံသယၤလိင်။

No. 155.

သုရ်တသိက်ရမင်။

ခါလပ်မြိုင်အုတ်မိုင်ရှင်မီးလိပ်လံ့' အပ်မးတင်လပ်အထံလပ်ခေပိုင်လုပ်မိခင်
 လပ်ကျါးတေဂ်မူအညှင်ကံးတခါမိုင်လိုခင်၁၁ လွင်ခံးခေခင်လပ်ယံမိုင်ပခင်တီလိပ်
 အိပ်ကုခင်အပ်မးရှင်တုင်ခါလပ်တီလင်မိုင်ခေ' ဂ်မးလွ' ဂိုတ်ထံလိုးလွင်အမူလ
 လမူရ်အခင်ပတ်သိက်ခွင့်မိုင်ပခင်ခေ' သေကံသယံဂ်လိပ်အယလပ်ယံမီးမးခေ
 ခေ' လေခါလပ်မေဂ်လိပ်လးခေ' လိုလိုးလွင်အမူမိုင်ပခင်ယံခေသေယပ်လေခိုခင်
 မးလွ' နှုတ်ခင်မြို့ ပွင်လွ' အမူလပ်ယံ မိုင်ပခင်ထိုင်မးလိုခင်၁၂ အတွင်အမူကုခင်
 ယိုင်တရဝခင်အမူကုခင်လက်လင်ပတ်သိက် ခွင့်ခေမိုင်တုခင်မိုင်ရှင်အတခေလပ်ယံ
 လွ' သုင်မပ်ရှမပ်ရှခင်ခါလပ်သံလံ့' မးခေ၁ခံ အမိုင်လပ်အထပ်ရသေလေလံ့' ကျ
 ထူတီမိုင်ရှင် ထွက်လခင်လွ' သုင်ကုခင်ယိုင်တရဝခင် မိုင်တုခင်ကုခင်လက်လင်မိုင်ရှင်
 မိခင်အခင်ပေလေယပ်ကုသံကုပိုင်တီခါလေခါလပ်ထူတီမိုင်ရှင်ခေ' မေဂ်တီထူလို
 မီးတီကိခင်အံးမီးမေဂ်ကံး လပ်ယံသံမိုင်ရှင်တေကံးခေလုပ်မေဂ်ကံးခါလပ်ရှ်လံ့'
 ယွခင်လိုပ်မးခါလွင်အခင်တင်ရှ်ခင်ခေမိုင်ရှင်ခေ' ဂ်လံ့' ချံသၤသေကံးလိုးတီခါ
 တုင်ခါလပ်အိပ်လိုးလုပ်ခေတေပေလိပ်သးလွှ်အပ်အမိုင်တေဂ်လပ်ရှင်ခိုခင်မးဥ
 လပ်ရှင်ထူတီမိုင်ခေ' ပေဂ်ဝါလပ်ရှင်ကျွတ်မိုင်ခေ' ယပ်လိထံ' ယူလံ့' ကိခင်လံ့' ဂိုတ်
 လံ့' ထံလိုင် ခေရှ်ရှ်သေတီခါမေဂ် မိရ်တေဂ်မလတေဂ်မူယွခင်သေကံးလိုးတီခါ။

No. 156.

ခါလပ်ခံမခင်မပ်မီးလိပ်မီးလံ့' လပ်ရှွတ် အထံလပ်အူလုပ်လင်မိုင် ဂ်လံ့' ဝိခင်
 လွင်ဂံးလွင်ကံတီခါ ခေအခင်အူရှ်ခခင်လွင်အပ်ခါလပ်မးထွက်ကုခင်အခင်ကျ
 ရှ်မိုင်ခေ' ခေ' တီခါ။ မိုင်ခွင့်လုပ်လိုခင်ရှက်ခခင် လပ်ခေဂ်သိုင် မိုင်ပခင်လွင်အပ်
 ကုခင်လင်မခင်လပ်ကျ။ အခင်ရှ်တီကုခင်လုပ်ကျခခင်မေ၂။ လိုင်သင်ခေ။ မေ၂။ လိုင်
 သင်တီပကုခင်ပွင်ဝ၀။ ခေ' လက်သွင်အခင်တေကျအူကံးသက်လပ်မိုင်သးခေ' ပးကျ
 မိတ်အံ့ခံသွင်မပ်မီးခေ' ခေအခင်တီခါလင်လပ်ရှွတ် အထံလပ်ရှ်လုပ်တီခါ။

No. 157.

ရှင်လင်ခံသံခင်ယံ၁၇တုလကခင်မေ၍သိင်မိုင်မိင်ခွင်ယံတင်ယံလင်သိတ်မီးၵံ
 အခင်လုၤတမးထိုင်လင်မြိုင်အုၤခိုင်ပခင်ဗိခင်လေၤရှင်ခါဒီခွင်ၵံ၁၇တုလယူၤ
 ကခင်မေ၍ဝင်လံၤပိုင်ကုၤသုလင်ယူၤခိုင်အခင်လင်ခုခင်လိၤပံၤလိၤခံခခင်လံၤမး
 သိုင်လင်ခေတုၤလံၤခေတုၤရှင်ကုတ်ခခင်ၤကၤမခင်ဗိခင်ခိုင်ရှင်ၵံၤပကလေၤလင်ခခံ
 မေ၍ပံၤထိုင်ခိုင်လေၤခခံ အုၤလင်လင်ခခံၤအံၤလင်ၵိတ်ခခင်ရှင်လေၤတေ၍ခိုင်လိၤ
 ခခံခါမေ၍လံၤရှင်အခိုင်ထခခင်ခခံၤဝံၤ၁၇၁၇တုလကခင်ရှင်ခိုင်လင်၁၇ၵံၤလံၤလုၤခခင်
 ဣၤအခင်မးသေ၁၇ခခံၤလေၤခါမေ၍လင်လံၤလံၤလခခံခါတင်တုၤခါမလုၤခခင်
 ၅၁မေ၍မးအခင်လင်ခေကုတ်ခခံခခင်ရှင်မခင်တကလံၤလင်ခခံမးမေ၍ရှင်လင်
 မြိုင်အုၤပေ၍ပခင်တိအခင်လံၤသုၤယံၤအံၤမွၤကခင်လင်လံၤယံၤအခင်အပခခင်မးသကံ
 ခါမခင်ဗိခင်ရၤလမၤမၤမိၤလေၤယၤၵံၤလံၤမီးသိၣ်မီးခခံတံတၢ်တင်ခါလင်မီး
 လိၤမးထိုင်လင်မြိုင်အုၤခိုင်ခခင်လေၤ။

No. 158.

မီးအခိုင်သင်မးမူသိုင်လွံတင်တုၤလံၤတင်အုၤခခင်အခင်သုမီးလိၤအလိ
 ရင်ခံလင်ခခံသေၤမေ၍မူၤအုၤခိုင်ခိုင်ရှင်ခခံမခင်ဗိခင်ကခင်လင်အခိုင်ပိုင်ယံမတံ
 လေၤခခင်ဝံၤမးမူၤအုၤခိုင်ရှင်။ခခင်အခင်မူၤအုၤကခင်သုခခင်ခခံခခံခခံခခံ
 လင်အခိုင်ပိုင်ပခင်အခိုင်ခခံပိတ်သေၤယံၤခခင်သုယုခခံခခံမခင်ပခင်လံၤအယၤ
 မူၤအုၤခခင်မေ၍တုၤလံၤခိုင်ခခံပေ၍သုယံၤမခင်ခခင်မခင်ခခံလုခခင်ကခင်သ
 ယံၤမခင်တတံတင် မူၤအုၤခိုင်ခခံပံၤသေၤတမခင်၁၇ယၤပံၤသေၤတမခင်၁၇ မူၤအုၤ
 ခခင်ခခံ
 ယံၤသုမူသိုင်တင်လံၤခခံခခင်အခင်လင်အလုၤရခခင်မးမူၤအုၤခိုင်ခခံပေ၍မူၤ
 အုၤခိုင်သင်သုလင်ခခင်ခခင်ခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံ

No. 159.

ခိုင်မိင်တွင်ခါလင်မြိုင်အုၤခိုင်မီးလိၤလိၤရင်ခံသခင်တေ၍အုၤတင်လင်ၵံၤတိၤ
 ထိုင်အထံၤခြေရင်တေ၍မုခခင်ခံလင်တေ၍လုၤတုခခင်ဗိခင်လင်သုလုၤခခံတေ၍အုၤ
 မူၤခခံၤသွင်ခံတံခါခခင်အခင်အခိုင်လင်လုခခင်ထွၤခခံမးအိၤတင်အခိုင်တေ၍လင်
 ခခိုင်ၵံၤတိတ်တုၤကခင်မးၵံၤတံၢ်ခါလင်၁၇အခင်ခါလင်ပခင်လိၤပခင်လံၤအုၤလု
 ယံၤလုၤခခံ
 လုခခင်ထွၤလွံၤလီၤ၁၇အခင်လိၤသင်မေ၍မခင်ၵံၤခါလင်လံၤမးထုၤခြေသင်လင်၁၇
 ခခံခခံတံခါခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံ
 လံၤပခင်ၵံၤယံၤခခင်ခါလင်ထုၤလံၤခခံတုၤခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံ
 သုၤလုၤခခံ
 မခင်သုတံလင်ခခင်မေ၍အခင်ၵံၤၵိတ်မၤၵိတ်ကခင်မီးယုခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံ
 ရံၤခခိုင်ပခင်ရံၤခခိုင်ပခင်လင်ခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံခခံ
 ဣၤလင်ခခင်အခင်ၵံၤခခိုင်ခခိုင်ပခခင်။မခင်လံၤအခင်ၵံၤတိုင်ခခိုင်၁၇ခခံခခံခခံ

ပခင်လင်ပခင်လိက်၌လူမိုင်းပုခွံလက်ထိုခင်၌၂ခွံလိက်ခပ်ခခင်ဝါလိပ်ရှိုဗီး
 လိပ်ရှိုဗ်ခေါ်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိုင်ပခင်တင်ဂုဗ်ခါလင်ပူထူးသိရ်လင်အပ်၌သင်ပခင်
 ခွံမိုင်ခေ'ထုဗူး မိုင်ပဝ'ခခင် ထိုင်မးခွံလိုခင်ရှိုဗ်အတွင်ခါလင်လင်သံလုင်
 ၌တင်လင်တံမိုင်ပခင်တိဂါမိုလိရင်ချက်ချပခင်လတ်လိုးလင်တိုက်ခွင်လူခပ်လင်သံ
 တုဂ်အခခင်တက်ထံ'အပ်ပခင်မြိုင်အက်ကိင်တွင်သေဝါခခင်ဂုဗ်ခင်မိုင်ပခင်တင်လင်
 လင်လင်အွက်မး၌တိဂါသုပသီအိတ်တင်လိက်ထံ'ခပ်ဝါတက်၌အပ်လင်အပ်ပခင်
 လေပေ၍ဝါ၌တိသုပသီထပ်၌ထံ'လင်၂တုဂ်၌တင်ဂုဗ်ခင်မိုင်ပခင်တင်ဂုဗ်ခါ
 လင်ပူ၌ခင်မိုင်ခင်အိတ်တင်လင်လင်ခပ်ပး၂ခခင်အပ်လိက်၌သင်ခွံထုဗူးမိုင်ပ
 ၌၂ခွံလိက်ခပ်ဝါခခင်ရှိုဗ်ခခင်ခခင်ရှိုဗ်ခခင်ခါလင်မိဂ္ဂုဗ်ခိုင်လိုးတလုင်တယ၌သေ
 သံသေပိုင်ထူထုဂ်ခခင် ခါလင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်တိမိဂ္ဂုဗ်ခင်'ထုဗူးမိုင်ပခင်လိက်လံ
 သင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်မိဂ္ဂုဗ်ခင်

No. 160.

ခွင်လုင်လင်ခိုင်တၢ်မိုင်ခ'၌အွင်အူတြိးတၢ်ဂါခခင် ထံသးလိက်ယှိုတင်လံ
 ယင်အခခင်သယေ၍တူယူတံ လင်ရှိုင်လင်ခိုင်တေ၍ မိုင်လိပ်ခေ'တိခါလိုင် မခင်လင်
 တေယွခခင်ခွင်ယွခခင်ယူခခင်၌အွင်အူတြိးတၢ်ဂါ ယှိုအံ၌အံခခင်လွံတခါမိုင်ခေ'ခါ
 လိုင်သံဝါမခင်လင်ယူခခင်ယၢ်အွင်အူတြိးတၢ်ဂါခခင်ထံသးအမ္ပးတင်အခခင်
 ရှိုဗ်ထိုထူတိမခင်လင်၊ လမိမိးလိမိပ်သိင်လေ လင်တက်လုင်ရၢသယေ၍တူဂါခခင်
 ယင်လင်တက်အလီရင်တေ၍ခံလင်ယွခခင်အပ်တံအထံတေ၍လင်အလုင်ရၢခခင်လင်
 မိဂ္ဂုဗ်တေ၍လင်ရှိုင်ခခါးတေ၍မူအိတ်လုထံသးလိက်ယှိုတင်လံ'သေ'ခါတခါ၌
 အခခင်မခင်လင်လံ'ရှိုတံခိုင် ရှိုင်ခါလင်တင်လုင်တင်လံ'သေ'ခါလိုးတိခါ။ ပိုင်ဂါ
 လင်ရှိုင်လုင်ရှိုင်ခါခေ' လီမိုင်လင်အလုင်ရၢခခင်လင် ခခင်ယၢ်တေ၍မူမးရှိုတံရှိုင်
 လင်ခိုင်လေထခခင်ပေ၍လံ'၌သွင် ခုပိသံပီ မးခခင်ပိခခင်အခခင် ခိုင်ပုတ်ကုသံကုပိုင်
 ခခင်ဂါအုပတေ၍လင်အလုင်ရၢခခင်လင်မိးခခင်ခခင်ခခင်မခင်လင်မိဂ္ဂုဗ်ခိုင်လိုးသေ
 သံသေပိုင်အမ္ပးတင်လံ'ခခင်လံ'ထင်ရှိုင်ရှိုတံခခင်ရှိုင်ခခင်ထင်ရှိုင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခခင်၌မးရၢလုတ်ခပ်မုယုင်မုဝါခခင်ခါခခင်မခင်လင်အူဗ်လးအါထုတ်ထိုင်
 လုင်ထိုင်ချိုင်ထူထခခင်ပေ၍မိဂ္ဂုဗ်ခခင်လံ'ခခင်လံ'ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ဝါခါလင်တင်လံ'လီခခင်လီခခင်ထံသးတင်လံ'အံ၌အံ၌ထံသးတိခါပိုင်၊ သင်
 ဝါလင်ရင်ခွင်မိတ်တင်ရှိုင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်
 ခခါခါလင်တင်လံ'အံ၌ခခင်လွံလေသယေ၍မိဂ္ဂုဗ်လံ'တိခါ။ ၌၂ယံတေ၍လိပ်
 ခခင်ခါလိုင်ခါလင်ရှိုလံ'အခခင်ပခင်တံ အထံတေ၍လင်အလုင်ရၢအပ်ပခင်ရှိုင်ဂါ
 ရှိုင်ခါခိုင်ရှိုတံခိုင်ခွင်အိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 သးတင်သိင်သယေ၍အလုင် မိးခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 လင်အလုင်ရၢခခင်လင်တိခါ။

No. 161.

ကျိသခေါသွင်သုဂ်တသိတ်တေ၍ရပထမအမုထံခါလင်ရှိုင်ခခင်လုင်ယင်အခခင်

မီးလိက် မီးလံ့ အင်မေးဝင်ရှင် ခုတ်ခပ် လက်ထိုင် ပိုခင်ယုတ်ခင် သိင်တိခင်ခံလက်ယံ
လှင်တုခင်ပိခင်လက် ထိတ်ခုခင်မိာ် သုတ်ခေးတော်မြတ် ဟူးတော်မူ အညှင်ခံးတိ
ခါတင်ခိုင်ရှင်ခါလက်ထိုင်ပိခင်လှိုလွင်တံလှင်ထုတ်လံ့ မေးခပ် ပိခင်ကျေကျေခင်ခါ
ကိုတ်ထံအမူတော်လက်ခိုင်ရှင် လံ့မေးပိုင်ကုင်မူခင်သိင်မူခင်ခံ ၅၂ တိတုတိက်မင်မီး
တိခါယပ်ကွဲခါလက်ထိုင်လံ့ မေးကိုတ်ထံအမူတော်မော် သံမိတ်သေတိ အခင်ခေရါ
တၢပတေယူလၢးတိမံ ဂြိတ်လှင်ဂြိတ်လင်လေ ပိုင်အခင်ခါလက်ခေ ကုခင်လၢတိ မိုင်
ခံမိုင်ခိုင်တိကတ် တိခါလေ ခါလက်သံလံ့မေး တုင်ကိခင်ကုင် သိင်မူခင်ခံလက်ခိုင်
ရှင်လက်ကျေလူတခါမော် ပိခင်အခင်ကျေလူတော်တင်ရှင်တိုင်တုင်ယှင်လှင်လင်လေ
ကွဲ၂ သံမိတ်သၢအေရပ်တိမံ ကွဲ၂ ဂြိတ်လှင်ဂြိတ်လင်လၢပိခင်အိင်လူထုတ်လင်အခင်
တပေလိက်သၢးစွံမေးခါလက်မော်မော်အခင်မေးထုမေးတံသေမော်မီး ၂ မော်ယပ်
ကွဲ၂ ယုတ်ခင်ခိခေ ခါလက်ရှင်ဝင်ရှင်ပိုင်ကုင်သိင်မူခင်ခံဂြိတ် ယှခင်လှိုင်မၢယုတ်လှံယုတ်
ဂြိတ် သင်သုင်ကိပ်ကွဲခိုင်သင်လေသၢသေကိတိခါ။ ခွင်ခေခင်ရှုံဝါခါလက်တင်လင်
ခေခေတိခါမော် အံလှိုင်ခါလက်အံခံ ကိုတ်ခံထံအမူတော်မော် အံလှိုင်တိခါ။ ပိုင်
အခင်ကွဲလှိုလွင်ကုခင်မိုင်ကတ်မေးမိတ်တိမံခေ ဂြင်ခေပၢးလှိုလှိုင်လက်အခင်လင်အခင်
၅၂ မော် အခင်သၢယုတ်လိင်ယူမော် အံမီးသေပွက်တိခါ။

No. 162.

၁၂ ၆၄ ခုလှိုင်ခင်ကလွင်ခံး၊ ကင်ကေထံသၢး အဗျၢးကင်လံ့သယံဂ် လိက်တူတံ
လက်ရှင်လင်ခိုင်တော်လိပ်ခေ တခါလှိုင်လက်ရှင်လှင်လင်ခိုင်အံယူလံ့ ကိခင်လံ့လေ
ဝါတက်ကွဲတက်အက်သေလင်ခိုင်မိုင်ဝခင်လှိုင်ခင်ကလွင်ခံး၊ ခေခင်ဝါခေ တခါလေ
ရှင်ခါလက်ထံသၢးတင်လံ့ယင်ပိခင်သယံဂ် လိက်တူဂ်ရှုံလှိုင်ခင်မခင်လက်ယူယင်
ပိခင်တိလပံးမီးပိခင်တိလိတင်သိင်ယူ ကွဲ၂ ပိုင်လက်အလှိုင်ရသယံဂ် လိက်တူလက်ရှင်
လှင်လင်ခိုင်လေသင်သုင်ဝံ ပခင်မေးဂြိတ်မေးဂြိတ်လက်ရှိတ်လှိုင်ခင်ခေရှင်ခါထံသၢး
တင်သိင်ကိတ်လက်ထံလှိုင်လှိုင်တေတိခါ။ ကွဲ၂ ပိုင်အက်လၢပိလင်လေထုတ်ကုင်
ကွဲ၂ သေတခါမော် မင်ရှင်မင်ရှုံ လှိုင်လှိုင်ခင်မူယုင်မူဝါ ခေတခါမော် ခေထုင်လက်
ထက်မခင်လက်မေးဂြိတ်မေးပွင်ခွင်အက်ခေကိခိုင်လင်ခိုင်ခေ ကိတ်လက်ယူပျော်ကိခင်
ပျော်ဂြိတ်လှိုင်ဂြိတ်လင်တေတခါ။ တော်လိပ်ခေ လှိုင်ပေ၂ ဝမခင်လက်မင်ယူလံ့ ကိခင်
လံ့ခွင်အိုင် ခွင်လှိုင်လင်ခိုင်ခေ ထံသၢးအဗျၢးတင်လံ့မော် တက်ပိခင်မင်ယူလံ့
ကိခင်လံ့ကိတ်တခါ။ သင်ဝါလက်အလှိုင်ရ ယင်ပိခင်သခေတော်မူ အိတ်လူအိုင်
အူတြိၢးတကၢထံသၢးတင်လံ့ခေ တခါလှိုင်လက်ရှင်လှင်လင်ခိုင်မော်။ တက်လံ့ယူ
လံ့ကိခင် ခေပက်ကပ်ပိုင်ကပ် ရှင်ခါလက်ထံသၢးတင်လံ့ မော် ကိတ်လက်ထံလှိုင်လှိုင်
လင်တေတခါ။ ကွဲ၂ ပိုင်အညှင်မီးခေင်တခါ၊ ရှင်ခါအူတြိၢးတကၢထံသၢးတင်
လံ့လင်တက်တင်လင်သိခင်အလိရင်တော်ခံတံလက်အလှိုင်ရပိခင်လက်တခါ။

No. 163.

ခါလက်မြိုင်လၢး မိုင်လင်မီးအလှူအင်မေးတင်လက်ထိုင်ထံတော်လင်သိင်ယုတ်
ခေခင်ပိုင်လှိုင်ထွက်လှိုင် ပိခင်လက်ပၢးအခင် အုပ်ပိုင် မိုင်တံ ပွတ်ပၢးလခင် ဝခင်အက်

တင်ထွင်ပေါ်လှူ၊ ဣဒ်လိင်တော်မူ၊ သွင်သံခါခေရ်။ ပိုင်ခင်အမၤလၢသင်မၤ၊
 ဝါအခင်အခင်သေခေရ်။ မီးအလံယူသေၣ်ပိုင်အခင်မီး၊ ပိုင်သယံၣ်အယမၤလၢမီးခင်
 ခေရ်။ အခင်သေခေရ်ပိုင်ခင်အလံမိုင်မီးမၤလၢမီးယူခါခေရ်။ မိုင်အခင်အ
 ခွင်တော်ပခင်ပိုင်လံခိင်မၤလၢမီးလံလိင်မၤလၢမီးပိုင်ပိုင်ခင်ပိုင်ပိုင်ပိုင်ပိုင်
 ယဝ်အသုင်အခင်မၤလၢသံပိုင်သေပေါ်ဝါအလုပ်မီးလင်သံပိုင်အခင်ပိုင်ဝါ
 ဝါယူတၢသေအခင်ခါခေရ်ပိုင်ခင်အခင်တော်သင်ဝါအခင်ပိုင်အလံဝါ
 ဟိုင်မိုင်မခင်အခင်သင်မၤခင်ခေရ်ခါခေရ်ခါလပ်မြိုင်လၢလံၣ်ခင်အခင်သင်ပိုင်
 ခခင်လၢပိုင်မၤပိုင်လံအလံလိင်ဟိုင်ပိုင်ပိုင်ယဝ်လၢခခါမခင်အခင်မၤသပ်
 သွင်ပူအလံလပ်အလုပ်ယဝ်ခခင်လၢခါခေရ်ပိုင်ခင်လိင်မတ်အခင်တၢသုင်သွင်
 ယိဝါမိုင်အခင်တၢသုင်ခခင်ပိုင်ခခင်ခါခေရ်ပိုင်ခင်အလုပ်မီးခွဲလၢယူခါခေရ်။

No. 164.

ခါလပ်မြိုင်အခင် မိုင်ပိုင်လပ်ပိုင်အလံလပ်ဝါခခင်လၢပိုင်ခခင်လၢပိုင်ခခင်
 အညှိသံၣ်တၢတင်ခခင်ပိုင်ခခင်အခင် ပူညှိဝိုင်ယူမိုင်ခခင်မၤ အခင်ဟုံလၢအခင်
 လင်မခင်မၤခခင် ပူညှိဝိုင်လင်ခခင်မၤလူခါလပ်တၢမိုင်ခခင်ခခင်ဝါခခင် ၂ ၆၅ ခု
 လိုခခင်ပိုင်လွင်ၣ်ခခင်ခါခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 လပ်အလုပ်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ယွခခင်လၢခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခင်အခင်ယူခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 လပ်တၢအလံလပ်ဝါခခင်လၢပိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်

No. 165.

ခါလပ်ညှိဝိုင်ယူမိုင်ခခင်မၤလိင်လၢတင်လပ်ယိင်လိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ခခင်လၢပိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 တော်မူ၊ သွင်သံတၢခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 လင်ယွၣ်လပ်လပ်အခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 လင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခခင်တုပ်မြိုင်အခင်သၢယုလ်ထွက်လၢခခင်တုပ်ခခင်ယုလ်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ဝါခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ယဝ်တုပ်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 မၤလၢပိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 လွင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 လိုခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်

၅၁၆ ဟူ၍ ဂေါ်လင်ခေ' ခါလင်ခင်လင်လံ' ထံတုၣ်ဂေါ်ခိၣ်မခင်လိုင်ဝါ၊ အ' လုံလင်
ခေ' မိခင်လင်ယို ခွဲၣ်တံၣ်အူၣ်မခင်ခွဲလံ' မိလံ' မိယပ်။ အ' လုံလင်လတ်ဝါလင်တုၣ်
ခေ' မိခင်လင်လုပ်တော့ ခွင်မိခင်ခင်ခါလံ' ခိၣ်မခင်သံမိယပ်။ ဂူမိသုၣ်တံၣ်မ' တင်လွဲ
၅၁၇ ဂြိတ်တင်ဝခင်တတ်ခေခင်မခင်ဝါလိုင်ခေ' တီခါပေါ်လံ' ဝခင်ခေ' ငယပ်ခါလင်
လင်တီလိာ်အလွဲတင်တီလင်ယိုခိုင်ပခင်ဝခင်လိုခင်၁၁၆၂ ခံတီခါယပ်၊ မခင်လင်
လင်ၣ်လုပ်တော့ ခွင်ချိုင်မး၊ ဂွ' ၂ ပ' လံ' လတ်ခခင်လိုင်ဂြိတ်တီခါ။

No. 166.

ခါလင်မြိုင်လးမိုင်သုမီးလိာ်အလွဲအပ်မး၊ အလိယင်ခံတင်လင်လိုင်အထံ
တပ်ရုံတော့ လွဲ' လီလင်သိင်ယါခေမိခင်ဝခင်ထွက်လုပ်ခင်လင်ပး၊ အခင်အဟံ
ပိုင်မိုင်တံ' ပွတ်ပုလခင်ဝခင်အူၣ်တင်လိုင်ပေါ်လံ' ဟျါးလိုင်တော့မူၣ်၊ သွင်ခံခါ
ခေခိုင်ပိုင်ခေခင်အမိခင်မလျာခံပတ်၁ အယသင်မး၊ လွင်အမုၣ်မိလပူလွဲ' မိုင်အူၣ်
ခုခင် သင်တွင်ဂြိတ်ခေ' ခါ။ လင်မြိုင်လးလင်လံ' ခေလိာ်ပခင်၂ လိုင်ခေ' ၅၂ လွင်ဝခံ
ပခင်၂ ယပ်ဂြိတ်ခင်ဝ' အချာ်လုပ်ယါခခင်သေလေမး၊ ဂြိတ်တင်ထွင်ခင်လတ်ပခင်လွဲ
ခေခင်အမိခင်အလုပ်ယပ်ခင်လင်ယပ်တက်လတ်ပခင်ပေါ်မိခင်ခေခင်တင်သွင်ပး၊
ဝါခေခင်ခေ' ဂွ' ၂ လိုင်မး၊ လိုင်ခေ' ၅၂ လတ်ခေ' တော့ပ' ယိပ်မး၊ ခါခေခင်။

No. 167.

ခါလင်မြိုင်လးမိုင်သုလိခင်ခံတင်လင်လွဲတံၣ်လိုင် အထံတော့လင်ခေမိခင်သိင်
ယါတပ်လုံတော့ လွဲ' လီလင်ဝခင်ထွက်လုပ်ခင်လင်ပေါ်လံ' ဟျါးတော့မူၣ်သေခံ
လုပ်တီခါခေခင်။ ပိုင်ခေခင်လွင်အမုၣ်ခခင်သင်တွင်ဂြိတ်တင်ပူလွဲ' တိုင်တိာ်ခင်ဂြိတ်အူၣ်
လျာ၂ ခခင်ခေခင်လင်သိင်ယါဝခင်ထွက်လုပ်ခင်လင်ပေါ်လွဲ' အဟံပခင်အမိခင်လျာ
ခံပတ်၁ အယမီးမး၊ အတိုင်။ ခါလင်မြိုင်လးဂြိတ်လိာ်ပခင်၂ လွင်ခုခင်သင်တွင်
ဂြိတ်ပွာ်၊ ယပ်သွင် ပွာ်ဂေါ် မခင်အံမး၊ အံယိပ်လေလိုင်တော့တော့လိာ်အမုၣ်ခခင်
လင်ဝါပ' လံ' လိတ်သေလိခင်ပခင်လံ' တီခါခေခင်အူၣ်ခခင်ခေ' ခါလင်မြိုင်လး၊
လင်လိခင်ခံသက်သွင်လွဲတံၣ်လိုင်၊ အထံလင်သိင်ယါဝခင်ထွက်လုပ်ခင်လင်ပေါ်
လံ' ဟျါးတော့မူၣ်သေခံလုပ်တီခါခေခင်။

No. 168.

မြိုင်လး၊ မိခင်ခိုင်ခိုင်တင်ခေခင်တော့လင်အူၣ်ခခင်လံ' ဟျါးခိုင်ခံ၊ သွင်ခံလိလေ
ခေခင်အခင်လင်ခေခင်မိခင်အမိခင်တံၣ်ဂေါ်အခင်သး၊ တော့ခေ' ဂြိတ်အဟံပခင်ယံ' ပေါ်
သေအမိခင်မီး ခေခင်ခေ' ၁၂ ၆၅ ခုလိုခင်၁၂ လွင်ခေခင်ခါ ခေခင်မး၊ လွင်ယိပ်ခိုင်ခိုင်မိခင်
ခံခေ' ဂြိတ်ဂေါ်ပခင်ပေါ်လံ' ဂြိတ်ခံတင်အပ်လင်အူၣ်ခခင်သေယပ်၊ မိုင်လိဝခင်ထွက်လွဲ
ခေခင်သေမိခင်လျာသိ ခုခင်ခခင်ခိုင်လိာ်၊ ဟျါးမး၊ လွင်တက်သွင်ခိုင်လျာလျာသေခေခင်
ယိာ်မြိတ်လွဲတံၣ်ယိပ်ခိုင်လွဲယံလိယပ် လင်လေခခင်ယံလျာခခင်မူမတ်အပ် လင်အူၣ်ခခင်၂
အဟံခိုင်အူၣ်လင်အလုပ်ရတွင်ဂြိတ်ခခင်ခေ' ဂြိတ်လံ' လွဲအူၣ်ခခင်၊ သွင်ခံလိလေ။

No. 169.

ချလင်ခပ်ညှင်အူဖြိုးတုခွင်ခေလင်ခိုဝ်အရင်တင်လံ'မီးလိက်လိလံ'မးလင်
 နှုတ်အထံလင်အယေပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 မခင်တီချလင်လင်အခင်အတွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 ယိလ်ခွင်ခိုဝ်ခင်အင်ယူကုခင်မခင်မးဂြိုတ်မးပွင်ခေ'ချလင်ခပ်ညှင်အူဖြိုးတု
 တုထံသးတင်လံ' မိခင်အခင်သုတ်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 ချလင်တီချလင်တီတုအုတ်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 အခင်ပူမ'ယူခိုခေ'ဝခေ'အသိင်ခိုင်ထံ'တီချလင်တီတုလင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 ခခင်ခေ'ပးပခင်သိင်ယိုင်သိင်ခေ'ဂြိုတ်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 လင်တင်ခေ'လင်အထုတ်ယခင်လင် ခခင်လ်မးဂြိုတ်မးပွင်ခေ'ချလင်ခပ်ညှင်
 လင်ခပ်ခေ'သံလ်ပိုင်လ်သေ'ချလင်ခပ်ညှင်အူဖြိုးတုတုထံသးအူဖြိုးတင်
 လံ'မိခင်အခင် လံ'တတ်ယိခင်ချသးလင်အခင်အုတ် လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 ပေ'အခေ'အလံ'ရှင်လံ'ရှင်သင်လံ'တီချလင်တီတုလင်အယေပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 လင်ခိုင်တေ'မလတေ'မူပခင် ခိုခင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်

No. 170.

ချလင်မြိုင်လံ'ခိုင်လင်မီးအလွှာအပ်မးတင်လင်ထိုင်လုံတေ'လင်သိင်ယု
 ခခင်ပိုင်ခွင်လင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 တင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 မခင်သုတ်ဝါပိုင်လင်လင်အင်သေ'ခေ'မိခင်အခင်လင်လင်ခေ'ခေ'ပေ'ဝါ
 လံ'ရှင်ခေ'လင်သးအမခင်ယင်တင်လင်ထိုင်လုံတေ'လင်သိင်ယု
 လင်ယခင်လင်ခေ'ခေ'အညှင်မီးခခင်ခေ'ချလင်လင်မီးအလွှာသင်သွင်မးအ
 ထံလုံတေ'လင်သိင်ယုလင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်

No. 171.

လိုင်ခင်လံ'လွင်ခွင်ချလင်ပေ'ယုတုခွင်ခေ'လိုင်ခင်ခေ'လိုင်ခင်ခေ'လိုင်ခင်ခေ'
 လင်ယလင်ယေ'ခခင်ခိုင်လိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ခချလိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 သင်သေ'ခေ'ယုပိုင်ယုပခင်လိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ခခင်ခေ'တီတုလင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ခခင်ခေ'တီတုလင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ဝခင်ခေ'တီတုလင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ထိုင်အထံတေ'လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်လင်ပိုင်ခွင်
 အင်ကုခင်ခေ'ချလင်ခေ'လိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ကခင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ဂြိုတ်အင်ယခင် ခခင်တင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ယင်တီချလိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်

ထိတ်မြုပ်ကူးဝေရှင်သွားပစ်မားမူလလက်ခံဆာမစ်တီခါ။

[illegible]

ထိတ်ပြစ်ချိန်ဟန်ဖြင့် ကားမော်ဒယ်သစ်။

[illegible][illegible]

အေးလှလိခင်တက်လိသေအံ့၊ သံဂြိုဟ်တက်မိယ၊ အခင်ဟိုက်အခင်သွံဂြိုဟ်လိပ်
လကအခင်ဟိုက်အခင်သွံခခင်သိင်ကေယပ်။ လင်အေးလှသိသိယ၊ လှအခင်ဥလူဥ
တုလ်သုခင်အူယိလ်ခခင်တေလုံသိုဝ် ဂြိုဟ်တင်လက်ခံတိ၊ ခခင်ဂြိုဟ်ဂြိုဟ်ခခင်၊ ဂူမေး
ခခင်သုခင်အူယိလ်ခခင်လေတေခခင်ပခင်လိလိငံလွင်၊ ဂူအခင်ခခင်လူခခင်တုလ်လှိုဝ်
ခခင်ယပ်၊ ဂူပိုဝ်ခခင်လေ ခခင်အခင်သုဂူ၊ ဂူတမခင်တလေလှိုဝ်ပေ၊ မီးခခင်တုလ်လိ
ဂူ၊ လေတုလ်သုခင်အူယိလ်လင်အလှိုဝ်ယခခင်အေး။

No. 184.

ခခင်လင်တေခခင်လက်ပတ်ခခင်ပိုက်ခခင်ခခင်အူ၊ လှိုလေအခင်ပတ်တုခခင်မတုခခင်
တုဂ်တင်လှိုဝ်တင်ခခင်လက်ခခင်ပတ်သဟိုခခင်သေခခင်လေ။ သိင်လေလိပ်လကမခခင်
ကေခခင်ယပ်။ သံတေခခင်လက်မိယ၊ အခင်လိသေ၊ ဂူယ၊ အခင်ဂြိုဟ်ယူတေ၊ လိပ်
အခင်ပိခခင်လက်အခင်ယပ်လိခခင်ယပ်၊ အခင်အခင်သံလိင်လေပိခခင်အခင်ဝခခင်လှိုဝ်
ဝခခင်ယခခင်အခင်ပတ်ခခင်ပိုက်လှိုလေအခင်တင်လက်တင်လှိုဝ်တင်ခခင်လှိုလေ။ တက်
ပခင်ဂြိုဟ်တက်ဟွင်တိသုဂ်သဟိုတုလ်၊ ဂူတုခခင်ခခင်လှိုဝ်တက်လှိုလေ
လှိုလေအခင်တုလ်မင်တုလ်လေပေ၊ တုလ်ယပ်လေသုခခင်လှိုဝ်တက်ခခင်ပခင်တိသုလင်
လှိုလေအခင်တေသဟိုလှိုဝ်လှိုဝ် သံဝ၊ ပေ၊ တုဂူတက်လှိုလေလှိုဝ်လှိုဝ် တေခခင်ပခင်
ဂြိုသုသေချာလိခခင်ယပ်၊ လင်အေးလှသိအခင်ဥလူဥတုလ်လှိုဝ်ခခင်တက်ခခင်သုတုခခင်
အခင်လက်ဟိုဝ်ယပ်လေပေ၊ သုခခင်လှိုဝ်တုလ်၊ ဂူတုခခင်သုလှိုဝ်လှိုဝ်တက်
ဟိုက်ခခင်တေတုလ်မင်တုလ်ခခင်လင်အေးလှသိလင်တေလက်ပခင်ယပ်ပေ၊ သဟို
လှိုဝ်တေအခင်လှိုဝ်ပခင်လှိုဝ်ဝခခင်လှိုဝ်ယခခင်တိသုသေအခင်ယပ်ပေ၊ လက်လှိုလေခခင်
မြေအေးလှအခင်တိသုဂ်တုဂ်ဂြိုဟ်တုခခင်ခခင်လှိုဝ်ခခင်အခင်တက်လှိုဝ်တုလ်၊
ခခင်လှိုဝ်တေပခင်ဟိုဝ်လေ။

No. 185.

လွင်အခင်ဟိုက်ခခင်အူ၊

ခခင်ခခင်လိခခင်အခင်အခင်မီးတင်အခင်ဟိုက်အခင်သွံတင်လိခခင်အခင်ဟိုက်အခင်
သွံဟိုက်ယပ်ဟိုက်ခခင်အခင်အခင်ဟိုက်၊ ဂူတုခခင်ခခင်မီးခခင်ယပ်ခခင်လေ။ လိခခင်
လှိုဝ်ခခင်လှိုဝ်တုလ်လိဟိုက်ခခင်အူ၊ လှိုလေအခင်မီးတင်အခင်တက်လှိုဝ်အခင်လှို
အခင်ခခင်ယပ်။ လိခခင်လှိုဝ်ခခင်ပိခခင်တိအခင်အခင်ဟိုက်လှိုဝ်ဟိုက်ခခင်လှိုဝ်ပခင်တု
တက်ဟိုက်သွံလေအခင်သံပိခခင်တိအခင်ဟိုက်ခခင်အခင်တုလ်လိလေ။ ဂူ၊ လှိုခခင်အခင်
လှိုဝ်ဂြိုဟ်ဝ်ယပ်ခခင်လှိုလေအခင်ဟိုက်ခခင်အူ၊ လှိုလေခခင်အခင်လှိုလေသုအခင်
အခင်အခင်မြင်ခခင်လှိုဝ်လှိုဝ်ခခင်အခင်ဟိုက်တင်လှိုဝ်ယပ်ဝ၊ ဂူပိုဝ်အခင်လိခခင်အခင်
တုလ်အခင်လိလေသင်၊ ဂူပိုဝ်အခင်တုလ်သိအခင်အခင်အခင်ခခင်ဝ၊ ခခင်အခင်အခင်၊ တိ
ဟိုက်အခင်ဟိုက်ခခင်အူ၊ လှိုခခင်ဂူပိုဝ်တုလ်လင်မင်မီးတင်လှိုဝ်တင်ခခင်လှိုလေအခင်
တက်လှိုဝ်ဟိုက်လှိုဝ်ခခင်ယပ်။ ဂြိုဟ်လှိုဝ်သေအခင်ဝ၊ လိခခင်လှိုဝ်အခင်မီးခခင်ခခင်
ပွတ်ခခင်ခခင်ပခင်တုအခင်တက်ဟိုက်ခခင်အူ၊ လှိုလှိုဝ်ခခင်အခင်လိခခင်တင်အခင်တုလ်
သိခခင်လိလေယပ်။

No. 188.

ကုသင်္ဂမ္ဘေ၊ ပေါ်ထင်ဗိုလ်မခင်၍ ခိုင်၍ ခိုင်တုတ်တင်ယင်လေ့မိုက်အခင်၍ တိုင်
 လတ်တီတြုးသူတြုးယင်လင်မခင်လင်လင်၍ ကုသင်္ဂမ္ဘေမီး၍ ခိုင်မခင်ခိုင်မးတီ
 ပခင်သေယင်ခွင်အခင် အခင်တင်ပွတ်တင်ယင်ပိုင်ကခင်လီလီခိုင်ပေါ်အပ်
 ပခင်ယေမေယေလီယင်ခိုင်သူလိုင်ခေပေါ် အခင်မေယေထင်ဗိုလ် အမခင်
 ခိုင်အခင်ခွင်ကပ်ပခင်ခေ၊ ခံတေလိုင်ယင်မးသေခိုင်မိုက်၊ တလိပ်ခေမိုက်
 ၍သေတဝါခေ၊ ဝံပွဲမိုက်သေယင်အခင်မေယေထင်ဗိုလ်ခေ၊ ကပ်ပေါ်အခင်ယင်လေ
 ခွင်အခင်အပ်ပခင်တုတ်တင်ခိုင်ကခင်ခံတိပ်မိတ်၍ပွတ်ခိုင်မိုက်၊ ယင်ထိုင်သေ
 ခိုင်၊ ြလ်ပြခေခွင်တီပခင်တြုးသူတြုးခေလေ့မိုက်အခင်မး၍ တကခင်ခွင်
 မေယေအခင်လက်ခေပွတ်သေခွင်ပိုင်တင်ထေလေ၍ ခိုင်လိုင်ခေ၊ ယင်လင်ထေ
 ၍မေယေအခင်လက်ခေယင်လေထိုင်အခင်၍ ြလ်ခံတံလိပ်သေယင်အခိုင်။

No. 189.

ယံမိုက်အခင်ပွက်၊ ခခင်လင်တုတ်၊ တင်လက်အခင်မေယေ၍ ြလ်မိုက်ကခင်ခေယင်
 လေ့မိုက် အခင်လက် အခင်ခေမီးတီ၍ခခင်လိုင်လင်ခခင်ယူလီလီငံ၍ ပခင်လိုင်
 ခခင်လိုင်သိုင်ခေယင်မေယေထိုင်မခင်မေယေအခိုင်အခိုင်အခင်တင်လက်အခင်အခင်လက်
 အူကပ်ကပ်ဝံတီ၍တိုင်လင်ခခင်ယံမိုက်အခင်၍ တခိုင်ယင်လင်ခခင် ပခင်အခင်အ
 ယ်တံအယခင်လေ့ယင်လေ့ပေါ်လက်အခင်မခင်မီး၍တုတ်မခင်အခင်ကခင်တင်ကခင်လိုင်
 ယိုင်လိုင်ယူလိုင်ခခင်၍ ယင်လက်အခင်ခခင်မိုက် အခင်ခခင်ယင်ယူခခင်လင်ခခင်
 အခင်ခခင်မခင်၍ ပခင်မိုင်မခင်ယင်မိုက်အခင်တိုင်ခခင်မးခခင်မေယေမေယေလင်တိုင်
 ခခင်၍ အူအခင်လက်အခင်ခခင်တိတ်သေယင်ခခင်လေ။

No. 190.

လိက်လင်မ၍ မင်၍ခိုင်ပြခေပခင်မးတီလင်လင်မိုင်သေပေ။

၍လင်လင်မီးလိက်မီးလေ့မိုင်ပြခေတီ၍တပခင်ထိုင်ခခင်မခင်ကခင်မိုင်လိုင်
 အခင်မီးယူခခင်ခခင်လိုင်ယင်ခခင်လိုင်ခခင်တပွတ်၍ မိုင်သေပေ၍ ပေါ်ထေ့လေ့
 ဝိုင်ကခင်ကခင်လီလေ။ ၍ပိုင်အခင်လေ့လေ့ဝိုင် လိက်အခင်ခခင်ကခင်ကခင်မိုင်လိုင်မီး
 တင်အခင်ခခင်လိုင်ယင်လေ့လိက်လင်ပခင်မးခခင်၍လင်မေယေပခင်တီအခင်လိုင်
 သိုင်တင်၍လေ့လေ့ယင်။ ခခင်အခင်သူလိုင်ပခင်ခခင်မခင်ကခင်မိုင်တီလိက်လင်မီးမး
 ဝါလွင်အခင်၍လင်၍တံယိုင်တံတိုင်ခခင်တပွတ်၍လင်လေ့လေ့ထိုင်ခခင်ခခင်လိုင်
 လိက်ပခင်ပွက်ပထမဝါခခင်တင်အခင်၍လင်လေ့၍တံလေ့သင်မးယင်ခခင်ယိုင်ခခင်
 မီးခခင်သေတင်အခင်၍လင်လေ့မး၍တံလေ့ထိုင်ပွက်ပထမခခင်ယင်တင်၍တံလင်
 ယိုင်ခခင်ခခင်ခခင်ပခင်တင်အခင်တင်၍၍တံယိုင်တံတိုင်ခခင်ခခင်အခင်အခင်
 တကလေ့ယူလီလီပခင်တင်အခင်တင်၍၍တံယိုင်တံတိုင်ခခင်ခခင်ပခင်တီအခင်
 ယိုင်ခခင်ခခင်ယင်၍ပိုင်ခခင်ခခင်၍တံလေ့မးလေ့ထိုင်ခခင်ခခင်လိုင်လိုင်
 မိုင်တံသူခခင်ခခင်၍ တင်မီးလေ့ယင်တံလင်လိုင်ပွက်ပွင်ခခင်ခခင်ခခင်၍ ြလ်ခခင်

မွင်လွှဲတော်ယူလိုက်ခေ'င်ယပ်။ ဂွပ်ပိုင်အခင်အံ့မီးအခင်အခါလေခွဲမိုင်အခင်ရှင်
 လပ်မးဖွတ်ခေခင်အံ့လံ'တိုင်ပင်လတ်လျာခင်တင်လွင်အမူအခင်လပ်သိင်ခခင်
 တင်မိုင်တံ'ပွတ်ပၤဖွင် ဂွပ်ပိုင်ခခင်ခေ ဂွပ်တုင်ရှင်လပ်တက်လံ'မးတိုင်ပင်လတ်
 လျာခခင်တင်လပ်ယံလွင် မိုင်သိပေၤလွင်အမူအခင်လပ်သိင်ခခင်တင်မိုင်တံ'ထိင်
 ပွတ်ခခင်လိုင်ရှင်လပ် လင်မီးအကျံ့ယူလိုက်ခေ'င်ယပ်။ ခွဲမိုင်အခင် ခုခင်တိုင်ပင်
 အခင်ခေလွင်တင်အပတေ'လိုက်ခခင်မးဖွတ်ယိပ်ဂၢတီခွဲပွဲ'လုင်ယၢခခင်ယပ်
 ရှင်လပ်ခွဲလိုခခင်ခေခေရှင်တက်မးဖွတ်ယိပ်ဂၢတီခွဲမိုင်အခင်သူခေ'တက်မီးအ
 ကျံ့လိုက်ခခင်ယပ်ခွဲမိုင်လပ်ယံမိုင်ခံမင်မြိတ်ခုခင်လုင်အခင်အုတ်ချွက်တော်မူယူဂၢ
 ခွဲမိုင်အခင်ကြံယတင် ဂုင်လလေတော်ယံမိုင်ခံ အခင်အုတ်ပိုင် မိုင်မခင်ခခင်လေ
 ဖွတ်ယိပ်မးဂၢတီခွဲခခင်အိုင်ယွင်မခင်မိုင်တံ' မိုင်သိပေၤသူခေ'တက်လံ'ခံအပ်
 တင်အခင်ယွင်ယေၣ်ချီမုခင်ထေၣ်ပခေၣ်ပခင်တင်အခင်မီးဂုင်သခေၣ်အခင်တင်သေ
 ပိုခခင်တင်ဝခခင်တင်မိုင်ခခင်ခေခေခေတံ'သူလွဲတင်သိင်ခခင်ယပ်။ ဂွပ်ပိုင်ပိုတ်ယုတ်တင်
 မီးရထုးယံ'ခခင်လေတော်ထိုင်ဖွတ်မးဂၢခွဲမိုင်သူခေ'လေလင်လွင်တင်ခံ'တင်
 ဂတက်တုင်ပွးယွဲခခင်မီးကျေလူယပ် အံ့ဂၢးဝခခင်မိုင်ဂေၣ်တက်သၤယၢလီမးဂခင်
 ခေၣ်။ တလိပ်ခခင်ဂၢအခင်လံ'မးယွက်ဂိုတ်ခေတင်မီးရထုးယံ' ၂ သိလိုခခင်လုက်
 တီသိပေၤဂွၢလုမိုင်တုင်သံလုက်ဂၢတီပွၤခွင်ခွၢလုမိုင်လုင်ခခင်တင် ၂ သိလိုခခင်ခခင်
 ရှိတ်တက်လီယံဂခင်ကျပ်လၢးသေလေရှိတ်ယူလိုက်ခခင်ခခင်လိုင်ခခင်အတုက်ယေၣ်ဗီလ
 ရခိုင်ခခင်လပ်ခုခင်အလုပ်ရသိင်ဂွၢၤ ၄၅၁၂ ယပ်လေခခင်အတုက်တင် ၂ သိလိုခခင်ဂေၣ်
 ပုခခင်မိုင်တံ'တက်ပိခခင်ကျေလူတေၣ်ယပ်။ ခုခင်အရၢယံ'အခင်လပ်သိင်ခခင်တင်လွင်
 အခင်ခေရှိတ်တင်ခခင်ဂွပ်ပိုင်မခင်ပိခခင်ဂုခင်မီးလုခခင်ပိင်လုလွင်အခင်တက်ဂိုတ်ခေ
 တင်လွဲလေလင်ဝၢပိခခင်ဂုခင်ဂေၣ်အခင်လီယွင်လီအခခံ'တေၣ်ယပ်။

No. 191.

လွင်ပိုခခင်ဂုခင်ပိခခင်ခခင်လိုင်ရှ်ခပ်ဂုခင်လိုက်အခင် လပ်လွဲ'တင်ခံ' တင်ပိခခင်လွဲ
 လိုင်ခခင်လံ'ယူလီဂခင်ခခင်လင်ခေရှိတ်ဝ'လွပ်လင်ယပ်လေလီပေၤယပ်ရှင်
 လပ်လံ'သယေၣ် အထင်မီးယူခခင်ယပ် ခခင်အခင်သူတင်လံ'မီးအလုပ်ပုခင်တၢ
 လုက်အခင်ခပ်လွဲခခင်ရှိတ်တက်လံ'သင်သွခခင်အတတ်ပိင်လုဂခင်ဂုဂေၣ်ခခင်ခေ
 ရှိတ်ကျင်ဝ'ဂွၢၤကျင်ခခင်တက်လံ'ရှိတ်ကျင်လိုက်ခခင်ရှင်ဝၢခခင်ဂေၣ်ဂခင်ခေတက်တိုင်
 ပင်ထံတုလု လပ်အခေၣ်ပိင် ခခင်လေခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခင်အခင် လပ်သိင်ခခင် တင်မိုင်သူခခင်လွင်အခင်ခုခင်ရှေၣ် ယွတ်အုတ်ချွက်လီ
 မခင်လီခခင်လိုင်ဂပ်လပ်လံ'ရှလံ'ဗီခခင်ယပ် ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခင်လေဂိပ်အပ်လရင်ဂုခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ရှင်လပ်ခခင်တခံ'လွဲလေမီးယူခခင်ခခင်အခင်လပ်ယံလီမခင်ပွင်ရှိတ်ခခင်လွင်တင်ကျံ
 တင်ပွင်လွဲလိုက်ခခင်တေၣ်လံ'ရှိတ်ရှင်တခင်လူဂုခင်ပိဂိပ်သံအခုခင်အတုက်တုင် ပွးယွဲ
 ခခင်ယူခခင်ခခင်ခခင်လီခခင်သူ ယူခခင်ခခင် ပိုခခင်အခင် အုတ်အခင်သိင်ခခင်ခခင်တေၣ်ယပ်
 တော်လိပ်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင် ယင်တိုက်ယံခခင်ယူ ခခင်လုပ်အခင်အံ့ပ' ရှိတ်တင်
 ရှိတ်အခင်ခွဲခခင်တက်လံ'ရှိတ်တင်ရှိတ်အခင်မီးယူတော်လိပ်ခခင်ရှ်ယပ်ခေၣ်ခခင်လုပ်

အခင်အံ့ပ'ခ'လုံလိလုံလေးလွင်အခင်ခိုခင်နံလုံလိယဝ်ပိုင်အံ့ပ'နံလုံလိပိုင်ဝါခေ၊
အံ့လိအှါပွင်မှိတ်ထိုင်တင်မှိတ်အခင်ဗွဲအခင်မီးတင်တိခေခင်အှံ့အော။

No. 192.

[illegible]

No. 193.

[illegible]

[illegible]

No. 196.

လွင်မၤၤရၤကဝ်ဝတ်ထုၣ်ခိုင်ခိတ်ယုၣ်ပွတ်ပထမ။

[illegible]

အာဇာနည်မိုင်သေယပ်လင်း၊ ခပ်ပီခွင်လင်းယွံကခပ်လိယပ်အုတ်ချွတ်တော်မူလူ့တော်
 ခွင်ပိုင်မိုင်မိုင်ယုင်ခခပ်ယပ် လင်းဝံခခပ်ပီ၊ ခပ်ပီလင်းမး၊ အပ်မူမတ်ပုင်ပု
 လိတ်၊ အတွင်ဝုခပ်အာဇာနည်ဝုခပ်သေဝုခပ် မြင်ဝုခပ် လင်ရဲပိုင်သိုင်ထမိုင်ကပ်ခပ်
 ကိခပ်မိုင်တုပိခပ်ကုခပ်လိပ်အရ၊ သိ အရ၊ ခံခပ်တုမီးလိပ်ခခပ်ရှင်အပ်မးလူတု
 တိခွင်ရှင်ခံခပ်ခခပ် ယပ်ဂြိတ်ပွ'မင်လင်းယုမး၊ လိဝုခပ် တိုင်ပင်ကခပ်ကုတင်
 သိခပ်တင်မူတိလေမီးအပ်ခပ်တင်လိပ်ခွင်အာဇာနည်မိုင်ရှင်ကပ်ယုင်ခခပ်လိပ်ခွင်
 ပိုင်ပိခပ်မိုင်လိပ် ခေဂ်ရှင်မခပ်ကွ'လေ အံမီးမိုင်တိပိုင်တိကပ်အံမီးမိုင်အာခပ်ပိခပ်
 မိတ်သုလ် သင်ကွကခပ်ခခပ်လေ အံမီးမိုင် ပိုခပ်တင်တိတက်လွ'တက်ထီပခပ် လွင်
 တင်သေလိပ်သေအာခပ်ယပ်လေ လင်းဝုပေဂ်ဝုမခပ်မိုင်မီးလိပ်အာရဲလိပ်တက်ခပ်
 တိုက်တော်ပိုခပ်အံလ'လေတက်လ'ပိခပ်တုကပ်ခပ်ပခပ်ကခပ်ကွ၊ ကုတိကုလိပ်ကုခပ်
 ကုအိုင်ကုလွင်တင်သိပ်ယပ်ကွပ်ပိုင်လွင်မခပ်မီးခခပ်တော်လိပ်ခခပ်ရှင်လင်းခလိယွံ
 သိပ်ပိုင်ပပ်ကခပ်သေချွတ်လိပ်သေယပ်လေခေဂ်ဂြိတ်လက်သွင်တော်ပခပ်ခခပ်တော်
 တင်လ'ကွ၊ ဝင်ကွ၊ ပိုင်တင်မိုင်ခခပ်ရှင်ခံခပ်ဝုခပ်ယွ'၊ ပွ'လိကွ၊ တင်မိုင်ခခပ်ရှင်
 ခံခပ်ခပ်ဝုခပ်ခခပ်ယွ'၊ ကွ၊ ယွခပ်ပိခပ်ယွခပ်ဂြိတ် မိတ်သုလ်ပီခွင်ကခပ်ခခပ်လိပ်
 တက်လိပ်ရှင်လင်းသေယပ်တော်ခခပ်ယပ်လေ၊ မိုင်အာခပ်မခပ်လင်းမီးအပ်ခပ်ပခပ်
 လိပ်ခခပ်ယပ် ကေဂ်တုပိခပ် မူဂြိပ်မတ်ယုသေခပ်ပတိအရ၊ သိအရ၊ ခံခပ်တုမီး
 လိပ်ခခပ်ကေဂ်လ'သေယပ်မိုင်ခခပ်ကုတုကုခပ်သေချွတ်လိပ်ယပ်လင်းအာခပ်တက်
 ကွ၊ တုတိခခပ်ရှင်ခံတင်မိုင်ခခပ်ဝုခပ်ခခပ်တုလင်းကိခပ်ခခပ်အာမခံတက်
 ခိုခပ်ကွ၊ ဝုခခပ်သေယပ်လင်းခေဂ်ဂြိတ်ခပ်ကခပ်တော်လက်သွင်ခွတ်ယု၊ ပိုင်ခွတ်
 ယု၊ ခံတိဂ်ပိုင်တိဂ်ခပ်လိပ်ခခပ်ခိုခပ်ကွ၊ လူတုတိအထံခခပ်ရှင်ခံခပ်ဝုခပ်ခခပ်
 ယပ်မိုင်ခခပ်မခပ်လင်းခခပ်လင်းမီးလိပ်အာခပ်တော်လျှာခပ်တော်ယိုခပ်၊ ခွင်အ
 တင်သိပိသေပွတ်တက်လ'ခေဂ်ဂြိတ်ခပ်ခိုခပ်လက်သွင်ကခပ် တော်ခိုခပ်မး၊ ကခပ်တော်
 ရှင်ဂြိတ်ခပ်မိုင်လိပ်ခခပ်ကွ၊ ပွတ်ယပ်မီးအပ်ခပ်လိပ်လ'ပခပ်မးလိပ်ခခပ်ယပ်လင်းဝုမိုင်
 ကိခပ်ရှင်ခခပ်လ'ပိခပ်ခခပ်ကွ၊ လိပ်ခခပ်လိပ်ခခပ်ယပ်ယပ်အေဂ်။

No. 200.

လွင်မဌာရ၊ ကဝင်ရိုင်ကိပ်ယုင်ဝွတ်ပိလ်ကမ။

ကိခပ်ခခပ်တုခခပ်ရှင်ခံခခပ်လင်းသိဂ်ဂြိတ်အပ်ခွတ်ယု၊ ပိုင်ခံတိဂ်ပိုင်တိဂ်ခံ
 ခပ်လိပ်လိပ်ခခပ်လင်းကွ၊ တုတိအထံခခပ်ရှင်ခံခပ်မခပ်ဝုခပ်ခခပ်လေကွ၊ ကခပ်
 တေ၊ ယပ်လင်းမိုင်ခခပ်မခပ်လင်းခခပ်ကေဂ်လင်းမးလိပ်သေ တွင်ထံမူလင်းရှက်
 မခပ်သေချွတ်လိပ်ယပ်လင်းရှင်လွင်ပိခပ်လျှာတုကပ်ပိုင်ခပ်သိဂ်ပိဝုခပ်ခခပ်လေလင်း
 မီးအာခပ်တော်လျှာကိပ်ခခပ်သိဂ်ပိပွ၊ လေဂ်ယွ၊ လင်းယပ်သိဂ်ပိပွ၊ လင်းဝု
 ခခပ်သေယပ်လင်းပွ'ခိုခပ် မး၊ ကိခပ်မး၊ ခခပ်ခွင်မိုင်ကိခပ်ရှင်ခခပ်ယပ်ပေဂ်ဝုပိခပ်
 မခပ်ခပ်လိပ်ကိခပ်လင်းရှင်ခပ်အံရှင်အံ ဝုသေပွတ်ကွ'ယပ်။ မခပ်ခပ်တင်လ'ကွ'
 ယွံကခပ်ရှင်ဝုလင်းယပ်သိဂ်ပိပွ၊ ကွ'ယွံ ဝုလိပ် ခခပ်ကခပ်ကွ'ယပ်အေဂ်၊ ကွပ်ပိုင်
 အာဇာနည်မိုင်မိုင်ရှင်ခခပ်ခပ်ပခပ်လက်ထက်ခခပ်ရှင်ခံခပ်ခခပ်ခပ်လ'ခခပ်
 ကုခပ်သိုက်လက်ခခပ်ကိခပ် ၂ ဝလ'မး၊ ပြပခပ်ထူကုပိသေပိလ'မး၊ ပြလိပ်ပ'ယပ်ကု

[illegible]

